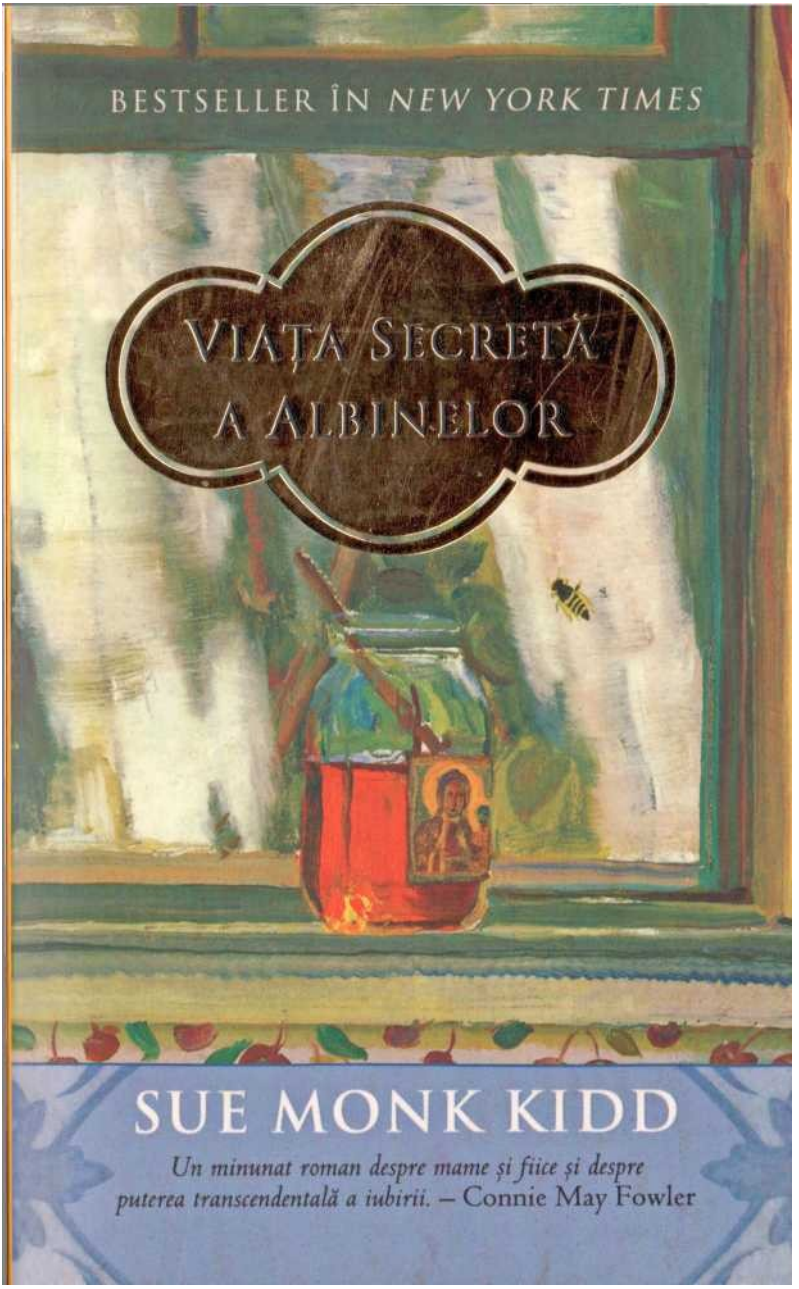
BESTSELLER ÎN NEW YORK TIMES
VIAȚA SECRETĂ A ALBINELOR
SUE MONK KIDD
Un minunat roman despre mame și fiice și despre puterea transcendentală a iubirii. – Connie May Fowler

SUE MONK KIDD

viaţa Secretă a Albinelor

rao internaţional publishing company

Descrierea CLP a Bibliotecii Naţionale a României
KIDD, SUE MONK

Viaţa secretă a albinelor / Sue Monk Kidd; trad.:
Victor Ghiga.

— Bucureşti: RAO International Publishing Company, 2006

ISBN (10) 973 – 576 – 886-O; ISBN (13) 978 – 973 – 576 – 886 – 7 I. Ghiga, Victor (trad.)

821.111 – 31 = 135.1

RAO International Publishing Company Grupul Editorial RAO Str. Turda nr. 117 – 119, Bucureşti, România
www.rao.ro www.raobooks.com

SUE MONK KIDD *The Secret Life of Bees*
Sue Monk Kidd Ltd., 2002

Prezenta ediţie este publicată prin înţelegere cu editura Viking, Penguin Group (SUA) Inc.

Traducere din limba engleză VICTOR GHIGA
Ilustraţia copertei JOHN COLLIER
RAO International Publishing Company, 2006

ISBN (10) 973 – 576 – 886 – 0
ISBN (13) 978 – 973 – 576 – 886 – 7

Pentru fiul meu, Bob, şi pentru Ann şi Sandy, cu toată dragostea mea

Mulţumiri

Sunt profund recunoscătoare următorilor: agentului meu, Virginia Barber, pentru imensa ei înţelepciune, pentru competenţa ei şi pentru sprijinul pe care mi l-a acordat. Editorului meu, Pamela Dorman, ale cărei îndrumare şi muncă de editor au însemnat mult pentru cartea aceasta. Celor de la Viking, care au muncit cu sirg pentru această carte – Susan Petersen Kennedy, Clare Fenraro, Nancy Sheppard, Carolyn Colebum, Paul Slovak, Leigh Butler, Hal Fessenden, Carla Boite, Paul Buckley, Roseanne Serra, Bmce Giffords, Maureen Sugden, Ann Mă – şi tuturor celor din Departamentul de vânzări, care ne-au fost de utila ajutor. Lui Dave şi lui Janice Green, apicultori pasionaţi ai companiei Pot o’ Gold Honey din Hemingway, Carolina de Sud, viire m-au condus prin lumea albinelor şi au fost de un nepreţuit ajutor. Fundaţiei Poets & Writers, pentru superbul lor program Writers Exchange, care mi-a oferit la timp multe oportunităţi privind acest roman. Revistei literare *Nimrod*, care a publicat în ediţia de toamnă-iarnă 1993 povestirea mea *Viaţa secretă a albinelor*, pe care se bazează primul capitol al acestui roman, oferindu-mi astfel încurajarea de care aveam nevoie pentru a dezvolta povestirea într-un roman. Lui Debbie Daniel, scriitor şi prieten, care a citit primele versiuni ale cărţii şi mi-a oferit puncte de vedere utile. Lui Ann Kidd Taylor, care a citit romanul pe măsură ce l-am scris şi mi-a oferit opinii şi sfaturi excelente. Lui Terry Helwig, Trisha Harrell, Carolyn Rivers, Susan Hull, Carol Graf, Donna Farmer şi Lynne Ravenel – femei extraordinare, care m-au ajutat să ies la liman. Minunatei mele familii care m-a sprijinit în tot acest timp – lui Bob, Ann, Scott, Kellie, părinţilor mei (care sunt cu totul şi cu totul diferiţi de părinţii din acest roman). Şi, în mod special, soţului meu, Sandy, din mai multe motive decât aş

putea enumera.

Matca este însă cea care asigură unitatea stupului; dacă ea dispare, muncitoarele îi vor simţi absenţa imediat. După câteva ore, sau chiar mai puţin, acestea încep să prezinte simptomele inconfundabile ale „lipsei de regină”.

Omul şi insectele

Capitolul Unu

Noaptea stăteam întinsă în pat şi le priveam intrând prin crăpăturile din peretele camerei mele, zburând în cerc pe lângă mine, scoţând acel sunet ascuţit de elice, acel „zzzzzzzz” pe care mai mult îl simţeam decât îl auzeam. Mă uitam la aripioarele lor, care străluceau în întuneric de-ai fi zis că sunt nişte bucăţele de crom, şi simţeam o nelinişte ciudată în piept. Felul în care zburau albinele, fără să caute vreo floare, zburând doar de dragul zborului, mă înduioşa.

Ziua, le auzeam săpându-şi tunelele prin pereţii dormitorului meu; aveam impresia că în camera alăturată se afla un radio mergând în gol şi-mi închipuiam pereţii transformându-se în faguri din care mierea începea să curgă pentru mine.

Albinele au apărut în 1964, în vara în care am împlinit paisprezece ani, şi, de atunci, viaţa mea a apucat-o într-o altă direcţie – una cu totul şi cu totul diferită. Acum, când stau şi-mi amintesc despre asta, cred că albinele au venit la mine. Au venit aşa cum a venit Arhanghelul Gabriel la Fecioara Maria şi au adus cu ele lucruri la care nu m-aş fi gândit niciodată. Ştiu că e dovadă de mândrie deşartă să-mi compar viaţa cu a ei, dar nu cred că s-ar supăra; am să vorbesc şi despre asta, dar acum e de-ajuns să spun că, în ciuda a tot ceea ce s-a întâmplat în acea vară, iubesc albinele la fel de mult ca întotdeauna.

1 iulie 1964. Stăteam întinsa în pat, aşteptând să apară albinele, gândindu-mă la ce-mi spusese Rosaleen atunci când îi pomenisem despre vizitele nocturne.

„Albinele roiesc când sta sa moară cineva”, îmi declarase.

Rosaleen muncea la noi încă de când murise mama. Tata – cărui a-i spuneam T. Ray, căci „tata” nu i se potrivea deloc – o descoperise în livada de piersici unde muncise până atunci. Avea o faţă mare şi rotundă, un trup care semăna teribil de mult cu un coteţ de câine şi era atât de neagra, încât noaptea părea a izvorî din pielea ei. Trăia singura într-o căsuţă, undeva în pădure, nu departe de noi, şi venea în fiecare zi să gătească, să ţină casa curată şi să aibă grijă de mine. Rosaleen nu avusese niciodată copii; aşa se face că, în ultimii zece ani, am fost pentru ea un soi de căţeluş.

„Albinele roiesc când stă să moară cineva”. Era doldora de idei trăsnite pe care nu le luam deloc în seamă, dar acum, stând în pat şi gândindu-mă, am început să mă întreb dacă nu cumva albinele îmi prevesteau moartea. Sincer, perspectiva nu mă înspăimânta foarte tare. Ar fi putut să dea toate buzna şi să mă înţepe până-mi dădeam duhul, că tot n-ar fi fost lucrul cel mai rău care mi s-ar fi putut întâmpla. Cei care cred că nimic nu e mai îngrozitor decât moartea nu ştiu nimic despre viaţa.

Mama a murit când aveam patru ani. E firesc să mori, dar, atunci când aduceam vorba despre asta, cei din jur începeau dintr-odată să-şi privească unghiile cu multă insistenţă sau să caute vreun obiect inexistent pe cer şi păreau să nu mă audă. Câteodată însă, câte un suflet milostiv găsea de cuviinţă să îmi spună: „Încearcă să uiţi asta, Lily. A fost doar un accident, n-a fost vina ta”.

Am stat trează toată noaptea şi m-am gândit la cum ar fi dacă aş muri şi aş ajunge lângă mama, în rai. Atunci când aş întâlni-o, i-aş spune: „Iartă-mă, mamă. Te rog, iartă-mă”, iar ea m-ar săruta până mi-ar da sângele şi mi-ar spune că nu eram eu de vină. Mi-ar spune asta vreme de zece mii de ani.

Iar în următorii zece mii de ani m-ar pieptăna. Mi-ar aranja părul atât de frumos, încât toţi oamenii din rai şi-ar lăsa baltă harpele şi n-ar mai face altceva decât să se uite la mine. Fetele orfane de mama se cunosc după par. Părul meu creştea în cel puţin unsprezece direcţii diferite, iar T. Ray fireşte că nu avea de gând să-mi cumpere bigudiuri, aşa încât nu-mi rămânea decât să-l înfăşor pe conservele micuţe de sirop de struguri Welch, ceea ce mă îmbolnăvise de insomnie. Întotdeauna aveam de ales între a avea un păr cât de cât arătos şi a-mi petrece nopţile dormind.

Am hotărât să nu-i spun nimic mamei despre cum era să trăieşti cu T. Ray, cel puţin nu în primele patru-cinci secole. Era ursuz tot timpul, dar mai ales vara, când muncea în livezile de piersici de dimineaţă până seara. În general, mă străduiam să nu-i ies în cale. Nu se arăta blând decât cu căţeluşa lui, Snout, care dormea în patul lui şi era mângâiată pe burtă de fiecare dată când se rostogolea pe spate. Am văzut-o pe Snout făcând pipi pe cizmele lui T. Ray fără ca el să-şi iasă din sărite.

Îl rugasem de multe ori pe Dumnezeu să-l ajute cumva pe T. Ray. De patruzeci de ani mergea la biserică, dar asta nu-l ajuta cu nimic, ba dimpotrivă – lucrurile mergeau din râu în mai rău. În mod normal, Dumnezeu ar fi trebuit să intre la idei.

După o vreme, m-am dezvelit. Nu se auzea niciun sunet în cameră, nu era nicio albină pe nicăieri. Mă uitam tot timpul la ceasul de pe dulap, întrebându-mă de ce întârziau atât.

În cele din urmă, către miezul nopţii, când abia dacă-mi mai puteam ţine ochii deschişi, se stârni un bâzâit într-un colţ al camerei, un bâzâit atât de gros, încât s-ar fi zis că e o miţă care toarce. Peste câteva clipe, pe perete apărură umbre micuţe, iar aripile începură să scânteieze în întuneric. Sunetul crescu în întuneric până când umplu toată camera, până când aerul pe care-l respiram prinse

viaţă. Albinele începură să roiască în jurul meu, ca şi cum m-aş fi aflat în ochiul unei furtuni. Bâzâitul era atât de puternic, încât abia dacă mă mai auzeam gândind.

Mi-am înfipt unghiile în palme până mi-a dat sângele. Atunci când te afli într-o cameră plină cu albine, ai toate şansele să fii înţepat, şi nu o singură dată.

Şi totuşi, era o privelişte rară. Dintr-odată, mi-a trecut prin minte că nu se putea să n-o arăt nimănui, chiar dacă prin preajmă nu se afla decât T. Ray. Şi dacă s-ar fi nimerit să-l înţepe vreo câteva sute de albine, ei bine, ar fi fost un fapt regretabil.

Am alunecat încet din pat, apoi m-am repezit către uşă direct prin roiul de albine. L-am trezit împungându-l cu un deget în braţ, la început mai încet, apoi din ce în ce mai tare, minunându-mă de cât de tare îi era carnea.

T. Ray a sărit din pat, doar în chiloţi. L-am tras de mână până în camera mea, în vreme ce el îmi descria, zbierând, ce-ar fi urmat să mi se întâmple dacă nu era vorba de ceva al naibii de important, iar Snout lătra din toate puterile, ţopăind pe lângă noi de parcă am fi fost la vânătoare de porumbei.

— Albine, am strigat. E un roi de albine la mine în cameră!

Dar, când am ajuns acolo, dispăruseră în ziduri, ca şi când ar fi ştiut că nu eram singură. Poate n-aveau, pur şi simplu, chef să-şi irosească înţepăturile pe el.

— La dracu', Lily, ce-nseamnă asta?

M-am holbat la pereţi, apoi m-am vârât până şi sub pat şi m-am rugat din tot sufletul să apară măcar o albinuţă, una mică.

— Erau aici, am spus. Zburau peste tot.

— Îhî şi era şi-o afurisită de turmă de bizoni, nu?

— Ascultă, i-am spus. Poţi să le-auzi bâzâind.

Îşi ciuli urechea în direcţia peretelui, făcând pe

seriosul.

— N-aud nimic, spuse, rotindu-şi degetul în dreptul tâmplei. Cre c-or fi ieşit din ceasu' ăla cu cuc pe care-l ai în loc de cap.

Mul Keoula-mă o dată din somn, Lily, şi pun mina pe Martha Whites, auzi tu?

Martha Whites era un instrument de tortură la care numai T. Ray s-ar fi putut gândi. Am tăcut pe loc.

Dar nu puteam să las povestea să se termine aşa, cu T. Ray crezând că eram atât de disperată încât să inventez poveşti cu albine doar ca să-i atrag atenţia. Aşa stând lucrurile, am hotărât să prind câteva albine într-un borcan cu care să mă prezint în faţa lui T. Ray – „Tot mai crezi că a fost o invenţie?"

Prima şi singura amintire pe care o am cu mama e din ziua în care a murit. Am încercat multă vreme să-mi amintesc cum era muma înainte de acea zi, să mi-o amintesc învelindu-mă seara. Înainte de culcare, sau citindu-mi aventurile Unchiului Wlggy, sau atârnându-mi hainele la uscat lângă cuptor, în vreo dimineaţă rece de iarnă. M-aş fi bucurat chiar şi de o amintire cu ea rupând o nuia dintr-un tufiş şi fugărindu-mă prin curte.

A murit pe 3 decembrie 1954. Cuptorul se încinsese atât de tare şi era atât de cald în casă, încât mama îşi scosese flanela, tăinânind într-o bluză cu mânecă scurtă, şi trăgea de zor de foirustra înţepenită din camera ei, încercând s-o deschidă.

În cele din urmă, a renunţat, oftând.

— Ith, s-ar părea că o să ne coacem naibii aici.

Avea un păr negru şi des, cu bucle care păreau să-i ascundă faţa faţă pe care nu reuşeam să o întrezăresc, deşi în rest îmi amintesc până şi cel mai mic detaliu.

M-am întins spre ea, iar ea m-a luat în braţe, spunând că eram prea mare ca să mă mai ţină aşa şi totuşi ţinându-mă. Mirosul ci ina învăluit în clipa în care m-a ridicat.

Mirosul mi-a rămas în minte după aceea; era la fel de pătrunzător ca acela de scorţişoară. Multă vreme am mers periodic la magazinul de parfumuri din Sylvan şi am mirosit toate parfumurile pe care am pus mâna, încercând să-l găsesc pe al mamei. De fiecare dată când apăream, vânzătoarea se prefăcea surprinsă – „Ia te uită, cine-a venit pe la noi!” de parcă nu fusesem acolo cu câteva zile în urmă, mirosind cu încrâncenare fiecare sticluţă. Shalimar, Chanel No. 5, White Shoulders.

— Aveţi ceva nou? întrebam eu.

Nu avea niciodată.

Am fost de-a dreptul şocată atunci când, descoperind că profesoara mea din clasa a cincea avea acelaşi miros ca mama, mi-a dezvăluit că nu era decât cremă Ponds Cold.

În după-amiaza în care a murit mama, pe podea era o valiză deschisă, chiar lângă fereastra înţepenită. Mama îşi făcea de lucru prin garderobă, scoţând lucruri şi trântindu-le în valiză, fără să se obosească să le împăturească înainte.

M-am strecurat pe lângă ea în garderobă şi m-am pierdut printre rochii, pantaloni şi molii moarte, în întuneric şi praf, până în fund, unde erau cizmele lui T. Ray, mirosind a noroi şi a piersici. Mi-am vârât mâinile într-o pereche de pantofi albi cu tocuri înalte şi am început să-i lovesc unul de celălalt.

Uşa garderobei vibra de fiecare dată când cineva urca scările de dedesubt; aşa mi-am dat seama că urca T. Ray. Undeva, pe deasupra, auzeam cum fâşâiau hainele, în vreme ce mama le smulgea de pe umeraşe. „Mai repede”, spuse.

Când încălţările lui au clămpănit în cameră, mama a oftat; aş fi jurat că-şi ţinuse răsuflarea până atunci. E ultimul lucru pe care mi-l amintesc limpede – răsuflarea ei coborând până la mine ca o paraşută micuţă, prăbuşindu-se pe podea, fără să lase vreo urmă printre grămezile de

pantofi.

Nu-mi amintesc ce şi-au spus – ştiu doar că erau furioşi amândoi şi că aerul din încăpere devenise înţepător. Mai târziu, m-am gândit la nişte păsări prinse într-o încăpere, care zboară orbeşte de colo-colo, încercând să treacă prin geamul ferestrei, izbindu-se una de cealaltă. M-am ascuns cât mai adânc în grămada de haine, sugându-mi degetele, simţind gustul de pantofi, de picioare.

Am fost trasă afară. Nu-mi amintesc ce mâini m-au scos de acolo, dar m-am trezit în braţele mamei, învăluită în mirosul ei. M-a mângâiat pe păr, şoptindu-mi:

— Nu-ţi fie frică! Dar, chiar pe când o spunea, T. Ray m-a smuls din braţele ei. M-a dus până la uşă şi m-a aşezat pe podea, în capul scărilor.

— Du-te în camera ta!

— Nu vreau, am strigat, încercând să trec pe lângă el, să ajung la mama.

— Treci imediat în nenorocita aia a ta de cameră! a urlat el, dându-mi un brânci.

M-am lovit cu spatele de zid, apoi am căzut în patru labe. Mi-am ridicat capul şi am văzut-o pe mama alergând prin cameră. Alergând către el, ţipând.

— Las-o în pace!

M-am ridicat, urmărindu-i cu privirea prin aerul care părea zgâriut. L-am văzut apucând-o de umeri şi zgâlţâind-o, în vreme ce capul ei se clătina înainte şi înapoi. Avea buzele albe.

Şi apoi – acum amintirile încep să se înceţoşeze – mama s-a smuls de lângă el şi a fugit în garderobă, departe de mâinile care încercau s-o apuce, căutând ceva pe raftul de sus.

Când am văzut pistolul în mâna ei, am luat-o la goană către ea, Împiedicându-mă, încercând să-l salvez pe T. Ray, să ne sălvez pe toţi.

În acel moment, timpul a început să curgă altfel. Amintirile pe care le mai am despre acele momente sunt limpezi, dar răzleţe. Doar pistolul lucind ca o jucărie în mâna ei, T. Ray smulgându-i-l din mâna şi aruncându-l pe podea, eu aplecându-mă să-l ridic şi zgomotul care m-a asurzit.

Asta e tot ce ştiu despre mine acum. Ştiu că ea era tot ce îmi doream şi că am pierdut-o din vina mea.

Eu şi T. Ray locuiam pe lângă Sylvan, Carolina de Sud. Vreo trei mii de locuitori, livezi de piersici şi biserici baptiste. Asta era tot.

La intrarea în fermă era o pancartă mare pe care scria: „LIVEZILE DE PIERSICI OWENS”, pe un fond portocaliu, oribil. Uram pancarta aceea din toată inima. Dar nici măcar pancarta nu se putea compara cu piersica uriaşă, cocoţată pe un stâlp înalt de şaizeci de picioare[1], aflat chiar în spatele porţii. La şcoală, toţi îi spuneau Fanny cea Mare – de fapt, îi spuneau cu totul altfel, folosind un cuvânt pe care prefer să nu-l aştern pe hârtie. Aşa cărnoasă cum era, dar mai ales din pricina liniei care o despărţea în două, piersica semăna leit cu un dos. Rosaleen zicea că T. Ray stătea cu fundu’ la lume, şi nu pot decât să-i dau dreptate.

Nu-i plăceau petrecerile, ceea ce nu era o problemă, din moment ce nimeni nu mă invita niciodată la vreuna, dar refuza până şi să mă ducă în oraş cu maşina, la meciurile de fotbal, la adunări sau la şedinţele de spălat maşini ale clubului Beta, care aveau loc în fiecare sâmbătă. Nu-i păsa că purtam haine pe care mi le croiam singură, la şcoală, în orele de atelier – bluze de bumbac cu fermoarele aşezate aiurea sau fuste care atârnau pe mine ca rufele pe sârmă, haine pe care le purtau numai fetele penticostale. Aş fi putut la fel de bine să-mi lipesc un afiş pe spate – „NU SUNT LA MODĂ ŞI N-AM SĂ FIU NICIODATĂ”.

---

1 Aprox. 20 de metri (n.tr.)

Iar eu aveam mare nevoie de tot ajutorul pe care mi-l putea da moda, având în vedere că nu-mi spusese nimeni, niciodată: „Lily, ce fetiţa drăguţă eşti!” – în afară de doamna Jennings, pe care o întâlneam la biserică şi care era oarba cu acte.

Mă uitam nu numai în oglinzi, ci şi în vitrinele magazinelor şi în televizor când nu era pornit, încercând tot timpul să-mi dau seama ce se mai putea face cu mine. Aveam părul negru, ca al mamei, dar, în loc să fie frumos ca al ei, era o claie dezordonată şi, în plus, aveam o bărbie minusculă. Speram să-mi crească în cele din urmă, aşa cum începuseră să-mi crească şi sânii, dar am descoperit după o vreme că lucrurile nu se petreceau la fel şi cu bărbia. Aveam totuşi ochi frumoşi, semănau cu ai Sophiei Loren, dar, chiar şi aşa, nici măcar băieţii care-şi purtau părul într-o chică încleiată straşnic cu Vitalis şi care aveau piepteni prin buzunarele de la cămaşă nu păreau să fie atraşi de mine – şi ăştia erau cei săraci.

De la gât în jos, lucrurile stăteau ceva mai bine, dar degeaba, de văzut nu se vedea nimic. Erau la modă deux-pièces-urile cu fuste scurte până la jumătatea coapsei, din caşmir sau lină ecosez, dar T. Ray spunea că mai degrabă s-ar fi transformat iadul într-un sloi de gheaţă decât să ies din casă îmbrăcată în halul ăla – aveam chef să rămân borţoasa ca Bitsy Johnson, căreia aproape că i se vedea fundul pe stradă, aşa de scurtă îi era fusta? N-am nici cea mai mică idee de unde aflase despre Bitsy, dar erau adevărate ambele părţi – şi cea cu fustele, şi cea cu copilul. Nu era decât o coincidenţă nefericită, nimic altceva.

Rosaleen ştia chiar mai puţine lucruri despre modă decât T. Ray, şi când era frig – Doamne Iisuse Hristoase, fie-ţi milă de mine – mă trimitea la şcoală purtând izmene groase pe sub fustele mele penticostale.

Nu uram nimic pe lume mai mult decât bisericuţele de fete care încetau brusc să mai turuie atunci când

treceam eu. Am început să-mi storc coşurile cu multă conştiinciozitate, iar atunci când se întâmpla să nu am niciunul, îmi rodeam pieliţele din jurul unghiilor până-mi umpleam degetele de sânge. Mă gândeam atât de mult la felul în care arătam şi mă purtam, încât aveam impresia că mai degrabă mă prefăceam că sunt o fată în loc să fiu, într-adevăr, una.

Speram ca şcoala de machiaj şi maniere care se ţinea la Clubul Doamnelor să mă ajute cu ceva, dar nu m-au primit acolo pentru că nu aveam la îndemână nicio mamă, bunică sau mătuşă care să-mi dea un trandafir alb la ceremonia de închidere. Ar fi fost neregulamentar s-o facă Rosaleen. Am plâns până am vomitat în chiuvetă.

— Lasă, lasă, că eşti drăguţă şi-aşa, zisese Rosaleen, spălând chiuveta. Nu-ţi trebe să te duci la şcoala lor de cucoane cu nasu pe sus ca să fii frumoasă.

— Ba da, i-am răspuns. Acolo te-nvaţă de toate. Te-nvaţă cum să mergi, şi cum să te-ntorci, şi cum să îţi ţii picioarele atunci când stai jos, şi cum să te urci în maşină, şi să torni ceaiul, şi să-ţi scoţi mănuşile…

Rosaleen holbă ochii şi pufni, umflându-şi obrajii.

— Doamne mnezeule din ceruri, făcu ea.

— Şi cum să pui florile în vază, să vorbeşti cu băieţii, să-ţi pensezi sprâncenele, să te razi pe picioare şi să-ţi dai cu ruj…

— Şi să vă vărsaţi maţele frumos în chiuvetă, asta nu vânvaţă? întrebă ea.

Câteodată o uram din tot sufletul. O uram pur şi simplu.

În dimineaţa de după povestea cu T. Ray şi albinele, Rosaleen stătea în uşa camerei mele, uitându-se la mine în vreme ce vânam o albină cu un borcan. Avea gura căscată şi i se vedea limba roşie ca un soare la răsărit.

— Ce faci cu borcanu ăla? mă întrebă ea.

— Prind albine ca să i le arăt lui T. Ray, să nu mai

creadă că scornesc poveşti.

— Doamne, ţine-mă!

Venea de pe verandă, unde curăţase fasole, şi fruntea îi era plină de broboane de sudoare. Îşi aranjă rochia, descoperindu-şi încă puţin pieptul, mare şi moale ca pernele de pe canapea.

Albina ateriză pe harta statului, pe care o ţineam agăţată pe perete. Am urmărit-o mergând de-a lungul coastelor Carolinei de Sud, pe Autostrada 17. Am trântit buza borcanului de perete, prinzând-o chiar între Charlestown şi Georgetown. Când am pus capacul, albina începu să zboare în cerc, izbindu-se de sticlă din toate puterile şi făcând un zgomot care îmi aducea aminte de grindina care se izbea, câteodată, de ferestre.

Amenajasem borcanul pe cât de bine putusem, cu petale cărnoase şi pline de polen şi cu destule găuri în capac încât să fiu sigură că albina n-avea să moară, căci, din câte ştiam eu, oamenii renăşteau în pielea animalelor pe care le uciseseră.

Mi-am apropiat borcanul de nas.

— Vino şi uită-te cum se luptă, i-am spus lui Rosaleen.

Când a intrat în încăpere, mirosul ei a ajuns până la mine, greu şi iute ca al tutunului de mestecat pe care tocmai şi-l vâra în gură. Ţinea în mină o cană micuţă, cu o toartă prin care îşi petrecuse degetul. Am privit-o îndesându-şi tutunul între dinţi şi gingie, apoi întredeschizându-şi buzele, care semănau acum cu petalele unei flori, şi trimiţând în cană un jet de lichid negru.

Se uită la albină, clătinând din cap.

— Dacă te-o înţepa vreuna, să nu vii la mine să plângi, că n-o să-mi pese, făcu ea.

Minţea.

Eram singura care ştia că, în ciuda privirii ei de vultur, avea o inimă mai gingaşă ca o floare şi mă iubea

până peste poate.

Nu ştiusem asta înainte să împlinesc opt ani, când, de ziua mea, îmi cumpărase de la piaţă o pasăre mică vopsită pentru Paşti. O zărisem într-un colţ al ţarcului unde o ţineau; era de culoarea strugurilor negri şi avea nişte ochişori mici şi trişti care o căutau peste tot pe maică-sa. Rosaleen m-a lăsat s-o iau acasă şi chiar s-o aduc în sufragerie, unde am aruncat pe jos nişte seminţe pentru ea, fără să aud vreun cuvânt de reproş.

Puiul îşi lăsa peste tot găinaţul violet, probabil din pricina vopselei care începea să îi intre în corp. Abia începusem să-l adunăm, când T. Ray a năvălit înăuntru, ameninţând să arunce pasărea direct în tigaie şi să o dea afară pe Rosaleen din pricina idioţeniei ei. A încercat să prindă puiul cu mâinile lui pline de ulei de motor, dar Rosaleen s-a înfipt în faţa lui, măsurându-l de sus până os.

— Sunt lucruri mai rele în casa asta decât găinaţu de pasăre. Nu te atingi de puiul ăsta.

Aproape că a ieşit din încăpere în vârful picioarelor. „Mă iubeşte”, mi-am spus. Era pentru prima oară când îmi trecea prin cap o idee atât de bizară.

Nimeni nu ştia ce vârstă avea Rosaleen, din moment ce nu avea certificat de naştere. Îmi spunea că se născuse fie în 1909, fie 1919, după cum avea chef. Ştia însă unde se născuse – în McClellanville, Carolina de Sud, unde mama ei împletea coşuri de nuiele şi le vindea la marginea drumului.

— Cum vând eu piersicile, conchisesem.

— Ba deloc, venise imediat răspunsul. Tu n-ai şapte copii de hrănit din asta.

— Ai *şase* fraţi şi surori?

Fusesem dintotdeauna convinsă că, în afară de mine, nu mai avea pe nimeni pe lume.

— Am avut, da acu nu mai ştiu pe unde-or fi.

Îşi alungase bărbatul la trei ani după ce se măritase

cu el, din pricină că era beţiv. Îi plăcea să spună despre el: „Dacă-i luai mintea şi i-o dădeai la o pasăre, biata orâtanie ar fi zburat de-a-ndoaselea”. Mă întrebam deseori ce-ar face o pasăre cu mintea lui Rosaleen. Până la urmă am decis că te-ar fi bombardat cu găinaţ jumătate din timp, iar cealaltă jumătate şi-ar fi petrecut-o prin cuiburi abandonate, cu aripile întinse protector.

Câteodată, visam cu ochii deschişi la o Rosaleen albă, care s-ar fi măritat cu T. Ray şi ar fi devenit mama mea adevărată. Altă dată, eu eram neagră, iar Rosaleen mă găsea într-un lan de porumb şi mă adopta. Din când în când, mă gândeam cum ar fi să trăim într-o ţară străină ca New York-ul, unde Rosaleen m-ar fi putut adopta fără să trebuiască să-şi schimbe cineva pielea.

Pe mama o chema Deborah. Pentru mine, era cel mai frumos nume din lume, deşi T. Ray refuza să-l pronunţe. Dacă mă auzea pe mine spunându-l, se schimba imediat la faţă şi arăta de parcă era gata să înjunghie pe cineva. Odată l-am întrebat când era ziua ei şi ce prăjituri îi plăceau şi mi-a spus să tac din gură. Când l-am întrebat a doua oară, a pus mâna pe un borcan cu gem de afine şi l-a aruncat direct în dulapul din bucătărie. Şi acum mai sunt pete albastre pe el.

Am reuşit să aflu totuşi câte ceva de la el – că mama era îngropată în Virginia, de unde venise, de pildă. M-am bucurat la culme, crezând că-mi găsisem măcar o bunică. Mi-a spus că mama nu avusese fraţi, iar părinţii ei muriseră de mult. Evident. Odată, strivind un gândac în bucătărie, mi-a spus că mama petrecea ore întregi ademenind gândacii să iasă din casă cu firimituri de biscuiţi şi brioşe şi că înnebunea doar la gândul de a omorî un gândac.

Mi se făcea dor de ea din cauza celor mai ciudate lucruri. Sutienele pentru sport, de pildă. Pe cine să întreb despre ele? Şi cine altcineva ar fi putut să înţeleagă ce

însemna pentru mine să dau o probă pentru echipa de majorete? Cu siguranţă că nu T. Ray. Dar ştiţi când mi-a fost dor de ea cel mai mult? Atunci când m-am trezit într-o dimineaţă cu o pată ca o petală de trandafir pe chiloţei. Am fost foarte mândră de ea, dar nu o puteam arăta nimănui; nimănui în afară de Rosaleen.

Nu la multă vreme după aceea, am găsit prin pod o pungă de hârtie capsată. În ea erau ultimele urme ale mamei.

Era o fotografie a unei femei într-o rochie în culori deschise, stând în faţa unei maşini vechi. Avea o expresie care spunea: „Să nu-ndrăzneşti să faci poza asta”, dar se vedea că îşi dorea exact contrariul. Am văzut atâtea poveşti în acea fotografie, am văzut cum aştepta în faţa maşinii ca dragostea să vină la ea, am văzut cât de nerăbdătoare era.

Am aşezat-o lângă o fotografie care îmi fusese făcută când terminasem clasa a opta, căutând asemănări. Nici ea nu avea bărbie, dar era mai drăguţă decât majoritatea femeilor pe care le văzusem, ceea ce-mi dădea mari speranţe pentru viitor.

În pungă mai erau nişte mănuşi albe, de bumbac, îngălbenite de vreme. „Mâinile ei au fost aici”, mi-am spus atunci când le-am scos din pungă. Acum îmi pare ceva prostesc, dar într-o noapte le-am umplut cu ghemotoace de bumbac şi le-am strâns în mâini până ce am adormit

Obiectul cel mai misterios din pungă era o iconiţă de lemn a Fecioarei Maria. Am recunoscut-o, deşi pielea îi era neagră, doar cu puţin mai deschisă la culoare decât a lui Rosaleen. Arăta de parcă ar fi decupat cineva o imagine a Manei dintr-o carte, ar fi lipit-o pe o bucăţică de lemn şi ar fi lăcuit-o. Pe spatele icoanei, cineva scrisese: „Tiburon, S.C”.

Se fac doi ani de când am îngropat totul în livadă, într-o cutie de tinichea. Le-am îngropat într-un loc secret,

printre copaci, un loc de care nu ştia nici măcar Rosaleen. Mă duceam acolo încă înainte de a învăţa să-mi leg şireturile. La început, mă ascundeam acolo pentru a scăpa de T. Ray şi de răutatea lui sau de amintirea acelei după-amiezi în care se descărcase pistolul, dar mai târziu am început să merg acolo, câteodată imediat ce T. Ray se ducea la culcare, doar ca să stau întinsă printre copaci şi să fiu numai cu mine însămi. Era bucăţica mea de pământ, refugiul meu.

Pusesem lucrurile mamei în cutia de tinichea şi le îngropasem acolo într-o noapte, la lumina lanternei. Eram prea speriată ca să le păstrez la mine în cameră, chiar şi ascunse în fundul unui sertar. Mi-era teamă că T. Ray le-ar fi descoperit lipsa şi mi-ar fi întors camera cu fundul în sus, căutându-le. Nu voiam să mă gândesc la ce mi s-ar fi putut întâmpla dacă le-ar fi găsit printre lucrurile mele.

Din când în când, merg în livadă şi dezgrop cutia. Mă întind pe iarbă, printre copaci, purtând mănuşile, privind fotografia, zâmbind. Citind de mii de ori cuvintele „Tiburon, S.C”. de pe spatele icoanei, mirându-mă de cât de ciudate sunt literele şi întrebându-mă ce fel de oraş o fi Tiburon. Odată, l-am căutat pe hartă şi am descoperit că era la mai puţin de două ore distanţă. Oare mama cumpărase icoana de acolo? Mi-am promis ca, într-o zi, după ce voi fi crescut, să iau autobuzul până acolo. Voiam să merg peste tot pe unde fusese mama.

După povestea cu albina şi borcanul, mi-am petrecut toată după-amiaza la marginea drumului, vânzând piersicile lui T. Ray. Era cea mai neplăcută slujbă de vară pe care o putea avea o fată de vârsta mea – ore întregi într-o gheretă cu trei pereţi şi un acoperiş de tablă.

Stăteam pe o navetă de coca-cola şi mă uitam cum trec camionetele, otrăvită de gazele de eşapament şi de plictiseală. De obicei, toată lumea cumpăra piersici în după-amiezile de joi, când femeile se pregăteau pentru

tartele cu fructe de duminică, dar acum nu oprea nimeni.

T. Ray nu mă lăsa să iau cu mine cărţi, iar dacă reuşeam să aduc una, ascunsă sub bluză, *Orizont pierdut* de pildă, se găsea întotdeauna cineva ca doamna Watson de la ferma vecină, care să-i spună lui T. Ray, duminica, la biserică:

— Am văzut-o pe fiică-ta la tarabă, citea ca o apucată. Trebuie că eşti tare mândru de ea.

Iar T. Ray aproape că mă omora.

Ce fel de om poate să urască atât de mult *cărţile*? Cred că se temea ca nu cumva să încep să visez la colegiu, care, după părerea lui, era o cheltuială inutilă când venea vorba de fete – chiar dacă fetele în cauză obţineau punctajul maxim la testele de engleză, ca mine. Testele de matematică erau altă poveste, dar, mă rog, nu poţi să le ştii pe toate.

Eram singura din clasă care nu mormăia înciudată atunci când doamna Henry ne obliga să citim încă o piesă de Shakespeare. Mă rog, mă prefăceam că mormăi, dar în realitate eram la fel de încântată ca şi când aş fi fost aleasă Regina Piersicilor din Sylvan.

Până să apară doamna Henry, crezusem cu tărie că o şcoală de machiaj şi maniere era cel mai bun lucru pe care l-aş fi putut face pentru cariera mea. Odată, studiindu-i faţa, i-am spus că, dacă ar fi fost clienta mea, i-aş fi aplicat un fond de ten franţuzesc care ar fi făcut minuni pentru ea, iar ea mi-a răspuns:

— Lily, nu faci decât să-ţi baţi joc de inteligenţa ta. Chiar nu-ţi dai seama cât eşti de deşteaptă? Ai putea să devii profesor universitar sau să scrii cărţi. Termină cu prostiile astea cu şcoala de machiaj.

A trecut o lună întreagă până am reuşit să trec peste şocul pe care îl avusesem aflând că aveam şanse reale să fac ceva în viaţă. Ştiţi cât de mult le place adulţilor să întrebe: „Mda… şi ce-ai să te faci când ai să fii mare?”

Uram întrebarea asta din tot sufletul, dar, dintr-odată, am început să le spun tuturor, inclusiv celor cărora puţin le păsa, că aveam de gând să devin profesor şi să scriu cărţi.

Am păstrat caietele în care scriam în acea perioadă. O vreme, în toate scrierile mele apărea, la un moment dat, un cal. După ce am citit Ralph Waldo Emerson la şcoală, am scris *Filosofia mea de viaţa*, care ar fi trebuit să fie o carte, dar s-a încheiat după trei pagini. Doamna Henry mi-a spus că ar fi fost mai bine să trec de vârsta de paisprezece ani înainte de a avea o filosofie.

Spunea că singura mea şansă era o bursă şi îmi împrumuta cărţi în vacanţa de vară. De câte ori mă vedea deschizând vreuna, T. Ray mă întreba:

— Cin te crezi, Julius Shakespeare?

Omul credea cu tărie că aşa îl chema pe Shakespeare, şi dacă gândiţi că ar fi trebuit să-l corectez, atunci nu ştiţi nimic despre arta de a supravieţui. Mă poreclise Don'şoara Brown Nasu-n-Cărţi şi câteodată îmi spunea Don'şoara Emily-Cap-Mare-D/crion. Voia să spună Dickinson, dar, după cum am mai zis, era mai bine să nu încerc să-i explic nimic.

Atunci când vindeam piersici, îmi petreceam timpul compunând poezii în minte – asta din lipsă de cărţi –, dar în după-amiaza aceea nu aveam destulă răbdare pentru asta. M-am mulţumit să stau şi să urăsc taraba de piersici, să o urăsc cât puteam de mult.

În ajunul primei mele zile de şcoală, T. Ray m-a găsit în hambar, înfigând un cui într-una dintre piersicile lui.

S-a apropiat de mine cu degetele mari în buzunare şi cu ochii mijiţi. I-am urmărit cu privirea umbra care se prelingea peste buruieni, fiind convinsă că urma să mă pedepsească din cauza piersicii distruse. Nici măcar nu ştiam de ce o înţepasem.

În loc să ţipe, mi-a spus:

— Lily, de mâine ai să mergi la şcoală şi sunt nişte

lucruri pe care trebuie să le ştii despre maică-ta.

Preţ de o clipă, nu s-a mai auzit nimic în jur, de parcă vântul s-ar fi oprit, iar păsările ar fi încetat să mai cânte. Când s-a lăsat pe vine în faţa mea, m-am simţit de parcă aş fi fost prizonieră într-un loc întunecat, de unde nu puteam scăpa.

— E timpul să afli ce s-a întâmplat cu ea, şi vreau s-o afli de la mine, nu de la altcineva.

Nu vorbisem niciodată despre asta, şi am simţit un fior pe şira spinării. Din când în când, îmi reveneau în minte amintiri din acea zi. Fereastra blocată. Mirosul ei. Sunetul umeraşelor care se loveau unul de celălalt. Valiza. Cearta lor, ţipetele. Pistolul de pe podea, greutatea lui în momentul în care îl ridicasem.

Ştiam că pe mama o ucisese explozia pe care o auzisem. Zgomotul îmi revenea, câteodată, în minte, făcându-mă să tresar. Câteodată, aveam impresia că nu auzisem niciun sunet în momentul în care ridicasem pistolul de jos, că explozia se petrecuse mai târziu, dar, alte daţi, stând singură pe verandă, plictisindu-mă îngrozitor şi dorindu-mi să se întâmple ceva, sau închisă în camera mea în vreo zi ploioasă, simţeam că eu o provocasem cumva, că explozia făcuse ferestrele să zăngăne chiar în momentul în care atinsesem pistolul.

Era un secret care ieşea, câteodată, la suprafaţă şi mă copleşea, iar atunci o luam la fugă, mai ales atunci când ploua, alergam în josul dealului până la locşorul meu secret din livadă. Acolo mă întindeam pe iarbă şi mă linişteam.

Acum, T. Ray luă în mină nişte ţărână, lăsând-o să i se scurgă printre degete.

— Atunci când a murit, făcea ordine în dulap, îmi spuse. Nu izbuteam să-i descifrez tonul – ciudat, nefiresc, aproape *blând*.

„Ordine în dulap”. Nu mă întrebasem niciodată ce

făcea mama în acele momente, în ultimele minute din viaţa ei, ce căuta în garderobă, nici de ce se certaseră.

— Îmi aduc aminte, am spus.

Propria voce îmi părea slabă şi îndepărtată, de parcă venea din fundul unui muşuroi de furnici.

Sprâncenele i se ridicară a mirare şi îşi apropie faţa de a mea. Avea o privire neliniştită.

— Ce?

— Îmi aduc aminte, am repetat. Ţipaţi amândoi.

Faţa i se înăspri dintr-odată.

— Chiar aşa?

Buzele începuseră să i se albească – era semnul de care învăţasem să mă tem. M-am dat înapoi cu un pas.

— Ce dracu', aveai patru ani, ţipă el. Habar n-ai ce-ţi aminteşti şi ce nu!

În tăcerea care a urmat, mi-a trecut prin cap că ar fi fost mai bine să-l mint, să-i spun: „Aşa e, nu-mi aduc aminte, spune-mi tu ce s-a întâmplat atunci", dar aveam atâta nevoie să vorbesc despre asta, atâta nevoie care mocnise în mine atât de mult timp.

Am coborât privirea, prefăcându-mă că-mi studiez pantofii, că mă uit la cuiul pe care îl scăpasem din mină atunci când îl văzusem apropiindu-se.

— Era un pistol acolo.

— Iisuse, spuse el.

Se uită la mine câteva momente, apoi merse până la grămada de coşuri de nuiele din fundul hambarului. Stătu acolo câteva minute, cu pumnii strânşi, după care veni înapoi.

— Ce mai era acolo? mă întrebă. Spune-mi tot ce-ţi aminteşti.

— Pistolul era pe podea…

— Şi tu l-ai ridicat. Cred că de asta îţi aminteşti.

Zgomotul exploziei începu să-mi răsune în cap. Am

aruncat o privire către livadă, dorindu-mi să fug, să scap.

— Da, îmi aduc aminte că l-am luat de jos, am spus. Asta e tot

Se aplecă şi mă apucă de umeri, zgâlţâindu-mă uşor.

— Asta e tot? Nu-ţi mai aminteşti nimic? Eşti sigură? Gândeşte-te bine.

După câteva clipe de tăcere, T. Ray începu să se uite la mine bănuitor.

— Nu, domnule, asta e tot.

— Ascultă-mă bine, făcu el, strângându-mă de braţ. Ne certam, aşa cum ai spus tu. La început nu te-am văzut Apoi ne-am întors amândoi, şi tu erai acolo, cu pistolul în mână. Îl ridicaseşi de pe jos. Atunci s-a descărcat.

Îmi dădu drumul şi-şi înfipse mâinile în buzunare. Îl auzeam cum îşi zăngăne cheile şi monedele. Aş fi vrut să mă agăţ de piciorul lui, să mă ia în braţe şi să mă strângă la piept, dar nu puteam să mă mişc şi nici el nu putea. Avea ochii fixaţi în gol, undeva, deasupra capului meu.

— Poliţiştii au pus multe întrebări, dar a fost doar o întâmplare nefericită. N-a fost vina ta, zise el încet. Dar dacă te întreabă cineva, aşa să-i spui că s-a întâmplat.

Apoi plecă, luând-o către casă. După câţiva paşi, se întoarse către mine.

— Şi nu mai înfige cuie în piersicile mele.

Abia pe la 6 seara m-am întors acasă de la taraba cu piersici, fără să fi vândut nimic toată ziua, şi am găsit-o pe Rosaleen în sufragerie. De obicei pleca mai devreme, dar acum se războia cu antenele televizorului, încercând să scape ecranul de purici. Preşedintele Johnson apărea şi dispărea, pierdut în viscolul de pe ecran. Nu o mai văzusem niciodată pe Rosaleen aşa de interesată de un program TV, încât să consume atâta energie pentru a-l vedea.

— Ce s-a întâmplat? am întrebat-o. Au dat cu bomba

atomică?

Încă de când începuseră să ne înveţe la şcoală ce să facem în caz de atac atomic din partea ruşilor, căpătasem convingerea fermă că zilele ne erau numărate. Toată lumea îşi construia adăposturi în spatele curţii, umplea sticle cu apă de la robinet şi se pregătea pentru sfârşitul lumii. Treisprezece elevi de la mine din clasă construiseră adăposturi antiatomice ca proiecte pentru orele de ştiinţe, ceea ce înseamnă că nu eram singura căreia îi era fiică. Ajunsesem să fim obsedaţi de Hruşciov şi de rachetele lui.

— Nu, n-a fost nicio bombă, îmi răspunse ea. Vino-ncoa' şi vezi dacă poţi să repari televizoru'.

Avea mâinile atât de adânc îngropate în şolduri, încât abia dacă i se mai vedeau.

Am înfăşurat antenele în staniol. Imaginea a devenit îndeajuns de clară ca să-l putem vedea pe preşedintele Johnson aşezându-se la biroul său. Camera era plină de oameni. Nu-mi plăcea de preşedinte din cauza felului în care îşi ţinea şoricarii de urechi. O admiram, în schimb, pe soţia lui, doamna Byrd, care arăta întotdeauna de parcă nu şi-ar fi dorit decât să-i crească aripi şi să-şi ia zborul.

Rosaleen trase un taburet în faţa televizorului şi se aşează astfel încât imaginea îmi dispăru din faţa ochilor. Se aplecă spre ecran, strângând în mâini un colţ al rochiei.

— Ce se-ntâmplă? am întrebat-o, dar era atât de prinsă de ce se întâmpla acolo, încât nu mi-a răspuns.

Pe ecran, preşedintele încerca să-şi pună semnătura pe o foaie de hârtie, dar nu-i ieşea deloc – a trebuit să schimbe vreo zece stilouri.

— Rosaleen…

— Şşşşşşş, făcu ea, ridicând o mână.

Dacă voiam să aflu ceva, trebuia să mă bazez pe crainicul de la televizor.

— Astăzi, 2 iulie 1964, zise el, preşedintele Statelor Unite a semnat Legea Drepturilor Civile, în Camera de Est

a Casei Albe…

M-am uitat la Rosaleen, care clătina din cap, murmurând „Doamne mnezeule, ţine-mă” şi părând la fel de neîncrezătoare şi de fericită, de-ai fi zis că tocmai răspunsese corect la întrebarea de 64.000 de Dolari.

Nu ştiam dacă să fiu fericită sau să mă îngrijorez. La biserică, toată lumea vorbea despre negri, dându-şi cu părerea dacă ar fi urmat să primească drepturi civile sau nu. Cine câştigă – echipa albă sau cea neagră? De parcă ar fi fost vreun concurs, ceva. Când predicatorul ăla din Alabama, reverendul Martin Luther King, fusese arestat pentru că încercase să mănânce într-un restaurant, bărbaţii, la ieşirea din biserică, vorbeau ca şi cum echipa albilor ar fi câştigat întrecerea la ştafetă. Eram sigură că n-ar fi acceptat legea asta stând cu braţele în sân nici într-un milion de ani.

— Aleluia, Iisuse, intona Rosaleen, pe taburetul ei.

Nu ştia pe ce lume se află.

Rosaleen lăsase cina pe cuptor – faimosul ei pui înăbuşit, în vreme ce-i umpleam farfuria lui T. Ray, căutam cea mai bună cale de a aduce în discuţie delicata problemă a zilei mele de naştere – lucru de care lui T. Ray nu-i păsase niciodată, însă în fiecare an, de parcă era un drog, speram că lucrurile aveau să se schimbe.

Ziua mea de naştere cade chiar de ziua naţională, ceea ce o făcea să treacă încă şi mai neobservată. Când eram mică, eram convinsă că oamenii mă sărbătoreau pe mine, cu surle, trâmbiţe şi artificii – uraaa, s-a născut Lily! După care realitatea şi-a intrat în drepturi, ca întotdeauna.

Voiam să-i spun lui T. Ray că orice fată îşi doreşte o brăţară cu medalion de argint şi că, de fapt, cu un an în urmă, fusesem singura fată de la liceul din Sylvan care nu avea aşa ceva şi că prânzul nu era decât un pretext să poţi sta la coadă la cantină zdrăngănindu-ţi brăţara în aşa fel încât să audă toată lumea.

— Mmm… sâmbăta asta e ziua mea, am spus, punându-i farfuria în faţă.

M-am uitat lung la el, în vreme ce rupea carnea de pe os cu furculiţa.

— Mă gândeam că mi-ar plăcea o brăţară cu un medalion de argint, de care au la magazin.

Casa începu să scârţâie din toate încheieturile, aşa cum avea obiceiul. Afară, Snout începu să latre şi apoi în sufragerie se lăsă o linişte atât de apăsătoare, încât aş fi jurat că aud mâncarea zdrobindu-se între dinţii lui T. Ray.

Termină de mâncat pieptul de pui şi trecu la copan, aruncându-mi din când în când câte una din acele priviri severe care-i reuşeau de minune.

Am vrut să-l mai întreb o dată: „Deci cum rămâne cu brăţara?”, dar mi-am dat seama că îmi răspunsese deja, şi asta mă făcu să simt un soi de părere de rău delicată şi fragilă, care n-avea nimic a face cu brăţara. Cred că-mi părea rău pentru sunetul pe care-l făcea furculiţa lui lovindu-se de farfurie, şi pentru felul în care sunetul umplea spaţiul dintre noi, şi pentru felul în care eu încetasem să mai fiu în acea încăpere.

În acea noapte, am stat multă vreme întinsă în pat, ascultând albina fâşâind, pocnind şi bâzâind în borcan, aşteptând să se facă îndeajuns de târziu încât să mă pot strecura în livadă, în locul unde îngropasem cutia de tinichea cu lucrurile mamei. Nu voiam decât să mă întind pe iarbă şi să o las pe mama să mă ţină în braţe.

Când luna se ridicase destul de mult pe cer, am coborât din pat, mi-am pus pantalonii scurţi şi bluza fără mâneci şi am trecut în linişte pe lângă camera lui T. Ray, mişcându-mi braţele şi picioarele de parcă aş fi patinat pe o pojghiţă subţire de gheaţă. Nu i-am văzut cizmele pe care şi le parcase chiar în mijlocul holului. Când am căzut, bufnitura fu atât de puternică, încât sforăitul lui T. Ray îşi schimbă ritmul. Mai întâi încetă pur şi simplu, dar apoi o

luă de la capăt cu trei grohăituri ca de purcel.

M-am strecurat pe scări, prin bucătărie. Când aerul de noapte mă izbi în faţă, aproape că am izbucnit în râs. Luna părea un cerc perfect şi era atât de luminoasă, încât toate lucrurile aveau o strălucire ciudată. Greierii începuseră să cânte, iar eu am luat-o la fugă desculţă prin iarbă.

Ca să ajung la locul meu secret, trebuia să o apuc pe lângă ce-l de-al optulea şir de copaci din stânga garajului şi să număr copacii până ajungeam la al treizeci şi doilea. Cutia de tinichea era îngropată în pământul moale de la rădăcina copacului, nu foarte adânc, astfel încât să o pot dezgropa cu mâinile goale.

Când am curăţat-o de pământ şi am deschis-o, primul lucru care mi-a sărit în ochi a fost albeaţa mănuşilor ei, apoi fotografia înfăşurată în hârtie cernită, aşa cum o lăsasem. Am golit cutia şi, întinzându-mă pe iarbă printre piersicile căzute, mi-am pus lucrurile pe piept.

Când m-am uitat prin pânza de păianjen a ramurilor, noaptea aproape că m-a strivit şi, pentru o clipă, am uitat când, unde şi cine eram. Simţeam că întregul cer era pielea mea, iar luna era inima mea care bătea acolo, sus, în întuneric. Deodată fulgeră, dar nu cu lame zimţate, ci în limbi sinuoase de foc care străbătură cerul. Mi-am desfăcut nasturii bluzei şi am lăsat-o deschisă, dorindu-mi ca noaptea să se întindă pe pielea mea, şi aşa am adormit, întinsă acolo, strângând în braţe lucrurile mamei, simţind cum rouă mi se aşeza pe piept, cu cerul scânteind deasupra mea.

M-a trezit sunetul cuiva care-şi târşâia picioarele printre copaci. „T. Ray!” M-am ridicat, îngrozită, în capul oaselor, încheindu-mi nasturii. I-am auzit paşii, răsuflarea grea, întretăiată. Coborându-mi privirea, am văzut mănuşile mamei şi cele două fotografii. Am lăsat baltă nasturii şi le-am înşfăcat, încercând să găsesc un loc unde

să le ascund. Lăsasem cutia de tinichea în groapa ei, prea departe ca să pot ajunge la ea.

— Liliii! strigă el, şi atunci i-am văzut umbra apropiindu-se de mine printre copaci.

Mi-am îndesat mănuşile şi fotografiile în pantaloni şi am început din nou să-mi închei nasturii, cu degetele tremurând.

Înainte să termin, se făcu lumină în jurul meu, apoi l-am văzut, fără cămaşă, cu o lanternă în mână. Raza alerga încoace şi-ncolo şi m-a orbit atunci când mi-a trecut prin dreptul ochilor.

— Cu cine erai? zbieră el, îndreptând lanterna către bluza mea încheiată doar pe jumătate.

— C-cu nimeni, am spus, strângându-mi genunchii în mâini, îngheţând în momentul în care am realizat la ce se gândea. Nici măcar nu mă puteam uita mai mult de o clipă la faţa lui, atât de mare şi de strălucitoare era, ca faţa lui Dumnezeu.

Îndreptă lanterna către întunericul din jur.

— Cine-i acolo? strigă.

— Crede-mă, T. Ray, nu e nimeni.

— Scoală-te de-acolo, strigă el la mine.

Am mers în spatele lui până acasă. Picioarele lui loveau pământul atât de tare, încât îmi era milă de iarbă. Nu scoase nicio vorbă până ce ajunserăm în bucătărie şi luă pietricelele Martha White din cămară.

— Aş înţelege dac-ai fi băiat, Lily, de la băieţi n-ai ce să ceri, dar de la tine aştept să te porţi cu cap, nu ca o târfă.

Turnă un muşuroi de pietricele pe podeaua de lemn.

— Treci aici, în genunchi!

Mă obliga să stau în genunchi pe pietricele încă de când aveam şase ani, dar nu reuşisem să mă obişnuiesc cu senzaţia aceea de sticlă pisată sub piele pe care mi-o

dădeau. M-am apropiat de el cu paşi mici, aşa cum merg fetele în Japonia, şi m-am lăsat în genunchi pe podea, hotărâtă să nu plâng, dar deja cu lacrimi în ochi.

T. Ray se aşează pe un scaun şi începu să-şi cureţe unghiile cu briceagul. Îmi mutam greutatea de pe un genunchi pe altul, spetind ca durerea să mai scada, cel puţin pentru câteva clipe, dar pielea începuse să-mi ardă. Mi-am muşcat buza şi atunci am simţit icoana Fecioarei Maria în spatele elasticului pantalonilor. Am simţit hârtia cernită în care era înfăşurată fotografia mamei, i-am simţit mănuşile lipite de pielea mea şi dintr-odată am avut senzaţia că mama era acolo, cu mine, ţinându-mă în braţe, apărându-mă de răutatea lui aşa cum m-ar fi apărat o pelerină de ploaie.

În dimineaţa următoare, m-am trezit târziu. În clipa în care am atins podeaua cu picioarele, am aruncat o privire sub saltea, acolo unde ascunsesem lucrurile mamei, aşteptând momentul în care aş fi putut să le îngrop din nou în livadă.

Erau acolo şi, liniştită, m-am îndreptat către bucătărie, unde am găsit-o pe Rosaleen, măturând pietricele.

Am uns cu unt o felie de pâine Sunbeam.

Rosaleen începu să-şi agite mătura, stârnind un adevărat curent de aer.

— Ce-ai făcut azi-noapte?

— Am fost în livadă. T. Ray crede că am fost cu un băiat.

— Şi chiar ai fost?

Mi-am dat ochii peste cap.

— Nu.

— Cât te-a ţinut pe pietricele?

Am ridicat din umeri.

— Vreo oră.

Se uită la genunchii mei şi mătura se opri. Erau umflaţi şi plini de pete mici şi roşii, care urmau, ştiam bine, să devină o pată mare, vânătă.

— Uită-te la tine, copile. Uită-te ce ţi-a făcut, zise ea.

Genunchii îmi fuseseră chinuiţi în felul ăsta de suficiente ori încât să nu mi se mai pară ceva ieşit din comun. Era un lucru pe care trebuia să-l suporţi din când în când, la fel ca guturaiul. Dar acum, privirea pe care mi-o aruncă Rosaleen îmi dărâmă toate zidurile. „Uite ce ţi-a făcut”.

Chiar asta făceam – mă uitam lung la genunchii mei –, când T. Ray intră pe uşa din spate.

— Casă vezi, cine s-a hotărât în sfârşit să se trezească.

Îmi smulse pâinea din mâini şi o aruncă în strachina lui Snout

— Ar fi prea mult dacă ţi-aş cere să te duci la tarabă şi să te apuci de muncă? Nu eşti Regină pentru o Zi, să ştii.

S-ar putea să pară ciudat, dar cred că, până atunci, T. Ray mă iubea, în felul lui. N-am să uit niciodată felul în care mi-a zâmbit, la biserică, atunci când începusem să cânt ţinând cartea de rugăciuni cu susul în jos.

Acum m-am uitat cu atenţie la faţa lui. Era dispreţuitoare şi furioasă.

— Câtă vreme trăieşti sub acoperişul meu, ai să faci ce-ţi spun, urlă el.

Atunci am să-mi caut alt acoperiş”, mi-am zis.

— Ai înţeles? mă întrebă el.

— Da, domnule, am înţeles, i-am răspuns.

Şi chiar înţelesesem. Înţelesesem că aveam nevoie de un alt cămin.

În acea după-amiază am mai prins două albine. Întinsă pe burtă pe pat, mă uitam cum zboară în cerc prin borcan, ca nişte planete prin spaţiu.

Capul lui Rosaleen se ivi în uşă.

— Îţi mai trebe ceva?

— Nu, nimic.

— Atunci vezi că plec. Spune-i lu' taică-tu că mâine mă duc în oraş în loc să vin încoa.

— Te duci în oraş? Ia-mă şi pe mine, am rugât-o.

— De ce să te iau?

— Te rog, Rosaleen.

— O să tre' iască să mergi pe jos toată ziulica.

— Nu-mi pasă.

— N-o să fie nimica deschis, decât băcănia şi cu tarabele dă pocnitori.

— Nu-mi pasă. Vreau doar să ies din casă de ziua mea.

Rosaleen se uită lung la mine, apoi îşi mută greutatea de pe un picior pe altul.

— Bine, da cere-i voie lu' taică-tu. O să viu să te iau dis-de-dimineaţă.

Şi capul dispăru.

— De ce te duci în oraş? am strigat după ea.

Rămase o clipă nemişcată, cu spatele la mine. Când se întoarse, nu mai era Rosaleen cea pe care o cunoşteam eu. Expresia i se schimbase, se îmblânzise. Mâna îi dispăru în buzunar, unde degetele începură să se agite în căutarea unui obiect anume. Scoase o foaie de hârtie împăturită şi veni să se aşeze lângă mine, pe pat. Mi-am frecat genunchii în vreme ce despăturea hârtia, întinzându-şi-o în poala rochiei.

Numele ei, Rosaleen Daise, era scris de cel puţin douăzeci şi cinci de ori pe foaie, cu litere de mână desenate cu grijă, arărind ca prima temă pentru acasă a unui şcolar.

— Asta e ciorna mea, îmi spuse. Pe 4 iulie o să fie adunarea alegătorilor la biserica negrilor. Mă duc să mă

trec pe listă.

O senzaţie de nelinişte puse stăpânire pe mine. Cu o seară în urmă, anunţaseră la televizor că un negru din Mississippi fusese omorât pentru că încercase să se treacă pe lista alegătorilor şi îl auzisem chiar eu pe domnul Bussey, unul dintre diaconii de la biserică, spunându-i lui T. Ray:

— N-ai grijă, o să-i pună să-şi scrie numele cu litere de mână, şi dacă uită să pună vreun punct pe i s-au vreo buclă la y, n-au să vadă în veci cartea de alegător.

M-am uitat cu atenţie la buclele R-ului din Rosaleen.

— T. Ray ştie ce vrei să faci?

— T. Ray, făcu ea. T. Ray nu ştie nimica.

Apăru pe la asfinţitul soarelui, plin de sudoare. L-am întâmpinat în uşa bucătăriei, cu braţele încrucişate.

— Mă gândeam să merg mâine în oraş cu Rosaleen. Trebuie să cumpăr nişte chestii femeieşti.

Dădu din cap, fără să spună nimic. T. Ray nu ura nimic mai mult pe lume decât pubertatea feminină.

În acea seară, m-am uitat din nou la albine. Aşezasem borcanul pe toaletă. Bietele insecte se tirau pe fundul borcanului, abia mişcându-se; era limpede că tânjeau după zbor. Mi-am amintit de felul în care se strecuraseră prin crăpăturile din pereţii camerei mele şi începuseră să zboare doar de dragul zborului. Mi-am amintit de felul cum mama desena cărări de firimituri pe podea pentru gândaci, în loc să-i strivească. Mă îndoiam că ar fi fost de acord ca eu să ţin albine închise într-un borcan. Am scos capacul şi l-am pus alături.

— Puteţi să plecaţi, dacă vreţi, le-am spus.

Dar albinele au rămas acolo, ca nişte avioane care nu primiseră încă permisiunea de decolare. Păşeau încoace şi-ncolo pe picioruşele lor zimţate, de parcă lumea s-ar fi redus la borcanul în care fuseseră închise. Am ciocănit cu degetele în sticla borcanului, l-am zgâlţâit, l-am aşezat pe-

o parte, dar afurisitele de albine refuzau să se mişte.

Mai erau încă acolo în dimineaţa următoare, când apăru Rosaleen. Adusese un tort simplu, cu paisprezece luminări.

— Uite ce ţi-am adus. La mulţi ani! îmi spuse.

Ne-am aşezat şi am mâncat câte două felii fiecare, luând din când în când câte o înghiţitură de lapte. Rosaleen avea o semilună albă chiar deasupra buzei de sus, dar nu părea să se sinchisească de ea. Mai târziu aveam să-mi amintesc de asta, de felul cum plecase de-acasă, de parcă fusese înseninată de la început.

Sylvan era la câţiva kilometri. Am luat-o de-a lungul şoselei, cu Rosaleen care se mişca precum o broască ţestoasă ghiftuită, mestecându-şi tutunul, cu eterna cănită agăţată de deget. Din copaci atârnau zdrenţe de ceaţă şi fiecare gură de aer era îmbibată cu mirosul de piersici.

— Ce faci, şchiopătezi? mă întrebă Rosaleen.

Genunchii mă dureau atât de tare, încât mă luptam chiar şi să ţin pasul cu ea.

— Puţin.

— Păi atunci, nu vrei să şedem niţel pe marginea drumului? mă îmbie ea.

— Nu-i nevoie, i-am răspuns. Pot să merg.

O maşină trecu pe lângă noi, lăsând în urmă aer fierbinte şi vârtejuri de praf. Rosaleen era năclăită de sudoare. Îşi ştergea faţa la fiecare pas şi respira greu.

Tocmai treceam pe lângă biserica baptistă Ebenezer, unde mergeam eu şi T. Ray. Un drumeag străjuit de copaci lega şoseaua de intrarea în biserică; cărămizile roşii păreau răcoroase şi îmbietoare.

— Pe-aici, i-am spus, luând-o într-acolo.

— Da un te duci?

— Hai să ne odihnim puţin în biserică.

Înăuntru era linişte şi răcoare, iar lumina zilei trecea

nu prin vitralii, ci prin nişte ferestre de sticlă mată prin care abia dacă puteai vedea ceva.

Am mers până în faţă şi m-am aşezat în rândul al doilea, făcându-i loc şi lui Rosaleen. Scoase un evantai de hârtie din gentuţa în care îşi ţinea cartea de rugăciuni şi studie îndelung desenul de pe el – o biserică albă, cu o doamnă albă şi zâmbitoare care tocmai ieşea pe uşă.

Rosaleen începu să-şi facă vânt, în vreme ce eu ascultam vâjâitul evantaiului ei. Nu mergea niciodată la biserică, dar, în cele câteva dăţi în care T. Ray mă lăsase să merg la căsuţa ei din pădure, văzusem un raft cu luminări, pietre de râu, o pană roşiatică, o rădăcină cu o formă ciudată şi, chiar în mijlocul raftului, sprijinită de perete şi fără ramă, fotografia unei femei.

Prima dată când am văzut-o, am întrebat-o pe Rosaleen:

— Tu eşti?

Jur că arăta exact ca ea, cu parul lânos strâns în codiţe, cu pielea neagră-albăstruie, cu ochii apropiaţi şi cea mai mare parte a corpului adunată în jumătatea inferioară, ceea ce o făcea să semene cu o vânătă.

— Nu, asta e mama, mi-a răspuns ea.

Colţurile de jos ale fotografiei erau tocite şi se vedeau urmele degetelor lui Rosaleen. Raftul arăta ca un altar al unei religii pe care şi-o inventase chiar ea, un amestec de religie naturală şi cult al strămoşilor. Încetase să mai meargă la Casa de Rugăciune a Sfintei Biserici a Evangheliei Adevărate, unde slujbele ţineau de la zece dimineaţa până la trei după-amiaza şi unde, spunea ea, era religie îndeajuns încât să bage-n pământ un om în toată firea.

T. Ray zicea că religia lui Rosaleen era o aiureală şi că trebuia să mă ţin departe de ea. Dar m-am simţit mai apropiată de ea atunci când am aflat ca iubea apa, şi pietrele, şi penele de ciocănitoare şi că de la mama ei nu-i

rămăsese decât o fotografie.

Una din uşile bisericii se deschise şi intră fratele Gerald, predicatorul.

— Ei, Lily, da ce faci aici?

Abia atunci o văzu pe Rosaleen şi începu să-şi scarpine chelia cu atâta energie, încât am fost convinsă că avea de gând să ajungă la os.

— Ne ducem în oraş şi ne-am oprit să ne răcorim puţin.

Buzele i se arcuiră într-un „oh”, dar nu scoase niciun sunet; era prea ocupat holbându-se la Rosaleen, care îşi alesese momentul cel mai potrivit ca să scuipe în cană.

E ciudat cum se uită regulile. N-ar fi trebuit ca Rosaleen să intre aici. De fiecare dată când umbla vorba că un grup de negri se îndrepta către biserica noastră, cu gând să se roage alături de noi, diaconii îi aşteptau pe treptele de la intrare, cu braţele încrucişate, şi nu-i lăsau să intre. Îi iubim întru Domnul, spunea fratele Gerald, dar fiecare îşi are locul lui.

— Astăzi e ziua mea, am spus, încercând să-i distrag atenţia.

— A, da? Păi atunci la mulţi ani, Lily. Câţi ani împlineşti?

— Paisprezece.

— Întreabă-l dacă nu-ţi dă vreo doo evantaie de ziua ta, făcu Rosaleen.

Fratele Gerald scoase un scheunat care aducea de departe arâs.

— Eh, dac-am da evantaie tuturor, am rămâne fără, nu?

— Glumea, am spus şi m-am ridicat

Fratele Gerald zâmbi, satisfăcut şi mă conduse până la uşă, cu Rosaleen târşâindu-şi picioarele în urma noastră.

Afară, cerul se acoperise de nori albi, dar lumina era

la fel de puternică şi vreme de câteva clipe am rămas pe loc, ameţită. Când am ajuns din nou pe şosea, Rosaleen scoase din sân două evantaie şi, imitându-mi figura perplexă, făcu:

— Oo, frate Gerald, glumea numa!

Am intrat în Sylvan prin cartierul cel mai sărăcăcios. Case vechi, din lemn mâncat de care. Ventilatoare înţepenite în ferestre. Curţi murdare. Femei cu bigudiuri roz. Câini care bântuiau de capul lor.

După câteva cvartale, ne-am apropiat de benzinăria Esso, de pe Park Street colţ cu West Market, loc unde bărbaţii care n-aveau ce face se strângeau ca să taie frunză la câini.

Am observat că nicio maşină nu era acolo ca să-şi facă plinul. Trei bărbaţi şedeau pe scaune de plastic, ţinând o bucată de placaj pe genunchi, între ei. Jucau cărţi.

— Carte, zise unul din ei.

Cel care împărţea cărţile şi care purta o şapcă Seed & Feed trânti o carte în faţa lui, pe placaj. Apoi îşi ridică privirea şi începu să se holbeze la noi, în vreme ce Rosaleen îşi făcea vânt de mama focului, abia mişcându-se.

— Hă-hă, ia te uită ce-avem aci. Un te duci, cioară?

În depărtare, se auzeau artificii pocnind şi şuierând.

— Nu te opri, am şoptit. Nu-i da atenţie.

Dar Rosaleen, care avea mai puţină minte decât aş fi crezut, îi răspunse pe tonul pe care l-ai folosi cu un copil de grădiniţă ceva mai greu de cap, în cazul în care ar trebui să-i explici ceva foarte dificil:

— Mă duc să mă trec pă listă ca să po să votez, uite-acolo mă duc.

— Hai mai repede, am spus, dar ea continuă să se mişte la fel de încet.

Un altul, care avea părul pieptănat pe spate, lăsă cărţile din mină.

— Aţi auzit-o? Ca să vezi cine era cetăţeanu model.

Am auzit nişte fluierături, departe, în spatele nostru. O luasem deja la picior, dar cei trei îşi lăsaseră baltă masa improvizată şi se apropiaseră de colţul străzii, aşteptându-ne, ca şi când ar fi asistat la o paradă, iar noi am fi fost reginele serbării.

— Ai mai văzut vreuna aşa de neagră? întrebă cel care făcuse cărţile.

Iar celălalt, cel cu părul dat pe spate, făcu:

— Nţ! Şi n-am mai văzut niciuna care să fie aşa de grasă.

Fireşte că al treilea individ se simţi obligat să spună şi el ceva, aşa încât, privind-o pe Rosaleen, care mergea înainte fără să se sinchisească de nimic, o întrebă:

— De unde ai evantaiu ăla, cioară?

— L-am furat din biserică, îi răspunse ea.

De parcă i-ar fi spus că-l cumpărase din piaţă.

Odată, coborâsem pe râul Chatanooga cu pluta, într-o excursie organizată de biserică, şi avusesem aceeaşi senzaţie ca aceea pe care o aveam acum – mă simţeam dusă de curent, fără vreo putere, fără să pot schimba ceva.

Îndreptându-se către cei trei, Rosaleen ridică recipientul pe care-l ţinea în mâna dreaptă şi care era umplut cu salivă neagră şi-l goli, calm, pe pantofii lor, descriind cercuri în aer şi mişcându-şi mâna de parcă şi-ar fi scris numele – Rosaleen Daise – aşa cum învăţase.

Vreme de câteva secunde nu făcură decât să se holbeze la pantofii lor pătaţi. Clipiră, încercând să înţeleagă ce se petrecuse. Când îşi ridicară, în sfârşit, privirea, expresia li se schimbă de la surpriză la iritare, apoi la furie. Se aruncară asupra ei şi apoi totul începu să se învârtească. Rosaleen se răsucea ca o sfârlează, cu tot cu cei doi care o apucaseră de braţe, învârtindu-i de parcă n-ar fi fost decât nişte cărticele de buzunar, iar ei urlau la ea să îşi ceară scuze şi să le cureţe pantofii.

— Curăţi-i! era tot ce puteam auzi.

Apoi am auzit ţipetele păsărilor, ascuţite ca nişte ace, venind din copaci, aducând cu ele miros de pini. De atunci, acel miros mi-a rămas întipărit în minte şi, de fiecare dată când l-am simţit, m-am trezit cuprinsă de nelinişte.

— Cheamă poliţia, strigă cel care făcuse cărţile către un altul, aflat în casă.

În acel moment, Rosaleen se afla deja la pământ, ca un fluture într-un insectar, cu degetele chircindu-i-se, strângând nişte fire de iarbă. Îi curgea sânge dintr-o tăietură de sub ochi. O picătură i se scurgea pe bărbie, ca o lacrimă.

Când a ajuns poliţistul, ne-a spus că trebuie să urcăm în maşină.

— Eşti arestată, îi spuse lui Rosaleen. Agresiune, furt şi tulburarea liniştii publice.

Apoi se întoarse către mine.

— Când ajungem la secţie, o să-l sun pe taică-tu şi-o să-l las pe el să se descurce cu tine.

Rosaleen urcă în maşină şi se aşeză greoi pe bancheta din spate. Am făcut la fel.

Portiera se închise. Foarte încet, abia scoţând un sunet. Era ciudat să constaţi cum un sunet atât de slab putea să cadă ca un tunet peste întreaga lume.

Atunci când îşi schimbă stupul, roiul se mută, de obicei, doar la câţiva metri de vechea colonie. Mai întâi, sunt trimişi cercetaşi care caută locul cel mai potrivit pentru un nou stup. În cele din urmă, este ales locul cel mai bun şi întregul roi se pune în mişcare.

Albinele lumii

Capitolul Doi

Pe poliţistul care ne ducea la închisoare îl chema Avery Gaston, dar cei de la benzinăria Esso îi spuneau Pantof. Era o poreclă ciudată, având în vedere că nici

pantofii, nici picioarele lui nu-ţi săreau cu nimic în ochi. Ce era ciudat la el erau urechile, incredibil de mici, nişte urechi de copil, care arătau ca nişte zarzăre uscate. Tot drumul, n-am făcut decât să mă uit la urechile lui, întrebându-mă de ce nu i se spunea Urechiuşă.

Cei trei ne urmau într-o camionetă verde; prin parbriz, se vedea că erau înarmaţi. Se ţineau aproape de maşina noastră şi claxonau la fiecare câteva secunde. Săream ca arsă de fiecare dată; Rosaleen îmi puse o mină protectoare pe picior. Chiar pe când treceam prin faţa unui magazin de automobile, le veni ideea să conducă paralel cu noi şi să zbiere măscării prin fereastra deschisă; din fericire, nu puteam auzi mare lucru, din pricină că ferestrele noastre erau închise. Şi, în orice caz, nu le-am fi putut deschide, având în vedere că ne aflam pe bancheta din spate a unei maşini de poliţie; aşa stând lucrurile, ne-am putut bucura în tihnă de căldura înăbuşitoare din maşină şi de priveliştea celor din camionetă, care se agitau de mama focului şi zbierau lucruri pe care eram mai mult decât bucuroase să nu le auzim.

Rosaleen se uita fix în ceafa şoferului, purtându-se de parcă cei trei nu erau decât nişte muşte supărătoare care bâzâiau în dreptul ferestrei noastre. Numai că eu simţeam toată bancheta tremurând sub mine – şi nu era din cauza motorului.

— Domnule Gaston, am spus, bărbaţii aceia nu vin cu noi, nu?

Zâmbetul poliţistului apăru în oglinda retrovizoare.

— N-aş avea cum să spun cu siguranţă ce-ar putea să facă nişte oameni enervaţi în halul ăsta.

Cei din camionetă începură, însă, să se plictisească şi, înainte să ajungem pe strada principală din Sylvan, ne-o luară înainte şi dispărură. M-am liniştit cât de cât, dar, când am ajuns în parcarea goală din spatele secţiei de poliţie, ne aşteptau acolo, pe treptele de la intrare. Cel

care făcuse cărţile se juca cu o lanternă, izbind-o de palma stingă. Ceilalţi doi îşi făceau vânt cu evantaie luate de la biserică.

Când am coborât din maşină, poliţistul îi puse cătuşe lui Rosaleen, răsucindu-i mâinile la spate. Mergeam atât de aproape de ea, încât îi simţeam transpiraţia evaporându-se.

Rosaleen se opri la câţiva metri de cei trei şi refuză să se mai mişte.

— Auzi, ştii ceva, nu mă face să scot pistolul, făcu domnul Gaston.

De obicei, singurele dăţi când poliţiştii din Sylvan îşi foloseau pistoalele erau atunci când erau chemaţi să împuşte şerpii cu clopoţei care intrau în curţile oamenilor.

— Haide, Rosaleen, i-am spus. N-au ce să-ţi facă, cu un poliţist lângă tine.

În aceeaşi clipă, cel cu lanterna o ridică deasupra capului şi o lovi pe Rosaleen cu ea, chiar în frunte. Rosaleen căzu în genunchi.

Nu-mi amintesc să fi ţipat, dar, în secunda următoare, domnul Gaston îmi acoperea gura cu mâna.

— Linişte, îmi spuse.

— Poate ţi-a venit între timp cheful să-ţi ceri iertare, zise cel care făcuse cărţile.

Rosaleen încercă să se ridice, dar, cu mâinile legate la spate, era neajutorată. Am ajutat-o, împreună cu domnul Gaston.

— Nenorocim ăla de bot negru al tău o să se deschidă şi-o să-şi ceară iertare, spuse cel cu lanterna, făcând un pas ameninţător către Rosaleen.

— Stai aşa, Franklin, zise domnul Gaston, împingându-ne către intrarea în secţie. Nu-i momentul acum.

— N-o să am linişte până nu-şi cere iertare.

Acesta a fost ultimul strigăt pe care l-am auzit înainte să intrăm şi, pentru o clipă, a fost cât pe-aci să cad în genunchi şi să sărut podeaua închisorii.

Singurele lucruri pe care le ştiam despre închisori le aflasem din filmele western, iar acum se dovedea că filmele n-aveau nicio legătură cu realitatea. În primul rând, pereţii erau vopsiţi roz, iar în dreptul ferestrelor atârnau perdele înflorate. Mi-am dat seama, în cele din urmă, că intrasem prin apartamentul paznicului închisorii. Soţia lui ieşi din bucătărie, ţinând în mână o tavă pe care o ungea de zor cu o bucată de unt

— Ţi-am mai adus două guri de hrănit, zise domnul Gaston, în vreme ce ea se întorcea în bucătărie fără să ne învrednicească măcar cu o privire, necum cu un zâmbet

Ne duse în adevărata închisoare, unde se aflau două rânduri de celule. Toate erau goale. Domnul Gaston îi scoase cătuşele lui Rosaleen şi-i dădu un prosop pe care-l luase din baie. Rosaleen şi-l puse pe frunte, în vreme ce poliţistul se apucă să completeze un formular, aşezat la birou, după care începu să scotocească după chei într-un sertar.

Celulele miroseau a răsuflare de om beat. Domnul Gaston ne vârî în prima celulă din primul şir, unde cineva scrijelise „tronu curului” pe o bancă de lemn prinsă în şuruburi de zid.

Îmi venea greu să realizez unde ne aflam, într-atât totul părea ireal. „Suntem în închisoare, mi-am spus. Suntem în închisoare”.

Când Rosaleen îşi luă prosopul de pe faţă, am văzut că avea un cucui enorm chiar deasupra sprâncenei.

— Te doare rău? am întrebat-o.

— Niţel, îmi răspunse ea.

Dădu roată celulei de câteva ori înainte de a se aşeza pe banca de lemn.

— T. Ray o să ne scoată de-aici, am declarat eu.

— Îhâm.

Nu mai scoase niciun cuvânt până ce domnul Gaston deschise uşa celulei, cam o jumătate de oră mai târziu.

— Haide, spuse el.

Rosaleen păru să-şi recapete speranţa pentru o clipă. Încercă să se ridice de pe bancă, însă poliţistul clătină din cap.

— Tu nu pleci nicăieri. Vine doar fata.

Lângă uşă, m-am agăţat de o gratie de parcă ar fi fost braţul lui Rosaleen.

— Am să mă-ntorc. Da?… Da, Rosaleen?

— Du-te. Mă descurc eu.

Avea o privire atât de abătută, încât mi s-a strâns inima.

Acul vitezometrului camionetei lui T. Ray se agita atât de furios, încât nu-mi dădeam seama dacă arăta o sută douăzeci sau o sută treizeci de kilometri pe oră. Sprijinindu-se cu toată greutatea pe volan, îşi înfigea piciorul în pedala de acceleraţie, apoi îi dădea drumul. Biata camionetă tremura din toate şuruburile în aşa hal, încât mă aşteptam ca, în orice moment, capota să zboare şi să taie în două câţiva copaci.

Eram sigură că T. Ray se grăbea aşa tare ca să poată începe cât mai repede construcţia de piramide de pietricele prin toată casa, să transforme sufrageria într-o cameră de tortură unde m-aş fi mutat de la o grămăjoară de pietricele la alta, cu pauze doar atât cât să merg la baie. Dar nu-mi păsa. Nu mă puteam gândi decât la Rosaleen, la faptul că era în închisoare.

M-am uitat la el cu coada ochiului.

— Şi Rosaleen? Trebuie s-o scoţi de-acolo…

— Ai noroc că te-am scos pe *tine* de-acolo! zbieră el.

— Dar nu se poate să rămână în închi…

— A vărsat scuipat pe trei albi! Unde dracu’ i-au fost

minţile? Şi pe deasupra Franklin Posey era unul dintre ei, Dumnezeule mare! Nu putea şi ea să se ia de cineva normal la cap? E rasistu cel mai dement din Sylvan, ar omorî-o aşa cum omori o gâscă, nici n-ar sta pe gânduri.

— Nici chiar aşa, făcui eu. Doar nu vrei să spui c-ar omorî-o *pe bune*.

— Vreau să spun că nu m-aş mira dac-ar omorî-o pe bune.

Mi s-au înmuiat genunchii pe loc. Franklin Posey era tipul cu lanterna şi ar fi fost în stare s-o omoare pe Rosaleen. Ştiusem asta, în străfundul inimii, chiar înainte să mi-o spună T. Ray.

Acasă, am luat-o înainte, pe scări. Mă sileam să merg cât mai încet, dar am simţit cum mă cuprindea un val de furie. Cum putuse oare să o lase pe Rosaleen în închisoare?

T. Ray se opri în uşa camerei mele.

— Mă duc să-i plătesc pe culegători, îmi spuse. Să nu te mişti de-aici. Ai înţeles? O să stai aici şi-o să te gândeşti la ce-o să păţeşti când mă întorc eu. Asta o să faci.

— Nu mi-e frică de tine, m-am auzit spunând încet.

Se întorsese deja să plece, dar acum veni înapoi.

— Ce-ai zis?

— Nu mi-e frică de tine, am spus încă o dată, mai tare.

Simţeam cum se adună în mine toată insolenţa de care eram capabilă, simţeam cum iese la iveală *ceva* care fusese, până atunci, închis undeva, în adâncul sufletului meu.

Făcu un pas către mine, ridicând mâna, de parcă s-ar fi pregătit să mă lovească.

— Ia vezi ce-ţi iese pe gură!

— Dâi drumul, loveşte-mă! am ţipat.

M-am ferit, în vreme ce palma trecea la câţiva

milimetri de faţa mea.

M-am aruncat în pat şi m-am strâns lângă perete, gâfâind.

— Mama n-o să te lase să mă mai atingi vreodată! i-am strigat

— Maică-ta?

Se înroşise ca un rac.

— Crezi că pe nenorocita aia o durea de tine?

— Mama mă iubea! am ţipat.

Îşi lăsă capul pe spate şi dădu drumul unui hohot de râs amar, forţat.

— Nu e de râs, am spus.

Se întinse pe pat, cu pumnii înfipţi în saltea, apropiindu-şi faţa de a mea atât de mult, încât îi puteam vedea porii de unde-i creşteau perciunii. M-am tras către capul patului şi mi-am lipit spatele de perne.

— Nu e de râs? urlă el. *Nu e de râs*? Ba e de râsu curcilor, e lucrul cel mai de râs pe care l-am auzit vreodată – tu, crezând că mă-ta e îngerul tău păzitor.

Începu din nou să râdă.

— O durea-n cot de tine.

— Nu-i adevărat, am spus. Nu *poate* să fie adevărat.

— De unde ştii tu, ia zi, făcu el, aplecându-se şi mai mult către mine.

Buzele i se chirciră în ceva care aducea cu un rest de zâmbet.

— Te urăsc! am ţipat.

Zâmbetul îi dispăru pe loc. L-am simţit cum se încorda.

— De ce, căţea mică? făcu el.

Buzele îi deveniră albe.

Dintr-odată am îngheţat ca şi când ceva periculos se strecurase în cameră. Privind spre fereastră, am simţit un fior alunecându-mi pe şira spinării.

— Ascultă aici la mine, îmi spuse, cu un calm care mă înfricoşa. Nenorocita aia de maică-ta a fugit şi te-a lăsat aici, ăsta-i adevărul. În ziua în care a murit, venise să-şi ia lucrurile, asta e tot. N-ai decât să mă urăşti cât pofteşti, dar *ea* te-a părăsit, nu eu.

În cameră se lăsă o tăcere de mormânt.

Îşi îndepărtă o scamă de pe cămaşă, apoi se întoarse şi se îndreptă către uşă.

După ce a plecat, nu m-am mişcat din pat. Am rămas acolo, urmărind cu degetul dungile de lumină care-mi brăzdau patul. Când nu i-am mai auzit paşii, am luat pernele de sub cuvertură şi le-am aşezat în jurul meu, de parcă aş fi construit un soi de plută care să mă ţină la suprafaţă. Înţelegeam de ce mama îl părăsise pe T. Ray. Dar de ce să mă părăsească pe *mine*? Simţeam un gol imens în stomac la gândul ăsta.

Borcanul cu albine era la locul lui, pe toaletă, dar acum era gol. Se vede că, la un moment dat, în timpul zilei, albinele se hotărâseră în sfârşit să zboare de-acolo. M-am întins după el şi l-am luat de pe toaletă; atunci m-au podidit lacrimile pe care le ţinusem închise în mine, îmi părea, de ani de zile.

„Nenorocita aia de maică-ta a fugit şi te-a lăsat aici, ăsta-i adevărul. În ziua în care a murit, venise să-şi ia lucrurile, asta e tot”.

„Doamne, Dumnezeule, fă-l să-mi spună că nu e adevărat”.

Amintirile îmi reveniră brusc în minte. Geamantanul de pe podea. Ei doi, certându-se. Umerii începură să-mi tremure, fără să-i pot controla. Mi-am apăsat borcanul pe piept, între sâni, sperând ca asta să mă liniştească, dar nu mă puteam opri din tremurat, nu mă puteam opri din plâns, şi asta mă speria, mă simţeam de parcă aş fi fost lovită de o maşină pe care n-o văzusem venind şi-aş fi zăcut pe marginea drumului, încercând să-mi dau seama

ce se întâmplase cu mine.

M-am aşezat pe marginea patului, repetându-mi în minte, la nesfârşit, cuvintele lui. De fiecare dată, mi se strângea inima – sau ceea ce părea a fi inima mea.

Nu ştiu cât timp am stat acolo, simţindu-mă de parcă aş fi fost făcută bucăţi. În cele din urmă, m-am dus la fereastră şi m-am uitat la piersicii care se întindeau până hăt, către Carolina de Nord, întinzându-şi rugător braţele pline de frunze. Restul nu era decât cer, văzduh, vid.

Mi-am coborât privirea către borcanul pe care îl ţineam încă în mină şi am văzut lacrimile care se adunaseră pe fund. Am deschis fereastra şi le-am aruncat Vântul le ridică preţ de câteva clipe, apoi le lăsă uşor să cadă pe iarba pleoştită de căldură. „Cum a putut să mă părăsească?” Am rămas la fereastră câteva minute, cu ochii în zare, încercând să înţeleg. Se auzea cântec de păsărele.

Atunci mi-a trecut prin minte că poate nu era adevărat. „Şi dacă mama nu mă părăsise? Şi dacă T. Ray născocise totul, ca să mă pedepsească?”

Aproape că am ameţit de uşurare. Asta era. Asta trebuia să fie. Tata era un adevărat Thomas Edison când venea vorba de inventat pedepse. Odată, după ce-i răspunsesem obraznic, îmi spusese că iepuroaica mea, Mademoiselle, murise, aşa încât am plâns toată noaptea înainte să o descopăr la locul ei în dimineaţa următoare, vie şi nevătămată. Eram sigură că acum inventase şi povestea cu mama. Unele lucruri pur şi simplu nu se puteau întâmpla pe lumea asta. Copiii nu puteau avea parte de doi părinţi care să nu-i iubească. Unul singur poate, dar, Dumnezeule, nu doi!

Cu siguranţă că lucrurile se petrecuseră aşa cum îmi povestise tot el, cu ani în urmă: mama făcea ordine în dulap înainte de accident. Oamenii fac ordine în dulap tot timpul.

Am respirat adânc, încercând să mă liniştesc.

Nu avusesem niciodată parte de vreo experienţă mistică, de genul unui moment în care o voce, alta decât a ta, îţi vorbeşte din interiorul capului tău cu cuvinte atât de clare încât le-ai putea vedea la fel de bine scrise cu litere strălucitoare pe nori sau pe copaci. Ei bine, în acea zi am avut o astfel de experienţă, în camera mea atât de banală. Am auzit o voce care mi-a spus: „Lily Melissa Owens, borcanul tău e deschis”.

În câteva clipe mi-am dat seama ce aveam de făcut – trebuia să *plec*. Trebuia să fug de T. Ray care, cel mai probabil, o luase deja către casă, pregătindu-se să-mi facă Dumnezeu ştie ce. Şi, în plus, trebuia s-o scot cumva pe Rosaleen din închisoare.

M-am uitat la ceas – era 2.40. Aveam nevoie de un plan solid, dar nu-mi puteam permite să pierd timpul gândindu-mă prea mult. Mi-am luat rucsacul roz, de pânză, şi mi-am îndesat în el cei treizeci şi opt de dolari pe care-i câştigasem vânzând piersici, cele şapte perechi de chiloţi cu zilele săptămânii brodate pe spate, şosete, cinci perechi de pantaloni scurţi, bluze, o cămaşă de noapte, şampon, peria de păr, periuţa şi pasta de dinţi şi elastice de prins părul, fără să-mi dezlipesc ochii de la fereastră. „Ce-mi mai trebuie?” Am dat cu ochii de harta agăţată pe perete şi am smuls-o de la locul ei, fără a mă obosi să scot mai întâi piunezele.

Am scos de sub saltea fotografia mamei, mănuşile şi icoana de lemn a Fecioarei negre şi le-am înghesuit şi pe ele în rucsac.

Apoi, am rupt o foaie de hârtie din caietul de engleză de anul trecut şi am scris un bilet pentru T. Ray, scurt şi la obiect: „Dragă T. Ray, nu te obosi să mă cauţi. Lily. P.S.: Mincinoşii ca tine ar trebui să putrezească în iad”.

Când m-am uitat din nou pe fereastră, l-am văzut pe T. Ray care tocmai ieşea din livadă şi se îndrepta către

casă cu pumnii strânşi şi capul întins înainte, ca un taur care se pregăteşte să atace.

Am aşezat biletul pe toaletă şi am rămas o clipă în mijlocul camerei, întrebându-mă dacă urma s-o mai văd vreodată.

— La revedere, am spus, simţind o urmă de tristeţe încercând să urce la suprafaţă.

Am ieşit din casă şi am descoperit o spărtură în gratiile de la ferestrele pivniţei. M-am strecurat înăuntru şi m-am pierdut printre pânze de păianjen, în lumina violetă.

Cizmele lui T. Ray tropăiau pe verandă.

— Lily! Li-liii! strigă el, şi vocea îi suna ciudat, venind de undeva de deasupra mea.

Dintr-odată, am văzut-o pe Snout, care adulmeca de zor locul pe unde intrasem în pivniţă. M-am retras încă şi mai adânc în întuneric, dar îmi simţise deja mirosul şi începuse să latre de mama focului.

T. Ray apăru cu biletul meu mototolit în mină, zbieră la Snout să tacă dracului din gură şi dispăru în camioneta lui, lăsând nori de gaze de eşapament şi de praf pe şosea.

Am luat-o de-a lungul şoselei pentru a doua oară în acea zi. Mergând, mi-am dat seama cât de mult crescusem în acea zi în care împlineam paisprezece ani. În câteva ore, parcă împlinisem patruzeci.

Nu era nicio maşină pe şosea cât vedeai cu ochii; aerul tremura ici şi colo, din pricina căldurii. Dacă reuşeam să o scot pe Rosaleen din închisoare – iar acest „dacă” era mare cât planeta Jupiter –, unde am fi putut fugi amândouă?

M-am oprit brusc din mers. „Tiburon, Carolina de Sud”. Fireşte. Oraşul al cărui nume se afla pe spatele icoanei Fecioarei negre. Îmi trecuse deja prin minte să merg, la un moment dat, într-acolo. Era logic să o fac – şi mama trecuse prin Tiburon, sau cel puţin cunoştea pe cineva care locuia acolo şi care îi trimisese o iconiţă cu

Maica Domnului. Şi, în orice caz, cine ne-ar fi căutat tocmai acolo?

M-am lăsat pe vine la marginea drumului şi am deschis harta. Tiburon era un punct pe hartă, chiar lângă steaua mare şi roşie care era Columbia. T. Ray ar fi întrebat cu siguranţă de noi la staţia de autobuz, aşa încât eu şi Rosaleen trebuia să facem autostopul. Cât de greu putea fi? Nu trebuie decât să stai cu degetul mare întins, până i se face cuiva milă de tine.

Nu la multă vreme după ce trecusem de biserică, l-am văzut trecând pe fratele Gerald, în Ford-ul lui alb. I-am văzut luminile de frână aprinzându-se. Apoi Ford-ul dădu înapoi.

— Mi s-a părut mie că tu erai, zise fratele Gerald, prin fereastra deschisă. Unde mergi?

— În oraş.

— Iar? Şi ce faci cu rucsacul ăla?

— Mă… îi duc nişte lucruri lui Rosaleen. E în închisoare.

— Mda, ştiu, făcu el, deschizând portiera din spate a maşinii.

— Urcă, într-acolo merg şi eu.

Nu mai mersesem niciodată cu maşina unui predicator. Nu că m-aş fi aşteptat să văd o grămadă de Biblii îngrămădite pe bancheta din spate, dar am fost surprinsă să văd că, pe dinăuntru, arăta ca o maşină obişnuită.

— Mergeţi s-o vedeţi pe Rosaleen? l-am întrebat.

— M-au sunat de la poliţie şi mi-au spus să merg să depun plângere împotriva ei, pentru furt. Mi-au spus că a furat nişte evantaie din biserică. Ştii ceva de asta?

— Nu erau decât două…

Vocea îi urcă rapid cu o octavă.

— În ochii lui Dumnezeu, nu contează dacă sunt două

evantaie sau două sute. Hoţia e hoţie. M-a întrebat dacă putea să ia evantaiele, iar eu am spus nu, scurt pe doi. Le-a luat oricum. Asta e un păcat, Lily.

Oamenii pioşi mă călcaseră dintotdeauna pe nervi.

— Dar e surdă de-o ureche, i-am spus. Cred că n-a înţeles bine ce i-aţi spus. I se-ntâmplă tot timpul. T. Ray îi spune să-i calce o cămaşă albă, şi Rosaleen îi calcă două albastre.

— Aha… are probleme cu auzul… Uite, asta nu ştiam, răspunse el.

— Rosaleen n-ar pune niciodată mâna pe ce nu-i al ei.

— Mai spuneau că s-a luat de nişte oameni la benzinăria Esso.

— N-a fost aşa. Vedeţi dumneavoastră, Rosaleen tocmai cânta imnul care-i place cel mai mult – *Ai fost acolo, oare, când pe cruce L-au urcat*? Nu cred că oamenii ăia sunt creştini, frate Gerald, pentru că au ţipat la ea şi i-au spus să mai termine dracului cu Iisus. Şi Rosaleen a spus: „N-ai decât să mânjuri pe mine, da să nu iei numele Domnului în deşert”. Dar ei au ţinut-o pe-a lor şi până la urmă Rosaleen şi-a vărsat cănită în care scuipa tutun pe pantofii lor. Poate că a greşit, dar credea că îl apără pe Iisus.

Eram lac de sudoare când am terminat.

Fratele Gerald începu să-şi mestece buza de jos. Se vedea de la o poştă că-l pusesem pe gânduri.

Când am intrat cu fratele Gerald în secţia de poliţie, domnul Gaston era sigur, la biroul lui, şi ronţăia alune fierte. Părea a fi genul de om care aruncă pe jos cojile alunelor, şi chiar asta făcea.

— Negresa aia a ta nu-i aici, făcu el, uitându-se la mine.

— Am dus-o la spital să-i pună copci. A căzut şi s-a lovit la cap.

„A căzut pe dracu’”. Aveam chef să-i iau alunele şi să dau cu ele de perete.

N-am putut să mă abţin şi am ţipat la el:

— Cum adică a căzut şi s-a lovit la cap?

Domnul Gaston îi aruncă o privire fratelui Gerald, genul ăla de privire pe care bărbaţii trecuţi prin viaţă şi le aruncă unii altora atunci când pe o femeie o apucă istericalele.

— Gata, potoleşte-te, îmi spuse, în cele din urmă.

— Nu mă potolesc până nu aflu dacă e teafără, i-am spus, ceva mai calmă, dar încă tremurând de furie.

— E teafără. N-avea decât un cucui. Probabil o să sentoarcă aici în seara asta. Doctorul voia s-o mai ţină câteva ore sub supraveghere.

În timp ce fratele Gerald îi explica pe scurt că nu putea face plângere împotriva ei din moment ce era aproape surdă, am luat-o către uşă.

Domnul Gaston îmi aruncă o privire care aducea a avertisment

— Să ştii că e păzită la spital şi nimeni n-are voie s-o vadă. Tu du-te acasă, ai înţeles?

— Da, domnule. Mă duc acasă.

— Aşa să faci. Că dac-aud că te-ai fâţiit pe la spital, îi dau iar telefon lu’ taică-tu, zise el.

Spitalul Memorial din Sylvan era o clădire de cărămidă, cu o aripă pentru albi şi alta pentru negri.

Am pătruns într-un coridor gol, încărcat de mirosuri care mai de care mai tari şi mai înţepătoare. Răni, oameni bătrâni, spirt, deodorant de toaletă, dulciuri. Se vedeau aparatele de aer condiţionat din ferestrele din aripa albilor, dar acolo unde mă aflam eu nu vedeam decât ventilatoare care mutau aerul dintr-un loc în altul.

În camera asistentelor era un poliţist, sprijinit de birou. Arăta ca unul care abia terminase liceul, care

chiulise zdravăn de la orele de sport şi care fuma câteva pachete de ţigări pe zi. Vorbea cu o fată îmbrăcată în alb. Presupun că era o asistentă, deşi nu arăta mult mai în vârstă decât mine.

— Ies din tură la şase, l-am auzit spunându-i.

Asistenta zâmbea, aranjându-şi o şuviţă de păr după ureche.

La capătul opus al culoarului era un scaun gol, chiar lângă uşa unuia dintre saloane. Sub el era o caschetă de poliţist Am alergat într-acolo şi am descoperit că pe uşa salonului fusese lipit un afiş pe care scria: „VIZITELE INTERZISE”. Am intrat imediat.

În salon erau şase paturi, toate goale, cu excepţia celui de lângă fereastră. Persoana din pat abia dacă încăpea în el. Mi-am lăsat sacul să cadă pe podea.

— Rosaleen?

Capul îi era înfăşurat într-un pansament de bumbac cât un scutec de copil, iar încheieturile îi erau legate de cadrul de fier al patului.

Când mă văzu acolo, începu să plângă. În toţi anii care trecuseră de când Rosaleen începuse să aibă grijă de mine, nu văzusem nicio lacrimă brăzdându-i obrajii. S-ar fi zis că plângea acum pentru toţi aceşti ani. Am mângâiat-o pe braţ, pe obraz, pe picior, pe mână.

Când încetă să mai plângă, am întrebat-o:

— Ce s-a întâmplat?

— După ce-ai plecat tu, poliţaiu’ ăla de-i ziceau Pantof i-a chemat p-ăia trei înăuntru, ca să-mi cer iertare.

— Şi te-au bătut din nou?

— Doi mă ţineau de mâini şi al treilea mă bătea – ăla cu lanterna. Când a intrat, mi-a zis: „Cere-ţi iertare, cioara dracului!” Şi când a văzut că nu-mi cer, a sărit pe mine. M-a bătut pân-a zis poliţaiul că e destul. Da tot nu mi-am cerut iertare.

Le uram în sinea mea celor trei să crape de sete în fundul iadului, dar eram furioasă şi pe Rosaleen. „De ce naiba nu ţi-ai cerut iertare? Dac-ai fi făcut-o, poate că Franklin Posey te-ar fi lăsat să scapi doar cu o bătaie”. Rosaleen nu făcuse decât să se asigure că toţi cei trei urmau să revină.

— Trebuie să ieşi de-aici, i-am spus, dezlegându-i încheieturile.

— Nu po să plec aşa, de capu’ meu. Chiar dacă aicea e spital, se cheamă că tot în puşcărie sunt.

— Dacă rămâi aici, cei trei o să se-ntoarcă şi-o să te omoare. Vorbesc serios. O să te omoare aşa cum i-au omorât pe negrii ăia din Mississippi. Aşa mi-a zis până şi T. Ray.

Când se ridică în capul oaselor, cămaşa de noapte se ridică şi îi dezveli coapsele. O trase repede în jos, dar cămaşa se ridică din nou, de parcă ar fi fost de elastic. I-am găsit rochia în dulap şi i-am adus-o.

— Eşti nebună, zise ea.

— Pune-ţi rochia. Haide, fă cum îţi spun.

Îşi trase rochia peste cap şi se ridică în picioare. Pansamentul îi stătea strâmb pe cap.

— Bandajul ăla trebuie să dispară, i-am spus.

L-am scos încet şi am văzut că îi puseseră două rânduri de copci. Apoi, făcându-i semn să nu facă vreun zgomot, am crăpat uşa şi am aruncat o privire afară, pe coridor, către scaunul poliţistului.

Era acolo. Fireşte că ar fi fost prea mult să sper că ar fi flirtat cu asistenta îndeajuns de mult încât să o putem şterge de-acolo. Am stat câteva minute şi m-am gândit la o cale de a ieşi din salon fără să fim văzute, apoi mi-am deschis rucsacul, am scotocit în el şi am scos câteva monede.

— O să-ncerc să scap de el. Du-te şi întinde-te pe pat, în caz că aruncă o privire înăuntru.

Se holbă la mine câteva clipe, apoi exclamă în şoaptă:

— Doamne Iisuse Hristoase!

Când am ieşit din cameră, poliţistul sări până-n tavan.

— N-aveai voie să intri acolo!

— Mă gândeam eu că e ceva în neregulă cu salonu ăsta, am făcut eu. O caut pe mătuşica. Aş fi jurat că mi-au zis că e în salonu număra o sută doi, da aici nu-i decât o negresă legată de pat.

Am clătinat din cap, încercând să arăt cât mai zăpăcită.

— Aha, te-ai rătăcit. Du-te în partea cealaltă a spitalului, aici eşti în aripa negrilor.

I-am zâmbit dulce.

— Aha.

În aripa albilor am găsit un telefon public în hol. Am luat numărul spitalului de la Informaţii şi l-am format, apoi am cerat legătura cu camera asistentelor din aripa negrilor.

Mi-am dres vocea.

— Sunt soţia paznicului închisorii, i-am spus fetei care răspunsese. Domnul Gaston vă roagă să-l trimiteţi pe poliţistul de la salonul o sută doi înapoi la secţie. Spuneţi-i că predicatorul e în drum către secţie, unde o să semneze nişte hârtii, şi domnul Gaston trebuie să plece chiar acum. Spuneţi-i, vă rog, să se grăbească.

Jumătate din mine recita cu convingere toate acestea, în vreme ce jumătatea cealaltă asculta, gândindu-se la cât de bine mi-ar fi stat într-o şcoală de corecţie pentru fete, unde, cel mai probabil, urma să ajung foarte curând.

Asistenta repetă totul, ca să se asigure că înţelesese bine. Oftă în receptor.

— Am să-i spun.

„Are să-i spună”. Nu-mi venea să cred.

M-am strecurat în aripa negrilor şi, ascunsă după o ţâşnitoare, am văzut-o pe asistentă cum îi explica totul poliţistului, dând cu înflăcărare din mâini. După două minute, poliţistul îşi punea cascheta şi ieşea pe uşă.

Când eu şi Rosaleen ieşirăm din salon, m-am uitat în stânga, apoi în dreapta. Trebuia să trecem pe lângă camera asistentelor ca să putem ieşi, dar fata în alb părea foarte preocupată; scria ceva la biroul ei.

— Încearcă să mergi ca şi cum ai fi cineva care a venit în vizită la un bolnav, i-am spus Rosaleenei.

Când ajunsesem la jumătatea coridorului, fata se opri din scris şi se ridică în picioare.

— Rahat, făcui eu, înşfăcând-o pe Rosaleen de braţ şi trăgând-o în salonul pe lângă care tocmai treceam.

O femeie micuţă era întinsă pe pat; era bătrână, avea o faţă ca o afină şi semăna cu o pasăre. Când ne văzu intrând, gura i se deschise şi limba îi apăru ca o virgulă nelalocul ei.

— Daţi-mi să beau puţină apă, ne rugă ea. Rosaleen îi turnă un pahar cu apă dintr-o carafă şi i-l dădu, în vreme ce eu aruncam priviri îngrijorate pe coridor, prin uşa întredeschisă.

Fata dispăru într-un salon aflat la câteva uşi de noi, ducând în mână ceva ce semăna cu un pahar de sticlă.

— Haide, i-am spus lui Rosaleen.

— Ce faceţi, plecaţi deja? întrebă femeia.

— Da, da cre’ că io o să mă-ntorc până diseară, zise Rosaleen, mai mult pentru mine decât pentru femeia întinsă pe pat.

De data aceasta renunţarăm să mai mergem precum vizitatorii şi o rupserăm la fugă pe coridor.

Afară, am luat-o de mână pe Rosaleen şi am tras-o pe trotuar.

— Vad că te-ai gândit la toate alea, făcu ea pe un ton bănuitor. Trag nădejde că ştii şi unde mergem.

— Mergem pe Autostrada 40 şi facem autostopul până la Tiburon, Carolina de Sud. Sau cel puţin o să încercăm.

Am evitat străzile mari, luând-o prin parc, apoi pe o străduţă care ne duse în Lancaster Street; după trei cvartale, ajunserăm în strada May Pond, de unde o tăi arăm drept peste un teren viran din spatele băcăniei Glenn's.

Mergeam printre flori albe şi purpurii, printre libelule, înotând prin mireasma iasomiei de Carolina, care era atât de puternică, încât aproape că o puteam vedea plutind prin aer, ca un soi de abur galben. Rosaleen nu mă întrebă de ce mergeam la Tiburon şi nici eu nu aveam chef să deschid subiectul. Mă întrebă însă de când începusem să spun „rahat".

Nu vorbisem niciodată aşa, deşi auzeam o grămadă de înjurături de la T. Ray sau le citeam prin toaletele publice.

— Am paisprezece ani, cred că pot să spun „rahat" dacă aşa am chef.

Şi aveam chef de asta chiar atunci.

— Rahat, am spus.

— Rahat, focu să-i arză, mânca-i-ar iadu de câini fătaţi de căţele, spuse Rosaleen dintr-o suflare, arătând de parcă fiecare cuvânt ar fi fost o linguriţă de dulceaţă.

Stăteam pe marginea Autostrăzii 40, la umbra unui panou în culori şterse de vânt şi de soare, cu o reclamă la Lucky Strike. Făceam semn cu degetul mare de fiecare dată când se apropia câte o maşină, însă toate accelerau imediat în cele din urmă, i se făcu milă de noi unui bărbat de culoare, care conducea o camionetă Chevrolet rablagită, plină cu pepeni. M-am urcat prima şi, pe măsură ce Rosaleen îşi introducea trupul maiestuos în maşină,

eram nevoită să mă înghesui din ce în ce mai mult în şofer.

Omul ne spuse că se ducea să-şi viziteze sora în Columbia şi că avea de gând să vândă şi ceva pepeni cu ocazia asta. I-am spus că mergeam la Tiburon să-mi văd mătuşa şi că Rosaleen urma să lucreze pentru ea. Suna destul de dubios, dar păru să înghită minciuna.

— Pot să vă las la cinci kilometri de Tiburon, zise el.

Asfinţiturile au lumina cea mai tristă din lume. Am mers multă vreme în lumina soarelui roşu, fără să auzim nimic în afară de greieri şi de broaştele care se bucurau de căderea nopţii. Aveam privirea pierdută în zare, prin parbriz, în vreme ce lumini roşietice puneau stăpânire pe cer.

Fermierul dădu drumul radioului şi The Supremes începură să răsune în cabina camionetei, cu *Baby*, *baby*, *where did our love go*? Nimic nu-ţi aminteşte de cât de repede poţi pierde ceva drag mai bine decât un cântec despre o dragoste pierdută. Mi-am sprijinit capul de braţul lui Rosaleen. Voiam să mă mângâie, să mă facă să simt că totul era în regulă, dar mâinile îi râmaseră sprijinite în poala rochiei.

După ce făcusem vreo o sută cincizeci de kilometri, fermierul trase camioneta pe dreapta, peste drum de un indicator pe care scria: „TIBURON, CINCI KILOMETRI”. Arăta către stânga, spre un drum sinuos care se pierdea în întunericul cu sclipiri argintii. Coborând din maşină, Rosaleen îl întrebă dacă nu ne oferea un pepene pentru cină.

— Luaţi doi, răspunse el.

Am aşteptat până ce poziţiile camionetei deveniră nişte luminiţe nu mai mari decât nişte licurici, înainte de a scoate vreun cuvânt sau de a face vreo mişcare. Încercam să nu mă gândesc foarte mult la situaţia în care eram. Nu eram sigură că era mai bine decât să trăieşti cu T. Ray – sau să stai la închisoare. Nu cunoşteam pe nimeni care să

ne poată ajuta. Şi totuşi, mă simţeam dureros de vie, ca şi când în fiecare celulă din corpul meu ar fi ars o flacără atât de puternic, încât mă durea.

— Măcar e lună plină, i-am spus lui Rosaleen.

Am luat-o la picior către Tiburon. Dacă aveţi impresia că la ţară e linişte înseamnă că n-aţi ieşit vreodată din oraş. Numai brotacii erau de-ajuns să te facă să dai orice pentru dopuri de urechi.

Mergeam întins, prefăcându-ne că era o zi ca oricare alta. Rosaleen zise că fermierul care ne adusese până acolo părea să fi avut parte de o recoltă bună de pepeni. Eu am spus că era ciudat că ţânţarii nu apăruseră încă.

Când am ajuns la un pod care traversa un râuşor, am hotărât să coborâm lângă albie şi să ne petrecem noaptea acolo. Când am coborât, parcă intrasem în altă lume, luna şi stelele se oglindeau în apă, iar printre pini atârna viţă-de-vie sălbatică. Totul îmi amintea de pădurile fraţilor Grimm, trezind în mine acelaşi sentiment de nelinişte pe care-l aveam deschizând o carte de poveşti, unde lucrurile erau cu atât mai posibile, cu cât erau mai de neconceput

Rosaleen sparse pepenii cu nişte pietre. N-am lăsat din ei decât cojile, apoi am luat apă în mâini şi am băut îndelung, fără să ne pese de alge sau de mormoloci ori dacă nu cumva vacile foloseau iâuşorul drept toaletă. Apoi ne-am aşezat pe mal şi ne-am uitat una la cealaltă.

— Vreau numa să ştiu de ce-ai ales tocmai Tiburon din toate locurile de pe lumea asta, zise Rosaleen. Nici n-am auzit vreodată de el.

Deşi era întuneric, am scos icoana Fecioarei negre din rucsac şi i-am întins-o.

— A fost a mamei. Pe spate scrie Tiburon, Carolina de Sud.

— Stai aşa, că nu-nţeleg nimic. Am venit pân-aici pentru că maică-ta avea o icoană cu numele oraşului pe spate – *atâta tot*?

— Păi, ia gândeşte-te niţel, am zis eu. Dacă avea icoana asta, trebuie că a trecut pe-aici la un moment dat. Şi dacă a trecut pe-aici, atunci poate cineva îşi aduce aminte de ea, nu se ştie niciodată…

Rosaleen ridică icoana ca s-o vadă mai bine şi se uită la ea câteva momente.

— Şi asta cine e?

— Fecioara Maria, i-am răspuns.

— Dacă n-ai văzut, îţi spun io – e neagră, făcu Rosaleen, dar, din felul în care se uita la ea, cu gura deschisă, se vedea de la o poştă că icoana o impresiona. Aproape că o auzeam gândind: „Dacă Maica Domnului e neagră, cum se face că nimeni nu pomeneşte decât de Maria cea albă?” Asta era ca şi cum o femeie ar fi aflat că Iisus a avut o soră geamănă care primise jumătate din genele lui Dumnezeu, dar nimic din gloria lui.

Rosaleen îmi dădu icoana înapoi.

— Acu ere că po să mor, că le-am văzut pe toate!

Am luat-o şi-am băgat-o în buzunar.

— Ştii ce a spus T. Ray despre mama? am întrebat-o, cu gând să-i dezvălui, în sfârşit, ce se întâmplase într-adevăr.

— Mi-a spus că ne părăsise pe amândoi înainte să moară. Că venise doar să-şi ia nişte lucruri în ziua în care s-a întâmplat accidentul.

Mă aşteptam ca Rosaleen să-mi spună că era o prostie, dar ea rămase cu privirea pierdută în gol, ca şi când ar fi cântărit posibilitatea.

— Ei bine, nu e adevărat! am făcut eu, cu o voce care urca de parcă o înşfăcase cineva şi mi-o îndesase cu forţa în gât, de jos în sus. Şi dacă el crede c-o să înghit minciunile lui, înseamnă că are o gaură în cap. A scornit totul ca să mă pedepsească. Sunt sigură.

Aş fi putut să adaug că mamele au hormoni şi

instincte care le împiedică să-şi părăsească copiii, că nici măcar scroafele şi femelele de raton nu făceau asta, dar Rosaleen, terminând de reflectat, îmi spuse:

— Cre' că ai dreptate. Din câte-l cunosc pe taică-tu, ar fi în stare de-aşa ceva.

— Iar mama n-ar fi făcut niciodată ce-a spus el c-a făcut, am adăugat eu.

— N-am apucat s-o cunosc pe maică-ta, spuse Rosaleen. Da o vedeam câteodată din depărtare când ieşeam din livadă, de la cules. Întindea rufele pe sârmă sau uda grădina şi tu te jucai mereu pe lângă ea. Doar o dată am văzut-o fără să i te încurci tu printre picioare.

Nu ştiam că Rosaleen o văzuse pe mama. Dintr-odată, am ameţit, fără să ştiu dacă era de la foame, de la oboseală sau de la ce-mi spusese Rosaleen.

— Ce făcea când ai văzut-o singură? am întrebat-o.

— Era în spatele garajului, stătea pe iarbă şi nu făcea nimica. Când am trecut pe lângă ea, nici măcar nu ne-a văzut Cre' că era cam abătută.

— Cine-ar putea să stea cu T. Ray fără să fie abătut? i-am răspuns.

Atunci i se schimbă expresia; înţelesese, în sfârşit.

— Aha, făcu ea. Am înţeles. Ai fugit din cauza la ce ţi-a zis taică-tu despre maică-ta. N-avea nimic a face cu mine şi cu puşcăria. Şi io care-mi băteam capu', şi mă frământam, şi credeam că don'şoara o s-o încaseze din cauza mea; care vasăzică ai fi fugit oricum, ai? Ăsta ţi-era planu? Să mergi din oraş în oraş întrebând de maică-ta? Tare deşteaptă eşti, n-am ce zice.

— Dacă aveam nevoie de cineva care să mă critice tot timpul, îl aduceam pe T. Ray! am ţipat. Şi dacă vrei să ştii, n-am niciun plan.

— Aş fi jurat că aveai unu când eram la spital, şi ai răsărit tu şi mi-ai zis să fac asta şi aia, şi io m-am luat după tine ca un câine. Parc-ai fi paznicu meu. Parc-aş fi o

negresă tâmpită de care tre’ să ai tu grijă.

Ochii i se îngustaseră şi avea o privire dură.

M-am ridicat în picioare.

— Nu-i corect!

Mă sufocam de furie.

— Ştiu c-ai vrut să faci bine şi mă bucur că nu mai sunt acolo, da ţi-a dat vreodată prin cap să mă-ntrebi şi pe mine? spuse ea.

— Ei bine, chiar *eşti* tâmpită! am ţipat. Trebuie că eşti nemaipomenit de tâmpită, dacă ţi-ai vărsat scuipatul pe pantofii ălora. Şi încă şi mai tâmpită că nu ţi-ai cerut iertare, dacă numai aşa puteai să scapi. S-ar fi întors şi te-ar fi omorât, sau mai rău de-atât. Eu te-am scos de-acolo şi uite cum îmi mulţumeşti. Foarte bine, atunci.

M-am descălţat, mi-am luat rucsacul şi am intrat în râu. Apa rece îmi tăia picioarele. Nu voiam nici măcar să mai fiu pe-aceeaşi planetă cu ea, ca să nu mai spun de acelaşi mal al râului.

— De-acum te descurci singură! i-am strigat, peste umăr.

Pe malul celălalt, m-am trântit pe pământul umed. Ne uitam una la cealaltă peste râu. În întuneric, arăta ca un pietroi sculptat de cinci sute de ani de furtuni. M-am întins pe spate şi am închis ochii.

Am visat că eram din nou la fermă, că stăteam în spatele garajului şi că, deşi era miezul zilei, pe cer era o lună mare şi rotundă. Arăta de parcă acolo-i fusese locul dintotdeauna. M-am uitat la ea o vreme, apoi m-am sprijinit cu spatele de garaj şi am închis ochii. Deodată am auzit un sunet ca de gheaţă spartă şi, ridicându-mi privirea, am văzut că luna se crăpase în două şi era pe cale să cadă. Trebuia să fug, să scap.

M-am trezit cu o durere puternică în piept. Am căutat luna din priviri şi am văzut că era întreagă şi se oglindea în râuşor la fel ca mai înainte. M-am uitat pe malul celălalt,

după Rosaleen. Dispăruse.

Inima începu să-mi bată cu putere.

„Doamne, te rog. N-am vrut să mă port cu ea ca şi când ar fi fost un câine. Nu voiam decât s-o salvez. Atât”.

Bâjbâind după pantofi, am fost izbită de aceeaşi tristeţe care mă cuprindea la biserică în fiecare an, de Ziua Mamei. „Iartă-mă, mamă”.

„Rosaleen, unde eşti?” Mi-am înşfăcat rucsacul şi am luat-o la goană către pod, abia realizând că plângeam. M-am împiedicat de un muşuroi de pământ şi m-am întins cât eram de lungă, fără să mă mai obosesc să mă ridic. Mi-o închipuiam pe Rosaleen mergând furioasă pe şosea, mormăind: „La dracu’, fetişcana aia tâmpită”.

Ridicându-mi privirea către copacul sub care căzusem, am văzut că îşi pierduse frunzele. Nu mai avea decât câteva, ici şi colo. Chiar şi aşa, pe întuneric, am văzut că era pe moarte, că se stingea în mijlocul pinilor cărora nu le păsa de el nici atâtica. Asta era viaţa. Mai devreme sau mai târziu, totul dispare, totul se pierde.

Am auzit pe cineva fredonând un cântec. Nu era unul metodist, dar aducea cu unul. M-am luat după sunet şi am găsit-o pe Rosaleen în mijlocul râului, goală puşcă. Umerii îi erau plini de picături de apă, care, în lumina lunii, arătau de parcă erau de lapte, iar sânii i se clătinau în apă din pricina curentului. Era genul de privelişte care-ţi rămâne pentru totdeauna în minte. Nu mă puteam abţine, voiam să merg şi să ling picăturile de lapte de pe umerii ei.

Am deschis gura. Voiam ceva. Ceva, nu ştiam ce. „Mamă, iartă-mă”. Era tot ce simţeam în acel moment. Lucrul după care imjisem dintotdeauna se întinse sub mine, mă cuprinse, mă primi de parcă ar fi fost poala unei femei uriaşe.

Mi-am scos pantofii, apoi pantalonii scurţi. Am ezitat puţin, apoi mi-am scos şi chiloţii.

Apa era atât de rece, încât aveam impresia că un

gheţar se topea în jurul meu. Probabil că am scos vreun sunet atunci când am intrat în apa rece, căci Rosaleen îşi ridică privirea şi, văzându-mă mergând prin apă, începu să râdă.

— Ie-te-te la ea, cum vine-ncoace tremurând de frig.

M-am lăsat pe vine în apă lângă ea, ţinându-mi răsuflarea.

— Îmi pare rău, am spus.

— Ştiu, făcu ea. Şi mie.

Se întinse şi îmi cuprinse genunchii ca pe un aluat de pâine.

În lumina lunii, puteam să văd fundul râului, plin de pietricele. Am ridicat una – era roşiatică, rotundă şi netedă, ca o inimă a apei. Am băgat-o în gură, încercând, parcă, să-i sug măduva.

Sprijinindu-mă în coate, am lăsat apa să-mi treacă de cap. Mi-am ţinut răsuflarea şi am ascultat sunetul râului, cufundându-mă cât puteam în acea lume tremurătoare şi întunecată. Dar mă gândeam în acelaşi timp la o valiză deschisă pe podea, la un chip pe care nu mi-l aminteam, la mirosul care mă învăluia.

Apicultorilor începători li se explică faptul că, pentru a găsi matca – fiinţă retrasă şi discretă trebuie să le caute mai întâi pe slujitoarele ei.

Regina trebuie să moară: Şi alte daraveri de-ale albinelor şi oamenilor

Capitolul trei

A

În afară de Shakespeare, Thoreau îmi plăcea cel mai mult. Doamna Henry ne cerea să citim fragmente din *Walden Pond*, ceea ce mă făcea să visez la grădini secrete în care T. Ray nu mă putea găsi. A început să-mi placă de Mama Natură şi de ceea ce găsise de cuviinţă să facă ea cu lumea. Mi-o închipuiam arătând ca Eleanor Roosevelt.

M-am gândit la ea în dimineaţa următoare, când m-am trezit pe malul râului, întinsă pe un pat de iederă kudzul.

Şlepuri de ceaţă pluteau pe râu şi libelulele, de un albastru fosforescent, ţâşneau încoace şi-ncolo de parcă ar fi vrut să coasă aerul. Priveliştea era atât de frumoasă, încât pentru o clipă am uitat de greutatea pe care-o aveam pe suflet de când T. Ray îmi spusese lucrurile acelea despre mama. Dintr-odată, mă trezisem lângă iazul Walden. „Ziua întâi a noii mele vieţi, mi-am spus. Ziua de azi”.

1 Specie de iederă de origine asiatică, care creşte şi în sud-estul Statelor Unite, (n.tr.)

Rosaleen dormea cu gura deschisă şi un fir lung de salivă îi atârna de buza de jos. După cum i se mişcau ochii sub pleoapele închise, se vedea că privea paravanul argintiu pe care se perindă visele. Faţa ei umflată arăta ceva mai bine, dar am văzut că avea vânătăi şi pe braţe, şi pe picioare. Niciuna din noi nu avea un ceas, dar, uitându-mă la soare, mi-am dat seama că ne apropiam deja de ora prânzului.

Nu voiam s-o trezesc pe Rosaleen, aşa încât am scos icoana Fecioarei negre din rucsac şi-am sprijinit-o de un copac, ca să mă pot uita mai bine la ea. O gărgăriţă se urcă pe ea şi se opri pe obrazul Sfintei Fecioare, împodobindu-l cu o aluniţă. M-am întrebat dacă nu cumva Fecioara Maria prefera să se plimbe printre copaci şi insecte, în loc să poarte aureola cu iz de biserică pe care i-o aşezaseră pe cap.

M-am întins pe spate şi am încercat să născocesc o poveste în care mama dobândea icoana Madonei negre. Nu mi-a ieşit nimic credibil, probabil din pricină că nu ştiam foarte multe despre Fecioara Maria, care nu se bucura de prea multă atenţie la noi în biserică. Dacă te luai după fratele Gerald, iadul nu era decât un rug destinat

catolicilor. Nu era niciunul în Sylvan – nu erau decât baptişti şi metodişti –, dar ştiam ce să facem în caz că am fi întâlnit catolici prin alte locuri. Trebuia să le propunem un plan de mântuire în cinci părţi, pe care puteau sau nu să-l accepte. Primisem de la biserică o mănuşă de plastic cu cei cinci paşi scrişi pe fiecare deget. Începeai cu degetul mic şi terminai cu cel mare. Unele cucoane purtau mănuşa în poşetă pentru cazul în care ar fi dat din întâmplare peste vreun catolic.

Singura poveste cu Fecioara Maria pe care o auzisem era cea cu nunta la care îşi convinsese fiul, practic împotriva voinţei lui, să meargă la bucătărie şi să schimbe apa în vin. Găsisem că era o poveste tare ciudată, din moment ce biserica noastră nu aprecia foarte tare vinul şi nici pe femeile care se băgau în treburile bărbaţilor. Nu putusem decât să trag concluzia că mama avea ceva sânge catolic în vine şi trebuie să spun că era un secret pe care-mi făcea mare plăcere să-l deţin.

Mi-am vârât icoana în buzunar în vreme ce Rosaleen dormea înainte, cu buzele tremurându-i la fiecare răsuflare. Într-un final, am hotărât că nu era cazul s-o las să doarmă până a doua zi, aşa că am prins-o de braţ şi am scuturat-o uşurel până a deschis ochii.

— Doamne, ce-am înţepenit, făcu ea. Parcă m-ar fi bătut cineva cu băţu.

— Chiar te-a bătut cineva, nu-ţi mai aduci aminte?

— Da, da’ nu cu băţu.

Am aşteptat până s-a ridicat în picioare, după o lungă serie de mormăituri, de gemete şi de mişcări ale membrelor care reveneau încet la viaţă.

— Ce-ai visat? am întrebat-o când şi-a recăpătat, în cele din urmă, poziţia verticală.

Aruncă o privire către vârfurile copacilor, frecându-şi coatele.

— Păi să vedem… L-am visat pe reverendu Martin

Luther King Jr. care era în genunchi în faţa mea şi-mi făcea unghiile de la picioare cu scuipat de la el din gură şi unghiile îmi ieşeau roşii de parcă mestecase ardei iute.

M-am gândit la asta în vreme ce mergeam către Tiburon alături de Rosaleen, care păşea de parcă picioarele îi fuseseră unse cu mir, iar unghiile ei roşii ar fi luat în stăpânire pământul pe care mergea.

Treceam pe lângă hambare cenuşii, pe lângă lanuri de porumb cărora le-ar fi prins bine un sistem de irigaţii şi pe lângă cirezi de vaci Hereford, care mestecau iarba cu încetinitorul şi care păreau foarte satisfăcute de viaţa lor. În depărtare, se vedeau case cu verande largi şi leagăne făcute din cauciucuri de tractor, atârnate de crengile copacilor, mori de vânt răsăriseră ici şi colo, cu petalele lor argintii care se apucau să scârţâie încet când sufla câte-o pală de vânt. Totul fusese răscopt de soarele nemilos; până şi agrişele arătau ca nişte stafide.

Asfaltul lăsă curând locul pietrişului. O vreme, am ascultat zgomotul pe care-l făceau pietricelele sub paşii noştri. Rosaleen era năclăită de sudoare. Nu ştiu cui îi chiorăiau maţele mai tare, mie sau ei, şi încă de când pornisem la drum îmi amintisem că era duminică şi că magazinele erau închise. Mi-era teamă că urma să culegem păpădii, să dezgropăm napi sălbatici şi să prindem gâze ca să nu murim de foame.

Dinspre câmp venea miros de bălegar proaspăt, care-mi mai alunga cât de cât foamea, însă Rosaleen declară:

— Aş mânca şi-un cal.

— Dacă găsim ceva deschis când ajungem în oraş, o să cumpăr de mâncare, i-am răspuns.

— Şi de dormit unde dormim? mă întrebă ea.

— Dacă n-au niciun motel, o să trebuiască să închiriem o cameră.

Îmi zâmbi.

— Lily, copile, nimeni nu-nchiriază nimic la o femeie

de culoare. Poa' să fie şi Fecioara Maria, nimeni nu primeşte o femeie dacă-i neagră.

— Păi şi-atunci cum rămâne cu Legea Drepturilor Civile? am făcut eu, oprindu-mă în mijlocul drumului. Nu scrie-n lege că trebuie să te lase să stai în motelul lor şi să mănânci în restaurantul lor dacă aşa vrei?

— Aşa o fi scriind, da tre' să-i pici cu ceară ca să te lase.

Următoarea milă am străbătut-o făcându-mi o grămadă de griji. Nu avem niciun plan, nici măcar schiţa unui plan. Până acum, fusesem convinsă că oamenii puteau să dea peste o fereastră, undeva şi să sară prin ea într-o viaţă nouă. Rosaleen însă număra clipele până aveam să fim prinse. Le lua ca pe o pauză de închisoare.

Aveam nevoie de un semn. Aveam nevoie de o voce care să-mi vorbească aşa cum îmi vorbise cu o zi în urmă, când îmi spusese: „JLily Melissa Owens, borcanul tău e deschis".

„O să fac nouă paşi şi apoi am să mă uit în sus. Oriceam să văd, acela va fi semnul de care am nevoie". Când mam uitat în sus, am văzut un avion care trecea pe deasupra câmpului, lăsând în urmă, prin aer, un nor de pesticide. Nu înţelegeam prea bine cine eram eu în scena respectivă – plantele care urmau să fie scăpate de insecte sau insectele care urmau să fie otrăvite. Erau slabe speranţe ca eu să fiu avionul care trecea peste câmp, lăsând în urmă salvare şi moarte.

M-am simţit îngrozitor.

Vipia se înteţise între timp şi acum sudoarea picura de pe faţa lui Rosaleen.

— Păcat că nu-i nicio biserică p-aci, măcar am şterpeli nişte evantaie.

De la distanţă, magazinul de la marginea oraşului părea să aibă cam o sută de ani, dar, când am ajuns la el, am văzut că era chiar mai vechi de-atât. Pe uşă se afla o

plăcuţă pe care scria: „FROGMORE STEW – MAGAZIN UNIVERSAL ŞI RESTAURANT. DIN 185” 4.

Probabil că generalul Sherman trecuse pe-aici şi hotărâse să-l lase în picioare din cauza numelui pe care îl purta, în niciun caz nu din pricina felului în care arăta. Peretele de la stradă era un soi de avizier primitiv de mică publicitate: „STUDEBAKER SERVICE, MOMEALĂ VIE, CONCURSUL DE PESCUIT AL LUI BUDDY, FABRICA DE GHEAŢĂ A FRAŢILOR RAYFORD, CARABINE DE VÂNĂTOARE $45” şi fotografia unei fete care purta pe cap, în chip de bonetă, un capac de cola. Era şi un anunţ despre o seară gospel la biserica baptistă Muntele Sion, care avusese loc în 1957, în caz că mai era cineva interesat.

Îmi plăcea mai ales colecţia de numere de maşini din toate statele, prinse în cuie pe perete. Le-aş fi citit pe toate, dac-aş fi avut timp.

În curtea laterală, un bărbat de culoare îndepărtă capacul de pe un grătar şi mirosul de carne de porc macerată în oţet cu piper mă făcu să salivez atât de mult, încât mi-am pătat bluza.

Câteva maşini şi camionete erau parcate în faţă, aparţinând, probabil, celor care săreau peste slujba de la biserică şi veneau direct aici după şcoala de duminică.

— O să intru să văd dacă nu cumva găsesc ceva de mâncare, am spus.

— Şi nişte tutun de mestecat. Mi-ar prinde bine nişte tutun de mestecat, zise Rosaleen.

În vreme ce se aşeza pe o bancă, chiar lângă grătar, am intrat în magazin, unde mirosea a vinete murate şi a rumeguş, pe sub câteva duzini de şunci drese cu zahăr, care atârnau de grinzile acoperişului. Restaurantul era pe undeva prin spate; în faţă era magazinul unde se vindea orice, de la tulpini de trestie de zahăr până la terebentină.

— Pot să te ajut cu ceva, domnişoară?

Un bărbat mic de statură, care purta un papion,

stătea de partea cealaltă a tejghelei de lemn, dispărând aproape complet în spatele unei baricade compuse din borcănaşe de jeleu de struguri şi de murături Sweet Fire. Avea o voce subţire şi părea a fi un om foarte delicat. Nu mi-l imaginam vânzând puşti de vânătoare.

— Parcă nu te-am mai văzut pe-aici, făcu el.

— Nu sunt de pe-aici. Am venit în vizită la bunica.

— Îmi place să văd copii care-şi vizitează bunicii, zise el. Ai o grămadă de lucruri de învăţat de la cei în vârstă.

— Da, domnule, am răspuns. Am învăţat mai multe de la bunica decât de la şcoală în toată clasa a opta.

Râse de parcă nu mai auzise de ani de zile ceva atât de amuzant.

— Vrei să mănânci de prânz? Avem specialitatea de duminică – friptură de porc la grătar.

— O să iau două pentru acasă, i-am răspuns. Şi două cola, vă rog.

Aşteptând să apară friptura, am dat o raită prin magazin, adunând provizii pentru cină. Pachete de alune sărate, fursecuri cu unt, două sandvişuri cu brânză învelite în folie de plastic, nişte acadele şi o cutie de tutun de mestecat Red Rose. Am aşezat totul pe tejghea.

Când se întoarse cu farfuriile şi sticlele de cola, clătină din cap.

— Îmi pare rău, dar e duminică. Nu pot să vând nimic din magazin – numai din restaurant. Bunică-ta ar trebui să ştie asta. Cum ziceai că o cheamă?

— Rose, am făcut eu, cu ochii la cutia de tutun.

— Rose Campbell?

— Da, domnule, Rose Campbell.

— Credeam că n-are decât nepoţi.

— Nu, domnule, are şi o nepoată. Adică eu.

Puse un deget pe acadele.

— Lasă-le-aici, le pun eu la loc.

Casa de bani scoase un clinchet şi sertarul i se deschise. Am scotocit prin rucsac după bani şi i-am plătit.

— Aţi putea să deschideţi sticlele, vă rog? l-am întrebat şi, în vreme ce se îndrepta către bucătărie, am înşfăcat cutia de Red Rose, am vârât-o în rucsac şi l-am închis.

Rosaleen fusese bătută, răbdase de foame, dormise pe pământul gol şi cine ştie dacă peste puţină vreme nu urma să ajungă din nou în închisoare sau chiar să fie omorâtă. Îşi merita cu prisosinţă tutunul de mestecat.

Tocmai îmi făceam planuri ca, într-o bună zi, peste cine ştie câţi ani, să trimit magazinului un dolar într-un plic, împreună cu o scrisoare în care să le explic cât de vinovată m-am simţit în fiecare zi a vieţii mele, când, deodată, m-am trezit uitându-mă la o icoană a Fecioarei negre. Şi nu o icoană oarecare. Era absolut la fel ca aceea care fusese a mamei. Şi se uita la mine de pe eticheta unui borcan cu miere. Când m-am uitat mai bine, am văzut că erau ca la o duzină de borcane. Pe ele scria: „MIERE MADONA NEAGRĂ”.

Uşa se deschise şi o familie intră în magazin. Se vedea că veneau de la biserică; mama şi fiica erau îmbrăcate la fel, în bleumarin, cu gulere albe, rotunde. Lumina zilei se strecură înăuntru prin uşa deschisă, o lumină ce arăta a vălătuci de ceaţă, presăraţi ici şi colo cu puncte galbene. Fetiţa strănută şi mama spuse:

— Vino-ncoace, hai să ştergem nasul.

M-am uitat din nou la borcanele de miere, la luminiţele de chihlimbar care înotau în ele şi m-am forţat să respir normal.

Atunci am realizat, pentru prima dată în viaţă, că pe lume nu există decât mister, care se ascunde sub ţesătura rară şi sărăcăcioasă a zilelor noastre prăpădite, fără ca noi să ştim nimic.

Mi-am amintit de albinele care veniseră noaptea în

camera mea, de felul în care deveniseră o parte a ei. Şi de vocea pe care o auzisem cu o zi în urmă, spunându-mi: „Lily Melissa Owens, borcanul tău e deschis”, vorbind la fel de limpede ca femeia în bleumarin care vorbea cu fiica ei.

— Uite-ţi sticlele, spunea bărbatul cu papion.

Am întins un deget către borcanele de miere.

— De unde le aveţi?

Avu impresia că vocea îmi tremura de indignare.

— Ştiu ce vrei să spui. Mulţi nu le cumpără din pricină că Fecioara de pe ele e neagră, dar asta e din cauză că şi femeia de la care le cumpăr e neagră.

— Cum o cheamă?

— August Boatwright, îmi spuse el. Ţine albine peste tot pe-aici.

„Respiră adânc, respiră adânc”.

— Şi ştiţi unde stă?

— Sigur că ştiu, e casa cea mai dată naibii pe care-am văzut-o vreodată. E pictată ca un Pepto-Bismol1. Bunică-ta sigur o ştie – ca s-ajungi acolo, o iei pe strada principală, până la şoseaua spre Florence.

1 Medicament pentru diverse probleme digestive, al cărui ambalaj este colorat în roz, galben, roşu şi albastru, (n.tr.)

Mă îndreptam deja către uşă.

— Mulţumesc.

— Salut-o pe bunică-ta din partea mea, îmi mai zise el.

Sforăitul lui Rosaleen făcea banca să tremure din toate încheieturile. Am zgâlţâit-o.

— Scoală-te. Uite-ţi cutia de tutun, dar pune-o în buzunar deocamdată, am uitat s-o plătesc.

— Ai furat-o? mă întrebă ea.

— A trebuit s-o fur, pentru că nu vând nimic din

magazin duminica.

— O să te duci drept în iad, făcu ea.

Am aşternut masa pe banca pe care stăteam, dar n-am fost în stare să iau nicio înghiţitură până ce nu i-am spus despre Fecioara neagră de pe borcanele de miere şi despre August Boatwright, crescătoarea de albine.

— Trebuie că mama a cunoscut-o, ce zici? am spus. N-are cum să fie doar o coincidenţă.

Nu mi-a răspuns, aşa că am spus mai tare:

— Rosaleen? Ce părere ai?

— Nu ştiu ce să mai zic, răspunse ea. Nu vreau să te-apuci şi să visezi cai verzi pe pereţi, ai înţeles?

Se întinse către mine şi mă mângâie pe obraz.

— Of, Lily, ce-a fost în capu' nostru?

Tiburon era exact ca Sylvan, mai puţin piersicile. Cineva înfipsese un drapel confederat în gura tunului din faţa tribunalului. În Carolina de Sud, Dixie era pe primul loc şi abia apoi venea America. N-ai fi putut să ne scoţi din cap bătălia de la Fort Sumter[2] oricât ai fi încercat.

Mergeam pe strada principală, printre umbrele lungi, albastre, ale clădirilor cu etaj care mărgineau strada. Trecând pe lângă o farmacie, am întrezărit prin fereastră un dozator de suc, placat cu crom, unde vindeau suc de cireşe şi banana split şi m-am gândit că, în curând, toate acestea nu aveau să mai fie doar pentru albi.

Am trecut pe lângă Agenţia de Asigurări Worth, biroul din Tiburon al companiei de electricitate şi magazinul Amen, unde toate mărfurile costau un dolar; aveau în vitrină cercuri şi ochelari de înot şi cutii de artificii; pe fereastră, cineva scrisese cu spray: „E VARĂ, VINE DISTRACŢIA!!!" în câteva locuri precum Banca Farmers Trust, aveau afişe cu „GOLDWATER

2 Fort aflat în Carolina de Sud, a cărui cucerire de către forţele sudiste a însemnat începutul Războiului de Secesiune, (n.tr.)

PREŞEDINTE”[3], în josul cărora lipiseră altele, mai mici, pe care scria: „DĂ PENTRU VIETNAM”.

La poştă, am lăsat-o pe Rosaleen să mă aştepte afară, pe trotuar, şi am intrat să arunc o privire acolo unde ţineau cutiile poştale şi ziarele de duminică. N-am văzut niciun afiş cu fotografiile noastre, iar pe prima pagină a ziarului *Columbia* era un articol despre sora lui Fidel Castro, care spiona pentru C.I.A. şi niciun cuvânt despre o fată albă care ajutase o femeie neagră să scape din închisoarea din Sylvan.

Am băgat o monedă de zece cenţi în automat şi am luat un ziar, întrebându-mă dacă nu cumva scriseseră şi despre noi. M-am lăsat pe vine lângă Rosaleen şi am deschis ziarul; am trecut cu atenţie peste fiecare pagină, dar erau pline cu articole despre Malcolm X, Saigon, Beatles, despre turneul de tenis de la Wimbledon şi despre un motel din Jackson, Mississippi, pe care preferaseră să-l închidă decât să accepte clienţi negri, dar nimic despre mine şi Rosaleen.

Câteodată îţi vine să cazi în genunchi şi să-i mulţumeşti lui Dumnezeu pentru toate ştirile din lume.

Albinele sunt insecte sociabile şi trăiesc în colonii. Fiecare colonie este o comunitate de tip familial, ce cuprinde o singură femela care depune ouă – matca – şi numeroase fiice ale acesteia, sterile, numite muncitoare. Muncitoarele adună hrana, construiesc stupul şi au grija de progenituri. Larvele-masculi sunt îngrijite doar în perioadele în care este nevoie de ele.

Albinele lumii

Capitolul patru

Femeia mergea de-a lungul unui şir de cutii albe,

---

3 Barry Gold water – reprezentant al aripii de extremă dreaptă a Partidului Republican, adeptul unei politici agresive în Vietnam; a candidat la Preşedinţia Statelor Unite îh 1964, împotriva lui Lyndon Johnson, (n.tr.)

aşezate la marginea crângului de lângă casa roz, atât de roz încât mi-a rămas ca o arsură pe partea dinăuntru a pleoapelor chiar şi după ce mi-am întors privirea de la ea. Era înaltă, îmbrăcată în alb, şi purta un soi de cască de plută cu un voal care îi acoperea faţa, îi trecea de umeri şi îi atârna pe spate.

Ridicând capacele cutiilor, se uita înăuntru, clătinând o găleată de tablă din care ieşea fum. Nori de albine ieşeau din cutii şi se apucau să zboare în jurul capului ei. De două ori fu înghiţită de norul de insecte, dar apăru din nou, treptat, ca un vis care se iţeşte din întunericul nopţii.

Eu şi Rosaleen rămâseserăm peste drum de casă, fără să scoatem vreun cuvânt. Eu, din pricină că misterul care mi se dezvăluia mă lăsase mută, iar Rosaleen, din cauza tutunului de mestecat care-i pecetluise buzele.

— Ea e femeia care face mierea Madona Neagră, am spus.

Nu-mi puteam lua ochii de la ea, de la Stăpâna Albinelor, de la cea prin care puteam pătrunde în viaţa mamei. *August*.

Rosaleen, cu transpiraţia şiroindu-i pe faţă, elimină un jet de lichid negru, apoi îşi şterse sudoarea de deasupra buzei de sus.

— Numa de s-ar pricepe la miere mai bine ca la vopsele.

— Mie-mi place, am declarat.

Am aşteptat până a intrat femeia în casă, apoi am traversat şoseaua şi am deschis poarta gărduleţului care aproape că se prăbuşea sub greutatea iasomiilor de Carolina. Mirosul lor, la care se adăuga cel al arpagicului, al mărarului şi al roiniţei1, plante care creşteau în ghivece, pe verandă, aproape că m-a făcut să cad pe spate.

Am rămas pe verandă, în lumina roz care izvora din casă. Cărăbuşii de iunie zburau încoace şi-ncolo, iar dinăuntru se auzea ceva care părea a fi o vioară, doar că

suna mult mai trist.

Inima îmi bătea mai-mai să-mi spargă pieptul. Am întrebat-o pe Rosaleen dacă o putea auzi, într-atât bătea de tare.

— N-aud nimica, îl aud doar pe Dumnezeu drăguţu, care mă-ntreabă ce fac acilea.

Scuipă ceea ce speram că era ultimul jet de tutun.

Am bătut la uşă în vreme ce ea mormăia fără încetare pe sub mustaţă: „Doamne, ţine-mă… mne Iisuse Hristoase… ne-a luat Dumnezeu minţile…”

Muzica se opri. Cu colţul ochiului, am întrezărit o mişcare la fereastră, un oblon se întredeschise, apoi se închise la loc.

Când uşa se deschise, am văzut că nu era femeia în alb, ci o alta, în roşu, cu părul tuns atât de scurt, încât părea a fi o caschetă de baie, cenuşie şi încreţită, pe care şi-o îndesase pe cap. Avea o expresie seacă şi bănuitoare. Avea un arc muzical2 sub braţ şi îl purta ca pe o cravaşă. M-am temut ca nu cumva să-i dea prin cap să-l folosească pe noi.

— Da?

1 Cunoscută şi ca iarba-stupului; excelentă specie meliferă (n.tr.)

2 Instrument muzical african, cu o singură coardă (n.tr.)

— S înteţi August Boatwright?

— Nu, sunt June Boatwright, răspunse ea, cu ochii la copcile de pe fruntea lui Rosaleen. August Boatwright e sora mea. Aţi venit s-o vedeţi?

Chiar în momentul în care am încuviinţat din cap, apăru a doua femeie, desculţă. Purta o rochie fără mâneci, cu carouri albe şi verzi, şi avea părul strâns în codiţe care o făceau să semene cu un arici.

— Eu sunt May Boatwright, spuse ea. Şi eu sunt sora

lui August

Ne adresă un rânjet ciudat, din acelea care îţi dau de ştire că proprietarul lui nu e tocmai sănătos la cap.

M-aş fi simţit mai bine dacă ar fi zâmbit şi cea cu cravaşa, dar June părea iritată şi atât.

— August vă aşteaptă? întrebă ea, vorbind cu Rosaleen.

Fireşte că Rosaleen începuse să turuie toată povestea.

— Nu, da Lily are o poză…

M-am băgat în vorbă.

— Am văzut nişte borcane cu miere la magazin şi vânzătorul mi-a spus…

— A, aţi venit după miere. Păi de ce n-aţi zis aşa de la bun început? Haideţi în salon, mă duc s-o chem pe August.

I-am aruncat lui Rosaleen o privire care spunea: „Ai înnebunit? Nu le spune nimic de fotografie!” Ar fi fost cazul să ne punem de acord asupra poveştii pe care urma să le-o îndrugăm celor trei surori.

Unii oameni au un al şaselea simţ, iar alţii sunt mai nesimţitori decât buştenii. Cred că eu fac parte din prima categorie, căci, în clipa în care am intrat în casă, am simţit nişte gâdilături pe piele, un curent care îmi urca pe şira spinării şi apoi îmi cobora pe braţe, făcându-mi vârfurile degetelor să pulseze. Simţeam, pur şi simplu, că radiez. Corpul află unele lucruri cu mult înainte ca mintea să înceapă să le întrevadă. Mă întrebam ce ştia corpul meu fără ca eu să am habar…

Mirosea peste tot a ceară. Cineva lustruise cu ceară întregul salon – o cameră mare, cu covoare cu franjuri, cu un pian vechi care fusese împodobit cu un milieu de dantelă şi cu balansoare de trestie, acoperite cu cuverturi brodate. În faţa fiecărui scaun se afla un taburet cu o perniţă de catifea. „Catifea”. Mi-am trecut palma peste una din ele.

Apoi m-am dus lângă o măsuţă demontabilă şi-am adulmecat o luminare de ceară, care mirosea întocmai cum miroase ceara de lustruit. Era aşezată într-un soi de sfeşnic în formă de stea, iar lângă el se afla un puzzle neterminat – nu-mi puteam da seama ce voia să reprezinte. O sticlă de lapte cu gâtul larg, plină cu gladiole, fusese aşezată pe o altă masă, lângă fereastră. Draperiile erau din organdi – nu din cele albe, obişnuite, ci gri-argintii, care făceau aerul ce trecea prin ele să pară a fi o ceaţă alburie.

Imaginaţi-vă pereţii acoperiţi cu nimic altceva decât cu oglinzi. Am numărat cinci, înrămate în cupru.

Apoi m-am întors şi-am privit uşa pe care intrasem. În colţ se afla statueta de lemn a unei femei, înaltă cam de trei picioare. Era una dintre acele statuete pe care marinarii le aşezau, pe vremuri, la prova navelor şi părea atât de veche, încât se putea să fi venit în America odată cu *Santa Maria* a lui Columb.

Era neagră ca noaptea şi sculptată de intemperiile pe care le îndurase atâta amar de ani; faţa îi era o hartă a furtunilor şi a călătoriilor prin care trecuse. Braţul drept îi era ridicat, ca şi când ar fi arătat calea, doar că strângea pumnul. Asta o făcea să pară foarte serioasă – dădea impresia că ţi-ar fi putut trage o mamă de bătaie dacă ar fi fost cazul.

Deşi nu era îmbrăcată ca Fecioara Maria şi nu semăna deloc cu icoana de pe borcanele cu miere, am ştiut imediat că ea era. Avea o inimă roşie, decolorată de vreme, pictată pe sânul sting şi o semilună galbenă acolo unde i se sfârşea trupul şi ar fi trebuit să înceapă nava. O luminare într-un pahar înalt, roşu arunca lumini şi umbre pe lemnul statuetei. Era un amestec de măreţie şi umilinţă. Nu ştiam ce să cred, dar ceea ce *simţeam* avea ceva magnetic şi era atât de puternic, încât aveam impresia că luna îmi intrase în piept şi-l umpluse.

Singura dată când avusesem o senzaţie la fel de

puternică fusese atunci când, întorcându-mă de la taraba de piersici, am văzut soarele răspândindu-şi razele asupra după-amiezii, aprinzând vârfurile copacilor, în vreme ce sub ei se aduna întunericul. Liniştea plutea deasupra capului meu, văzduhul se umpluse de frumuseţe, copacii deveniseră atât de transparenţi, încât am simţit că puteam ajunge cu privirea până la puritatea miezului lor. Şi atunci mă duruse pieptul aşa cum mă durea şi acum.

Buzele statuetei erau curbate într-un zâmbet frumos, semeţ, la vederea căruia mi-am dus amândouă mâniile la gât. Totul în acel zâmbet îmi spunea: „Lily Owens, te citesc ca pe-o carte deschisă”.

Eram sigură că ştia foarte bine cu ce creatură ipocrită, criminală şi plină de ură avea de-a face. Că vedea foarte bine cât de mult îi uram pe T. Ray şi pe colegele de şcoală, dar mai ales pe mine însămi, pentru că o ucisesem pe mama.

Simţeam nevoia să plâng, dar, în clipa următoare, mi-a venit să râd, căci statueta mă făcea să simt că eram Lily-cea-Binecuvântată, să simt că purtam în mine şi frumuseţe, şi bunătate. Ca şi când aş fi avut tot acel potenţial de care îmi vorbise doamna Henry.

Stând acolo, în faţa statuetei, m-am iubit şi m-am unt. Asta a făcut Fecioara neagră – mi-a arătat, în acelaşi timp, ce era mai bun şi mai rău în mine.

M-am apropiat şi mi-am dat seama că dinspre ea venea o mireasmă abia simţită de miere. May se opri lângă mine, şi atunci n-am mai simţit decât mirosul pomezii ei de pâr şi cel de ceapă de pe degetele ei, vanilia din răsuflarea ei. Avea palmele şi tălpile roz, iar pielea de pe coate îi era mai întunecată decât cea de pe restul corpului; nu ştiu de ce, vederea lor m-a umplut de duioşie.

August Boatwright intră, purtând o *pereche* de ochelari fără ramă şi o eşarfă verde în chip de cingătoare.

— Pe cine-avem noi aici? făcu ea, şi sunetul glasului

ei mă aduse înapoi la realitate.

Pielea îi era de culoarea untului de migdale, iar faţa ei plină de picături de sudoare era străbătută de nenumărate riduri de culoarea caramelului; părul arăta de parcă fusese pudrat cu făină, şi totuşi avea un corp de fetişcană.

— Eu sunt Lily, şi ea e Rosaleen, am răspuns cu oarece ezitare, în vreme ce June îşi făcea apariţia în spatele ei.

Am deschis gura, fără să ştiu ce voiam să spun. Şi, în secunda următoare, pe gură îmi ieşiră nişte cuvinte care mă făcură să îngheţ.

— Am fugit de-acasă şi n-avem unde să mergem, am spus.

În orice alt moment aş fi fost capabilă să câştig un concurs de minciuni fără să-mi dau silinţa foarte tare, însă acum nu putusem să scot din mine decât asta-jalnicul adevăr. M-am uitat cu atenţie la ele, mai ales la August. Îşi scoase ochelarii şi-şi masă rădăcina nasului. Liniştea era atât de adâncă, încât auzeam un ceas ticăind în altă cameră.

August îşi puse ochelarii la loc, se apropie de Rosaleen şi îi examină îndelung copcile de pe frunte, tăietura de sub ochi şi vânătăile de pe tâmplă şi de pe braţe.

— Arăţi de parcă te-ar fi bătut cineva.

— A căzut pe scări chiar când ne pregăteam de plecare, am declarat, întorcându-mă la bunele mele obiceiuri.

August şi June se uitară una la cealaltă în vreme ce ochii lui Rosaleen se îngustau, anunţându-mă că iar vorbeam despre ea ca şi când n-ar fi fost acolo.

— Păi atunci puteţi să rămâneţi aici până vă hotărâţi ce vreţi să faceţi. N-o să vă lăsăm acum pe drumuri, spuse August.

June trase aer în piept de parcă ar fi vrut să golească încăperea:

— Dar, August…

— Au să rămână aici, spuse ea pe un ton care mă lămuri de îndată cine era sora cea mare. O să fie în regulă. Avem paturile din magazie.

June făcu stânga împrejur şi ieşi pe uşă, cu fusta ei roşie învolburându-i-se în urmă.

— Mulţumesc, i-am spus lui August.

— N-ai pentru ce. Staţi jos acum, mă duc să aduc nişte oranjadă.

Ne aşezarăm în balansoarele de trestie, cu May, care îşi păstrase rânjetul de femeie nebună, stând de strajă lângă noi. Braţele îi erau mult mai musculoase decât aş fi crezut.

— Cum aţi ajuns să vă luaţi numele din calendar? o întrebă Rosaleen.

— Mamei îi plăceau primăvara şi vara, spuse May. Aveam şi-o April, dar… a murit când era mică.

Rânjetul lui May dispăru şi începu ca din senin să fredoneze *Oh*! *Susanna*, având aerul că e ocupată cu ceva foarte important.

Am făcut amândouă ochii mari în momentul în care cântecelul se transformă într-un plâns cu sughiţuri. Plângea de parcă April murise în secunda aceea.

În cele din urmă, August se întoarse purtând o tavă pe care erau patru pahare cu oranjadă, cu felii de portocală aranjate frumos pe margini.

— Oh, May, drăguţa mea, du-te mai bine afară până-ţi trece plânsul, zise ea, împingând-o uşor către uşă.

August se purta de parcă lucruri de genul ăsta s-ar fi putut întâmpla în orice casă din Carolina de Sud.

— Am venit cu oranjada.

Am sorbit încet. Rosaleen îşi dădu paharul pe gât

înainte de a lăsa să-i scape o râgâitură care ar fi primit aplauze de la colegii mei din şcoala primară. Era incredibil.

August se făcu însă că nu observă, iar eu mi-am aţintit privirea asupra perniţei de catifea de pe taburet, dorindu-mi din tot sufletul ca Rosaleen să fie mai *civilizată*.

— Carevasăzică, voi sunteţi Lily şi Rosaleen, zise August. Şi numele de familie?

— Rosaleen… Smith şi Lily… Williams, am minţit, după care am început să turui: Să vedeţi, mama a murit când eram mică şi tata a murit într-un accident de tractor luna trecută, la ferma noastră din Spartanburg. N-am alte rude pe-aici, aşa că voiau să mă trimită la orfelinat.

August dădu din cap. Rosaleen făcu la fel, dar din motive diferite.

— Rosaleen avea grijă de casă, am continuat. Nu are pe nimeni în afară de mine, aşa că am hotărât să mergem în Virginia, s-o căutăm pe mătuşa mea. Doar că n-avem niciun ban, aşa că ne-ar prinde bine să câştigăm ceva pe-aici înainte să mergem mai departe – poate găsiţi ceva de lucru pentru noi? Să ştiţi că nu ne grăbim foarte tare.

Rosaleen se holbă la mine. Preţ de un minut, nu se auzi decât clinchetul cuburilor de gheaţă în pahare. Până atunci nu realizasem cât de cald era în încăpere, cât de mult transpirasem, începusem chiar să miros. Am aruncat o privire către statueta Fecioarei negre, în colţ, apoi m-am uitat din nou la August.

Îşi aşeză paharul pe măsuţă. Nu mai văzusem ochi aurii că ai ei.

— Şi eu sunt din Virginia, spuse ea, şi, cine ştie de ce, auzind-o, am avut aceeaşi senzaţie ca atunci când intrasem în casă, acel curent care îmi străbătuse toate mădularele.

— Bine, atunci. Rosaleen poate s-o ajute pe May să aibă grijă de casă, iar tu o să ne ajuţi pe mine şi pe Zach la albine. Zach e ajutorul meu, aşa că nu-ţi pot da bani, dar

cel puţin o să aveţi un acoperiş şi ceva de mâncare până o sunăm pe mătuşa ta, să ne trimită bani de autobuz.

— Nu-i ştiu numele întreg, i-am spus. Tata îi spunea mătuşa Bemie şi atât. Eu n-am întâlnit-o niciodată.

— Păi şi ce voiai să faci, copile, să baţi din poartă-n poartă prin toată Virginia?

— Nu, doamnă, numai în Richmond.

— Aha, înţeleg. Şi chiar înţelesese. Înţelesese tot.

În după-amiaza aceea, văzduhul se încinsese deasupra Tiburonului; în cele din urmă, lăsă locul unei furtuni. Stăteam cu August şi cu Rosaleen pe veranda mică din spatele bucătăriei şi priveam norii de un purpuriu întunecat care treceau pe deasupra copacilor cu ramurile biciuite de vânt. Aşteptam să treacă furtuna, pentru ca August să ne poată conduce în magazie – noua noastră locuinţă. Magazia era un fost garaj aflat în fundul curţii şi fusese vopsită, ca şi casă, în culori de flamingo.

Din când în când, stropi de ploaie reuşeau să ajungă până la noi. De fiecare dată refuzam să mă şterg. Stropii făceau lumea din jurul meu să pară mult mai vie. Invidiam furtunile, din cauza felului în care ştiau să atragă atenţia tuturor.

August intră în bucătărie şi se întoarse cu trei tăvi de aluminiu.

— Haideţi, să mergem repede. Măcar capetele au să ne rămână uscate.

Am ţâşnit afară, în ploaie, cu August, ţinându-ne tăvile deasupra capului. Aruncând o privire înapoi, am văzut-o pe Rosaleen pe verandă, cu tava în mină, neştiind ce trebuie să facă.

Când am ajuns în magazie, am rămas în uşă, să o aşteptăm. Rosaleen nu se grăbea deloc. Ţinea tava în poziţie normală şi o golea din când în când, aşa cum ar face un copil. Mergea de parcă pietricelele ar fi fost un covor persan şi în momentul în care un tunet făcu aerul să

tremure în jurul nostru, se uită în sus şi rămase aşa preţ de câteva clipe, cu gura căscată, lăsând ploaia să-i intre înăuntru. De când o bătuseră, arăta atât de obosită şi avea ochii atât de trişti, de-ai fi zis că bătaia alungase toată lumina din ei. Acum vedeam că redevenea Rosaleen cea de altă dată, nepăsătoare cu ploaia şi cu vântul, purtându-se de parcă nimic n-ar fi putut să-i facă vreun rău.

Măcar dacă ar fi învăţat să se poarte.

Magazia nu era, de fapt, o magazie. Era o cameră mare, plină cu maşinării ciudate de făcut miere – containere, arzătoare cu gaz, găleţi, bare de metal, cutii albe şi rafturi ticsite cu faguri de miere. Nările aproape că mi se scăldau în mireasma dulce.

Rosaleen intră şi începu să producă bălţi gigantice pe podea, în vreme ce August căuta prosoape. Eu mă uitam la un perete acoperit de rafturi pline cu borcane goale. Mai erau acolo costume albe de apicultor, unelte şi luminări de ceară atârnate în nişte cuie, lângă uşa din faţă; totul era acoperit cu un strat subţire de miere. Simţeam cum mi se lipesc tălpile de podea atunci când mergeam.

August ne duse în spatele magaziei, într-un colţ unde se aflau o chiuvetă, o oglindă care acoperea tot peretele, o fereastră fără perdea şi două paturi de lemn, cu cearşafuri albe, curate. Mi-am pus rucsacul pe primul dintre ele.

— Eu şi May dormim câteodată aici, când strângem mierea; durează mult şi n-avem timp să mergem în casă, zise August. O să se facă foarte cald aici, aşa că o să trebuiască să ţineţi ventilatorul pornit.

Rosaleen se întinse către raftul de pe peretele din spate, unde se afla ventilatorul, şi apăsă pe întrerupător, ceea ce făcu nişte pânze de păianjen să-şi părăsească colţişoarele şi să zboare prin încăpere. Rosaleen îşi şterse bărbia, pe care aterizase una dintre ele.

— Ai nevoie de nişte haine uscate, îi spuse August.

— O să se usuce pe mine, răspunse Rosaleen şi se

întinse pe pat, făcându-i picioarele să scârţâie sub greutatea ei.

— Va trebui să veniţi până în casă dacă vreţi să mergeţi la baie, zise August. Nu încuiem uşa, aşa că puteţi intra oricând.

Rosaleen avea ochii închişi. Aţipise deja şi pufăia uşor pe gură.

August îşi coborî vocea.

— Carevasăzică a căzut pe nişte scări?

— Da, doamnă, cu capu-nainte. S-a împiedicat în capul scărilor de preşul pe care l-a împletit mama.

Dacă vrei să trânteşti o minciună ca la carte, nu trebuie să explici prea multe, dar un detaliu, două nu strică niciodată.

— Ei bine, domnişoară Williams, mâine poţi să treci la treabă, zise ea.

Am rămas un moment pe gânduri, întrebându-mă cu cine vorbea, cine mai era şi domnişoara Williams asta, apoi mi-am amintit că, de-acum încolo, *eu* eram domnişoara Williams. Încă un lucru despre minciuni – trebuie să-ţi aminteşti în detaliu tot ce spui.

— Zach o să lipsească vreo săptămână, tocmai spunea August. A plecat cu toată familia la Pawley's Island, la sora maică-sii.

— Îmi spuneţi şi mie ce-o să trebuiască să fac de mâine?

— O să lucrezi cu mine şi cu Zach şi-o să faci ce-o să fie nevoie să faci. Hai să dăm o raită!

Ne-am întors în încăperea cea mare, cea cu maşinăriile. Mă duse la o gâmadă de cutii albe, aşezate una peste cealaltă.

— Aici punem fagurii, spuse ea, aşezând o cutie pe podea, în faţa mea, şi deschizându-i capacul.

Pe dinafară, arăta ca un sertar obişnuit, dar, când am

privit înăuntru, am văzut că era plină cu faguri de miere, aranjaţi cu grijă. Fiecare din ei era plin de miere şi sigilat cu ceară.

Îmi arătă cu degetul o altă maşinărie.

— Acolo se scot dopurile de ceară şi se separă ceara de miere. De acolo, ceara ajunge în cuptor, unde se topeşte.

Am urmat-o, călcând peste bucăţi de fagure, care, acolo, ţineau locul ghemotoacelor de scame. Se opri lângă cazanul mare de metal din mijlocul camerei.

— Asta e „moara”, zise ea, mângâind cazanul ca pe un câine cuminte. Urcă-te pe scara aia şi aruncă o privire înăuntru.

M-am urcat pe scara cu două trepte şi m-am uitat în cazan, în vreme ce August apăsa pe un buton, făcând un motor vechi să pornească cu scrâşnituri şi trosnituri. Rotorul din mijlocul cazanului începu să se mişte încet, apoi mai repede, întocmai ca maşinile de făcut vată pe băţ din bâlciuri. O mireasmă plăcută începu să se răspândească în încăpere.

— Curăţă mierea, zise August. Scoate ce e râu şi lasă înăuntru ce e bun. Întotdeauna mi-am spus că ar fi bine să existe o maşinărie de-asta şi pentru oameni. Doar să-i arunci înăuntru şi să laşi „moara” să-şi facă treaba.

M-am întors către ea şi am văzut că se uita la mine cu ochii ei aurii, de parcă ar fi vrut să-mi spună ceva. M-am gândit că, poate, atunci când spusese „oameni”, se referea, de fapt, la mine… să fi fost eu, oare, paranoică?

Opri motorul, şi zgomotul încetă după câteva ticăituri ca de ceas. Aplecându-se deasupra tubului maroniu care ieşea din moară, August îmi spuse:

— De aici, merge în cazanul de colo, unde se omogenizează, apoi în altul, unde se încălzeşte, şi apoi în cel de colo, unde se decantează. De acolo, umplem găleţile. O să-nţelegi repede cum merge treaba.

Mă îndoiam profund de asta. Nu mai fusesem niciodată pusă în faţa unui mecanism atât de complex.

— Îmi închipui că ţi-ar prinde bine să te odihneşti puţin. Cina e la şase. Îţi plac biscuiţii de cartofi dulci? Asta e specialitatea lui May.

După ce August a ieşit din magazie, m-am întins pe patul liber, ascultând ploaia care cădea pe acoperişul de tablă. Mă simţeam de parcă aş fi călătorit câteva săptămâni printre lei şi tigri, într-un safari prin junglă, încercând să ajung în Oraşul Diamantelor Pierdute, aflat undeva, sub pământ, în Congo – ceea ce, de fapt, se întâmpla în ultimul film pe care-l văzusem înainte de a pleca din Sylvan. Simţeam că îmi găsisem, în sfârşit, locul, mă simţeam acasă, dar, la cât de nefamiliar părea totul, aş fi putut la fel de bine să mă aflu în Congo. Nu mă deranja să locuiesc împreună cu nişte negrese, să mănânc şi să dorm cu ele, dar era ceva nou pentru mine şi niciodată nu-mi simţisem pielea atât de albă.

T. Ray era convins că negresele sunt proaste. Din moment ce mi-am pus în cap să dau cărţile pe faţă şi să spun aici tot adevărul, eu eram convinsă că puteau fi inteligente, dar nu atât de inteligente ca mine, care eram albă. Întinsă pe patul din magazie însă, nu reuşeam să mă gândesc decât la August, care era atât de *inteligentă* şi de *cultivată*, lucru care m-a surprins. Aşa mi-am dat seama că aveam mult mai multe prejudecăţi decât credeam.

Când Rosaleen se trezi din somn, am întrebat-o, fără măcar să-i las timp să se ridice în capul oaselor:

— Îţi place aici?

— Cre’ că da, zise ea, străduindu-se din greu să se ridice. Pân’ acu, da.

— Ei bine şi mie-mi place, am spus. Aşa că nu vreau să spui ceva care să dea totul *peste* cap, bine?

Îşi încrucişă braţele pe piept şi se încruntă.

— Adică ce?

— Nu spune nimic despre icoana din rucsacul meu, OK? Şi să nu pomeneşti nimic nici despre mama.

Îşi ridică braţele şi începu să-şi refacă o codiţă care se desfăcuse.

— Păi cum, acuma nu mai vrei să vorbeşti despre asta?

Nu avusesem timp să mă gândesc la ce voiam de fapt. Îmi stătea pe limbă să-i spun: „Pentru că vreau să mă simt şi eu normal, măcar pentru un timp, nu ca o fată fugită de-acasă care-şi caută mama, ci ca o fată ca toate celelalte, care-şi petrece vacanţa în Tiburon, Carolina de Sud. Vreau să am destul timp ca s-o fac pe August să mă placă şi să nu mă trimită înapoi acasă atunci când are să afle adevărul”. Totul era perfect adevărat, însă, chiar în vreme ce mă gândeam la asta, am ştiut că nu ăsta era motivul pentru care mă neliniştea gândul că, odată şi-odată, aş fi fost nevoită să vorbesc cu August despre mama.

M-am dus lângă Rosaleen şi am început s-o ajut la împletitul codiţelor. Mi-am dat seama că mâinile îmi tremurau.

— Promite-mi că n-ai să spui nimic, i-am cerut.

— E secretu tău, răspunse ea. Faci cu el ce-oi şti.

În dimineaţa următoare, m-am trezit devreme şi am ieşit din magazie. Ploaia se oprise şi soarele strălucea dincolo de nori.

În spatele magaziei se întindea o pădurice de pini. În depărtare, printre copaci, se vedeau vreo paisprezece stupi vopsiţi în alb.

Cu o seară înainte, în timpul cinei, August spusese că avea douăzeci şi opt de acri, lăsaţi moştenire de bunicul ei. Oricărei fete ar fi putut să i se piardă urma pe douăzeci şi opt de acri, într-un oraş ca Tiburon. Ar fi putut să deschidă o trapă şi să dispară.

Lumina se revărsa printr-o spărtură în norii tiviţi cu

roşu; am luat-o către răsărit pe o cărare care pornea din spatele magaziei şi se pierdea printre copaci. Am trecut pe lângă un cărucior de copil plin cu unelte de grădinărit. M-am odihnit puţin lângă un strat de roşii, legate de araci cu bucăţi de furtun. Printre roşii, creşteau cârciumărese şi gladiole purpurii, încovoiate către pământ.

Se vedea că le plăceau păsările celor trei surori. Am descoperit un mic bazin de beton, cu apă cristalină, înconjurat de grămezi peste grămezi de mâncare pentru păsări – târtâcuţe uscate şi conuri de pin unse din belşug cu unt de arahide.

La marginea pădurii, am dat peste un zid de piatră, care abia dacă îmi ajungea până la genunchi, dar care se întindea pe aproape cincizeci de yarzi. Era puţin curbat şi, la un moment dat, se oprea brusc. Nu părea să aibă vreun rost. Apoi am văzut bucăţelele de hârtie împăturită, vârâte printre pietre. Am înconjurat zidul şi era la fel peste tot – sute de bucăţele de hârtie.

Am luat una şi am deschis-o, dar scrisul devenise de necitit din pricina ploii. Am luat alta. „Birmingham, 15 septembrie, patru îngeraşi morţi”.

Am împăturit-o şi am pus-o la loc, simţindu-mă de parcă aş fi făcut ceva rău.

Trecând peste zid, am intrat în pădure, printre ferigi, cu penele lor verzi-albăstrui, străduindu-mă să nu distrug vreuna din pânzele la care păianjenii munciseră din greu toată dimineaţa. Mă simţeam ca şi când eu şi Rosaleen am fi descoperit într-adevăr Oraşul Diamantelor Pierdute.

Mergând, am început să aud susurul unui pârâu. E imposibil să auzi un asemenea sunet şi să nu pleci în căutarea apei. M-am afundat în pădure, printre copacii din ce în ce mai deşi şi mărăcinii care îmi zgâriau picioarele, dar, în cele din urmă, l-am găsit – era un râuşor, nu cu mult mai mare decât cel în care mă scăldasem cu Rosaleen. M-am oprit şi mi-am lăsat privirea să curgă laolaltă cu apa la

suprafaţa căreia apăreau, din când în când, cercuri leneşe.

Mi-am scos pantofii şi am intrat în apă. Fundul râului era moale; simţeam mâlul cum îmi trece printre degetele de la picioare. O ţestoasă se aruncă în apă de pe o piatră, chiar în faţa mea, speriindu-mă de moarte. Habar n-aveam cu ce alte creaturi invizibile mă îmbăiam – şerpi, broaşte, peşti şi miriade de gâze care pişcă, dar nu-mi păsa nici atâtica.

Când m-am încălţat şi am luat-o înapoi către casă, se făcuse zi de-a binelea şi nu-mi doream decât să am întotdeauna parte de o astfel de viaţă – fără T. Ray, fără domnul Gaston, fără rasişti care să vrea să o omoare în bătaie pe Rosaleen. Doar pădurea după ploaie şi soarele la răsărit.

Să ne imaginăm pentru o clipă că suntem îndeajuns de mici pentru a urma o albină în stupul ei. De obicei, primul lucru cu care ar trebui să ne obişnuim ar fi întunericul…

În lumea insectelor sociale

Capitolul Cinci

Prima săptămână pe care am petrecut-o la August a fost o adevărată mângâiere pentru mine, o uşurare. Viaţa ne oferă astfel de momente din când în când, ne lasă să luăm o pauză. Gongul sună câteodată şi te trimite în colţul ringului, acolo unde cuiva i se face milă de viaţa ta nenorocită.

Niciodată, în acea săptămână, nimeni n-a pomenit de tata – mort într-un accident de tractor –, nici de mătuşa Bemie din Virginia, pe care n-o întâlnisem niciodată. Surorile cu nume de luni ale anului ne-au acceptat, pur şi simplu.

Primul lucru pe care l-au făcut a fost să se ocupe de hainele lui Rosaleen. August s-a urcat în camioneta ei şi s-a dus direct la magazinul Amen – Totul la 1 Dolar, unde i-a cumpărat lui Rosaleen lenjerie, o cămaşă de noapte

albastru-deschis, trei rochii fără talie care păreau Hawaiene şi un sutien în care ar fi putut încăpea nişte bolovani.

— Să ştii că io nu primesc de pomană, zise Rosaleen când August întinse toate cele de mai sus pe masa din bucătărie. O să plătesc tot.

— Poţi să munceşti în loc să-mi dai bani, zise August.

May intra, ducând în mână nişte vată şi o sticluţa cu dezinfectant, şi începu să cureţe rănile lui Rosaleen.

— Cine te-a bătut, te-a bătut mâr, făcu ea şi începu să fredoneze *Oh*! *Susanna* cu aceeaşi viteză ameţitoare cu care o făcuse şi mai înainte.

June îşi smulse privirea de la cumpărăturile de pe masă.

— Iar mormăi chestia aia, îi spuse lui May. Ce-ar fi s-o faci în altă parte?

May lăsă ghemotocul de vată să cadă pe masă şi ieşi din încăpere.

I-am aruncat o privire lui Rosaleen, care dădea din umeri. June termină de curăţat rănile; se vedea că treaba asta o dezgusta, după felul în care strângea buzele; gura îi semăna cu o butonieră.

M-am strecurat afară, căutând-o pe May. Voiam să-i spun: „Am să cânt cu tine *Oh*! *Susanna*, de la început până la sfârşit”, dar n-am găsit-o.

May m-a învăţat cântecul mierii:

Place beehive on my grave, and let the honey soak through.

When I’m dead and gone, that’s what I want from you.

The streets of heaven are gold and sunny, but f 11 stick with my plot and a pot of honey.

Place a beehive on my grave, and let the honey soak through.1

Era un cântecel atât de nătâng, încât îmi plăcea la nebunie. Când îl cântam, simţeam din nou că eram o fată ca toate celelalte.

1 „Pe mormâiU să-mi pui un stup de-albine, / Şi lasă mierea să curgă pin la mine. / Când oi muri şi m-or băga-n pământ, / Atât să faci, nu-ţi cer mai mult. / De-ar străluci tot raiul de-aur şi lumina, / Pe miere l-aş da şi pe-un colţ de grădina. / Să-mi pui pe mormânt un stup de albină / Şi lasă mierea să curgă pin la mine”. (n.tr.)

May îl cânta în bucătărie, când frământa aluat sau tăia roşii, iar August îl fredona când lipea etichetele pe borcanele cu miere. Cântecelul ăsta spunea tot ce era de spus despre viaţa de-acolo.

Trăiam pentru miere. Înghiţeam câte o lingură întreagă dimineaţa, ca să ne trezească, şi încă una seara, ca să ne adoarmă. Mâncam câte puţină miere la fiecare masă, ca să ne liniştim, să căpătăm încredere în noi şi să ne ferim de boli. Ne ungeam cu ea ca să ne dezinfectăm tăieturile şi să ne vindecăm buzele arse de soare. Puneam miere în apa de baie şi în balsamuri, în ceaiul de zmeură şi în biscuiţi. Nimic nu scăpa mierii. Într-o săptămână, braţele şi picioarele mele subţiri începură să se rotunjească, iar şuviţele dezordonate şi aspre de păr începură să se transforme în cosiţe mătăsoase. August spunea că mierea e ambrozia zeilor şi şamponul zeiţelor.

Îmi petreceam mare parte din timp în magazie, cu August, în vreme ce Rosaleen o ajuta pe May la treburile casei. Am învăţat cum să trec un cuţit încălzit în abur prin lăzile cu faguri, tăind dopurile de ceară de la faguri înainte de a le aşeza în „moară”. Potriveam flacăra de sub cazanul de aburi şi schimbam ciorapii de nailon prin care August filtra mierea, înainte ca aceasta să ajungă în cazanul unde se decanta. Învăţam atât de repede, încât August spunea că sunt o minune de fată. Chiar aşa îmi spunea: „JLily, eşti o minune”.

Cel mai mult îmi plăcea să torn ceara în forme, ca să fac lumînări. August folosea cam o livră de ceară pentru o luminare şi o amesteca întotdeauna cu violete pe care le culegeam din pădure. Primea prin poştă comenzi de peste tot, iar unele veneau chiar din Maine sau Vermont1. Oamenii cumpărau atâtea lumînări şi borcane cu miere, încât nu putea face faţă comenzilor şi, în plus, mai erau şi cutii cu ceară Madona Neagră, pentru clienţii fideli ai casei. August spunea că respectiva ceară era bună de făcut plută pentru undiţe, pentru întărit aţa de cusut, pentru

1 State aflate în nordul SUA (n.tr.)

lustruit mobila, pentru uns ferestrele înţepenite, ba chiar şi ca balsam pentru pielea iritată. Ceara era bună la toate.

May şi Rosaleen s-au înţeles bine de la început. May era săracă cu duhul. Nu că ar fi fost idioată – înţelegea foarte bine anumite lucruri şi citea tot timpul cărţi de bucate. Vreau să spun că era naivă şi nu prea responsabilă, femeie în toată firea şi copil în acelaşi timp; în plus era şi niţel dusă cu capul. Rosaleen spunea că May era un candidat în toată regula la casa de nebuni, ceea ce n-o împiedicase să se ataşeze de ea. Intram, câteodată, în bucătărie şi le găseam stând la chuivetă, umăr la umăr, sau ţinând în mână ştiuleţi de porumb pe care, tot stând la taclale, uitaseră să îi mai cureţe de pânuşi. Sau ungând conuri de pin cu unt de arahide, pentru păsări.

Rosaleen a fost cea care şi-a dat seama prima care era rostul lui *Oh*! *Susanna*. Mi-a spus că, atâta vreme cât vorbeai de lucruri plăcute, May se simţea foarte bine, însă, dacă aduceai vorba despre ceva rău, precum capul plin de cicatrici al lui Rosaleen sau roşiile putrezite, May începea pe dată să fredoneze *Oh*! *Susanna*. S-ar fi zis că aşa încerca să nu plângă. În cazul roşiilor, reuşea, dar cam atât în câteva rânduri, a plâns atât de rău, ţipând şi smulgându-şi părul din cap, încât Rosaleen a trebuit să vină în

magazie, s-o cheme pe August. Iar August o trimitea, calm, pe May la zidul de piatră. Nu reuşea să se calmeze decât dacă mergea acolo.

May nu punea curse de şoareci în casă – nu putea suporta gândul că un şoarece suferă. Dar ceea ce o scotea într-adevăr din minţi pe Rosaleen era faptul ca May prindea păianjenii şi îi ducea afară din casă, în făraş. Îmi plăcea asta – îmi aducea aminte de mama, care făcea acelaşi lucru cu gândacii. Câteodată, o ajutam pe May să prindă păianjeni, din cei cu picioarele lungi, nu pentru că era capabilă să o ia razna din cauza unei insecte strivite, ci pentru că simţeam că, în felul ăsta, îndeplineam dorinţa mamei.

May trebuia să mănânce câte o banană în fiecare dimineaţă, iar banana respectivă trebuia neapărat să fie lipsită de orice fel de pete. Într-o dimineaţă, am văzut-o cojind şapte banane înainte de a găsi una potrivită. Ţinea grămezi peste grămezi de banane în bucătărie – avea câteva vase mari pline ochi; în afară de miere, bananele erau lucrul de care duceam cel mai puţin lipsă. May cojea în fiecare dimineaţă cel puţin cinci înainte de a găsi banana ideală, cea perfectă, care nu fusese deloc afectată de itinerarul său prin lumea băcăniilor.

Rosaleen a petrecut mult timp făcând budincă de banane, prăjitură cu cremă de banane, jeleu de banane şi felii de banane pe frunze de salată, până în momentul în care August i-a spus că ar fi fost mai bine s-o lase baltă şi să arunce toate bananele care prisoseau.

June era cea dificilă. Preda istoria şi engleza la şcoala negrilor din oraş, dar adevărata ei pasiune era muzica. Dacă terminam devreme cu mierea, mergeam în bucătărie şi le priveam pe Rosaleen şi pe May gătind, dar adevăratul motiv pentru care mergeam acolo era să o ascult pe June cântând la violoncel.

Cânta pentru cei aflaţi pe moarte, vizitându-i acasă

sau la spital şi petrecându-i pe lumea cealaltă cu muzica ei. Nu mai auzisem niciodată de aşa ceva şi mi se întâmpla să stau la masă, bând ceai de la gheaţă, şi să mă întreb dacă nu cumva ăsta era motivul pentru care zâmbea atât de rar. Poate că se afla mult prea des în preajma morţii.

Îmi dădeam seama că era încă nemulţumită de faptul că eu şi Rosaleen rămăsesem acolo; era singurul lucru care mă împiedica să mă simt în largul meu în casa aceea.

Într-o noapte, în vreme ce mă îndreptam către baie, traversând curtea, am auzit-o vorbind cu August pe veranda din spate. Vocile lor m-au făcut să mă opresc lângă tufişul de hortensii de lângă casă.

— Ştii foarte bine că minte, spunea June.

— Ştiu, răspunse August Dar e clar că au intrat într-o încurcătură şi au nevoie de un acoperiş deasupra capului. Cine să le primească dacă nu le primim noi – o fată albă şi o negresă? Nimeni, cel puţin nu aici.

Preţ de o clipă, niciuna nu scoase vreun cuvânt. Puteam să aud moliile lovindu-se de becul de pe verandă.

Apoi, June spuse:

— Nu putem să primim la noi o fată fugită de-acasă fără să anunţăm pe nimeni.

August se întoarse şi aruncă o privire afară, făcându-mă să mă retrag şi mai adânc în întuneric şi să-mi lipesc spatele de casă.

— Pe cine să anunţăm? făcu ea. Poliţia? N-ar face decât să o ducă cine ştie unde. Poate că într-adevăr i-a murit tatăl. Şi-atunci, unde i-ar fi mai bine în momentul ăsta, dacă nu aici?

— Şi mătuşa asta de care vorbea?

— Cred că ţi-ai dat deja seama că nu există nicio mătuşă, zise August.

June părea de-a dreptul exasperată.

— Şi dacă tatăl ei nu a murit într-un accident de

tractor? Şi dacă începe s-o caute?

Urmă o pauză. M-am apropiat de verandă.

— Am un presentiment, June. Ceva îmi spune să n-o trimit înapoi, într-un loc unde nu vrea să se întoarcă. Cel puţin nu încă. A avut un motiv să plece. Poate se purta urât cu ea. Şi cred că putem s-o ajutăm.

— De ce n-o întrebi direct în ce încurcătură s-a băgat?

— Toate la timpul lor, răspunse August. Ultimul lucru pe care-l vreau e s-o sperii cu întrebările mele. O să ne spună ce are de spus atunci când o să fie pregătită. Răbdare.

— Dar e *albă*, August.

Asta a fost o adevărată revelaţie – nu faptul că eram albă, ci posibilitatea ca June să nu mă fi vrut acolo din pricina culorii pielii mele. Nu ştiam că aşa ceva era posibil – să respingi pe cineva pentru că e *alb*. Un val fierbinte îmi trecu prin tot corpul. „Sfântă mânie” – aşa îi spunea fratele Gerald. Iisus avusese aşa ceva atunci când răsturnase mesele în templu şi îi alungase pe hoţii de cămătari. Îmi venea să mă duc pe verandă, să răstorn vreo două mese şi să spun:, 3 a să am pardon, June Boatwright, dar nici măcar nu mă cunoşti!”

— Să vedem întâi dacă putem s-o ajutăm, spuse August, în vreme ce June dispărea din câmpul meu vizual. Îi datorăm asta.

— Nu văd ce-i datorăm, zise June.

O uşă se trânti. August stinse lumina şi lăsă să-i scape un oftat care pluti afară, în întuneric.

M-am îndreptat către magazie, ruşinată din pricină că August îşi dăduse seama că minţeam, dar uşurată în acelaşi timp, având în vedere că nu plănuia să cheme poliţia sau să mă trimită înapoi – *cel puţin nu încă*. „Cel puţin nu încă”, aşa spusese.

Felul în care se purta June mă scotea din minţi.

Lăsându-mă pe vine în iarba de la marginea crângului, am simţit că nu mă mai puteam ţine. Am privit jetul de urină care stropea pământul, i-am simţit mirosul care se ridica în noapte. Nu era nicio diferenţă între urina mea şi a lui June. Asta am gândit, privind cercul întunecat care se lăţea pe pământ. Urina era urină.

În fiecare seară, după cină, petreceam ceva vreme în micul lor salon, în faţa televizorului, pe care era aşezat un ghiveci de ceramică. Abia dacă se mai putea vedea ecranul, printre frunzele de filodendron care atârnau în jurul ştirilor.

Îmi plăcea cum arăta Walter Cronkite, cu ochelarii lui negri şi cu vocea lui, care dădea impresia că ştie orice merită a fi ştiut. Era limpede ca lumina zilei că omul ăsta nu avea nimic împotriva cărţilor. Ia tot ce nu era T. Ray, pune totul într-o singură persoană şi ai să obţii un Walter Cronkite.

Vorbea despre o manifestaţie în favoarea integrării negrilor, care avusese loc în St. Augustine şi care fusese atacată de un grup de albi. Se lăsase cu gaz lacrimogen şi tunuri de apă. Trei angajaţi de la drepturi civile ucişi. Două explozii. Trei studenţi negri fugăriţi de nişte albi înarmaţi cu cozi de topor.

De când Johnson semnase legea aia, părea că dărâmase cineva toate zăgazurile vieţii americane. Vedeam guvernatori după guvernatori apărând la televiziune şi făcând apel la „calm şi raţiune”. August spunea că în curând urma să avem şi noi parte de aşa ceva în Tiburon. Era doar o chestiune de timp.

Aşezată acolo, lângă ele, eram foarte conştientă de culoarea pielii mele, mai ales atunci când era şi June în încăpere. Conştientă şi ruşinată.

De obicei, May nu se uita la televizor, dar într-o seară a venit şi ea şi la jumătatea programului a început să murmure *Oh*! *Susanna*. Se întristase din pricina unui

negru pe care-l chema Raines şi care fusese ucis cu un foc de armă dintr-o maşină în trecere, în Georgia. Au arătat-o pe văduva lui, ţinându-şi copiii în braţe, şi atunci May a început să suspine. Bineînţeles că toată lumea a sărit de parcă May era o grenadă cu cuiul scos, încercând s-o calmeze, dar era prea târziu.

May se legăna înainte şi înapoi, lovindu-se peste braţe şi zgâriindu-şi faţa. Şi-a sfâşiat bluza, făcând nasturii galben-deschis să zboare de parcă erau floricele de porumb. Nu mai văzusem nimic de genul ăsta; m-am speriat.

August şi June au luat-o pe May de braţe şi au purtat-o către uşă atât de lin, încât era limpede că nu era prima oară când făceau asta. Câteva momente mai târziu, am auzit apa umplând cada cu picioare unde mă îmbăiasem de două ori în apă cu miere. Una dintre surori pusese – cine ştie de ce – o pereche de şosete roşii pe două dintre picioarele căzii. Presupun că era vorba de May, care nu avea nevoie de motive.

Împreună cu Rosaleen, m-am apropiat în vârful picioarelor de uşa băii. Era întredeschisă – suficient cât să vedem că May stătea în capul oaselor în cadă, într-un mic nor de aburi, înconjurându-şi genunchii cu braţele. June lua apă în mână şi o turna încet pe spatele ei. Plânsul i se potolise – acum nu mai făcea decât să suspine încetişor.

Vocea lui August se auzea din spatele uşii.

— Aşa, May, lasă toată tristeţea să iasă din tine. Las-o să plece.

În fiecare seară, după ştiri, îngenuncheam pe covorul din faţa Fecioarei negre şi spuneam o rugăciune – sau mai degrabă îngenuncheau cele trei surori, în vreme ce eu şi Rosaleen stăteam pe scaun. August, June şi May numeau statueta Maica Lanţurilor, dintr-un motiv care îmi scăpa.

— Slavă ţie, Marie, ţie cea plină de har, Domnul este cu tine. Binecuvântată eşti tu între femei…

Surorile ţineau în mâini şiraguri de mătănii pe care şi le petreceau printre degete. La început, Rosaleen a refuzat să ni se alăture, dar nu după multă vreme a început şi ea să se roage împreună cu noi. Învăţasem rugăciunea pe de rost încă din prima seară, pentru că nu făceam decât să repetăm fără încetare acelaşi lucru, care continua să-mi răsune în minte mult după ce încetam să mai rostesc cuvintele.

Era o rugăciune catolică, dar, atunci când am întrebat-o pe August dacă erau catolice, mi-a răspuns:

— Da şi nu. Mama era o bună catolică – mergea de două ori pe săptămână la slujbă, la biserica Sfânta Maria din Richmond, dar tata era ortodox eclectic.

N-aveam nici cea mai mică idee despre ce-ar fi putut fi ortodocşii eclectici, dar am dat din cap de parcă Sylvan ar fi fost plin de ei.

— Eu, May şi June şi cu mine luăm catolicismul mamei şi îi mai punem câte ceva de la noi, adăugă ea. Nu ştiu cum s-ar putea numi asta, dar ni se potriveşte.

După ce terminam de spus *Ave Maria* de vreo trei sute de ori, ne spuneam fiecare rugăciunea, în linişte, ceea ce dura foarte puţin timp, căci genunchii ne dureau deja îngrozitor. N-ar trebui să mă plâng – nu se compara cu statul în genunchi pe pietricelele lui T. Ray. În cele din urmă, surorile îşi făceau câte o cruce mare, de la frunte până la buric, şi totul lua sfârşit.

Într-o seară, după ce îşi făcuseră cruce şi plecaseră cu toatele în afară de August şi de mine, August mi-a spus:

— Lily, dacă o rogi pe Fecioară să te ajute, o s-o facă.

N-am ştiut ce să spun, aşa că am ridicat din umeri.

Îmi făcu semn să mă aşez lângă ea, într-un balansoar.

— Vreau să-ţi spun o poveste, îmi zise. E o poveste pe care ne-o spunea mama când ne săturam de făcut treburi prin casă sau eram nemulţumite de viaţa noastră.

— Da eu nu m-am săturat de făcut treabă pe-aici, i-

am răspuns.

— Ştiu, dar e o poveste cu tâlc. Ascultă.

M-am aşezat mai bine pe balansoar şi am început să mă legân, ascultând cu atenţie scârţâitul care face balansoarele abt de faimoase.

— Demult, de cealaltă parte a lumii, în Germania, era o călugăriţă tânără, pe nume Beatrix, care o iubea tare mult pe Fecioara Maria. Se săturase însă până peste cap de călugărie, cu toate lucrurile pe care le avea de făcut şi toate regulile pe care trebuia să le respecte. Aşa încât, într-o noapte, când chiar n-a mai putut suporta, şi-a scos veşmântul de călugăriţă, l-a împăturit şi l-a aşezat pe pat. Apoi s-a strecurat afară printr-o fereastră şi a fugit.

„Bine, bine, am înţeles unde vrei să baţi”.

— Credea că o aşteaptă o viaţă mult mai bună, continuă August. Dar viaţa de călugăriţă fugită din mănăstire nu era aşa cum şi-o închipuise ea. A rătăcit ceva vreme, simţindu-se pierdută, cerşind în stradă. După o vreme şi-ar fi dorit să se întoarcă la mănăstire, dar ştia că n-ar fi primit-o înapoi.

Era limpede ca bună ziua că nu vorbeam despre călugăriţa Beatrix. Vorbeam despre mine.

— Şi ce s-a întâmplat cu ea până la urmă? am întrebat, încercând să par interesată.

— Ei bine, într-o zi, după ani de rătăcire şi suferinţă, s-a deghizat şi s-a întors la mănăstire, cu gând să o mai vadă măcar o dată. A intrat în capelă şi a întrebat-o pe una dintre călugăriţe: „Îţi mai aduci aminte de Beatrix, cea care a fugit?” „Ce vrei să spui?” a întrebat-o călugăriţa., 3 eatrix n-a fugit nicăieri. E chiar acolo, lângă altar, măturăpe jos”. Îţi închipui cât de uluită a fost Beatrix. S-a dus la cea care măturaşi, când s-a uitat mai bine la ea, a descoperit că nu era nimeni alta decât Fecioara Maria.

Maria i-a zâmbit, apoi a dus-o înapoi în chilia ei şi i-a pus în mână veşmântul de călugăriţă. Vezi tu, Lily, în tot

acest timp, Fecioara îi ţinuse locul la mănăstire.

Scârţâitul balansoarului meu s-a stins încet; m-am oprit din legănat. Ce încerca să-mi spună August? Că Fecioara Maria îmi ţinea locul în Sylvan şi că T. Ray nu observase că dispărusem? Era prea mult chiar şi pentru o catolică. Cred că voia să-mi spună: „Ştiu că ai fugit – tuturor ne vine câteodată să ne luăm lumea în cap, dar mai devreme sau mai târziu ai să vrei să te întorci acasă. Tot ce trebuie să faci e să te rogi Fecioarei”.

M-am scuzat şi am ieşit, bucuroasă să scap de privirea ei. După aceea, am început să cer ajutorul extraordinar al Fecioarei – nu o rugam să mă ducă înapoi acasă, ca pe biata călugăriţă Beatrix, ci să se asigure că nu aveam să mă mai întorc vreodată acolo. Am rugat-o să înconjoare casa cea roz cu un văl, astfel încât nimeni să nu ne găsească acolo. O rugam asta în fiecare zi, şi n-am putut să nu mă gândesc că rugăciunile îmi erau ascultate. Nimeni n-a bătut la uşă, ca apoi să ne târască, pe mine şi pe Rosaleen, la închisoare. Fecioara Maria ne apăra cu vălul ei.

În prima seară de vineri pe care am petrecut-o acolo, după ce terminasem rugăciunea, când pe la asfinţit încă se mai vedeau pe cer rotocoale de nori portocalii şi roz, am mers cu August în grădina cu stupi.

Nu mai fusesem acolo, aşa că, pentru început, mi-a ţinut o prelegere despre ceea ce ea numea „codul bunelor maniere în albinărit”. Mi-a amintit ca lumea nu era decât o grădină imensă cu stupi în ea şi că regulile erau la fel de valabile şi în viaţa de toate zilele: „Să nu-ţi fie frică; nicio albină căreia nu i s-a urât cu viaţa n-o să vrea să te înţepe. Nu e totuşi cazul să fii lipsită de minte – poartă mâneci şi pantaloni lungi. Nu le da la o parte cu mina dacă zboară prea aproape de tine. Nici măcar să nu-ţi treacă prin cap să le dai la o parte cu mina. Dacă eşti furioasă, fluieră. Furia le face şi mai agitate, pe când fluieratul le liniştеşte.

Poartă-te ca şi când ai şti ce faci, chiar dacă n-ai nici cea mai mică idee. Şi, înainte de toate, ai grijă să simtă că le iubeşti. Orice fiinţă, oricât de mică, vrea să fie iubită”.

August fusese înţepată de atâtea ori, încât devenise imună. Abia dacă mai simţea înţepăturile. De fapt, spunea ea, înţepăturile îi făceau bine la artrită, dar, din moment ce nu aveam aşa ceva, aş fi făcut mai bine să mă acopăr cu ceva. M-a pus să mă îmbrac cu o bluză albă cu mâneci lungi, apoi mi-a pus o cască de apicultor pe cap şi mi-a aranjat plasa.

Dacă lumea în care trăim e într-adevăr o lume a bărbaţilor, aspră, atunci plasa îi ascundea cum nu se poate mai bine barba cea ţepoasă. Totul îmi părea mai moale, mai blând. Mergând în spatele lui August, cu vălul pe faţă, m-am simţit ca o lună plutind în spatele unui nor.

În pădurea din jurul casei roz erau 48 de stupi, iar alţi 280 erau răspândiţi prin mai multe ferme, pe lângă albiile râurilor şi în mlaştinile pierdute prin centrul Caroline! de Sud. Fermierilor le convenea să ţină stupii pe proprietatea lor, din pricină că albinele le polenizau plantele; pepenii creşteau mai roşii, iar castraveţii – mai mari. Ar fi fost de acord să primească stupii pe gratis, dar August le plătea câte cinci galoane de miere.

Mergea tot timpul de la o fermă la alta să-şi vadă stupii, în camioneta ei veche. „Căruţa cu miere”, aşa o numea. Iar ce făcea cu ajutorul camionetei se chema „patrula albinelor”.

Am urmărit-o în vreme ce încărca o roabă roşie, cea pe care o văzusem deja în curtea din spate, cu nişte rame de lemn, din cele care se vâră în stupi, pentru ca albinele să aibă unde-şi depozita mierea.

— Trebuie să ne asigurăm că matca are destul loc pentru ouă, altfel albinele o să roiască, zise ea.

— Ce-nseamnă că o să roiască?

— Ei bine, dacă ai o matcă şi un grup de albine mai

curajoase, care se despart de restul stupului şi pleacă să trăiască în altă parte, atunci e vorba de un roi. De obicei, se aciuează pe undeva, pe vreo creangă de copac.

Era limpede că nu-i plăceau roiurile.

— Aşa, zise ea, schimbând subiectul, trebuie să scoatem ramele pline cu miere şi să le punem înăuntru pe cele goale.

August împingea roaba, iar eu mergeam în spatele ei, ducând afumătoarea îndesată cu ace uscate de pin şi frunze de tutun. Zach pusese câte o cărămidă pe fiecare stup, prin care îi spunea lui August ce trebuie să facă. O cărămidă aşezată în faţă însemna că albinele umpluseră toţi fagurii cu miere şi că era nevoie de rame noi. Dacă era aşezată mai în spate, însemna că erau probleme, că apăruseră moliile de miere sau matca era bolnavă. Aşezată pe o latură a stupului, cărămida ne spunea că acolo locuia o familie mare şi fericită de albine – fără Ozzie, numai cu Harriet şi cele zece mii de fiice ale sale1.

August aprinse un chibrit şi dădu foc ierburilor din afumătoare. Faţa i s-a luminat preţ de o clipă, cât a durat flacăra chibritului; apoi s-a pierdut din nou în umbră. A început să legene găleata, trimiţând fumul în stupi. „Fumul, îmi spuse, e mai bun ca un sedativ”.

Şi totuşi, atunci când August ridică acoperişul unui stup, albinele ţâşniră afară în roiuri ca nişte frânghii groase şi negre, care se desfăceau apoi în sfericele mai subţiri – un vârtej de aripi micuţe zburând în jurul capetelor noastre. Aerul gemea de albine, şi am încercat să le fac să simtă că le iubesc, să le trimit iubire, aşa cum spusese August.

A scos din stup una din ramele cu faguri, pe care era bătută în ţinte o pânză neagră şi gri, cu reflexe argintii.

— Uite-o, Lily, o vezi? zise August. Cea mare e regina.

Am făcut o reverenţă de parcă m-aş fi aflat în faţa reginei

Angliei, ceea ce a făcut-o pe August să râdă.

1 *Aventurile lui Ozzie şi Harriet* – serial american, iniţial radiofonic (în anii 1940), apoi de televiziune. Eroii sunt soţ şi soţie şi au doi fii – David şi Ricky, (n.tr.)

Voiam s-o fac să mă iubească şi să mă lase să stau la ea pentru totdeauna. Dacă reuşeam să o fac să mă iubească, poate că ar fi uitat că Beatrix se întorsese în cele din urmă acasă şi m-ar fi lăsat să rămân la ea.

Când ne-am întors acasă, noaptea se lăsase deja şi licuricii scânteiau în jurul nostru. Pe fereastra bucătăriei, le zăream pe Rosaleen şi pe May, care terminau de pregătit masa.

Eu şi August ne-am aşezat pe nişte scaune rabatabile, lângă un liliac indian care umpluse pământul de petale. Din casă se auzea sunetul unui violoncel, care se ridica din ce în ce mai mult, până ce se desprinse de Pământ, zburând către Venus.

Acum înţelegeam cum putea o asemenea muzică să ajute sufletele să părăsească nişte corpuri muribunde, petrecându-le spre lumea cealaltă. Îmi doream ca şi mama să fi avut parte, la moartea ei, de muzica lui June.

Am aruncat o privire către micul zid de piatră de la marginea curţii din spate.

— Sunt nişte hârtiuţe înfipte între pietrele zidului de-acolo, am spus, de parcă August n-ar fi ştiut asta.

— Da, ştiu. E zidul lui May. L-a ridicat singură.

— May l-a construit? Am încercat să mi-o imaginez amestec înd cimentul şi cărând pietrele în şorţ.

— Are destule pietre în nul care trece prin pădure, în partea aia. A lucrat deja la el timp de zece ani, sau chiar ceva mai mult.

„Carevasăzică aşa a făcut muşchii ăia, cărând bolovani”.

— Şi ce e cu bucăţelele de hârtie?

— Oh, e o poveste lungă, răspunse August. Presupun că ai observat deja – May e puţin diferită de noi.

— Se întristează cam repede, am spus.

— Asta pentru că pune lucrurile la inimă mai mult decât noi.

August se întinse şi-mi aşeză o mână pe braţ.

— Vezi tu, Lily, când auzim, noi două, de exemplu, de vreo nenorocire întâmplată cine ştie pe unde, poate că ne pare rău o vreme, dar nu ne cade cerul în cap din pricina asta. S-ar zice că avem un zid de apărare în jurul inimii, care împiedică durerea să ne copleşească. Dar May nu are asta. Totul intră în ea, toată suferinţa din lumea de-afară, şi se simte de parcă totul i s-ar întâmpla chiar ei. Nu poate să facă diferenţa.

Asta însemna, oare, că, dacă i-aş fi spus lui May despre grămăjoarele de pietricele şi toate celelalte mici cruzimi ale lui T. Ray, dacă i-aş fi mărturisit că-mi ucisesem mama, ar fi simţit tot ce simţisem eu? Voiam să aflu ce se întâmpla când *doi* oameni simţeau acelaşi lucru. Oare durerea se împărţea la doi, oare era mai uşor de îndurat, aşa cum a simţi bucuria cuiva părea s-o facă de două ori mai puternică?

Am auzit vocea lui Rosaleen din bucătărie, urmată de râsul lui May. May părea atât de normală şi de fericită în acel moment, încât chiar nu-mi puteam da seama cum de ajunsese aşa, cum de putea să râdă în hohote, iar în secunda următoare să izbucnească în plâns, copleşită de toată suferinţa lumii. Ultimul lucru pe care mi-l doream era să fiu ca ea, dar n-aş fi vrut să fiu nici ca T. Ray, imună la orice în afară de propria viaţă egoistă. Nu ştiam ce era mai rău.

— Aşa s-a născut? am întrebat-o.

— Nu, a fost un copil fericit la început.

— Şi atunci, ce s-a întâmplat cu ea?

August îşi îndreptă privirea către zidul de piatră.

— May a avut o soră geamănă. Sora noastră, April. Erau ca un singur suflet care locuia în două trupuri. N-am mai văzut niciodată aşa ceva Dacă pe April o dureau dinţii, gingia lui May se umfla şi se înroşea la fel ca a lui April. Singura dată când tata a bătut-o cu cureaua pe April, picioarele lui May s-au umplut de vânătăi, ţi-o jur. Nimic nu putea să le despartă. În ziua în care am venit aici, May ne-a spus că April a murit. Atunci au început necazurile pentru May, zise ea şi apoi îmi aruncă o privire, încercând parcă să se hotărască dacă să continue sau nu. Nu e o poveste prea frumoasă.

— Nici povestea mea nu e prea frumoasă, am spus, şi ea a zâmbit.

— Ei bine, când May şi April aveau unsprezece ani, s-au dus la magazin cu câte cincisprezece cenţi fiecare, să cumpere îngheţată. Îi văzuseră pe copiii albi acolo, mâncând îngheţată şi citind benzi desenate. Proprietarul magazinului le-a dat cometele, dar le-a spus să le mănânce afară. April era încăpăţânată şi i-a spus că vrea să se uite la cărţile cu benzi desenate. S-a certat cu proprietarul, aşa cum se certa şi cu tata atunci când ceva nu-i convenea, şi, în cele din urmă, omul a luat-o de braţ şi a târât-o către uşă, făcând-o să-şi scape îngheţata pe jos. S-a întors acasă ţipând că nu era corect Tata era singurul dentist de culoare din Richmond şi văzuse mai multă nedreptate decât ar trebui să vadă un om. I-a spus lui April: „Nimic nu e drept pe lumea asta. Ai face bine să înţelegi lucrul ăsta încă de pe-acum”.

M-am gândit că eu înţelesesem asta cu mult înainte de a împlini unsprezece ani. Mi-am suflat o şuviţă de păr din ochi, întinzându-mi gâtul ca să pot vedea mai bine Carul Mare. Muzica lui June năvălea afară, pe fereastră, acompaniindu-ne conversaţia.

— Cred că majoritatea copiilor nu s-ar mai fi gândit la asta după o vreme, dar pe April întâmplarea a schimbat-o,

zise August. Ai putea spune că şi-a pierdut dorinţa de a trăi. În ziua aceea i s-au deschis ochii şi a văzut nişte lucruri pe care ar fi putut să nu le observe la vârsta ei. A început să facă nazuri atunci când nu voia să meargă la şcoală sau să facă un anumit lucru. La treisprezece ani, avea deja depresii teribile şi, firește, orice simţea ea simţea şi May. Şi la ceva vreme după aceea, când avea cincisprezece ani, April a luat puşca tatii şi s-a împuşcat

Nu mă aşteptam la asta. Am tras aer adânc în piept şi mi-am simţit mina urcând şi acoperindu-mi gura.

— Ştiu, zise August. E îngrozitor să auzi aşa ceva.

Se opri o clipă.

— Când a murit April, a murit şi ceva în May. N-a mai fost normală după aceea. Părea că lumea întreagă devenise sora geamănă a lui May.

Chipul lui August se amesteca acum cu umbrele copacilor. M-am ridicat în scaun, ca s-o pot vedea mai bine.

— Mama spunea că May e ca Fecioara Maria, care îşi poartă inima afară din piept. Mama ştia cum să se poarte cu May, dar, când a murit, sarcina a căzut pe umerii mei şi ai lui June. Ani de zile am încercat s-o ajutăm cumva să se vindece. Am dus-o la doctori, dar n-aveau nicio idee despre ce-ar fi putut să-i facă, în afară de a o trimite la casa de nebuni. Aşa că eu şi June am avut ideea asta cu zidul plângerii.

— Care zid?

— Zidul plângerii, repetă ea. Ca acela de la Ierusalim. Evreii merg acolo ca să jelească. Aşa înţeleg ei să-şi aline durerea. Îşi scriu rugăciunile pe bucăţele de hârtie pe care le îndeasă între pietrele zidului.

— Aşa face şi May?

August dădu din cap.

— May îşi scrie toate durerile pe hârtiuţele pe care le pune acolo. Pare să fie singurul lucru care o ajută.

Am aruncat o privire către zid, acum pierdut în întuneric., 3 iningham, 15 septembrie, patru îngeraşi morţi”.

— Săraca May, am spus.

— Da, zise August. Săraca May.

Am rămas acolo, triste, o vreme, până ce ţânţarii au început să se strângă în jurul nostru şi ne-au alungat înapoi în casă.

Rosaleen era întinsă pe pat, în magazie, cu ventilatorul pornit la maximum. M-am dezbrăcat în chiloţi şi o bluză fără mâneci, dar nu era de ajuns; îmi era atât de cald, încât abia dacă mă puteam mişca.

Mă durea pieptul; simţeam prea multe lucruri deodată. Mă întrebam dacă T. Ray se învârtea ca un leu în cuşcă, simţindu-se atât de rănit pe cât speram eu. Poate îşi spunea că fusese un tată mizerabil şi că ar fi putut să se poarte mult mai frumos cu mine, dar mă îndoiam de asta. Cel mai probabil îşi imagina diverse moduri în care ar fi putut să mă omoare.

Îmi întorceam perna pe o parte şi pe cealaltă, căutând puţină răcoare, gândindu-mă la May, şi la zidul ei, şi la cum era lumea în care cineva ajunsese să aibă nevoie de aşa ceva. Mi se făcea părul măciucă numai gândindu-mă la ce scria pe toate bileţelele îndesate acolo. Zidul îmi amintea de fleicile sângerânde pe care le gătea Rosaleen, de felul în care le cresta, împânându-le apoi cu usturoi sălbatic, amar.

Cel mai mult mă durea să stau întinsă acolo şi să-mi fie dor de mama. Aşa fusese întotdeauna; mi se făcea dor de ea noaptea, târziu, când coboram garda. Mă întorceam fără încetare pe o parte şi pe alta în aşternut, dorindu-mi să mă pot strecura lângă ea în pat, să-i pot mirosi pielea. Mă întrebam dacă purta cămăşi de noapte subţiri, din nailon. Dacă îşi punea bigudiuri. Aproape că o puteam vedea, în pat, pregătindu-se de culcare. Buzele mi se

crispară atunci când m-am văzut urcând lângă ea în pat şi sprijinindu-mi capul de sânul ei. Mi-aş fi aşezat urechea pe inima ei şi aş fi ascultat. Aş fi spus: „Mamă”. Iar ea şi-ar fi coborât privirea către mine şi ar fi spus: „Sunt aici, copile”.

Am auzit-o pe Rosaleen întorcându-se pe cealaltă parte.

— Eşti trează? am întrebat.

— Cin să doarmă-n cuptoru ăsta? făcu ea.

Îmi stătea pe limbă să-i spun: „Tu”; doar o văzusem dormind pe bancă, lângă magazinul general şi restaurantul Frogmore Stew, într-o zi cel puţin la fel de caldă ca noaptea asta. Avea un pansament nou pe frunte. Mai devreme, August îşi fiersese penseta şi forfecuţa de unghii într-o oală cu apă şi îi scosese copcile.

— Cum îţi mai e capul?

— Numa bine.

Cuvintele îi ţâşniră din gură ca nişte lovituri de pumn în aer.

— Ce-i cu tine, eşti supărată?

— Dă ce să fiu supărată? Oi fi stând tu acu toată ziulica cu August, da ce-are a face cu mine? Stai şi vorbeşti cu cine-ţi place, nu-i treaba mea.

Nu-mi venea să cred. Rosaleen era geloasă.

— Nu stau *tot* timpul cu ea.

— Ba stai mai tot timpul, făcu ea.

— Păi şi ce-ai vrea să fac? Lucrez cu ea, la miere. Trebuie să stau cu ea.

— Şi-n seara asta? Când stăteaţi colo-şa pă verandă, tot la miere lucraţi?

— Vorbeam numai.

— Da, las că ştiu io că vorbeaţi, zise ea, întorcându-se cu faţa la perete şi transformându-se într-un maldăr de tăcere.

— Rosaleen, nu te purta aşa. Poate August ştie ceva despre mama.

Se ridică, sprijinindu-se în cot, şi se uită la mine.

— Lily, maică-ta s-a dus. S-a dus şi nu se mai întoarce.

M-am ridicat în capul oaselor.

— De unde ştii că nu mai trăieşte, de unde ştii că nu e chiar în oraşul ăsta? Poate că T. Ray a minţit când a spus că e moartă, aşa cum a minţit şi când mi-a spus că m-a părăsit.

— Of, Lily, fato, tre' să laşi încolo gândurile-astea.

— O simt aici, am spus. A fost aici, ştiu c-a fost.

— O fi fost. Nu şi ce să zic. Da' ştiu că unele lucruri e mai bine dacă le laşi în pace.

— Ce vrei să spui? Că n-ar trebui să încerc să aflu ce s-a întâmplat cu mama?

— Şi dacă… se opri şi-şi masă ceafa. Şi dac-ai să afli ceva ce mai bine n-ai şti?

Ce-am auzit-o eu spunând a fost: „Maică-ta te-a lăsat şi s-a dus, Lily. Nu mai scormoni lucrurile". Îmi stătea pe limbă să-i spun că era o proastă, dar cuvintele mi se opreau în gât. Am început, în schimb, să sughiţ.

— Crezi că T. Ray spunea adevărul, nu?

— Abar n-am, zise Rosaleen. Da' nu vreau să-ţi faci rău cu mina ta.

M-am întins pe pat. Sughiţurile mele spărgeau tăcerea, lovindu-se de pereţii încăperii.

— Ţine-ţi respiraţia, bate-te niţel cu palma peste cap şi freacă-te pă burtă, zise Rosaleen.

N-am băgat-o în seamă. În cele din urmă, au auzit cum respiraţia îi devenea mai adâncă.

Mi-am pus pantalonii scurţi şi sandalele şi m-am strecurat până la biroul pe care August îşi ţinea catastifele. Am rupt o foaie de hârtie dintr-un caiet şi am scris pe ea

numele mamei. Deborah Owens.

Când am aruncat o privire afară, mi-am dat seama că trebuia să găsesc drumul doar la lumina stelelor. M-am furişat până la marginea pădurii, la zidul lui May. Mi-am aşezat mâinile pe pietre; nu-mi doream decât ca durerea să se mai domolească puţin.

Mi-aş fi dorit să scap de sentimente măcar pentru câteva clipe, să-mi pot închide porţile în faţa lor. Am vârât hârtiuţa cu numele ei într-o crăpătură care părea potrivită, adăugând-o şi pe ea zidului plângerii. Undeva, pe drum, sughiţul dispăruse.

M-am aşezat pe pământ cu spatele lipit de pietre şi mi-am sprijinit capul de zid, astfel încât să pot vedea stelele şi sateliţii de spionaj care se amestecau printre ele. Poate unul dintre ei îmi făcea chiar în acel moment o fotografie. Mă puteau găsi chiar şi în întuneric. Nimic nu se afla cu adevărat în siguranţă. Nu trebuia să uit asta.

Îmi trecu prin minte că poate ar fi trebuit să mă grăbesc, să aflu tot ce era de aflat despre mama înainte ca T. Ray sau poliţia să pună mâna pe noi. Dar de unde să încep? Nu puteam să scot icoana Fecioarei negre şi să i-o arăt lui August fără ca adevărul să iasă la iveală şi să strice tot, iar ea să hotărască – poate că da, cine ştie, eu nu ştiam – că era de datoria ei să-l sune pe T. Ray să vină să mă ia. Şi dacă ar fi aflat că Rosaleen fugise din închisoare, oare n-ar fi fost obligată să cheme poliţia?

Noaptea părea a fi o pată de cerneală căreia trebuia să-i găsesc un sens. Am stat acolo ceva vreme şi am scormonit întunericul cu privirea, încercând să găsesc pe undeva o licărire de lumină.

Este clar că matca produce o anume substanţă care atrage muncitoarele şi pe care acestea nu o pot obţine de la ea decât prin contact direct. În mod evident, substanţa respectivă stimulează activitatea în stup. Acest mesager chimic a fost denumit „substanţa mâtcii”. Experimentele

au demonstrat că albinele o obţin direct de pe corpul mătcii.

Omul şi insectele

Capitolul şase

A

În dimineaţa următoare, m-am trezit în magazie, auzind ciocănituri în curte. Când am reuşit să mă ridic din pat şi am ieşit afară, am dat peste cel mai înalt negru pe care-l văzusem vreodată lucrând la camion, aplecat peste motor, cu tot soiul de unelte împrăştiate pe jos la picioarele lui. June îi dădea chei franceze şi alte scule, ridicând capul şi făcându-i ochi dulci.

În bucătărie, May şi Rosaleen pregăteau aluatul pentru clătite. Nu prea-mi plăceau clătitele, dar nu spuneam asta deschis. Eram recunoscătoare că nu erau „pietricele*”. După ce ţi-ai petrecut jumătate din viaţă în genunchi pe pietricele, nu prea mai ai chef să le şi mănânci.

Coşul de gunoi era plin de coji de banană şi tubul de sticlă de deasupra filtrului de cafea bolborosea de zor., 3 lup-blup”. Îmi plăcea la nebunie sunetul, la fel şi mirosul.

— Cine-i ăla de-acolo? am întrebat – E Neil, zise May. I se cam scurg ochii după June.

1 Pietricele (în original *grits*) – fel de mâncare asemănător cu budinca (n.tr.)

— Mi se pare mie că şi lui June îi curg ochii după el.

— Da, da nu recunoaşte, făcu May. L-a dus ani de zile cu zâhârelu pe bietu’ om. Nici nu-l ia, nici nu-l lasă.

May turnă aluat în tigaie, în formă de L.

— Asta e a ta, zise ea. L de la Lily.

Rosaleen aşează masa şi puse mierea la încălzit într-un bol cu apă fierbinte. Am turnat suc de portocale în pahare.

— Păi şi de ce nu se mărită cu el? am întrebat.

— Era să se mărite cu altcineva, acum multă vreme, răspunse May. Dar mirele n-a apărut la nuntă.

I-am aruncat o privire lui Rosaleen, temându-mă că amintirea nefericitei poveşti a unei iubiri neîmpărtăşite avea să-i provoace lui May o criză, dar lui May nu părea să-i pese decât de clătită mea. Pentru prima dată, am realizat cu surprindere că niciuna dintre ele nu era măritată. Trei surori nemăritate trăind împreună.

Am auzit-o pe Rosaleen scoţând un soi de Jimmmfff şi am ştiut pe dată că se gândea la afurisitul ei de bărbat şi la cât de bine ar fi fost ca nici el să nu apară la nuntă.

— June s-a jurat că nu-i mai trebuie bărbaţi şi că n-o să se mărite niciodată, dar după aia l-a întâlnit pe Neil, care a ajuns director la şcoala ei. Nu ştiu ce s-a întâmplat cu nevastă-sa, dar, când s-a mutat aici, era singur. S-a făcut luntre şi punte ca să o facă pe June să-l ia de bărbat, dar June nu şi nu. Nici eu şi nici August nu putem s-o convingem.

Un oftat scăpă din pieptul lui May şi apoi am auzit un *Oh*! *Susanna*., Jar începe”.

— Doamne mnezeule, iar? făcu Rosaleen.

— M pare rău, zise May. Nu pot să mă abţin.

— De ce nu te duci la zid? am spus, luându-i spatula din mână. E în regulă.

— Îhî, zise şi Rosaleen. Dacă tre’ să te duci, du-te.

Am urmărit-o din uşă, în vreme ce trecea de June şi Neil.

Câteva minute mai târziu, intră June, cu Neil după ea. Mi-a fost teamă să nu dărâme pragul de sus al uşii cu capul.

— Ce-a apucat-o de data asta? se interesă June. Privirea îi căzu pe un gândac care tocmai se ascundea în mare grabă sub frigider. Nu cumva ai călcat pe vreun gândac în faţa ei?

— Nu, am răspuns. Nici măcar n-am văzut vreun gândac.

Deschise dulăpiorul de sub chiuvetă şi scotoci în el câteva momente, apoi scoase un tub de otravă de gândaci. Îmi trecu prin cap să-i spun despre metoda ingenioasă de curăţat casa de gândaci a mamei – firimiturile de biscuiţi şi prăjituri –, dar apoi mi-am spus: „Las-o baltă, e June, nu e altcineva”.

— Păi atunci ce-i cu ea? întrebă June.

N-aveam niciun chef să-i spun adevărul câtă vreme Neil era acolo, dar Rosaleen nu se jenă deloc:

— E supărată că nu vrei să te măriţi cu Neil.

Până atunci, nu-mi trecuse niciodată prin minte că şi negrii pot roşi, sau poate furia era cea care făcu obrajii şi urechile lui June să capete culoarea prunelor.

Neil începu să râdă.

— Vezi? Ar trebui să te măriţi cu mine şi să n-o mai superi pe soră-ta.

— Of, pleacă de-aici, zise ea, dându-i un brânci.

— Mi-ai promis clătite şi nu plec până nu-mi dai, zise el.

Purta jeanşi, un tricou pătat de vaselină şi ochelari cu rame de.com. Părea a fi un mecanic foarte intelectual.

Ne zâmbi, mie şi lui Rosaleen.

— Ai de gând să mă prezinţi sau preferi să mă laşi învăluit în ceaţă?

Am observat că, dacă eşti atent la ochii oamenilor în primele cinci secunde în care se uită la tine, ai să vezi că adevăratele lor sentimente răzbat la suprafaţă preţ de o clipă, înainte de a se ascunde din nou. Ochii lui June deveneau duri şi întunecaţi când mă privea.

— Ele sunt Lily şi Rosaleen, spuse ea. Sunt în vizită la noi.

— De unde eşti? mă întrebă el.

Asta e cea mai des întâlnită întrebare din Carolina de Sud. Vrem să ştim dacă eşti unul de-al nostru, dacă vărul tău îl cunoaşte pe vărul meu, dacă sora ta mai mică a fost colegă de şcoală cu fratele meu mai mare, dacă te duci la aceeaşi biserică baptistă ca fostul meu şef. Căutăm punctele în care poveştile noastre se întâlnesc. Era totuşi lucru rar ca un negru să pună aceasta întrebare unui alb, pentru că răspunsul nu era prea important – cel mai probabil, poveştile nu se întâlneau deloc.

— Din Spartanburg, am răspuns, după o pauză în care am încercat să-mi amintesc ce spusesem mai devreme.

— Şi tu? o întrebă el pe Rosaleen.

Rosaleen se uită la formele de alamă pentru răcit jeleul care atârnau de-o parte şi de alta a ferestrei, deasupra chiuvetei.

— Şi io tot d'acolo.

— Miroase a ars, făcu June.

Din tigaie ieşea fum. Clătită în formă de I se făcuse scrum. June îmi smulse spatula din mină, răzui clătită de pe fundul tigăii şi o aruncă la gunoi.

— Şi cât aveţi de gând să staţi? se interesă Neil.

June îşi aţinti privirea asupra mea. Aşteptând. Buzele i se strânseră, parcă lipindu-i-se de dinţi.

— Mai stăm ceva vreme, am răspuns, cu ochii în coşul de gunoi. „L de la Lily".

Simţeam cum întrebările i se adună în minte şi ştiam că nu le puteam face faţă.

— Nu mi-e foame, am declarat şi am ieşit pe uşa din dos.

Trecând pe veranda din spate, am auzit-o pe Rosaleen întrebându-l:

— Te-ai trecut pe listă ca să votezi?

Duminica nu mergeau la biserică, după cum

crezusem eu la început, ci ţineau un soi de slujbă în casa cea roz, unde mai veneau şi alte femei. Era un grup numit Fiicele Mariei, pe care îl organizase August.

Fiicele Manei începură să apară în salon pe la ora 10 dimineaţa. Prima fii o bătrână, pe nume Queenie, şi fiica ei, deja femeie în toată firea, Violet. Erau îmbrăcate la fel, în fuste galben-aprins şi bluze albe, dar purtau pălării diferite. Următoarele au fost Lunelle, Mabelee şi Cressie, care purtau cele mai elegante pălării pe care le văzusem vreodată.

Am aflat după aceea că Lunelle era o modistă fără pic de măsură. Gândiţi-vă la o pălărie de pâslă mov, cât un sombrero, şi, pe deasupra, cu fructe pe ea. Asta era pălăria ei.

Mabelee purta o chestie din blană de tigru, tivită cu fir auriu, dar premiul cel mare îi revenea lui Cressie, cu hornul ei purpuriu cu plasă neagră şi pene de struţ.

Ca şi când n-ar fi fost de ajuns, purtau clipsuri cu diamante false de toate culorile şi aveau obrajii fardaţi zdravăn cu roşu. Mi se părea că erau tare frumoase.

Pe lângă toate fiicele pomenite mai sus, se dovedi că Fecioara Maria mai avea încă un fiu în afară de Iisus, un anume Otis Hill, care avea nişte dinţi ca nişte lopeţi şi care purta un costum bleumarin cu câteva numere mai mare decât ar fi fost cazul, aşa încât, practic, grupul ar fi trebuit să se numească Fiicele şi Fiul Mariei. Venise cu nevastă-sa, căreia toată lumea îi spunea Zăhărel. Zăhărel purta o rochie albă, mănuşi de bumbac turcoaz şi un turban verde-smarald.

August şi June, fără pălării, fără mănuşi, fără clipsuri, păreau nişte cerşetoare în comparaţie cu ele, dar May, draga de May, îşi pusese o pălărie de un albastru aproape fosforescent, cu borul lăsat pe-o parte şi ridicat pe cealaltă.

August adusese scaune şi le aşezase în semicerc, în

faţa statuii de lemn a Mariei. După ce toată lumea se aşează, aprinse lumânarea şi June începu să cânte la violoncel. Am spus împreună *Ave Maria*, Queenie şi Violet petrecându-şi printre degete şiraguri de mătănii de lemn.

August se ridică şi spuse că era bucuroasă că eu şi Rosaleen eram acolo, împreună cu ei; apoi deschise Biblia şi începu să citească:

— „Şi a zis Maria: «Iată, de acum mă vor ferici toate neamurile. Că mi-a făcut mie mărire Cel Puternic… Risipit-a pe cei mândri în cugetul inimii lor… Coborât-a pe cei puternici de pe tronuri şi a înălţat pe cei smeriţi. Pe cei flămânzi i-a umplut de bunătăţi şi pe cei bogaţi i-a scos afară deşerţi» 661. Aşezând Biblia pe scaun, August continuă: A trecut ceva vreme de când n-am mai spus aici povestea Maicii Lanţurilor şi, cum avem oaspeţi care n-au auzit niciodată povestea statuii noastre, m-am gândit s-o mai spunem o dată.

Începusem deja să înţeleg că lui August îi plăcea teribil să spună câte-o poveste cu tâlc din când în când.

— Şi apoi, o să ne prindă şi nouă bine s-o auzim din nou, zise ea. Poveştile trebuie spuse, altfel mor, şi când mor poveştile, nu ne mai putem aminti cine suntem şi de ce suntem aici.

Cressie dădu din cap, făcându-şi penele de struţ să fluture prin aer şi lăsând impresia că în încăpere se afla o pasăre adevărată.

— Aşa-i. Spune povestea, o îndemnă ea.

August îşi trase scaunul lângă statuia Fecioarei şi se aşează cu faţa la noi. Când începu să povestească, am avut impresia că nu August vorbea, ci altcineva vorbea prin ea, cineva din alte timpuri şi din alte locuri. Tot timpul a avut privirea aţintită către fereastră, de parcă ar fi văzut întâmplările din poveste petrecându-se aievea, pe cer.

— Ei bine, începu ea, demult, pe vremea sclaviei, când oamenii erau bătuţi şi înrobiţi, se rugau zi şi noapte

pentru izbăvire. Pe insulele de lângă Charlestown, se duceau la casa de închinăciune ca să cânte şi să se roage şi, de fiecare dată, cineva se ruga Domnului să le vină în ajutor. Să le trimită alinare. Să le dea libertatea.

1 Evanghelia după Luca, I, 46 – 53. Pentru traducere am folosit ediţia Sfântului Sinod din 1994. (n.tr.)

Se vedea că repetase frazele acelea de o mie de ori, că le spunea întocmai aşa cum le auzise de la vreo femeie bătrână, care le auzise, la rândul ei, de la o alta, încă şi mai bătrână, după felul în care cuvintele curgeau ca un cântec, cu un ritm care ne-a legănat până ce am părăsit cu toţii încăperea unde ne aflam şi ne-am trezit şi noi pe insulele de lângă Charlestown, căutând scăparea.

— Într-o zi, continuă August, un sclav pe nume Obadiah încărca nişte cărămizi pe un şlep care urma să coboare pe râul Ashley, când văzu ceva adus pe mal de ape. Apropiindu-se, văzu că era statuia unei femei. Trupul îi creştea, parcă, dintr-o bucată mai mare de lemn; era o femeie neagră, cu braţul ridicat şi pumnul strâns.

Când ajunse aici, August se ridică şi luă chiar ea poziţia statuii. Arăta exact ca Fecioara, cu braţul drept ridicat şi pumnul încleştat. Rămase aşa preţ de câteva secunde, în vreme ce noi o urmăream, vrăjiţi.

— Obadiah scoase statuia din apă, continuă ea, şi o aşeză în picioare, opintindu-se. Apoi îşi aminti cum se rugaseră cu toţii Domnului să-i mântuiască. Să le trimită alinare. Să le dea libertatea. Obadiah ştia că statuia fusese trimisă acolo de Domnul, dar nu ştia a cui era. Îngenunche în noroi, în faţa ei, şi deodată o auzi glâsuind limpede, chiar în inima lui: „Nu-ţi fie frică. Sunt aici. Acum vă aflaţi în grija mea”.

Povestea asta era de zece ori mai bună decât cea a călugăriţei Beatrix. August începu să umble încoace şi-ncolo prin cameră, povestind.

— Obadiah încercă să o ridice pe femeia trimisă de

Domnul să îi aline, dar era prea grea, aşa încât merse şi chemă încă doi sclavi, împreună cu care o duse la casa de închinăciune şi o aşeză pe cămin. Până în duminica următoare, toată lumea auzise de statuia care apăruse din râu şi care vorbise cu Obadiah. Casa de închinăciune era plină de oameni care abia încăpeau acolo, ba unii se cocoţaseră chiar pe pervazurile ferestrelor. Obadiah le spuse că ştia că statuia fusese trimisă de Domnul Dumnezeu, însă nu ştia cine era.

— Nu ştia cine era! strigă Zăhărel, întrerupând povestea. Apoi toate Fiicele Mariei începură să turuie, repetând fără încetare: „Nu, nimeni nu ştia”.

I-am aruncat o privire lui Rosaleen, pe care abia am recunoscut-o – şi ea se aplecase înainte, în scaun, şi mormăia împreună cu celelalte.

Când se potoliră cu toatele, August spuse:

— Printre ei, cea mai bătrână era o femeie pe nume Pearl. Mergea ajutându-se de un băţ şi, când vorbea ea, toată lumea asculta. Pearl se ridică în picioare şi spuse: „E Maica lui Iisus”. Toată lumea ştia că pe Maica Domnului o chema Maria şi că fusese martoră la fel de fel de suferinţe. Că era puternică şi statornică şi că inima ei era inima unei mame în toată puterea cuvântului. Or, iată că se afla acolo, trimisă lor pe aceleaşi ape pe care fuseseră ei înşişi aduşi acolo, în lanţuri. Li se părea că ea ştia toate cele câte le îndură seră.

Am rămas câteva clipe cu ochii pironiţi pe statuie, simţindu-mi rana din inimă.

— Aşa încât, continuă August, oamenii se apucară să strige, şi să danseze, şi să bată din palme. Merseră la ea unul câte unul şi o atinseră pe piept, viind să se împărtăşească din puterea alinătoare a inimii ei. Făcură asta în fiecare duminică, în casa de închinăciune, dansând şi atingându-i pieptul şi în cele din urmă îi pictară o inimă roşie pe piept, pe care să-şi aşeze mâinile. Maica noastră

le umplu inimile de îndrăzneală şi îi învăţă în taină cum să scape. Cei mai neînfricaţi fugiră către miazănoapte, iar cei care rămâneau trăiau cu un pumn ridicat în piepturi. Şi dacă voinţa le slăbea vreodată, nu trebuia decât să-i atingă din nou inima. Ajunse atât de puternică, încât chiar şi stăpânul auzi de ea. Într-o zi, acesta o urcă într-o căruţă şi o legă în lanţuri, în hambar. Dar ea, fără s-o ajute cineva, scăpă de acolo în timpul nopţii şi se întoarse în casa de închinăciune. De cincizeci de ori o aduse stăpânul în hambar, legând-o în lanţuri, şi de cincizeci de ori se dezlegă ea, întorcându-se apoi acasă. În cele din urmă, stăpânul renunţă şi o lăsă să stea acolo.

În încăpere se lăsă liniştea, în vreme ce August se opri vreme de un minut, lăsându-ne să medităm la cele auzite. Când începu din nou să vorbească, îşi ridică braţele.

— Oamenii o numeau Maica Lanţurilor. Nu pentru că ar fi purtat lanţuri…

— Nu pentru că ar fi purtat lanţuri, intonară Fiicele Mariei.

— Îi spuneau Maica Lanţurilor pentru că le *rupea*.

June îşi potrivi violoncelul între picioare şi începu să cânte *Amazing* Grace1, în vreme ce Fiicele se ridicau şi începeau să se legene împreună, ca nişte alge colorate pe fundul oceanului.

Credeam că ăsta era un fel de sfârşit triumfal al întrunirii, dar nu, June trecu la pian şi începu să cânte *Go Tell It on the Mountain2* într-un fel care aducea mult a jazz. Atunci, August le adună în şir indian, ca la conga. Se îndreptă dansând către Lunelle, care o prinse cu mâinile de talie. Cressie se agăţă de Lunelle, urmată de Mabelee, şi începură să dea ocol camerei atât de repede, încât Cressie fu nevoită să-şi ţină pălăria cea purpurie cu amândouă mâinile, ca să nu-i cadă. La a doua tură, Queenie şi Violet li se alăturară, apoi şi Zăhărel. Voiam şi

eu să dansez cu ele, dar m-am mulţumit să asist, la fel şi Rosaleen şi Otis.

June părea să cânte din ce în ce mai repede. Uşor ameţită, îmi făceam vânt cu evantaiul în căutarea unei guri de aer.

Când terminară cu dansul, Fiicele se opriră, clătinându-se, în semicerc în faţa Maicii Lanţurilor şi se apucară să facă imediat ceva ce-mi tăie respiraţia. Una câte una, merseră şi atinseră inima roşie, decolorată, a statuii.

Queenie şi fiica ei merseră împreună şi mângâiară lemnul cu palmele. Lunelle îşi apăsă degetele pe inima Mariei, apoi şi le sărută pe rând, foarte încet şi cu evlavie, într-un mod care îmi umplu ochii de lacrimi.

1, 2 Cântece religioase metodiste (n.tr.)

Otis îşi aşeză fruntea pe inima cea roşie şi rămase aşa cel mai mult dintre ei toţi, cu capul pe inima Mariei, parcă umplându-se.

June continuă să cânte câtă vreme fiecare din ei se apropie de statuie, până ce am rămas doar eu şi Rosaleen. May îi făcu semn lui June să continue şi o luă pe Rosaleen de mână, ducând-o către Maica Lanţurilor, aşa încât atinse şi ea inima Manei.

Voiam şi eu să ating inima cea roşie care abia dacă se mai vedea, îmi doream asta cum nu-mi mai dorisem nimic înainte. Când m-am ridicat de pe scaun, capul încă mi se mai învârtea. M-am îndreptat către Maria, ridicând mina. Dar, chiar în clipa în care eram gata s-o ating, June se opri din cântat. Se opri în mijlocul cântecului, lăsându-mă acolo, cu mâna întinsă, înconjurată de tăcere.

Mi-am lăsat mâna să cadă şi m-am uitat în jur, vedeam totul ca prin geamul gros al unei ferestre de tren. Un abur îmi trecu prin faţa ochilor. Un val mişcător de culoare. „Nu fac parte dintre voi”, mi-am spus.

Trupul îmi amorţise. Mi-ar fi plăcut să mă fac din ce

în ce mai mică, până ce m-aş fi transformat într-un punct, până ce aş fi încetat să exist.

Am auzit-o pe August răstindu-se:

— June, ce te-a apucat? dar vocea ei parcă venea din depărtare.

Am strigat-o pe Maica Lanţurilor, dar poate că nu vorbeam cu voce tare, poate că mă auzeam chemând-o doar cu inima. E ultimul lucru de care-mi amintesc. Numele ei răsunând într-un spaţiu gol.

Când m-am trezit, eram întinsă pe patul lui August, cu o bucată de pânză înmuiată în apă rece ca gheaţa pe frunte; August şi Rosaleen erau lângă pat, uitându-se la mine. Rosaleen îmi făcea vânt cu poala rochiei, descoperindu-şi coapsele aproape complet

— De când te-ai apucat să mai şi leşini? făcu ea şi se aşează pe marginea patului, făcându-mă să alunec într-o parte.

Mă luă în braţe. Cumva, asta îmi umplu pieptul cu mai multă tristeţe decât puteam suporta, aşa încât m-am smuls din braţele ei, cerând un pahar cu apă.

— Poate că a fost din cauza căldurii, zise August. Ar fi trebuit să dau drumul la ventilatoare. Trebuie că erau peste treizeci de grade.

— Sunt mai bine, le-am spus, dar, în realitate, mă speriasem de mine însămi.

Simţeam că dădusem peste un secret extraordinar – puteam să închid ochii şi să ies din propria viaţă fără să mor. Nu trebuia decât să leşin. Doar că nu ştiam cum să fac să se întâmple asta, cum să apăs pe butonul care m-ar fi făcut să dispar atunci când aveam nevoie de asta.

Leşinul meu spărsese adunarea Fiicelor Mariei şi o trimisese pe May direct la zidul plângerii. June urcase în camera ei şi încuiase uşa, în vreme ce Fiicele se adunaseră în bucătărie.

Pusesem totul pe seama căldurii. Căldura,

carevasăzică. Din cauza căldurii, oamenii fac tot soiul de lucruri ciudate.

Ar fi trebuit să le vedeţi pe August şi pe Rosaleen căutându-mi în coame tot restul serii. „Vrei nişte bere aromată1, Lily? Nu vrei o pernă cu puf? Ia înghite tu lingura asta de miere”.

Stăteam în salon, unde mi se îngăduise – lucru rar – să iau cina pe o tavă. June era încă în camera ei, refuzând să răspundă bătăilor în uşă ale lui August, iar May, care nu avea voie la televizor, având în vedere că petrecuse deja prea mult timp la zidul plângerii în ziua aceea, era în bucătărie, decupând reţetele culinare din revista *McCall*.

La televizor, domnul Cronkite spunea că urma să trimitem o rachetă pe lună.

— Pe data de 28 iulie, Statele Unite ale Americii vor lansa racheta Ranger Seven de pe baza din Cape Kennedy, Florida, spunea el.

1 în original *root beer* – băutură non alcoolica, aromată cu rădăcinile a diverse plante (n.tr.)

Racheta avea de efectuat o călătorie de 405 864 de kilometri înainte de a ateriza forţat pe Lună. Şi asta doar ca să facă nişte poze şi să le trimită înapoi.

— Doamne Iisuse Hristoase, făcu Rosaleen, o rachetă tocma pă Lună.

August dădu din cap.

— N-o să mai treacă mult şi-o să-i vezi umblând pe-acolo.

Toată lumea fusese convinsă că preşedintele Kennedy nu era în toate minţile când spusese că urma să trimitem un om pe Lună. „O viziune lunatică”, aşa scrisese ziarul din Sylvan. Decupasem articolul şi-l dusesem la şcoală, pentru gazeta de perete. Toată lumea spunea: „Un om pe Lună, pe naiba”.

Dar nu era cazul să subestimăm motivaţia competiţiei. Voiam să fim mai tari decât ruşii – era singurul

nostru scop în viaţă. Acum se părea că urma să reuşim.

August trecu prin faţa televizorului.

— Mă duc să iau o gură de aer.

Am ieşit toate trei, Rosaleen şi August ţinându-mă de coate, pentru cazul în care mi-ar fi venit din nou chef să leşin.

Cerul era la crepuscul, chiar în momentul acela aflat între zi şi noapte, moment care nu-mi plăcuse niciodată prea mult din pricina tristeţii care umple spaţiul dintre o plecare şi o sosire. August întârzie cu privirea spre cer, unde tocmai răsărise luna – mare, argintie, fantomatică.

— Uită-te bine la ea, Lily, căci ce vezi acum este un sfârşit.

— Da?

— Da, pentru că, de când sunt oameni pe pământ, Luna a fost un mister. Gândeşte-te la asta. Luna e îndeajuns de puternică încât să tragă oceanele spre ea şi, chiar atunci când moare, reuşeşte întotdeauna să se întoarcă. Mama îmi spunea că Maica noastră trăieşte pe Lună şi că trebuie să dansez atunci când faţa ei e strălucitoare şi să dorm atunci când e întunecată.

August mai rămase câteva clipe cu privirea aţintită spre cer şi apoi, întorcându-se spre casă, spuse:

— N-o să mai fie niciodată cum a fost, nu şi după ce-au să aterizeze acolo şi-au să pună piciorul pe ea. Din ea are să rămână doar un mare proiect ştiinţific.

Mi-am amintit de visul pe care îl avusesem în noaptea în care dormisem cu Rosaleen lângă râu, mi-am amintit cum luna se spărsese în bucăţi.

August dispăru în casă, iar Rosaleen se îndreptă către patul ei din magazie; eu am rămas să mă uit la cer, imaginându-mi explozia care urma să ridice racheta *Ranger Seven* spre lună.

Ştiam că, într-o zi, aveam să intru din nou în salon,

când nimeni n-avea să fie prin preajmă, şi să ating inima Manei. Şi-apoi aveam să-i arăt lui August fotografia mamei şi să văd dacă luna avea să se desprindă din cer şi să cadă.

Cum au ajuns, oare, albinele să fie asociate cu sexul? Nu se poate spune despre ele că au o viaţă sexuală tumultuoasă. Un stup seamănă mai degrabă a mănăstire decât a bordel.

Regina trebuie să moară: Şi alte daraveri de-ale albinelor şi oamenilor

Capitolul şapte

Săream până în tavan ori de câte ori auzeam vreo sirenă. Putea foarte bine să fie vorba de o ambulanţă undeva, în depărtare, sau de vreo urmărire cu maşini de poliţie la televizor – n-avea nicio importanţă. O parte din mine era deja pregătită să-l vadă pe T. Ray sau pe domnul Gaston apărând şi punând capăt vieţii mele fericite de acolo. Ne aflam în casa lui August de opt zile încheiate. Nu ştiam cât timp putea Fecioara neagră să-şi ţină vălul coborât peste noi.

În dimineaţa de luni, 13 iulie, mă îndreptam către magazie după micul dejun, când am văzut un Ford negru, arătând ciudat, parcat în faţa porţii. Răsuflarea mi se opri o clipă, înainte de a-mi aminti că Zach urma să se întoarcă la lucru în ziua aceea.

Care vasăzică, de-acum încolo urma să fim eu, August Zach. Nu sunt mândră de asta, dar în momentul acela l-am privit pe Zach ca pe un intrus.

Nu era aşa cum mă aşteptasem eu. L-am găsit înăuntru, ţinând un tub de turnat mierea pe prăjituri în chip de microfon şi cântând *I found my thrill on Blueberry Hill*[4]. L-am urmărit ceva vreme din uşă, fără ca el să mă vadă, dar, când a început să cânte *Viva Las Vegas* şi să danseze ca Elvis, am izbucnit în râs.

---

4 Primul vers al unei bine-cunoscute melodii din anii 1950 (n.tr.)

Se întoarse imediat, dărâmând cu această ocazie o grămadă de rame de lemn şi făcând o mizerie de nedescris pe podea.

— Cântam numai, îmi spuse el, lucru pe care-l ştiam deja. Da' tu cine eşti?

— Lily, i-am răspuns. O să stau o vreme cu August şi cu surorile ei.

— Eu sunt Zachary Taylor, zise el.

— Zachary Taylor a fost un preşedinte, i-am spus.

— Mda, aşa am auzit şi eu.

Îşi pescui din sân o tăbliţă atârnată de un lănţişor şi mi-o vârî sub nas.

— Uite-aici, Zachary Lincoln Taylor.

Atunci îmi zâmbi şi am văzut că avea o gropiţă în obraz – una singură. Întotdeauna mi-au plăcut gropiţele.

Aduse un prosop şi se apucă să cureţe murdăria de pe jos.

— August mi-a zis că o să stai aici şi-o să ne dai o mână de ajutor, da nu mi-a zis şi că eşti… albă.

— Mda, sunt albă. Albă ca laptele sau cam aşa ceva.

Zachary Lincoln Taylor n-avea absolut nicio legătură cu ideea de alb. Nici măcar albul ochilor lui nu era alb. Avea umerii largi, talia subţire şi părul tuns scurt, aşa cum îl aveau majoritatea băieţilor negri, dar faţa lui era cea care-mi atrăgea privirea cel mai mult. Dacă el fusese surprins că eram albă, eu rămăsesem cu gura căscată din pricină că era atât de chipeş.

La şcoala unde învăţasem, se făcea mare haz pe seama negrilor, a buzelor şi a nasurilor lor. Râdeam şi eu, ca să fiu în rând cu toată lumea. Acum nu-mi doream decât să le trimit o scrisoare, care să fie citită în public şi în care să le spun cât de mult se înşelau. „Ar trebui să-l vedeţi pe Zach Taylor", aşa le-aş fi scris.

Mă întrebam cum de uitase August să-i spună că

eram albă. *Mie* îmi spusese o grămadă de lucruri despre *el*. Ştiam că era naşa lui. Că tatăl lui plecase de-acasă când el era încă mic şi că maică-sa lucra la cantina şcolii unde preda June. Trecea în anul trei la liceul negrilor, unde avea numai note mari şi era fundaş în echipa de fotbal. Spunea despre el că aleargă ca vântul, ceea ce ar fi putut să-l ajute să meargă la colegiu undeva, în nord. Mi-am spus că stătea mult mai bine ca mine; pe mine mă aştepta, mai mult ca sigur, şcoala de machiaj.

— August s-a dus la Satterfield să vadă nişte stupi. Mi-a spus să-ţi dau o mână de ajutor pe-aici. Ce fac acum? l-am întrebat.

— Păi cred că ai să iei nişte rame din cutiile de-acolo şi-ai să mă ajuţi să le pun în maşina de desfăcut fagurii.

— Ia spune, care-ţi place mai mult, Fats Domino1 sau Elvis? l-am întrebat în vreme ce puneam prima ramă la locul ei.

— Miles Davis2, răspunse el.

— Nu ştiu cine-i ăla.

— Sigur că nu ştii. Dar e cel mai bun trompetist din lume. Aş da orice să cânt ca el.

— Ai renunţa până şi la fotbal?

— De unde ştii că joc fotbal?

— Ei, mai ştiu şi eu câte ceva, am spus şi i-am zâmbit.

— Asta se vede.

Se străduia să nu-mi zâmbească şi el.

„O să fim prieteni”, mi-am spus.

Apăsă pe butonul de pornire al maşinăriei şi motorul începu să se învârtă din ce în ce mai repede.

— Şi cum se face că stai aici?

— Eu şi Rosaleen ne îndreptăm către Virginia, unde-o să stăm la mătuşa mea Tata a murit într-un accident de tractor şi sunt orfană

1 Pianist de rock’n’roll din anii 1950 (n.tr.).

2 Trompetist de jazz, a cărui carieră s-a întins din anii 1940 până la începutul anilor 1980. În general, este considerat cel mai bun trompetist de jazz al tuturor timpurilor, (n.tr.).

de mamă de când eram mică, aşa că încerc să ajung la rudele mele de-acolo înainte să mă ia şi să mă ducă la vreun orfelinat.

— Da cum se face că ai ajuns *aici*?

— A, vrei să spui aici, la August Păi făceam autostopul şi şoferul ne-a lăsat aici, în liburon. Am bătut la uşa lui August şi ea ne-a lăsat să dormim aici. Asta-i tot.

Dădu din cap de parcă era ceva de înţeles din tot ce-i spusesem.

— De când lucrezi aici? l-am întrebat ca să schimb subiectul.

— De când am intrat la liceu. În timpul săptămânii, vin aici după şcoală, asta dacă n-am vreun meci de fotbal, plus sâmbăta, iar vara vin în fiecare zi. Mi-am cumpărat o maşină cu banii pe care i-am câştigat anul trecut.

— E Ford-ul ăla de-acolo?

— Da, e un Ford Farlaine din 1959, răspunse el.

Apăsă din nou pe buton, ceea ce făcu maşinăria să se oprească dintr-odată cu un zgomot ca de mârâit.

— Hai să ţi-l arăt.

Puteam să mă oglindesc în ea. Îmi închipui că stătea treaz până noaptea târziu şi-o lustruia cu tricoul. I-am dat roată, trecându-mi un deget peste ea, în căutarea vreunui fir de praf.

— Mă înveţi să conduc? l-am întrebat.

— Nu în maşina asta.

— De ce nu?

— Pentru că pari să fii genul de fată care sigur distruge câte ceva la fiecare cinci minute.

M-am întors către el, gata să mă apăr, şi am văzut că rânjea. Cu gropiţă cu tot.

— Mai mult ca sigur, făcu el. Cel puţin la fiecare cinci minute.

În fiecare zi, lucram în magazie, împreună cu Zach. August şi Zach adunaseră deja cea mai mare parte din mierea din stupi, dar încă mai erau câteva grămezi de lădiţe cu rame pline cu faguri.

Dădeam drumul la cuptorul de încălzit şi adunam ceara într-un soi de bazin de alamă, apoi puneam ramele în maşinăria care trecea mierea prin filtre de nailon pe care le schimbam de fiecare dată. Lui August îi plăcea să lase puţin polen în miere pentru că era un lucru sănătos, aşa că aveam grijă şi de asta. Câteodată, rupeam în bucăţele câte un fagure şi îl puneam în borcane, înainte să le umplem cu miere. Trebuia să ne asigurăm că erau faguri noi, fără ouă; nimeni n-are chef să găsească larve în linguriţa cu miere.

Şi dacă nu ne ocupam de toate astea, atunci turnam ceara în formele pentru lumînări sau spălam borcanele până ce pielea mâinilor începea să-mi semene a pânuşi de porumb, din cauza detergentului.

Singurul moment al zilei de care mă temeam era cina, fiindcă atunci dădeam, vrând-nevrând, peste June. Ai zice că cineva care cânta pentru muribunzi ar fi trebuit să fie o persoană ceva mai drăguţă. Nu înţelegeam deloc de ce mă ura aşa. Cumva faptul că eram albă şi că profitam de ospitalitatea lor nu păreau a fi motive suficiente.

— Cum îţi mai merge, Lily? mă întreba ea, invariabil, în fiecare seară când ne aşezam la masă. De parcă exersase în faţa oglinzii.

Iar eu spuneam:

— Îmi merge bine. Şi ţie cum îţi merge, June?

Ea îi arunca o privire lui August, care urmărea toată scena cu un aer foarte interesat. Şi apoi îmi spunea:

— Bine.

După ce treceam de episodul ăsta, ne despăturem şervetele şi ne străduiam să ne ignorăm pentru tot restul cinei. Ştiam că August încerca s-o facă pe June să fie mai drăguţă cu mine, dar îmi venea să-i spun: „Auzi, tu ai impresia că mie şi lui June Boatwright ne pasă ce credem una despre cealaltă? Mai bine las-o baltă”.

Într-o seară, după ce spusesem Ave Maria, August zise:

— Lily, dacă vrei să atingi inima Mariei, nu e nicio problemă, nu-i aşa, June?

I-am aruncat o privire lui June, care îmi răspunse cu un zâmbet forţat

— Poate altă dată, am spus.

V-o spun cu mina pe inimă, dacă ar fi fost să zac pe moarte în patul din magazie, iar singurul lucru care m-ar fi putut salva ar fi fost ca June să-şi schimbe purtarea faţă de mine, aş fi murit cu siguranţă şi m-aş fi dus învârtindu-mă direct în cer. Sau poate în iad. Nici de asta nu mai eram sigură.

Masa cea mai plăcută era prânzul, pe care-l luam cu Zach, la umbra pinilor. May ne făcea sandvişuri cu mortadella aproape în fiecare zi. Şi puteam fi siguri că urma să mâncăm şi „salată-lumânare”, care era compusă dintr-o banană înfiptă într-o felie de ananas. „Stai să-ţi aprind luminarea”, spunea întotdeauna May, aprinzând un chibrit imaginar. Apoi înfigea în vârful bananei o scobitoare şi în scobitoare o cireaşă din conservă. De parcă eu şi Zach am fi fost copii de grădiniţă. Dar intram în jocul ei, prefăcându-ne încântaţi la culme de chestia cu aprinsul bananei. La desert, ronţăiam cuburi de Kool-Aid1 pe care le ţinuse înainte la congelator.

Într-o zi, după prânz, stăteam pe iarbă, ascultând vântul care făcea să pocnească cearşafurile atârnate de Rosaleen la uscat.

— Ce materie îţi place la şcoală? mă întrebă Zach.

— Engleza.

— Bag mâna-n foc că-ţi place să-ţi faci temele, făcu el, dându-şi ochii peste cap.

— Păi să ştii că-mi place. Mă gândeam chiar să mă fac scriitoare şi profesoară de engleză în timpul liber.

— Te gândeai?

— Nu ştiu dacă mai am vreun viitor acum, că sunt orfană.

„Fugită de-acasă şi dată în urmărire, mai bine zis”. Având în vedere cum stăteau lucrurile cu mine, nu ştiam dacă aveam să mă mai întorc vreodată la şcoală sau nu.

1 Băutură răcoritoare necarbogazoasă (n.tr.)

Îşi privi degetele cu mult interes. Transpiraţia lui avea un miros acid. Avea pete de miere pe cămaşa, care atrăgeau roiuri întregi de muşte, ceea ce-l făcea să dea tot timpul din mâini.

După o vreme, spuse:

— Nici eu.

— Nici tu ce?

— Nici eu nu ştiu dacă am vreun viitor.

— De ce nu? *Tu* nu eşti orfan.

— Nu, zise el. Sunt negru.

M-am simţit ruşinată.

— Păi bine, dar ai putea să joci fotbal în echipa unui colegiu, şi după aceea să te faci jucător profesionist.

— De ce albii cred că nu suntem buni decât la sport? Nu vreau să joc fotbal, vreau să fiu avocat, zise el.

— N-am nimic împotrivă, i-am răspuns, puţin enervată. Doar că n-am auzit niciodată de vreun avocat negru, asta-i tot. Trebuie să auzi vorbindu-se de un lucru înainte să ţi-l poţi imagina.

— Pe dracu’! Trebuie să-ţi imaginezi lucrurile care nu s-au întâmplat niciodată.

Am închis ochii.

— Foarte bine. Îmi imaginez un avocat negru. Eşti un Perry Mason[5] negru. Vin oameni la tine din tot statul, oameni acuzaţi pe nedrept, şi tu descoperi adevărul în ultimul moment, când îl aduci pe adevăratul vinovat în boxa martorilor.

— Îhî, făcu el. Şi le dau cu adevăru-n cap.

Când începu să râdă, am văzut că avea limba verde ca iarba, de la Kool-Aid.

Am început să-l strig: „Zach avocatu / care-ţi sparge capu'". „Ia te uită cine-a venit, Zach avocatu / care-ţi sparge capu'", spuneam de câte ori îl vedeam.

Cam atunci, Rosaleen începuse să mă întrebe ce aveam de gând de fapt – să depun o cerere de adopţie pe biroul surorilor-calendar?

Spunea că visam cai verzi pe pereţi. „Cai verzi pe pereţi" au devenit cuvintele ei preferate.

Să mă prefac că duc o viaţă normală atunci când poliţia e pe urmele mele, să cred că pot rămâne pentru totdeauna în casa celor trei surori, să cred că pot afla ceva despre mama acolo, toate acestea însemnau că visam la cai verzi pe pereţi.

De fiecare dată îi replicam: „Şi care-i problema cu visatul de cai verzi pe pereţi?" Iar ea îmi răspundea: „Tre' să te trezeşti".

Într-o după-amiază, când eram singură în magazie, intră June, care o căuta pe August. Sau cel puţin aşa spunea. Îşi încrucişa braţele pe piept.

— Care vasăzică, făcu ea, stai aici de câtă vreme? De două săptămâni?

„Foarte la obiect, n-am ce zice".

— Dacă vrei să plecăm, eu şi Rosaleen o să ne facem imediat bagajele şi-o să dispărem, i-am spus. O să-i scriu mătuşii, şi ea o să ne trimită bani de autobuz.

---

5 Eroul unui serial american de televiziune, de profesie avocat (n.tr.)

Îşi ridică sprâncenele.

— Credeam că nu-ţi aminteşti nici măcar numele ei de familie şi iată că acum ţi-ai adus aminte şi numele, şi adresa ei.

— Le-am ştiut de la început, am răspuns. Speram doar să mai putem rămâne puţin timp aici, înainte să trebuiască să plecăm.

Chipul păru să i se îmblânzească atunci când auzi asta, dar se poate să mi se fi părut.

— Dumnezeule mare, da' ce-i cu toată vorbăria asta despre plecare? zise August, din pragul magaziei.

Niciuna din noi nu o văzuse stând acolo. Îi aruncă lui June o privire aspră.

— Nimeni nu vrea să pleci, Lily, până nu eşti pregătită.

Stând în picioare lângă biroul lui August, m-am apucat să mă joc cu un teanc de hârtii. June îşi drese vocea.

— Mhm, trebuie să mă duc să mai exersez, spuse ea, ieşind pe uşă ca o pală de vânt.

August veni lângă mine şi se aşeză pe scaunul din faţa biroului.

— Lily, cu mine poţi să vorbeşti. Ştii asta, nu?

Cinci văzu că nu răspund, mă apucă de mână şi mă trase către ea, obligându-mă să mă aşez în poala ei. Nu era ca o saltea, ca a lui Rosaleen, ci firavă şi osoasă.

Nu-mi doream nimic mai mult decât să-i spun adevărul. Să-mi trag rucsacul de sub pat şi să scot din el lucrurile mamei. Voiam să-i arăt icoana Fecioarei şi să-i spun: „A fost a mamei, chiar icoana asta, aceeaşi cu cea pe care o pui pe borcanele tale de miere. Şi pe spate scrie Tiburon, Carolina de Sud, aşa am aflat că venea de aici". Voiam să-i arăt fotografia ei şi să-i spun: „Ai întâlnit-o vreodată? Nu te grăbi, gândeşte-te bine".

Dar nu-mi aşezasem încă palma pe inima Fecioarei din salon şi-mi era prea teamă să-i spun tot ce aveam să-i spun fără să fi făcut măcar asta. M-am lipit de pieptul ei, ascunzându-mi din nou secretul în locşorul lui, cu inima strânsă de teamă că ar fi putut spune: „Nu, n-am văzut-o în viaţa mea pe femeia asta”. S-ar fi terminat totul. Preferam să nu ştiu nimic.

M-am ridicat în picioare.

— Mă duc să dau o mână de ajutor în bucătărie. Am traversat curtea fără să arunc măcar o privire înapoi.

În noaptea aceea, când întunericul era deja plin de cântecul greierilor, iar Rosaleen sforăia alături de ei, am tras un bocet straşnic. Nici măcar nu-mi dădeam seama ce mă făcea să plâng. Presupun că totul. Faptul că o minţeam pe August, care era aşa bună cu mine. Faptul că Rosaleen avea probabil dreptate, cu caii ei verzi pe pereţi. Faptul că eram destul de sigură că Fecioara Maria nu-mi ţinea locul la ferma de piersici, aşa cum i-l ţinuse lui Beatrix.

Neil venea aproape în fiecare seară şi stătea cu June în salon, în vreme ce noi ne uitam la televizor, la *Evadatul 1*. August

1 Serial american de televiziune din anii 1960. Eroul principal este acuzat pe nedrept de uciderea soţiei lui; adevăratul criminal este un bărbat cu un singur braţ. (n.tr.)

spunea că-şi dorea ca evadatul să-l găsească pe ciung şi să se termine odată povestea.

În timpul reclamelor, pretextam că merg după apă şi mă strecuram pe coridor către uşa salonului, încercând să aud ce-şi spuneau June şi Neil.

— Măcar spune-mi de ce nu, l-am auzit pe Neil spunând într-o seară.

Şi June:

— Pentru că nu pot.

— Ăsta nu e un motiv.

— E singurul pe care-l am.

— Uite ce e, n-am de gând să aştept toată viaţa, zise Neil.

Mă gândeam ce avea să-i răspundă June, când Neil ieşi pe neaşteptate pe uşă şi mă prinse la locul faptei, lipită de zid, ascultând o discuţie cât se poate de personală. Pentru o clipă, arătă de parcă ar fi vrut să mă dea pe mâna lui June, dar plecă în secunda următoare, trântind uşa.

Am şters-o în vârful picioarelor către camera cu televizorul, nu înainte de a auzi un început de suspin venind din salon.

Într-o dimineaţă, August ne trimise, pe mine şi pe Zach, la o fermă aflată cam la 10 kilometri depărtare, să aducem ultimele rame cu faguri de miere care ne mai rămâneau de recoltat. Şi, Dumnezeule, ce cald mai era, ca să nu mai spun că aveam parte de cel puţin zece musculiţe pe centimetrul cub de aer.

Zach conducea „căruţa cu miere” cât de repede putea, ceea ce însemna cam patruzeci şi opt de kilometri pe oră. Vântul îmi biciuia părul şi umplea camioneta cu un miros de iarbă de curând cosită.

Pe marginea şoselei, era plin de bumbac proaspăt cules, căzut din camionetele care-l duceau la Tiburon, unde urma să fie curăţat de seminţe şi trimis mai departe.

Zach spunea că fermierii plantaseră şi recoltaseră devreme bumbacul în acel an, din pricina invaziei insectelor dăunătoare.

Răspândit aşa, de-a lungul şoselei, arăta întocmai ca zăpada, ceea ce mă făcea să visez la un viscol care să ne mai răcorească puţin.

Am început să visez cu ochii deschişi. Îl vedeam pe Zach trăgând camioneta pe dreapta din pricina zăpezii care-l împiedica să mai vadă ceva pe şosea, după care începeam să ne batem cu bulgări, aruncând unul în celălalt cu ghemotoace moi de bumbac alb ca zăpada. Îmi

închipuiam că eu şi Zach ne construiam un soi de iglu şi dormeam îmbrăţişaţi, ca să ne încălzim, cu braţele şi picioarele împletite ca nişte codiţe albe şi negre. Ultima imagine m-a atins atât de profund, încât m-a trecut un fior. Mi-am încrucişat braţele, vârându-mi mâinile la subsuori, şi mi-am dat seama că sudoarea îmi era rece ca gheaţa.

— Te simţi bine? m-a întrebat Zach.

— Da, de ce?

— Pentru că tremuri.

— N-am nimic, mi se întâmplă câteodată să tremur.

M-am întors şi am aruncat o privire pe fereastră, fără să văd altceva în afară de câmpuri nesfârşite şi, din când în când, câte un hambar dărăpănat, de lemn, sau vreo casă veche, abandonată, care aparţinuse, probabil, unor negri.

— Mai mergem mult? am întrebat, într-un mod care voia să spună că excursia noastră cu siguranţă nu avea să se termine foarte curând.

— Eşti supărată, ce-i cu tine?

Am refuzat să răspund, rămânând cu ochii aţintiţi către parbrizul murdar.

Când am părăsit şoseaua şi am luat-o pe un drum de ţară, neasfaltat, Zach îmi spuse că intrasem pe proprietatea unui anume domn Clayton Forrest, care ţinea miere Madona Neagră şi lumînări de ceară în anticamera biroului său de avocatură, pentru cazul în care clienţii săi ar fi vrut să cumpere aşa ceva. Una din sarcinile lui Zach era să ducă mierea şi lumînările celor care le vindeau în consignaţie.

— Domnii Forrest mă lasă să-mi bag nasul prin biroul lui de avocatură, zise el.

— ÎM.

— Şi-mi povesteşte despre procesele pe care le-a câştigat.

Camioneta trecu peste o urmă adâncă de roată şi ne

zgudui atât de râu, încât capetele ni se loviră de tavan, ceea ce, dintr-un motiv care îmi scăpa, îmi schimbă radical starea de spirit Am început să râd de parcă mă ţintuise cineva la pământ şi acum mă gâdila la subsuori. Cu cât mă loveam mai tare cu capul de tavanul camionetei, cu atât râdeam mai tare, până ce râsul mi se transformă într-o imensă criză de veselie isterică. Râdeam aşa cum plângea May.

La început, Zach trecea prin toate gropile pe care le vedea doar ca să mă audă râzând, dar apoi începu să se enerveze, pentru că nu mă mai opream. Îşi drese vocea şi încetini până ce încetarăm să ne mai izbim de tavanul camionetei.

În cele din urmă, am încetat şi eu să mai rid, oricare ar fi fost cauza. Mi-am amintit cât de plăcut fusese să leşin în ziua în care se întâlniseră Fiicele Mariei şi mi-am spus că ar fi fost la fel de plăcut s-o fac din nou, chiar acolo, în camionetă. Le invidiam pe ţestoase pentru carapacea lor, în care se puteau ascunde ori de câte ori aveau chef.

Auzeam foarte clar răsuflarea lui Zach, îi vedeam cu coada ochiului cămaşa ridicată până la piept, braţul lăsat peste volan. Felul în care arăta, negru şi solid. Misterul pielii lui.

Fusese o prostie să cred că unele lucruri nu se pot întâmpla – ca, de pildă, eu să fiu atrasă de un negru. Crezusem sincer că aşa ceva pur şi simplu era imposibil, aşa cum era imposibil ca apa să curgă în sus sau sarea să aibă gust dulce. Crezusem că asta era o lege a naturii. Poate că eram pur şi simplu atrasă de un lucru pe care nu-l puteam avea. Sau poate că dorinţa apărea atunci când avea ea chef, fără să ţină cont de regulile după care trăim şi murim. „Trebuie să-ţi imaginezi lucrurile care nu s-au întâmplat niciodată”, îmi spusese Zach.

Opri camioneta lângă vreo douăzeci de stupi aşezaţi în mijlocul unui crâng, unde albinele se bucurau de umbră

vara şi erau adăpostite de vânt iama. Albinele erau mai delicate decât crezusem. Dacă nu le hărţuiau păianjenii, le ucideau pesticidele sau vremea rea.

Coborî din maşină şi începu să dea jos uneltele din portbagaj – căşti, lâdiţe pentru rame şi rame noi, plus o afumătoare pe care mi-o dădu s-o aprind. Mergeam printre păpădii şi azalee sălbatice şi păşeam peste muşuroaie de furnici. Legănam afumătoarea în vreme ce el deschidea capacele stupilor şi căuta ramele îndesate cu faguri de miere.

Se mişca precum un om care iubeşte albinele cu adevărat. Nu-mi venea să cred, văzând cât de bun şi de blând era. Dintr-una dintre ramele pe care le scoase picura miere de culoarea prunelor.

— E mov! am exclamat.

— Când se încălzeşte vremea şi se usucă florile, albinele încep să sugă sucul din boabele de soc. De asta iese mierea mov. Pe un borcan cu miere din asta poţi să iei şi doi dolari.

Vârî un deget într-un fagure şi apoi, ridicându-mi plasa, îl apropie de buzele mele. Am deschis gura, lăsând degetul să intre şi apoi curăţându-l bine de tot. Pe buze îi flutură un suits abia perceptibil, în vreme ce corpul îmi era inundat de căldură. Se aplecă spre mine. Voiam să-mi ridice plasa şi să mă sărute şi ştiam că asta voia şi el, după felul în care mă privea în ochi. Am rămas aşa în timp ce albinele zburau împrejurul nostru cu un zgomot ca de slănină care se rumeneşte în tigaie, un zgomot care nu mai însemna „pericol”. Mi-am dat seama că te puteai foarte bine obişnui cu pericolul.

Dar, în loc să mă sărute, o luă către următorul stup, întorcându-se la treabă. Afumătoarea se stinsese. M-am luat după el, fără ca vreunul din noi să spună ceva. Când ne-am apucat să aşezăm lâdiţele pline cu rame în portbagajul camionetei, aveam impresia că ne înghiţisem

limbile şi am rămas tăcuţi până ce am trecut, în camionetă, de indicatorul pe care scria:

TIBURON, 6 502 LOCUITORI Oraşul natal al lui Willifred Marehant

— Cine-i Willifred Marehant? am întrebat, într-o încercare disperată de a rupe tăcerea şi de a readuce lucrurile pe făgaşul lor normal.

— Vrei să zici că n-ai auzit niciodată de Willifred Marehant? făcu el. Nu e decât o scriitoare faimoasă în întreaga lume, care a scris trei cărţi de Premiul Pulitzer despre pădurile de foioase din Carolina de Sud.

Am chicotit.

— N-a primit niciun Premiu Pulitzer.

— E mai bine să nu spui asta în faţa altcuiva. În Tiburon, nicio carte nu e ţinută la mai mare cinste decât cărţile ei, poate doar Biblia. Avem în fiecare an ziua Willifred Marehant, când elevii plantează copaci. Şi ea vine întotdeauna cu o pălărie mare de paie şi cu un coş de petale de trandafir, pe care le aruncă puştilor.

— Ei, pe naiba, am făcut eu.

— Ba da, e adevărat. Domnişoara Willie e tare ciudată.

— Presupun că foioasele sunt un subiect demn de interes, i-am spus. Dar eu aş prefera să scriu despre oameni.

— Aşa e, am uitat, zise el. Vrei să te faci scriitoare. Tu şi cu domnişoara Willie.

— Vorbeşti de parcă n-ai crede că pot să ajung scriitoare.

— N-am spus asta.

— Ai spus-o indirect.

— Ce tot vorbeşti acolo? N-am spus nimic.

M-am întors şi m-am concentrat asupra lucrurilor care se petreceau dincolo de fereastră. Loja Masonică,

Maşini Vechi la Preţuri fără Concurenţă, Magazinul de Anvelope Firestone.

Zach puse frână la un stop de lângă cafeneaua Dixie, care se afla, practic, chiar în curtea din faţă a Companiei Zootehnice tricounty. Asta m-a înfuriat. Îmi doream tare mult să ştiu cum reuşeau oamenii să-şi ia micul dejun, prânzul şi cina într-un loc unde nările le erau invadate de miros de vacă şi chiar mai rău de-atât. Aveam chef să scot capul pe fereastră şi să strig: „De ce nu vă duceţi să mâncaţi porcăriile alea în altă parte, ce naiba?! Aici până şi aerul e plin de rahat de vacă!”

Îmi făcea râu să mă gândesc cum îşi duceau unii viaţa, mulţumindu-se să mănânce porcării şi să respire aer care mirosea a balegă de vacă. Mă usturau ochii în locul ăla.

Zach trecu de intersecţie. Îi simţeam privirea sfredelindu-mi ceafa.

— Eşti supărată pe mine? mă întrebă el.

Aveam poftă să-i spun: „Da, sigur că sunt supărată pe tine, pentru că eşti convins că n-o să meargă în veci”. Dar pe gură îmi ieşi altceva, ceva absolut stupid şi jenant:

— N-o să arunc niciodată nimănui petale de trandafiri, am spus, şi apoi am cedat şi-am început să plâng; era genul de plâns cu sughiţuri care sună de parcă eşti pe cale să te îneci.

Zach trase pe dreapta, spunând:

— Sfinte Sisoe, da ce-ai păţit?

Îmi înconjură umerii cu braţul şi mă trase către el.

Crezusem că plângeam din cauza viitorului meu pierdut, cel la care doamna Henry mă încurajase să visez cu cărţile ei şi lecturile ei obligatorii pentru vacanţa de vară şi toată vorbăria aia despre bursa la colegiul Collumbia, dar, stând acolo, lângă Zach, mi-am dat seama că plângeam pentru că avea o gropiţă care-mi plăcea atât de mult, pentru că, de fiecare dată când mă uitam la el,

simţeam un val ciudat de căldură care mi se plimba între talie şi genunchi, pentru că până atunci fusesem eu însămi şi dintr-odată trecusem printr-o membrană într-o vale a disperării. Mi-am dat seama că plângeam pentru Zach.

Mi-am pus capul pe umărul lui şi m-am întrebat cum de putea să mă suporte. Într-o singură dimineaţă, râsesem ca o nebună, voisem să mă sărute, fusesem ţâfnoasă, îmi plânsesem de milă şi trăsesem un plâns isteric. Nici dacă aş fi încercat cu tot dinadinsul să-i arăt toate părţile urâte ale personalităţii mele, n-aş fi reuşit mai bine.

Mă strânse în braţe şi-mi spuse, cu nasul în părul meu:

— O să fie totul bine. O să fii o scriitoare pe cinste într-o bună zi. L-am văzut aruncând o privire în spate, apoi peste drum. Acum treci pe scaunul tău şi şterge-te pe faţă, îmi spuse el, dându-mi o cârpă care mirosea a benzină.

Când ne-am întors la magazie, nu era nimeni acolo, în afară de Rosaleen care-şi aduna hainele şi se pregătea să se mute în camera lui May. Eram plecată de două ore şi iată că toată viaţa îmi era dată peste cap.

— De ce te duci să dormi acolo? am întrebat-o.

— Pen' că lu' May i se face urât noaptea când e singură.

Rosaleen urma să doarmă într-un pat dublu, să-şi pună lucrurile în sertarul de jos din dulapul lui May şi să aibă baia la doi paşi.

— Nu-mi vine să cred că pleci şi mă laşi aici singură! am ţipat

Zach înşfăcă roaba, o întinse afară din magazie cât îl ţineau picioarele şi se apucă să descarce lădiţele cu faguri din camionetă. Cred că era deja sătul până peste cap de femei cu ţâfne.

— Nu te las aici. O să iau o saltea, zise ea, vârându-şi în buzunar periuţa de dinţi şi tutunul de mestecat.

Mi-am încrucişat braţele peste bluza încă umedă de

la atâta plâns.

— Foarte bine, n-ai decât să te duci, în cazul ăsta. Nu-mi pasă.

— Lily, patu ăla îmi omoară spatele. Şi, dacă n-ai văzut, îţi spun io, picioarele alea sunt îndoite ca naiba acu. Într-o săptămână o să cază cu totu'. N-o să mori fără mine.

Mi se tăie respiraţia. „N-o să mor fără ea. Îşi ieşise din minţi?"

— Nu vreau să mă trezesc din visul meu cu cai verzi pe pereţi, am spus.

În mijlocul frazei, vocea mă lăsă, iar cuvintele începură să mi se încurce în gură şi s-o ia razna.

Se aşeză pe pat, pe patul pe care acum îl uram din tot sufletul, pentru că din cauza lui pleca să doarmă în camera lui May. Mă trase lângă ea.

— Ştiu că nu vrei, da când o să te trezeşti, o să fiu şi io lângă tine. Poate c-o să dorm acolo cu May, da de plecat nu plec nicăieri.

Începu să mă mângâie pe genunchi ca-n vremurile bune. Mă mângâia, şi niciuna din noi nu spunea nimic. Mă simţeam de parcă am fi fost din nou aşezate pe bancheta din spate a maşinii poliţiei, în drum către închisoare. Mă simţeam de parcă nu existam decât datorită mâinii ei, care mă mângâia.

Am urmat-o pe Rosaleen când a început să-şi ducă puţinele lucruri în casa cea roz, cu gând să-i inspectez noua cameră. Am urcat treptele care duceau pe veranda închisă. August se aşezase pe leagănul din verandă, legat de două lanţuri care atârnau din tavan. Se legăna – tocmai îşi lua pauza de oranjadă şi citea cartea cea nouă pe care o cumpărase de la librarul ambulant. Mi-am sucit gâtul ca să pot citi titlul – era *Jane Eyre*.

May stătea de partea cealaltă a verandei, trecând rufele prin storcătorul de cauciuc al maşinii de spălat. Maşina era o Lady Kenmone roz, nou-nouţă, şi o ţineau pe

verandă pentru că nu mai era loc în bucătărie. În reclamele de la televizor, femeia care folosea maşina de spălat Lady Kenmore purta o cămaşă de noapte şi părea să se distreze de minune. May arăta de parcă-i era foarte cald şi era obosită. Zâmbi atunci când apăru Rosaleen cu lucrurile ei.

— Te deranjează că Rosaleen se mută aici? mă întreba August, aşezându-şi cartea deschisă pe piept.

Luă o înghiţitură din pahar, apoi îşi trecu mâna peste aburul rece de pe sticlă şi şi-o puse pe frunte.

— Cred că nu.

— May o să doarmă mai bine cu Rosaleen aici, zise ea. Nu-i aşa, May?

I-am aruncat o privire lui May, dar nu părea să audă nimic din cauza maşinii de spălat.

Dintr-odată, mi-a pierit tot cheful să mă mai duc s-o văd pe Rosaleen înghesuindu-şi catrafusele în dulapul lui May. M-am uitat la cartea lui August.

— Ce citeşti acolo? am întrebat, crezând că dădeam tonul unei conversaţii de complezenţă; mă înşelam teribil însă.

— E despre o fată a cărei mamă a murit când ea era mică, răspunse August.

Apoi se uită la mine într-un fel care-mi făcu stomacul să se strângă ghem, aşa cum mi se strânsese atunci când îmi spusese povestea cu Beatrix.

— Şi ce se-ntâmplă cu fata? am întrebat, încercând să-mi împiedic vocea să tremure.

— Abia am început cartea, răspunse ea. Dar în momentul ăsta se simte pierdută şi tristă.

M-am întors către grădină, unde June şi Neil culegeau roşii. Am rămas cu privirea aţintită către ei, în vreme ce rotorul maşinii de spălat scârţâia de zor. Auzeam hainele căzând în ligheanul din spatele storcătorului. „Ştie,

mi-am spus. Ştie cine sunt”.

Mi-am întins braţele, ca şi când aş fi împins înapoi nişte ziduri invizibile, de aer, şi, uitându-mă în jos, privirea îmi căzu pe umbra mea de pe podea, umbra unei fete numai piele şi os, cu părul încâlcit din pricina umezelii din aer, cu braţele întinse şi palmele ridicate, de parcă ar fi încercat să oprească maşinile care veneau din ambele direcţii. Îmi venea să mă aplec şi s-o sărut, atât de mică şi de hotărâtă părea.

Când m-am uitat din nou la August, am văzut că mă mai privea încă, de parcă se aştepta să spun ceva.

— Cred c-am să mă duc să văd patul cel nou al lui Rosaleen, am spus.

August îşi ridică din nou cartea, ceea ce puse capăt discuţiei. Momentul trecuse, la fel şi senzaţia că ştia cine eram. Nici n-avea vreo noimă – cum ar fi putut August Boatwright să ştie ceva despre mine?

June şi Neil tocmai dăduseră drumul unei ciondăneli clasa întâi în grădina de roşii. June zbiera la el, şi nici el nu se lăsa mai prejos.

— Îân, făcu August.

Îşi lăsă cartea deoparte şi se ridică din leagăn.

— De ce nu accepţi lucrurile aşa cum sunt? ţipa June. De ce ajungem întotdeauna la asta? Să-ţi intre bine în cap: nu mă mărit Nici ieri, nici azi, nici mâine!

— De ce ţi-e frică? întrebă Neil.

— Află că nu mi-e frică de nimic.

— Atunci eşti căţeaua cea mai egoistă pe care mi-a fost dat s-o văd vreodată, zise el şi o luă către maşină.

— Of, Doamne, mormăi August.

— Cum îndrăzneşti să-mi spui aşa ceva?! făcu June. Treci înapoi aici, cu tine vorbesc!

Neil continuă să meargă, fără să arunce măcar o privire în spate. L-am văzut pe Zach, care nu mai punea

lâdiţe în roabă, ci se oprise şi se uita la ei, clătinând din cap de parcă nu-i venea să creadă că iar dăduse peste o scenă în care oamenii scoteau la iveală tot ce-aveau mai rău în ei.

— Dacă pleci acum, să nu-ţi treacă prin cap să te mai întorci vreodată! ţipă ea.

Neil se urcă în maşină şi deodată June o luă la goană după el, cu nişte roşii în mâini. Îşi luă avânt şi aruncă una, *pleosc*, chiar pe parbrizul lui. Cea de-a doua ateriză pe mânerul portierei.

— Să nu te mai întorci vreodată! zbieră ea, în vreme ce Neil demara în trombă, lăsând în urmă dâre de suc de roşii.

May se lăsă să alunece uşor pe podea, plângând şi arătând atât de nenorocită, încât aveam impresia că era rănită de-adevăratelea şi că îi vedeam rănile chiar sub coaste. Eu şi August am dus-o la zid, unde, pentru a n-şpea oară, a scris, June şi Nei – T pe o bucată de hârtie şi a vârât-o între pietre.

Ne-am petrecut restul zilei golind lâdiţele pe care le adusesem în dimineaţa aceea cu Zach. Puse câte şase una peste cealaltă, păreau a fi un orizont în miniatură în magazie. August spunea că magazia arăta ca Oraşul Albinelor.

Am trecut douăsprezece încărcături prin tot sistemul – de la maşina care scotea dopurile de ceară ale fagurilor şi până la cea care turna mierea în borcane. Lui August nu-i plăcea ca mierea să aştepte prea mult să fie prelucrată şi pusă în borcane, pentru că se pierdea din gust. Ne-a spus că trebuia să terminăm totul în două zile. Cel puţin nu era cazul să punem borcanele într-o cameră încălzită special pentru asta, ca să nu se zaharisească mierea, întrucât toate camerele erau încălzite straşnic. Câteodată, până şi căldura din Carolina era bună la ceva.

Chiar când ne spuneam că terminasem cu treaba pe

ziua aceea şi că puteam să mergem să luăm cina, să punem mâna pe mătănii şi să ne spunem rugăciunea de seară, am aflat că abia începusem. August ne-a pus să umplem cu rame lădiţele goale şi să le ducem în pădure, pentru ca albinele să cureţe de tot ramele. Nu-şi punea ramele la păstrare pentru iarnă decât după ce albinele luau şi ultima picăturică de miere din faguri. Spunea că făcea asta din pricină că rămăşiţele de miere atrăgeau gândacii. Dar sunt sigură că îi plăcea să dea o petrecere de sfârşit de sezon pentru albine şi să le vadă aruncându-se asupra lădiţelor de parcă tocmai l-ar fi prins pe Dumnezeul mierii de-un picior.

Cât am lucrat, n-am încetat să mă minunez în sinea mea de cât de aiurea se puteau purta oamenii când venea vorba de dragoste. Eu însămi, de pildă. Aveam impresia că mă gândeam la Zach patruzeci de minute pe oră, la Zach, cu care nimic nu era posibil. Asta mi-am spus de cinci sute de ori: nimic nu era posibil între noi. Şi pot să vă spun cu mâna pe inimă că vorbele astea afurisite nu făceau decât să pună paie pe focul iubirii.

În noaptea aceea, singură în magazie, m-am simţit ciudat, îmi lipsea sforăitul lui Rosaleen aşa cum îţi lipseşte zgomotul valurilor după ce te-ai obişnuit să dormi lângă ocean. Nu-mi dădusem seama până atunci cât de mult mă liniştea sforăitul ei.

Liniştea ascunde un murmur ciudat şi poros care aproape câţi sparge timpanele.

Nu ştiam dacă era din pricina magaziei goale, a căldurii înăbuşitoare sau a faptului că era doar nouă seara, dar, oricât de obosită eram, nu reuşeam să adorm. Mi-am scos tricoul şi chiloţii şi m-am întins pe aşternutul jilav. Mă simţeam bine când eram goală. Întinsă pe cearşafuri fără nimic pe mine, aveam o senzaţie uleioasă, de neted, o senzaţie de libertate.

Mi-am imaginat atunci că auzeam o maşină oprind în

curte. Mi-am imaginat că era Zach, şi gândul că ar fi putut să treacă prin noapte pe lângă magazie mă făcu să respir mai repede.

M-am ridicat şi m-am strecurat prin întuneric spre zidul cu oglinzi. O lumină perlată intra prin fereastra din spatele meu, mulându-mi-se pe piele, creând o aură în jurul meu, nu numai în jurul capului, ci şi în dreptul umerilor, coastelor şi coapselor mele. Eram ultimul om de pe lume care merita să aibă o aură, dar am studiat îndeaproape efectul pe care-l avea asupra felului în care arătam, prinzându-mi sânii în palme, studiindu-mi sfârcurile roze-cafenii, curbele domoale ale taliei, fiecare rotunjime care împrăştia lumină. Pentru prima oară în viaţa mea, simţeam că eram mai mult decât o fată slăbănoagă.

Am închis ochii şi balonul plin de dorinţă pe care-l purtam în piept explodă, în sfârşit, şi când o făcu, am început să visez, pe rând, la Zach şi la mama, să-mi închipui că mă striga şi-mi spunea: „Lily, copile, tu eşti floarea mea”.

Când m-am întors către fereastră, nu era nimeni acolo. Nu că m-aş fi aşteptat să fie cineva.

Două zile mai târziu, după ce ne spetisem extrăgând din faguri şi restul de miere, Zach şi-a făcut apariţia ducând în mină un caiet nemaipomenit de frumos, verde, cu trandafiri pe copertă. Am dat peste el când ieşeam din casa cea roz. Mi-a spus:

— Asta e pentru tine. Ca să-ncepi cu dreptul treaba cu scrisul.

Atunci mi-am dat seama că niciodată nu aveam să am un prieten mai bun decât Zachary Taylor. L-am luat în braţe şi mi-am sprijinit capul pe pieptul lui. Scoase un fel de 4 ââân”, dar, după o clipă, mă înconjură cu braţele şi aşa am rămas, îmbrăţişaţi. M-a mângâiat pe spate, de sus în jos, până ce aproape că am ameţit în cele din urmă, s-a

desprins din braţele mele şi mi-a spus:

— Lily, dintre toate fetele pe care le-am cunoscut tu îmi placi cel mai mult dar trebuie să înţelegi că sunt unii oameni care ar omorî un băiat ca mine doar pentru că s-a uitat la o fată ca tine.

Nu mă puteam abţine să nu-i ating obrazul, chiar acolo unde apărea gropiţa atunci când surâdea.

— Îmi pare rău, am spus.

— Da. Şi mie îmi pare rău, mi-a răspuns.

Zile întregi, n-am plecat nicăieri fără caiet. Am scris încontinuu. Era o poveste inventată, cu Rosaleen care slăbea patruzeci de kilograme, aşa încât niciun poliţist n-o mai putea recunoaşte. Şi încă una despre August care călătorea în căruţa ei cu miere, la fel ca librarul ambulant, numai că, în loc de cărţi, împărţea oamenilor borcane cu miere. Povestea mea preferată era însă despre Zach, care devenea „avocatu care-ţi sparge capu'", care descoperea întotdeauna adevărul şi era eroul unui serial, la fel ca Perry Mason. I-am citit-o odată în timp ce ne luam prânzul şi m-a ascultat ca un copil căruia i se spune povestea dinainte de culcare.

— E timpul să te retragi, Willifred Marchant

Doar atât mi-a spus.

Albinele depind nu numai de contactul fizic cu colonia, ci şi de tovărăşia şi sprijinul celorlalte membre ale acesteia. Izolaţi o albină de surorile ei şi în curând va muri.

Regina trebuie să moară: Şi alte daraveri de-ale albinelor şi oamenilor

Capitolul Opt

August rupse pagina lunii iulie din calendarul atârnat pe perete, lângă biroul ei din magazie. Îmi stătea pe limbă să-i spun că, practic, mai erau încă cinci zile până să se termine luna, dar mi-am imaginat că ştia asta deja. Pur şi simplu voia să se încheie luna iulie şi să înceapă august, luna ei proprie şi personală. Aşa cum iunie era luna lui

June şi mai era luna lui May.

August îmi explicase că, atunci când erau mici şi venea luna specială a fiecăreia, mama lor le scutea de făcut treburi prin casă şi le lăsa să-şi mănânce fiecare mâncărurile preferate, chiar dacă îşi distrugeau dantura, şi să stea treze până târziu, făcând tot ce le poftea inima. August mi-a spus că inima îi poftea să citească, aşa încât îşi petrecea întreaga lună tolănită pe sofa, în liniştea din salon, citind, după ce surorile ei mergeau la culcare. Auzind-o, ai fi zis că acele luni fuseseră cele mai fericite din copilăria ei.

După ce mi-a povestit asta, am petrecut ceva vreme încercând să-mi dau seama după ce lună a anului mi-ar fi plăcut să fiu botezată. Am ales octombrie, pentru că totul e auriu în jur, iar vremea e destul de plăcută şi, pe lângă asta, iniţialele mele ar fi fost O.O. de la October Owens, ceea ce ar fi făcut o monogramă interesantă. M-am imaginat înfulecând torturi de ciocolată cu trei etaje la micul dejun o lună întreagă şi mergând la culcare cu o oră mai târziu ca de obicei, oră pe care mi-aş fi petrecut-o scriind povestiri şi poezii de mare clasă.

Am aruncat o privire către August, care stătea lângă biroul ei, cu pagina lunii iulie în mână. Purta rochia ei cea albă cu eşarfa verde în chip de cingătoare, exact cum fusese îmbrăcată în ziua în care apărusem eu. Eşarfa nu se afla la brâul ei cu un scop precis – pur şi simplu o făcea să arate mai şic. Îşi fredona cântecul preferat: „Pe mormânt să-mi puneţi un stup de-albine / Când oi muri, să curgă mierea pân’ la mine”. Îmi trecu prin minte că mama lor trebuie să fi fost extraordinară.

— Haide, Lily, îmi spuse. Trebuie să lipim etichetele pe toate borcanele astea de miere şi nu suntem decât noi două.

Zach îşi petrecea ziua ducând borcanele cu miere în magazinele de prin tot oraşul şi adunând banii pentru

transporturile trecute., 3 ani dulci”, „aşa le spunea Zach. Deşi recoltasem deja cea mai mare parte din miere, albinele îşi vedeau în continuare de treabă, sugând de zor nectarul de oriunde îl găseau. (E imposibil să împiedici o albină să muncească, oricât de mult ai încerca.) Zach spunea că mierea lui August aducea profit de cincizeci de centi la livră[67]. Îmi imaginam că avea bani să-şi pună şi-n cap. Nu înţelegeam de ce nu locuia într-o vilă mare şi roz.

Aşteptând ca August să deschidă cutia cu ultimul transport de etichete Madona Neagră, m-am uitat cu atenţie la o bucată de fagure. Oamenii nu-şi dau seama cât de inteligente sunt albinele, sunt chiar mai inteligente decât delfinii. Albinele ştiu destulă geometrie încât să construiască şiruri întregi de hexagoane perfecte, cu unghiurile atât de impecabil trasate încât ai crede că folosesc rigle. Iau sucul din flori şi îl transformă în ceva ce tuturor oamenilor din lume le place să-şi pună pe biscuiţi. Şi am văzut cu ochii mei cum peste lădiţele lăsate de August în pădure au năvălit cam vreo cincizeci de mii de albine, cărora nu le-a trebuit mai mult de un sfert de oră să le cureţe lună, transmiţându-şi una alteia vestea în cine ştie ce limbaj evoluat de-al albinelor. Dar principalul e că sunt atât de harnice, încât se întâmplă să muncească până mor. Câteodată, îţi vine să le zici: „Da mai staţi locului şi odihniţi-vă un pic, meritaţi asta din plin”.

În vreme ce August scotocea prin cutie după etichete, m-am uitat la adresa expeditorului – Magazinul de Cadouri al Mănăstirii Sfânta Fecioară, Căsuţa poştala nr. 45, St. Paul, Minessotta. Apoi scoase un plic mare şi plin din sertarul biroului, pe care îl goli pe masă – erau etichete mai mici, diferite, pe care era tipărit: „MIERE MADONA NEAGRĂ, Tiburon, Carolina de Sud”.

Treaba mea era să trec cu un burete umed pe spatele

---

6 în original, honey money – „bani de miere44 (n.tr.)

7 O livră – aproximativ jumătate de kilogram (n.tr.)

etichetelor şi să i le dau lui August, care le lipea pe borcane, dar m-am oprit câteva momente ca să mă uit mai bine la imaginea Fecioarei negre pe care o privisem de atâtea ori, lipită pe plăcuţa de lemn a mamei. Am admirat şalul frumos, auriu, care îi acoperea capul şi care era împodobit cu stele roşii. Ochii ei erau misterioşi şi blânzi, iar pielea îi era de un cafeniu-închis şi lucios, ceva mai închisă la culoare decât pâinea prăjită şi arătând de parcă fusese unsă cu unt. De fiecare dată simţeam cum inima era gata să sară de la locul ei, atunci când mă gândeam că mama se uitase la aceeaşi imagine ca mine.

Nu vreau să mă gândesc unde aş fi ajuns dacă n-aş fi văzut etichetele cu imaginea Fecioarei în acea zi, în Magazinul General Frogmore Stew. Probabil aş fi ajuns să dorm pe malul tuturor gârlelor din Carolina de Sud. Bând apă din iazuri, laolaltă cu vacile. Făcând pipi ascunsă după tufişuri de merişor şi visând la luxul hârtiei igienice.

— Să nu mă-nţelegi greşit, am spus, dar nu m-am gândit niciodată că Fecioara Maria ar fi putut fi neagră până să văd icoana asta.

— O Fecioară cu pielea întunecată nu e un lucru chiar atât de neobişnuit pe cât crezi tu, zise August în Europa sunt sute, prin

Franţa sau Spania. Cea de pe etichetă e veche de când lumea. E Fecioara neagră din Breznichar, în Boemia.

— Şi cum ai aflat de ea? am întrebat-o.

Se opri din treabă şi zâmbi, de parcă i-aş fi adus aminte de un lucru plăcut la care nu se mai gândise de mult.

— Păi aş zice că totul a început cu iconiţele1 mamei. Le colecţiona ca orice bună catolică de pe vremea aceea-ştii la ce mă refer, la pozele alea mici cu sfinţi pe ele. Făcea schimburi cu ele, aşa cum îşi schimbă puştii între ei pozele cu jucători de baseball.

August începu să râdă sănătos la gândul ăsta.

— Bag mâna-n foc că avea cel puţin o duzină de icoane cu Fecioara neagră. Îmi plăcea la nebunie să mă joc mereu cu iconiţele ei, mai ales cu Fecioarele negre. Şi, după ce am început să merg la şcoală, am citit tot ce mi-a căzut în mână despre ele. Aşa am aflat despre Fecioara neagră din Breznichar, în Boemia.

Am încercat să spun „Breznichară*, dar n-am reuşit să pronunţ corect.

— Ei, uite că nu pot să-i pronunţ numele, dar îmi place *mult de tot* icoana ei.

Am trecut cu buretele umed pe spatele etichetei şi am urmărit-o pe August, care o lipea pe borcan, apoi o lipea şi pe cea de-a doua sub ea, aşa cum făcuse deja de mii de ori.

— Şi altceva ce-ţi mai place cu adevărat, Lily? Ce iubeşti tu pe lumea asta?

Nimeni nu mă mai întrebase vreodată aşa ceva. Ce iubeam eu pe lumea asta? îmi stătea pe limbă să-i spun că-mi plăcea fotografia mamei, că îmi plăcea cum stătea sprijinită de maşină, cu părul arătând exact ca al meu, şi că îmi plăceau şi mănuşile ei, şi iconiţa ei cu Fecioara neagră cea cu nume imposibil de pronunţat, dar mi-am înghiţit cuvintele.

— Ei bine, o iubesc pe Rosaleen şi îmi place să scriu povestiri şi poezii – dacă-mi dai ceva de scris, mă faci fericită. După

1 în original, *prayer cards* – cărţi de rugăciune (aici „cărţi” a ne sensul din „cărţi de joc”), icoane pe carton, folosite de credincioşii catolici în timpul rugăciunii. (n.tr.)

aceea, a trebuit să mă opresc şi să reflectez. Apoi am continuat: Poate paie ceva prostesc, dar după şcoală îmi place să pun alune sărate într-o sticlă de coca-cola şi s-o beau, iar când termin cu ea, îmi place să o întorc cu fundul în sus şi să văd de unde vine.

Odată, pusesem mina pe o sticlă din Massachusetts,

pe care o păstrasem ca dovadă a faptului că unele lucruri pot ajunge foarte departe în viaţă.

— Şi îmi place albastrul – albastrul ăla aprins, albastru ca pălăria lui May de la întâlnirea Fiicelor Mariei. Şi, de când am venit aici, am învăţat să iubesc albinele şi mierea.

Voiam să adaug: „Şi pe tine te iubesc”, dar mi-a fost ruşine.

— Ştiai că într-una din limbile eschimoşilor există treizeci şi două de cuvinte pentru „iubire”? mă întrebă August şi noi n-avem decât unul. Suntem atât de limitaţi, încât uite, tu eşti nevoită să te foloseşti de acelaşi cuvânt atunci când spui că o iubeşti pe Rosaleen şi atunci când spui că-ţi place cola cu alune sărate1. Nu e păcat că nu ştim să spunem lucrul ăsta în mai multe moduri?

Am dat din cap, întrebându-mă dacă nu cumva August ştia tot ce era de ştiut pe lume. Probabil că una dintre cărţile pe care le citise în lunile august din copilăria ei fusese despre eschimoşi.

— Poate că trebuie să inventăm noi mai multe moduri de a o spune, adăugă ea. Apoi zâmbi. Ştii că şi mie-mi plac tare mult alunele în coca-cola? Şi că albastrul e culoarea mea preferată?

Ştiţi zicala aia: „Cine se-aseamănă se-adună”? Ei bine, exact asta am simţit eu atunci.

Lipeam etichetele pe borcanele cu miere de tupelo[89], pe care eu şi Zach o adusesem din stupii de pe pământul lui Clayton Forrest, plus câteva borcane cu miere violetă, care venea din stupul unde albinele se îndopaseră cu suc din boabele de soc. Era un amestec frumos de culori – pielea întunecată a Fecioarei negre, pusă în valoare de auriul mierii. Din păcate, lucrurile nu stăteau la fel şi cu

---

8 în limba engleza, verbul to love are atît înţelesul de „a iubi**, cît şi cel de „a plăcea**, (n.tr.)

9 Copac care creşte în estul Statelor Unite. (n.tr.)

mierea violetă.

— Şi cum ai ajuns să pui icoana Fecioarei negre pe borcanele tale cu miere? am întrebat-o.

Curiozitatea mă rodea încă din ziua în care ajunsesem în Tiburon. De obicei, pe etichetele borcanelor cu miere nu vedeai decât urşi – tare plicticos, dacă stai să te gândeşti.

August se opri, ţinând un borcan în mână, cu privirea pierdută în depărtare, de parcă ar fi căutat un răspuns, iar de răspunsul ăla ar fi depins fericirea ei pe ziua aceea.

— Păcat că n-ai fost aici, să le vezi pe Fiicele Mariei în ziua în care au dat cu ochii pentru prima dată de eticheta asta. Şi ştii de ce? Pentru că, atunci când s-au uitat la ea, şi-au dat seama, pentru prima oară în viaţă, că Dumnezeu şi sfinţii pot să aibă, la fel de bine, pielea neagră. Vezi tu, Lily, cu toţii avem nevoie de un Dumnezeu care să arate ca noi.

Într-adevăr, mare păcat că nu fusesem acolo atunci când Fiicele Mariei făcuseră marea descoperire. Mi le-am imaginat bucurându-se de asta, ţipând şi chiuind cât le ţinea gura, cu pălăriile lor fantastice pe cap. Şi cu nişte pene zburând prin jur.

Câteodată, mă trezeam că-mi bâţâiam piciorul atât de tare, încât eram sigură că n-ar mai fi lipsit mult până să mi se desprindă din gleznă şi să cadă. Rosaleen îi zicea „picior de drac”. Aruncând o privire în jos, am văzut că piciorul meu o luase razna de-a dreptul. De obicei, se întâmpla în serile în care ne spuneam rugăciunea în faţa Maicii Lanţurilor. De parcă picioarelor mele le venea cheful să se ridice şi să danseze conga prin cameră.

— Şi statuia Fecioarei negre din salon cum a ajuns la tine? am întrebat.

— N-aş putea să-ţi răspund exact. Ştiu doar că a ajuns în familia noastră la un moment dat îţi aduci aminte de povestea cu Obadiah, care a dus statuia în casa de

închinăciune şi cu sclavii care au crezut că era Fecioara Maria care coborâse printre ei?

Am dat din cap. Îmi aduceam aminte fiecare detaliu. O văzusem în minte de mii de ori de când mi-o povestise August. Obadiah în genunchi, în noroi, aplecat peste statuia adusă de apă. Statuia ridicându-se, mândră, în casa de închinăciune, cu pumnul încleştat şi toţi cei care veneau să-i atingă inima, sperând să găsească acolo puterea de a rezista.

— Ştii, făcu August, apucându-se din nou să lipească etichete, de fapt, nu e decât figura de la prora unei nave vechi, dar oamenii aveau nevoie de îmbărbătare şi de ajutor, aşa că, atunci când se uitau la ea, o vedeau pe Fecioara Maria şi, în cele din urmă, spiritul Mariei a ajuns să locuiască în ea. Spiritul ei e peste tot, Lily, peste tot. În pietre, şi în copaci, şi chiar în oameni, dar, câteodată, se adună în anumite locuri, de unde ni se arată într-un fel aparte.

Nu mă gândisem niciodată la asta, şi ideea m-a lăsat puţin perplexă, făcându-mă să mă gândesc că, poate, habar n-aveam pe ce lume trăiam de fapt şi că poate nici profesorii mei de la şcoală n-aveau habar, dacă te gândeşti că vorbeau despre orice lucra de pe lume de parcă n-ar fi fost decât carbon, şi oxigen, şi mineral – chestiile cele mai banale şi mai plicticoase posibil. Am început să mă gândesc la o lume plină ochi cu Marii deghizate, ascunse peste tot, şi cu inimi roşii vârâte prin cine ştie ce cotloane sau aşezate la vedere, astfel încât oamenii să le poată atinge – doar că nimeni nu le recunoştea drept ceea ce erau cu adevărat.

August aşează într-o cutie de carton borcanele pe care lipise deja etichetele, apoi puse cutia pe podea şi scoase alte borcane.

— Încerc doar să-ţi explic cum se face că ai noştri au avut atâta grijă de Maica Lanţurilor şi au trecut-o din

generaţie în generaţie. Cel mai probabil, a ajuns în familia bunicii mele cândva, după Războiul Civil.

Când eram mai mică decât tine, eu, June şi May – şi April, care trăia încă – ne petreceam toată vacanţa de vară la bunica. Ne aşezam pe covorul din salon şi mama-mare – aşa-i ziceam – ne spunea povestea. De fiecare dată când termina, May o ruga:

Mamă-mare, mai spune-o o dată", şi mama-mare o mai spunea o dată de la început până la sfârşit. Îţi jur că, dacă îmi aşezi un stetoscop pe inimă şi asculţi prin el, ai să auzi vocea bunicii, care repeta povestea la nesfârşit

Eram atât de prinsă de ce-mi spunea August, încât mă oprisem din lucru – îmi doream şi eu să am o astfel de poveste, care să trăiască în mine atât de intens, încât să o poţi auzi la stetoscop, în locul poveştii în care o ucideam pe mama şi mă ucideam, cumva, şi pe mine însămi în acelaşi timp.

— Poţi să te ocupi şi de etichete în timp ce asculţi, zise August, zâmbind.

Aşaa… ei bine, după ce a murit mama-mare, statuia a ajuns la mama. Mama o aşezase în dormitorul ei. Tata nu putea suporta s-o vadă acolo. Voia să scape cumva de statuie, dar mama i-a spus: „Dacă pleacă statuia, plec şi eu cu ea". Cred că mama a devenit catolică din pricina statuii, ca să poată îngenunchea în faţa ei fără să i se pare că făcea ceva ciudat o găseam acolo, vorbind cu statuia de parcă erau două vecine la un ceai dulce, de la gheaţă. Mama o tachina câteodată pe Maica Lanţurilor, spunându-i: „Auzi, cred că era mai bine dacă făceai o fată".

August lăsă borcanul din mână, şi pe chipul ei trecu o umbră, un amestec de durere, de voioşie şi de dor. „Îi e dor de mama ei", mi-am spus.

Am încetat să mai umezesc etichetele, ca să nu i-o iau înainte. Când ridică din nou borcanul, am întrebat-o:

— Ai crescut în casa asta?

Voiam să aflu tot ce era de aflat despre ea.

August scutură din cap.

— Nu, aici a crescut mama. Aici îmi petreceam verile, adăugă ea. Vezi tu, asta a fost casa bunicilor mei, şi pământul din jur la fel. Şi mama-mare creştea albine, chiar acolo unde sunt şi acum stupii. Nimeni de pe-aici nu mai văzuse vreo femeie care să se ocupe de albinărit, până să apară ea. Îi plăcea să le spună tuturor că femeile ajung prisăcari mai buni decât bărbaţii pentru că au ele ceva care le face să fie în stare să iubească gângăniile care înţeapă. Asta vine după ani de zile în care-şi iubesc bărbaţii şi copiii, aşa spunea mama-mare.

August începu să râdă; şi eu la fel.

— Bunica ta te-a învăţat să ai grijă de albine?

August îşi scoase ochelarii şi îi şterse cu eşarfa de la brâu.

— M-a învăţat mult mai multe lucruri despre albine, nu numai cum să am grijă de ele. Îmi spunea întruna poveşti cu albine.

Am ciulit imediat urechile.

— Spune-mi şi mie una, am rugat-o.

August se lovi cu degetul în frunte de parcă ar fi încercat să scoată povestea din cine ştie ce sertar ascuns al minţii ei. Apoi, ochii i se luminară şi spuse:

— Ei bine, odată, mama-mare mi-a povestit că s-a dus la stupi în seara de Crăciun şi-a auzit albinele intonând povestea de Crăciun exact aşa cum e ea scrisă în Evanghelia după Luca, cuvânt cu cuvânt.

August începu să cânte şi ea încetişor.

— Şi a născut pe Fiul său, Cel Unul-Născut şi L-a înfăşat şi L-a culcat în iesle.

Am chicotit.

— Şi chiar crezi că le-a auzit cântând?

— Da şi nu, răspunse ea. Unele poveşti trebuie

înţelese la propriu, Lily. Dar altele, ca aceasta, trebuie înţelese la modul figurat, ceea ce nu înseamnă că sunt mai puţin adevărate. Înţelegi ce vreau să spun?

Nu înţelegeam nimic.

— Nu tocmai, i-am spus.

— Vreau să spun că albinele nu intonau *de-adevăratelea* versetele din Evanghelia lui Luca, şi totuşi, dacă ai urechi de auzit, poţi să asculţi bâzâitul unui stup de albine şi să auzi povestea de Crăciun venind de undeva, dinăuntrul tău. Poţi să auzi lucrurile care ne vorbesc în linişte de cealaltă parte a lumii de zi cu zi, lucruri pe care nimeni altcineva nu le poate auzi. Mama-mare avea astfel de urechi. Mama, pe de altă parte, nu prea avea darul ăsta. Cred că a sărit peste o generaţie.

Muream de curiozitate să aflu cât mai multe despre mama ei.

— Bag mina-n foc că şi mama ta creştea albine, i-am spus.

Întrebarea mea păru s-o amuze.

— Dumnezeule, nu, n-o interesau deloc. Pleca de aici cât de repede putea şi mergea să stea la un văr al ei, în Richmond. Lucra la spălătoria unui hotel. Îţi aduci aminte de ziua în care ai ajuns aici, când ţi-am spus că am crescut în Richmond? De acolo era tata. A fost primul dentist de culoare din Richmond. A întâlnit-o pe mama când ea s-a dus la el din pricina unei dureri de dinţi.

Am rămas o clipă pe gânduri, reflectând la ciudăţenia vieţii. Dacă n-ar fi fost durerea aia de dinţi, August n-ar fi fost aici. Nici May, nici June, nici mierea Madona Neagră şi nici eu n-aş sta aici, vorbind cu ea.

— Îmi plăcea mult Richmond, dar aici mă simţeam acasă, zise ea. Când am mai crescut, abia aşteptam să vină vacanţa de vară şi să mă întorc aici, iar când a murit mama-mare, nouă nea lăsat casa şi pământul, mie, lui June şi lui May. În curând au să se împlinească optsprezece ani

de când stau aici şi cresc albine.

Soarele bătea în fereastra magaziei, apărând şi dispărând din când în când, după cum treceau norii prin faţa lui. O vreme, am continuat să lucrăm fără să spunem nimic, în liniştea gălbuie. Mi-era teamă să n-o obosesc cu întrebările mele. În cele din urmă, nu m-am mai putut abţine. Am întrebat-o:

— Şi ce-ai făcut în Virginia înainte să vii aici?

Îmi aruncă o privire care voia să spună: „Dumnezeule, da multe mai vrei să ştii”, dar apoi începu să turuie, fără ca mâinile să-i încetinească din lucru câtuşi de puţin.

— Am studiat la Colegiul pedagogic al negrilor din Maryland. Şi June la fel, dar după aceea ne-a fost greu să ne găsim de lucru, pentru că nu există prea multe posturi de profesori negri. Am lucrat nouă ani ca menajeră. Până la urmă, mi-am găsit un post de profesor de istorie. Asta a durat şase ani, apoi ne-am mutat aici.

— Şi June?

August râse.

— Pe June n-ai s-o vezi vreodată făcând pe menajera pentru nişte albi. A lucrat la o firmă de pompe funebre a unor negri – îmbrăca morţii şi îi pieptăna. Părea a fi munca ideală pentru June. Cred că se împăca bine cu morţii.

— May spunea că June a fost cât pe-aci să se mărite la un moment dat

— Aşa e. Asta a fost acum zece ani.

— Mă întrebam dacă…

M-am oprit, încercând să găsesc cuvintele potrivite.

— Te întrebai dacă am fost şi eu vreodată cât pe-aci să mă mărit

— Îhî, am spus. Asta mă întrebam.

— Am hotărât că măritişul nu e de mine. Aveam deja parte de destule restricţii şi fără ca un bărbat să se-aştepte

să-l servesc şi să stau după el. Nu că am ceva împotriva căsătoriei ca idee, Lily, dar nu prea-mi place ceea ce înţeleg oamenii din ea.

„Nu numai căsătoria e prost înţeleasă”, mi-am spus. Şi eu, când îl slujeam pe T. Ray ca o servitoare, deşi eram doar tată şi fiică? „Toarnă-mi nişte ceai, Lily. Fă-mi pantofii cu cremă, Lily. Du-te şi adu-mi cheile de la camionetă, Lily”. Speram sincer ca August să nu se fi referit la genul ăsta de lucruri când vorbise despre măritiş.

— Şi n-ai fost niciodată îndrăgostită? am întrebat-o.

— Să fii îndrăgostită şi să te măriţi, astea-s două lucruri cu totul diferite. Sigur că am fost odată îndrăgostită. Nimeni n-ar trebui să treacă prin viaţă fără să se îndrăgostească măcar o dată.

— Dar nu-l iubeai îndeajuns încât să te măriţi cu el?

August îmi zâmbi.

— Ba da, l-am iubit îndeajuns, îmi spuse. Doar că-mi iubeam libertatea mai mult decât îl iubeam pe el.

Am lipit etichete până ce-am rămas fără borcane. Apoi, în joacă, am mai umezit una şi mi-am lipit-o pe tricou, între stai.

August se uită la ceas, anunţând că lucrasem atât de repede, încât mai aveam o oră întreagă liberă înainte de prânz.

— Haide, îmi spuse. Hai să patrulăm niţel!

Deşi „patrulasem” deja împreună cu Zach, nu mai trecusem cu ea pe la stupi de când fusesem prima oară. Mi-am tras pe mine o pereche de pantaloni lungi, de bumbac, care fuseseră ai lui June, şi o cămaşă albă de-a lui August, pe ale cărei mâneci a trebuit să le suflec de vreo zece ori până să-mi vină. Apoi mi-am pus casca de explorator din junglă pe cap, coborându-mi plasa peste faţă.

Am luat-o către păduricea de lângă casa cea roz, cu poveştile ei încă înconjurându-mi umerii. Le putem simţi

atingându-mă ici şi colo, ca un şal adevărat.

— Nu înţeleg un lucru, am spus.

— Care anume?

— Cum se face că ţi-ai zugrăvit casa în rozul ăsta, dacă albastrul e într-adevăr culoarea ta preferată?

Începu să râdă.

— Asta e isprava lui May. Era cu mine în ziua în care m-am dus la magazinul de vopsele ca să aleg culoarea. Mă gândeam la o nuanţă foarte drăguţă de maro către bronz, dar lui May i s-au lipit ochii de culoarea asta – se numeşte roz caraib. Spunea că îi vine cheful să danseze flamenco atunci când o vede. Şi-atunci m-am gândit: E de un prost gust teribil şi jumătate din oraş o să vorbească numai despre asta, dar, dacă reuşeşte s-o înveselească pe May, atunci probabil că ar fi cazul s-o vadă în fiecare zi.

— Şi eu, care am crezut tot timpul că-ţi place rozul, i-am spus.

Începu din nou să râdă.

— Vezi tu, unele lucruri nu sunt chiar atât de importante, Lily. Ca de pildă culoarea casei în care locuieşti. Cât de mult înseamnă asta, dacă te gândeşti la viaţă în general? Dar a face un om fericit, asta da, *asta* e important. Singura problemă cu oamenii e…

— Că nu-şi dau seama ce e important şi ce nu e, am spus, continuându-i ideea şi umflându-mă în pene din pricina asta.

— Voiam, de fapt, să spun că *ştiu* foarte bine ce e important, dar nu *aleg* asta. Ştii cât de greu e să alegi, Lily? O iubesc mult pe May, dar a fost tare greu să aleg rozul caraib. Cel mai greu lucru de pe lumea asta e să hotărăşti ce e mai important pentru tine.

Nu vedeam nici picior de albină, pe nicăieri. Stupii arătau ca un cartier abandonat, în aerul care tremura din cauza căldurii. Aveam impresia că albinele stăteau înăuntru, în stupi, şi-şi făceau siesta. Poate că exageraseră

într-adevăr cu munca şi acum picau de oboseală.

— Unde sunt? am întrebat-o.

August îşi duse un deget la buze, făcându-mi semn să tac. Îşi scoase casca şi-şi aşeză capul pe capacul unui stup.

— Hai să asculţi, şopti ea.

Mi-am scos şi eu casca, vârându-mi-o sub braţ, şi mi-am aşezat urechea pe stup, aşa încât stăteam nas în nas cu August.

— Auzi? mă întrebă ea.

Din stup ieşea un sunet, ca un murmurat continuu, subţire şi puternic, de parcă pusese cineva ceainicul pe foc şi acum apa începuse să fiarbă.

— Răcesc stupii, zise ea, şi răsuflarea ei cu un miros de mentă îmi izbi faţa. Ăsta e sunetul pe care-l fac o sută de mii de aripi de albine transformate în ventilatoare.

Închise ochii şi trase adânc aer în piept, aşa cum fac oamenii la vreun concert al unei orchestre faimoase, atunci când vor să arate cât de mult ştiu să aprecieze muzica aia rafinată. Sper să nu sune stupid dacă spun că nu auzisem niciodată ceva atât de frumos la combina mea hi-fi de-acasă. E genul de sunet pe care trebuie să-l asculţi cu urechile tale, să auzi nota aceea perfectă, cu armoniile ei şi cu volumul care se schimbă continuu. Aveam urechile aşezate pe un tonomat uriaş.

Apoi obrazul lipit de stup începu să-mi vibreze de parcă muzica începea să-mi intre în pori. Puteam vedea cum pielea lui

August pulsează şi ea. Când ne-am ridicat capetele, obrajii îmi amorţiseră şi mă mâncau.

— Tocmai ai ascultat varianta lor de aer condiţionat, zise August. Majoritatea oamenilor habar n-au cât de complicată e viaţa într-un stup. Albinele au o viaţă secretă despre care noi nu ştim nimic.

Îmi plăcea tare mult ideea că albinele aveau o viaţă

secretă, aşa cum era a mea în momentul acela.

— Şi ce alte secrete mai au albinele? am întrebat-o.

— Păi, de exemplu, fiecare albină are rolul ei în stup.

Îmi explică totul, de la cap la coadă. Constructoarele erau cele care construiau fagurii. I-am spus că, după felul în care desenau hexagoanele, trebuie că erau în stare să facă tot felul de calcule complicate în cap, iar ea zâmbi şi-mi spuse că da, constructoarele erau bune la matematică.

Albinele de câmp, care ieşeau din stup, în căutarea nectarului şi a polenului, erau cele care se pricepeau la navigaţie şi aveau inimile cele mai puternice. Mai erau nişte albine demne de milă, care se numeau gropari şi a căror treabă era să care albinele moarte afară din stup şi să păstreze totul curat lună. Albinele doici, îmi mai spuse August, se ocupau cu hrănitul bebeluşilor de albină. Probabil că ele erau cele cărora le plăcea să se sacrifice, aşa cum făceau unele femei pe la petrecerile organizate de biserică, spunând: „Nu, ia tu pieptul de pui, eu sunt mulţumită cu gâtul şi târţiţa, vorbesc serios”. Singurii masculi erau bondarii, care nu făceau decât să taie frunze la câini, aşteptând să le vină rândul să se împerecheze cu matca.

— Şi, bineînţeles, adăugă August, mai sunt regina şi slujitoarele ei.

— Are slujitoare?

— Sigur că are, sunt ca nişte doamne de companie. Ele o hrănesc, o spală, o încălzesc sau o răcoresc după cum e cazul. Le vezi întotdeauna în jurul ei, preocupate doar de soarta ei. Le-am văzut chiar mângâind-o.

August îşi aşează din nou casca pe cap.

— Cred că şi eu aş avea nevoie de mângâiere dacă mi-aş petrece toată ziulica, şapte zile pe săptămână, făcând ouă.

— Asta e tot ce face? Ouă?

De fapt, nu prea ştiam ce-ar fi trebuit mai degrabă să

facă, doar nu era să poarte o coroană şi să şadă pe tron, dând ordine în stânga şi-n dreapta.

„Mama celor mulţi”.

Mi-am pus şi eu casca pe cap, în vreme ce August ridica uşor capacul stupului. În momentul în care albinele au ţâşnit dintr-odată afară, în vârtejuri de zgomot şi de haos, aproape că am sărit în sus de fiică.

— Nu te mişca, îmi spuse August Aminteşte-ţi ce ţi-am spus. Nu te speria.

O albină zbură drept către fruntea mea şi se lovi de plasă atât de tare, încât am simţit-o atingându-mi pielea.

— Ăsta e un avertisment zise August când se lovesc de fruntea ta, îţi spun: „Vezi că sunt cu ochii pe tine, aşa că ai grijă”. Trimite-le iubire şi totul o să fie în regulă.

„Vă iubesc, vă iubesc, am spus, în gând VĂ IUBESC”. Am încercat s-o spun în treizeci şi două de moduri diferite.

August scoase ramele cu faguri fără să-şi pună măcar mănuşile. Câtă vreme a lucrat, albinele s-au învârtit în jurul nostru, din ce în ce mai repede, până ce am simţit pe faţă curentul pe care îl stârneau. Asta mi-a amintit de felul în care zburaseră albinele în camera mea, ieşind din ziduri, ţintuindu-mă în mijlocul unui vârtej de aripi.

M-am uitat la umbrele de pe pământ. Roiul de albine, semănând cu o pâlnie. Eu, nemişcată ca un ship. August aplecată peste stup, verificând ramele, căutând ceara adunată pe faguri, cu casca ei în formă de semilună care se mişca încoace şi-ncolo.

Albinele începură să se aşeze pe umerii mei, aşa cum se aşază păsările pe firele de telefon. Se înşirau pe braţele mele şi pe plasă, aşa încât nu mai reuşeam să văd mare lucru. „Vă iubesc, vă iubesc”. Îmi acoperiseră tot trupul, îmi umpluseră până şi manşetele suflecate ale pantalonilor.

Am început să respir din ce în ce mai repede, în timp ce pieptul mi se strângea sub o apăsare nevăzută care devenea din ce în ce mai puternică, până ce, dintr-odată,

de parcă apăsase cineva pe un buton oprind maşina de produs panică, am simţit că mă relaxam. Mintea îmi deveni nefiresc de calmă, de parcă o parte din mine se despărţise de corp şi stătea într-un copac, urmărind spectacolul de la distanţă. Cealaltă jumătate a mea dansa cu albinele. Nu mă mişcam nici atâtica, dar, în mintea mea, mă învârteam prin văzduh împreună cu ele. Intrasem în conga albinelor.

Aş zice că uitasem unde mă aflam. Cu ochii închişi, mi-am ridicat încet braţele, fluturându-le printre albine, până ce m-am oprit, în cele din urmă, cu ele întinse, într-un loc de vis, unde nu mai fusesem niciodată. Capul mi se dădu pe spate şi gura mi se deschise. Pluteam undeva, într-un loc care n-avea prea mult de a face cu viaţa. De parcă mestecasem scoarţă de eucalipt şi ameţisem.

Pierdută printre albine, m-am simţit de parcă aş fi fost aruncată pe un câmp cu trifoi fermecat care mă făcea imună la orice, de parcă August mi-ar fi dat pe la nas cu afumătoarea de albine şi m-ar fi amorţit atât de tare, încât nu mai puteam decât să-mi întind braţele şi să mă legăn.

Apoi, pe neaşteptate, toată siguranţa îmi dispăru şi tot locul gol dintre buric şi coşul pieptului începu să mă doară. Locul unde simţeam lipsa mamei. O vedeam pe mama în garderobă, vedeam fereastra înţepenită, geamantanul de pe podea. Am auzit ţipetele, apoi explozia. Aproape că m-am prăbuşit. Mi-am coborât braţele, dar nu am deschis ochii. Cum ar fi să-mi duc viaţa mai departe, ştiind toate astea? Ce-aş fi putut să fac, astfel încât imaginile să dispară? De ce nu putem să ne întoarcem în timp şi să reparăm toate greşelile pe care le-am făcut?

După aceea, mintea mea îşi aminti de plăgile pe care Dumnezeu avea obiceiul să le trimită pe la începuturile carierei lui, cele care trebuiau să-l facă pe faraon să se răzgândească şi să-l lase pe Moise să-şi scoată poporul din Egipt „Lasă-mi poporul să plece”, spusese Moise. Văzusem la cinema plaga lăcustelor, cerul plin de hoarde întregi de

insecte care arătau ca avioanele de kamikaze. În camera mea de la ferma de piersici, în prima seară în care apăruseră albinele, mi-am închipuit că asta era un fel de plagă specială pentru T. Ray. Că ăsta era modul lui Dumnezeu de a spune: „Lasă-mi fiica să plece”, şi poate că într-adevăr asta au fost, o plagă care m-a eliberat.

Dar aici, acum, înconjurată din toate părţile de albine înarmate cu acele lor, cu pântecul care-mi zvâcnea cu putere, am ştiut că *albinele acestea* nu erau deloc o plagă. Mă simţeam de parcă slujitoarele reginei erau acolo, cuprinse de iubire pentru mine, mângâindu-mă într-o mie de locuri deodată. „Ia te uită cine-a venit la noi, e Lily! E aşa de obosită şi de pierdută. Haideţi la ea, suratelor”. Eram stamina unei flori care nu înceta să se învârtească. Mă aflam în mijlocul mângâierilor lor.

— Lily… Lily. Numele meu venea din depărtări., JLily!”

Am deschis ochii. August se uita la mine prin ochelarii ei.

Albinele îşi scuturaseră polenul de pe picioruşe şi acum începeau să intre din nou în stup. Se vedeau grăunţele de polen zburând prin aer.

— Te simţi bine? mă întrebă August

Am dat din cap. Oare chiar mă simţeam bine? Habar n-aveam.

— Cred că ştii foarte bine că noi două trebuie să avem o mică discuţie. Şi de data asta n-are să mai fie despre mine, ci despre tine.

Îmi doream să-i dau un avertisment ca albinele, lovindu-mă de fruntea ei sau măcar ciocănind-o cu degetul. „Vezi că sunt cu ochii pe tine. Ai grijă, nu merge mai departe”.

— Ştiu, am răspuns.

— Ce-ar fi să facem asta acum?

— Nu acum.

— Dar, Lily…

— Mor de foame, am spus. Cred c-am să mă întorc acasă să văd dacă nu cumva e gata prânzul.

N-am aşteptat să mai spună ceva. Îndreptându-mă către casa cea roz, aproape că auzeam sfârşitul frazei ei. Mi-am atins locul de pe bluză unde lipisem eticheta cu Fecioara neagră. Începea să se desprindă.

În toată casa mirosea a bame prăjite. Rosaleen tocmai punea masa în bucătărie, iar May scotea miejii aurii din tigaia plină cu ulei. Nu ştiu cum de se hotărâseră să gătească bame, de obicei mâncam fie sandvişuri cu mortadella, fie sandvişuri cu mortadella.

May nu mai avusese nicio criză de când aruncase June cu roşii după Neil, aşa încât mergeam toate în vârful picioarelor. După atâta timp, mi-era teamă că până şi o bamă arsă ar fi putut să declanşeze criza.

Am declarat că muream de foame, iar Rosaleen mi-a spus să am răbdare. Buza de jos îi era umflată din cauza tutunului de mestecat pe care şi-l îndesase între ea şi gingie. Mirosul o urma peste tot prin bucătărie, de parcă-l ducea în lesă – un amestec de mirodenii, de pământ şi de frunze putrede. Copleşită de mirosul de bame prăjite şi de cel de tutun de mestecat, aproape că nu mai puteam respira. Rosaleen traversă veranda din spate, scoase capul pe uşă şi trimise un jet de salivă peste hortensii.

Nimeni nu putea să scuipe ca Rosaleen. Îmi spuneam, câteodată, poveşti în care ea câştiga o mie de dolari la un concurs de scuipat, şi atunci mergeam amândouă să stăm într-un hotel drăguţ din Atlanta şi comandam cina în cameră. Dintotdeauna îmi dorisem să stau într-un hotel, dar acum, dacă mi-ai fi spus că puteam să stau în orice hotel luxos, cu piscină încălzită şi televizor în cameră, aş fi refuzat şi aş fi rămas în casa cea roz.

De câteva ori însă, dimineaţa, imediat după trezire, mă gândisem la casa de la ferma cu piersici şi-mi fusese

dor de ea preţ de o clipă sau două, înainte de a-mi aminti de statul în genunchi pe podeaua bucătăriei, cu pietricelele care-mi găureau rotulele, sau încercând să ocolesc grămezile de nervi ale lui T. Ray, dar sfârşind, mai întotdeauna, prin a călca fix în mijlocul lor. Îmi aminteam cum sărea la mine zbierând: „Să dea dracu' dacă nu te…" Am încasat cea mai zdravănă palmă din viaţa mea atunci când l-am întrerupt şi l-am întrebat: „Dacă nu mă ce?" O plimbare scurtă pe aleea amintirilor mă făcea să-mi treacă pe loc dorul de casă. Aş fi ales casa cea roz în orice moment

Zach se strecură în bucătărie în spatele lui August

— Vai de capul meu, avem bame şi cotlete de porc la prânz! Da ce sărbătorim? o întrebă August pe May.

May se dădu mai aproape de ea şi-i spuse cu voce joasă:

— N-am mai fost la zid de cinci zile.

Se vedea cât de mândră era de asta, cât de mult voia să creadă că scăpase pentru totdeauna de plânsul acela isteric, se vedea că gătise într-adevăr prânzul ăsta cu bame pentru că simţea nevoia să sărbătorească.

August îi zâmbi.

— Cinci zile, pe bune? Păi atunci, chiar e cazul să sărbătorim, zise ea.

Cât despre May, strălucea de bucurie.

Zach se trânti într-un scaun.

— Ai dus mierea? îl întrebă August.

— Da, am dus borcanele peste tot în afară de biroul domnului Clayton, răspunse el.

Începu să se joace nervos cu tot ce-i cădea în mână. Mai întâi cu faţa de masă, apoi cu un fir care-i atârna din cămaşă. De parcă îl mânca limba să spună ceva.

August îl măsură din privire.

— Ce te roade?

— N-o să-ţi vină să crezi ce vorbesc oamenii în oraş, zise el. Unii spun că o să vină Jack Palance în Tlburon weekendul ăsta şi că o să aducă şi-o negresă cu el.

Ne-am oprit toate şi ne-am uitat una la cealaltă.

— Cine mai e şi Jack Palanca ăsta? făcu Rosaleen. Deşi nu începusem încă să mâncăm, muşcase deja dintr-un cotlet de porc şi acum vorbea şi mesteca de zor cu gura deschisă în acelaşi timp. Am încercat să-i prind privirea, arătând cu degetul către gura mea închisă, spetind să înţeleagă mesajul.

— E o vedetă de cinema, zise Zach.

June scoase un sunet dispreţuitor pe nas.

— Ce prostie mai e şi asta? Ce să facă o vedetă de cinema în Tiburon?

Zach ridică din umeri.

— Am auzit că sora lui stă aici şi vine s-o vadă, iar vineri o s-o ducă pe negresa aia la cinema. Nu la balcon, ci jos, în secţiunea albilor.

August se întoarse către May.

— Ce-ar fi să te duci până-n grădină şi să culegi nişte roşii? O salată de roşii ar merge de minune cu prânzul ăsta, zise ea, apoi aşteptă până ce May ieşi pe uşă.

Mi-am dat seama că se temea ca nu cumva să se aleagă praful de prânzul cu bame al lui May din pricina încercării lui Jack Palance de a vâri cu forţa egalitatea rasială în cinema.

— Şi ce părere au oamenii despre asta? încep să se aprindă spiritele? îl întrebă ea pe Zach.

Avea o privire gravă.

— Da, doamnă, răspunse el. La fierăria lui Garret erau nişte albi care ziceau că o să stea de pază la cinema.

— Mnezeule mare, atâta ne-a trebuit, făcu Rosaleen.

June scoase un „hmmm”, în vreme ce August clătina din cap; mi-am dat atunci seama pentru prima oară cât de

importantă e pentru oameni culoarea pielii şi am realizat că, în ultima vreme, culoarea pielii părea a fi soarele, iar restul lucrurilor nu erau decât planete care se învârteau în jurul ei. De când se terminase şcoala şi începuse vacanţa de vară, nu mai dădeam decât peste asta. Mă săturasem până peste cap.

La începutul verii, apăruse în Sylvan un zvon cum că urma să vină un autobuz plin cu newyorkezi, care voiau să facă la ştrand acelaşi lucru pe care urma să-l facă Jack Palance la cinema. Să vezi panică. Ştirea provocase o criză cât toate zilele în tot oraşul, căci nenorocirea cea mai mare care li se poate întâmpla sudiştilor e să vină nişte tipi din nord şi să le spună cum să-şi trăiască viaţa. Şi după aia fusese nenorocirea cu albii de la benzinăria Esso. Îmi spuneam că ar fi fost mai bine ca Dumnezeu să renunţe cu totul la culoarea pielii.

Când May intră din nou în bucătărie, August spuse:

— Hai să ne bucurăm de prânzul ăsta, ceea ce-nsemna că nu era cazul să discutăm la masă despre Jack Palance.

May puse pe masă trei roşii mari şi, în vreme ce ea şi Rosaleen le tăiau felii, August merse în salon şi puse un disc cu Nat King Cole la pick-up – un pick-up atât de vechi, încât nici măcar nu se oprea de la sine atunci când se termina discul. Se dădea în vânt după Nat King Cole şi, când se întoarse, după ce dăduse volumul mai tare, avea pe chip expresia aia pe care o au oamenii când muşcă din ceva atât de bun, încât ai impresia că-i doare. June strâmbă din nas. Nu-i plăcea decât Beethoven şi toţi ăia ca el. Se duse în salon şi dădu volumul mai încet

— Nici măcar nu m-aud gândind, zise ea.

— Ştii ceva, cred că gândeşti prea mult, zise August. Ţi-ar prinde taie bine dacă te-ai mai opri din când în când din gândit şi-ai face exact ceea ce simţi.

June declară că o să ia prânzul în camera ei,

„mulţumesc frumos”.

Cu atât mai bine, pentru că tocmai mă uitam la roşiile pe care le tăiau Rosaleen şi May şi repetam în minte fraza pe care urma să i-o spun: „Nu vrei nişte roşii, June? Nu-i aşa că sunt extraordinare?” Cel puţin urma să fiu scutită de asta.

Am mâncat până am obosit ceea ce se-ntâmplă de obicei la reuniunile de familie din Carolina de Sud. Zach se ridică de la masă, spunând că mergea să-i ducă domnului Clayton Forrest o duzină de borcane de miere.

— Pot să merg şi eu? am întrebat

August îşi dărâmă ceaşca de ceai dulce, ceea ce era foarte ciudat. August nu vărsa niciodată nimic. May, da, dar nu August Ceaiul se răspândi pe toată masa, apoi începu să curgă pe podea. Îmi trecu prin cap că asta ar fi putut să-i provoace o criză lui May – o ceaşcă de ceai vărsată, ce tragedie. Dar May se ridică, fredonând fără grabă *Oh*! *Susanna* şi luă un prosop.

— Ştiu şi eu, Lily, zise August.

— Te rog.

Nu voiam decât să fiu singură cu Zach şi să-mi lărgesc orizontul vizitând biroul unui avocat adevărat.

— Bine atunci, zise ea.

Biroul se afla la un cvartal depărtare de strada principală, pe care intrasem în oraş, împreună cu Rosaleen, în acea duminică, cu mai bine de trei săptămâni în urmă. Nu arăta aşa cum îmi închipuisem eu că trebuie să arate un birou de avocatură. Era o casă mare, cu obloane negre şi o verandă care o înconjura pe toate cele patru laturi şi pe care se aflau nişte balansoare mari, în care probabil că se prăbuşeau clienţii uşuraţi atunci când aflau că procesele erau câştigate. Pe gazonul din faţa casei era o tăbliţă pe care scria: „CLAYTON FORREST, AVOCAT6.

Secretara lui era albă şi arăta cam de optsprezece

ani. Stătea la un birou aflat chiar la intrare şi-şi dădea cu ruj roşu ca focul. Avea părul coafat permanent, iar buclele ei aveau o nuanţă albăstruie.

— Bună ziua, domnişoară Lacy, zise Zach. Am mai adus nişte miere.

Închise tubul de mi, arătând uşor iritată.

— Iar miere, făcu ea, clătinând din cap. Oftă parcă dinadins şi începu să scotocească într-un sertar. Uite banii pentru borcanele dinainte.

Aruncă un plic pe birou, apoi mă măsură din cap până-n picioare.

— Eşti nouă pe-aici.

— Eu sunt Lily, i-am spus.

— Stă cu August, explică Zach.

— Stai *în casa ei*? întrebă ea.

Îmi stătea pe limbă să-i spun că i se întindea rujul prin cutele pe care le avea la colţurile buzelor.

— Da, doamnă, acolo stau.

— Asta-i încă una bună, făcu ea, apoi luă poşeta şi se ridică. Am programare la dentist Pune borcanele acolo, pe masă.

Mi-am imaginat-o dându-le, pe şoptite, vestea tuturor celor aflaţi în camera de aşteptare, înainte să le umble dentistul prin carii. „E o fată albă, una Lily, care stă cu negresele alea, surorile Boatwright Nu vi se pare ciudat? 6

Când ieşi pe uşă, domnul Forrest apăru din biroul lui. Primul lucru pe care l-am observat au fost bretelele lui roşii. Nu mai văzusem pe nimeni care să poarte bretele şi adevărul este că îi stătea bine, mergeau cu papionul lui roşu. Avea păr de culoarea nisipului şi sprâncene stufoase deasupra unei perechi de ochi albaştri, iar atunci când zâmbea, faţa i se încreţea într-un mod care îmi spunea că e un om bun. Atât de bun, încât se pare că era incapabil să se hotărască să scape de domnişoara Lacy.

— Cine-i domnişoara asta drăguţă? zise el, uitându-se la mine.

— Lily… ăăă… – nu-mi mai aminteam actualul meu nume de familie. Cred că asta a fost din cauză că spusese că sunt drăguţă, ceea ce fusese un şoc pentru nervii mei – … Lily pur şi simplu.

Stăteam acolo, arătând absolut nelalocul meu, cu un picior ascuns în spatele celuilalt

— Stau la August o perioadă, înainte să mă duc la mătuşa mea, în Virginia.

Cum era avocat, mă temeam că avea să mă pună să dau testul cu detectorul de minciuni.

— Ce drăguţ! Eu şi August suntem buni prieteni, zise el. Sper că te simţi bine la ea.

— Da, domnule. Foarte bine.

— La ce caz lucraţi? întrebă Zach, vârându-şi în mânecă plicul cu „bani dulci” şi aşezând cutia cu borcane pe o masă, chiar lângă fereastră. Pe ea scria, într-un chenar: „MIERE DE VÂNZARE”.

— Chestii banale. Contracte, testamente, de-alde de-astea. Dar am ceva şi pentru tine. Hai în birou, să-ţi arăt.

— Eu o să rămân aici să aranjez borcanele, am spus, deşi nu voiam să mă bag în discuţia lor şi, în plus, simţindu-mă în prezenţa lui încă mai nelalocul meu ca de obicei.

— Eşti sigură? Poţi să vii şi tu dacă vrei.

— Sunt sigură. Îmi place aici.

Se îndepărtară împreună pe culoar, apoi am auzit o uşă închizându-se. Un claxon pe stradă. Zgomotul făcut de un aparat de aer condiţionat, din care picura apa într-un bol de mâncare pentru câini aflat pe podea. Am aşezat borcanele în piramidă. Şapte jos, patru la mijloc şi unul în vârf, dar fusese o idee nefericită, aşa că le-am dat jos şi le-am înşirat, pur şi simplu, pe masă.

Apoi am făcut câţiva paşi şi m-am uitat la fotografiile care acopereau un perete întreg. Era o diplomă a Universităţii Carolina de Sud şi încă una de la Universitatea Duke. Apoi venea o poză cu domnul Forrest într-o barcă, purtând ochelari de soare şi ţinând în braţe un peşte cam cât mine de mare. Apoi domnul Forrest dând mâna cu Bobby Kennedy. Ultima fotografie era cu domnul Forrest şi o fetiţă blondă, făcând baie în ocean. Fetiţa tocmai sărea peste un val. Împroşcase apa într-un evantai care se ridica în spatele ei, ca o coadă de păun făcută din stropi de apă, iar el îi întindea mâna, zâmbindu-i. Bag mâna-n foc că ştia care era culoarea ei preferată şi ce mânca la şcoală în pauza de prânz şi tot ce-i plăcea.

M-am aşezat pe una din cele două canapele roşii din cameră. Williams. În sfârşit, îmi aminteam de numele meu de familie. Am numărat ghivecele cu plante din încăpere. Patru. Plăcile de parchet dintre birou şi uşa de la intrare. Cincisprezece. Am închis ochii şi mi-am imaginat oceanul întinzându-se în faţa mea, de culoarea argintului proaspăt lustruit, cu spuma lui albă, cu lumina care invada totul. M-am văzut pe mine însămi sărind peste un val, în vreme ce T. Ray mă ţinea de mână, ajutându-mă să sar de fiecare dată. Trebuia să mă concentrez foarte tare pentru ca toate astea să se întâmple în mintea mea.

Treizeci şi două de cuvinte care înseamnă „iubire”, „a iubi”.

Oare era chiar atât de neconceput ca el să-mi adreseze unul din aceste cuvinte, fie şi cel rezervat lucrurilor umile, precum alunelor sărate din coca-cola? Era chiar atât de neconceput ca T. Ray să ştie că mie-mi plăcea albastrul? Şi dacă îi era dor de mine, şi dacă îşi spunea: „De ce, de ce n-am iubit-o mai mult?”

Telefonul domnişoarei Lacy era chiar acolo, pe birou. Am ridicat receptorul şi am format O, pentru operator.

— Un apel cu taxă inversă, vă rog, i-am spus şi i-am

dat numărul.

Am auzit telefonul de acasă sunând mai repede decât mă aşteptam. Am rămas cu privirea aţintită pe coridor, către uşa închisă, şi am numărat ţârâiturile. Trei, patru, cinci, şase…

— Alo.

Vocea lui îmi făcu inima să-mi sară până-n gât. Nu mă aşteptam deloc să-mi simt genunchii înmuindu-se. A trebuit să mă aşez pe scaunul domnişoarei Lacy, cu picioarele tremurându-mi.

— Un apel cu taxă inversă de la Lily Owens, spunea operatoarea. Îl acceptaţi?

— La dracu', sigur că-l accept, zise el.

Apoi, fără să aştepte să scot vreun cuvânt, începu:

— Lily, unde mama dracului eşti?

Mi-am îndepărtat receptorul de ureche, ca să nu-mi spargă timpanul.

— T. Ray, îmi pare rău că a trebuit să plec, dar…

— Spune-mi imediat unde eşti, ai auzit? Ai idee măcar în ce belea ai intrat? S-o Scoţi pe Rosaleen din spital, unde dracu' îţi erau minţile?

— Nu voiam decât…

— Îţi spun eu ce voiai. Voiai să dai de bucluc, şi ai reuşit până la urmă. Din cauza ta nu pot să merg pe stradă prin Sylvan fără să se holbeze lumea la mine. A trebuit să las baltă totul şi să mă apuc să te caut pe tine peste tot, şi între timp piersicile s-au dus naibii.

— Încetează să mai ţipi. OK? Am spus că-mi pare rău.

— Părerea ta de rău nu face nici cât o grămadă de piersici, Lily. Să dea dracu' dacă nu…

— Am sunat pentru că voiam să aflu ceva anume.

— Unde eşti? Răspunde!

Am strâns în pumn braţul scaunului până ce degetele au început să mă doară.

— Mă întrebam dacă ştii care e culoarea mea preferată.

— Iisuse Hristoase, ce tot vorbeşti acolo? Spune-mi imediat unde eşti.

— Te-am întrebat dacă ştii care e culoarea mea preferată.

— Ştiu un singur lucru, Lily, ştiu că o să te găsesc şi, când o să se-ntâmple asta, o să-ţi fac fundul franjuri…

Am pus receptorul în furcă şi m-am aşezat din nou pe canapea. Am rămas acolo, în strălucirea după-amiezii, cu ochii la tivul de lumină care împodobea storurile coborâte. „Nu plânge, mi-am spus. Nu cumva să îndrăzneşti să plângi. Şi ce dacă nu ştie care-i culoarea ta preferată? Şi ce dacă?”

Zach se întoarse cu o carte mare, cu coperte maro, care arăta pe jumătate putrezită de veche ce era.

— Uite ce mi-a dat domnul Clayton, făcu el, şi, sincer, ai fi zis că ţinea în braţe nu o carte, ci un nou-născut de trei kilograme – al lui, fireşte.

O răsuci, ca să pot citi ce scria pe cotor. *Rapoarte legale*, *Carolina de Sud*, *1889*. Zach îşi trecu o mână peste frunte şi din carte se desprinseră bucăţele de hârtie care căzură pe podea.

— Asta e prima carte din colecţia mea de cărţi de Drept.

— Drăguţ, i-am spus.

Domnul Forrest se apropie şi el, uitându-se la mine cu atâta insistenţă încât am fost convinsă că era cazul să-mi şterg nasul.

— Zach mi-a spus că eşti din Spartanburg şi că părinţii tăi au murit.

— Da, domnule.

Ultimul lucru pe care mi-l doream era să stau acolo ca într-o boxă a martorilor şi să las un avocat să mă ia la

întrebări. Într-o oră, eu şi Rosaleen am fi putut fi în drum spre închisoare.

— Şi ce te aduce…

— Trebuie să ne întoarcem. Am o mică problemă femeiască.

Mi-am pus o mână pe burtă, încercând să arăt foarte feminină şi misterioasă, tulburată niţel de nişte chestii interne pe care ei doi nu puteau şi nici n-aveau vreun chef să le înţeleagă. Aveam deja experienţa unui an de zile în care cuvintele „probleme femeieşti” mă ajutau să ajung acolo unde voiam sau să ies din locurile unde nu voiam să mă aflu.

— Oh, făcu Zach. Păi atunci, hai să mergem.

— Mi-a părut bine, domnule Forrest, am spus. Ţinându-mă de burtă. Şi strâmbându-mă puţin. Îndreptându-mă încet către uşă.

— Crede-mă, Lily, zise el în urma mea, plăcerea a fost de partea mea.

Aţi scris vreodată vreo scrisoare pe care ştiaţi că n-o puteaţi trimite, dar pe care aveaţi nevoie, oricum, s-o scrieţi? în camera mea din magazie, i-am scris o scrisoare lui T. Ray, timp în care am rupt vârfurile a trei creioane, cât despre cuvinte, ei bine, arătau de parcă fuseseră aşternute pe hârtie cu fierul înroşit

Dragă T. Ray.

M-am săturat până peste cap să te-aud ţipând la mine. Nu sunt surdă. Sunt doar proastă – altfel nu-ţi dădeam telefon.

Dacă te ar tortura marţienii şi singurul lucra care ar putea să te salveze ar fi să le spui care e culoarea mea preferată, ai muri pe loc. Unde mi-au fost minţile? Nu trebuia decât să-mi aduc aminte de felicitarea de Ziua Tatălui pe care am făcut-o pentru tine când aveam nouă ani şi când încă mai speram să fiu iubită. Îţi aduci aminte de ea? Sigur că nu. Eu îmi aduc, pentru că aproape că mi-

am dat sufletul muncind la ea. Nu ţi-am spus niciodată că am stat trează jumătate din noapte, cu dicţionarul în braţe, căutând cuvinte care să înceapă cu literele din TĂTICULE. Ideea mi-a venit, nu că te-ar interesa, de la doamna Poole, care ne punea să facem asta cu literele din cuvântul „rai”. R – Rugăciune, A – Altruism, I – Individualism. Asta e ordinea corectă în viaţă, spunea ea, şi dacă o respecţi, atunci ai să ajungi în rai. Ei bine, am încercat, m-am aşezat pe mine însămi în coada listei, dar, până la urmă, nu cred că aşa am să ajung în rai. Aşa că exerciţiul nu m-a ajutat cu nimic, doar că mi-a dat ideea pentru felicitare. M-am gândit să-ţi dau o mână de ajutor şi să-ţi spun ce înseamnă să fii tată.

Am încercat să-ţi spun, uite, încearcă asta, mi-ar plăcea atât de mult Am scris acolo cuvinte ca „tandru” şi „iubitor”.

Mă aşteptam s-o aşezi pe noptiera ta, dar a doua zi am găsit-o pe masa telefonului, cu un sâmbure şi nişte coji de piersică pe ea. Întotdeauna am vrut să-ţi spun că eşti un Ticălos.

T – Ticălos

A – Afurisit

T – Tâmpit

A – Abominabil

Ce-ţi scriu eu aici n-are nimic de-a face cu filosofia de viaţă a doamnei Poole, dar, spunându-ţi toate astea în faţă, mă simt ca în rai.

Cu dragoste, Lily.

P.S.: N-am crezut nicio clipă că mama m-ar fi părăsit.

Am citit scrisoarea de la cap la coadă, apoi am făcut-o bucăţi. Mă simţeam uşurată că scosesem toate astea din mine, dar minţisem atunci când scrisesem că mă simţeam ca în rai. Aproape că îmi doream să mai scriu încă o scrisoare în care să-i spun că-mi pare rău.

În noaptea aceea, când toată lumea din casa cea roz

dormea buştean, m-am strecurat înăuntru, pentru că aveam nevoie la baie. Nu-mi făceam griji că n-aveam să văd nimic înăuntru, pentru că August lăsa o grămadă de lumini aprinse pentru noapte, din bucătărie până la baie.

Eram desculţă şi aveam tălpile pline de rouă. Aşezată pe toaletă, încercând să fac pipi fără zgomot, priveam petalele de hortensii care mi se lipiseră de degetele de la picioare. Deasupra capului meu, auzeam sforăitul lui Rosaleen trecând prin tavan, „întotdeauna e o adevărată uşurare să-ţi goleşti vezica. E mai bine decât sexul”, aşa zicea Rosaleen. Oricât de bine ar fi fost însă, speram din toată inima că Rosaleen se înşela.

M-am îndreptat către bucătărie, dar ceva mă făcu să mă întorc; nu ştiam ce anume. Am luat-o în direcţia opusă, către salon. Intrând, am auzit un oftat atât de adânc şi de satisfăcut, încât, în primul moment, nu mi-am dat seama că ieşise din plămânii mei.

Luminarea din paharul roşu de lângă statuia Mariei ardea încă, arătând ca o inimioară roşie într-o văgăună întunecată, trimiţând, în valuri, lumină lumii întregi. August o ţinea aprinsă zi şi noapte. Îmi amintea de flacăra veşnică pe care o puseseră pe mormântul lui John F. Kennedy şi care nu avea să se stingă niciodată, orice s-ar fi întâmplat.

Maica Lanţurilor arăta cu totul altfel noaptea, faţa ei părea mai bătrână şi mai întunecată, pumnul ei era mai mane decât îmi aminteam eu. M-am întrebat prin câte locuri călătorise pe apele lumii, câte lucruri triste îi fuseseră şoptite la ureche, câte îndurase.

Câteodată, după ce ne terminam rugăciunile cu mătănii, nu mai reuşeam să-mi amintesc cum să-mi fac semnul crucii corect şi mă încurcam ca orice baptist demn de numele ăsta. Ori de câte ori mi se întâmpla asta, îmi aşezam mâna pe inimă, aşa cum făceam la şcoală, în timpul Jurământului de Credinţă. Mi se părea că era

acelaşi lucru, şi exact asta am făcut şi acum – mâna mi se aşează pe inimă şi rămase acolo.

I-am spus: „Ajută-mă, te rog, ajută-mă. Ajută-mă să aflu ce am de făcut Iartă-mă. Mamei îi e bine acolo, sus, cu Dumnezeu? Să nu-i laşi să ne găsească. Şi, dacă ne găsesc, să nu-i laşi să mă ducă înapoi. Dacă ne găsesc, să nu-i laşi să o omoare pe Rosaleen. Fă-o pe June să mă iubească. Fă-l pe T. Ray să mă iubească. Ajută-mă să nu mai mint Fă lumea asta mai bună. Ia răutatea din inimile oamenilor”.

M-am apropiat de ea; acum puteam vedea inima roşie pe pieptul ei. Le auzeam în minte pe albinele care răcoreau stupul cu aripile. Ne-am văzut pe mine şi pe August, cu urechile lipite de stup. Mi-am amintit vocea ei din ziua în care îmi spusese pentru prima dată povestea Maicii Lanţurilor. „Trimite-le salvarea, trimite-le alinarea, trimite-le libertatea”.

Am întins mâna şi am trecut cu degetul peste inima Madonei Negre. Am rămas acolo, cu petalele lipite pe degetele de la picioare, şi mi-am apăsat mâna pe inima ei.

„Trăiesc într-un stup întunecat şi tu eşti maica mea, i-am spus. Tu eşti mama celor mulţi”.

Întreaga structură a societăţii albinelor se bazează pe comunicare, pe abilitatea înnăscută de a trimite şi de a primi mesaje, de a coda şi decoda informaţii.

Albina

Capitolul nouă

Ziua de 28 iulie a fost una demnă de ţinut minte. Când îmi amintesc de ea, îmi vine în minte imaginea unor oameni care o iau în jos pe cascada Niagara, vârâţi în nişte butoaie. Încă de când am auzit de obiceiul ăsta, am încercat să mi-i închipui, ghemuiţi în butoaiele alea, plutind liniştiţi ca nişte răţuşte de plastic într-o cadă de baie şi apa începând dintr-odată să curgă mai repede, şi butoiul răsucindu-se şi smucindu-se încoace şi-ncolo în vreme ce din depărtare începe să se audă ceva ca un

muget. Puteam să bag mâna-n foc că stăteau acolo, în butoaiele lor, spunându-şi: „Mama naibii, unde dracu’ mi-au fost minţile?”

La opt dimineaţa, temperatura era de 34 de grade şi era clar că avea ambiţia de a atinge 39 de grade până la prânz. Când am deschis ochii, August tocmai mă apucase de umăr şi mă zgâlţâia de zor, spunând că urma să avem parte de o zi de cuptor şi că trebuia să mă scol şi să merg cu ea să udăm albinele.

M-am urcat în camionetă fără să mă mai pieptăn, cu May care-mi vâra în mină, pe fereastră, o felie de pâine prăjită cu unt şi un pahar cu suc de portocale şi cu Rosaleen care punea pe bancheta din spate termosuri cu apă, amândouă alergând, practic, pe lângă maşină, în vreme ce August apăsa pe acceleraţie şi ieşea pe şosea. Mă simţeam ca într-o ambulanţă a Crucii Roşii, pornită să salveze de la pieire regatul albinelor.

August avea deja pregătite, în spatele camionetei, daniigenele cu apă cu zahăr.

— Când temperatura trece de 38 de grade, îmi spuse ea, florile se usucă şi albinele nu mai au ce să mănânce. Nu fac decât să stea în stup şi să-şi facă vânt cu aripile. Câteodată, se prăjesc de vii.

Mă simţeam de parcă asta urma să ni se întâmple şi nouă. Dacă atingeai mânerul uşii, aveai toate şansele să te alegi cu o arsură de gradul trei. Sudoarea mi se scurgea printre sâni şi-mi îmbibase deja lenjeria. August deschise radioul ca să asculte prognoza meteo, dar n-am aflat decât că Ranger 7 aselenizase într-un loc pe nume Marea de Nori, că poliţia se apucase să caute cadavrele celor trei lucrători de la asistenţa socială din Mississippi şi că în golful Tonkin se întâmplase ceva îngrozitor. La sfârşit, dădură o ştire despre ceva ce se întâmpla mai aproape de casă – negrii din Tiburon, Florence şi Orangeburg urmau să meargă până la Columbia, să-i ceară guvernatorului să

aplice Legea Drepturilor Civile.

August opri radioul. Era mai mult decât de-ajuns. Nu poţi să duci în spate problemele lumii întregi.

— Am udat deja stupii de pe lângă casă, zise ea. Zach o să aibă grijă de stupii din estul departamentului, aşa că nouă ne rămâne partea de vest.

Ne-am petrecut toată dimineaţa salvând albine. Trecând prin luminişuri din străfundul pădurii, prin locuri pe unde abia dacă existau drumuri, dădeam peste câte două duzini de stupi, care arătau ca nişte oraşe pierdute, ascunse printre copaci. Ridicam capacele stupilor şi umpleam nişte jgheaburi mici cu apă cu zahăr. Mai devreme, ne umplusem buzunarele cu zahăr uscat şi împrăştiam câte puţin prin stupi, ca desert.

Am reuşit să mă las înţepată în încheietura mâinii în vreme ce puneam capacul unui stup la loc. August îmi scoase acul din piele.

— Da eu le trimiteam iubire, am spus, simţindu-mă trădată.

— Căldura scoate albinele din minţi, zise August. Nu mai contează ce le trimiţi tu.

Scoase din buzunar o sticluţă cu ulei de măsline şi polen şi-mi unse înţepătura – era un leac descoperit de ea. Nădăjduisem să nu am vreodată nevoie de el.

— Poţi să te consideri iniţiată, zise ea. Nu eşti prisăcar adevărat până ce n-ai fost înţepat.

„Prisăcar adevărat” Am simţit cum cuvintele ei mă umpleau pe dinăuntru şi, chiar în acel moment, o grămadă de stăncuţe se ridicară în aer, ca într-o explozie, dintr-un luminiş nu departe de noi şi umplură văzduhul. „Oare nu se mai termină odată cu minunile astea”, mi-am spus. Tocmai adăugasem albinăritul la lista de meserii pe care le aveam în minte pentru mai târziu – scriitoare, profesoară de engleză *şi* prisăcar.

— Crezi că am să pot şi eu să cresc albine într-o bună

zi? am întrebat-o.

— Păi mi-ai spus mai deunăzi că iubeşti albinele şi mierea, nu? răspunse August Dacă e adevărat, atunci ai să fii un prisăcar bun. Şi, de fapt, să ştii că nu trebuie neapărat să faci totul bine, Lily; dacă-ţi place ce faci, asta e de-ajuns.

Durerea îmi cuprinsese tot antebraţul, şi m-am mirat de cât de multă durere poate provoca o fiinţă atât de mică. Dar sunt mândră să spun că nu m-am plâns deloc. Când te înţeapă o albină, înţepat rămâi, oricât de mult te-ai smiorcăi, aşa că m-am concentrat asupra muncii de salvare.

După ce-am udat toţi stupii din Tiburon şi-am presărat prin ei suficient zahăr cât să îmbolnăvim de diabet jumătate de oraş, ne-am întors acasă, moarte de căldură, înfometate şi aproape înecându-ne în propria sudoare.

Când am intrat în curte, le-am văzut pe May şi pe Rosaleen pe verandă, bând ceai îndulcit May ne înştiinţă că prânzul nostru se afla în frigider – sandvişuri cu cotlete de porc şi salată de crudităţi cu maioneză. În vreme ce mâncam, am ascultat-o pe

June, care era sus, în camera ei, şi cânta la violoncel de parcă murise cineva.

Am înghiţit şi ultima firimitură fără să scoatem vreun cuvânt, apoi ne-am îndepărtat scaunele de masă. Tocmai când ne întrebam care-ar fi cea mai bună cale de a ne recăpăta poziţia bipedă, am auzit nişte chicote şi râsete de soiul celor care se aud de obicei pe la şcoli, în pauze. Ne-am târât până pe verandă, ca să le vedem pe May şi pe Rosaleen alergând desculţe, dar cu rochiile pe ele, printre stropii care ţâşneau din conductele de irigaţii. O luaseră razna.

Sutienul lui Rosaleen era ud fleaşcă şi i se lipise cu totul de piele, iar May lua apă în poala rochiei şi i-o arunca

în faţă. Razele soarelui se loveau de codiţele ei ude, parcă aprinzându-le.

— Mare ţi-e grădina, Doamne! făcu August

Când ne apropiarăm de ele, Rosaleen puse mâna pe un furtun şi-l îndreptă către noi.

— Ia faceţi-vă-ncoa', să vedeţi ce-o să păţiţi, zise ea şi *pleosc*, am încasat pe dată un val de apă rece, drept în piept

Rosaleen întoarse furtunul către May şi-i umplu din nou poala rochiei.

— Ia faceţi-vă-ncoa', să vedeţi ce-o să păţiţi, zise şi May, ca un ecou, şi se repezi la noi, golindu-şi poala rochiei pe spatele nostru.

Pot să vă spun că niciuna din noi n-a protestat prea tare. În cele din urmă, am rămas pe loc şi le-am lăsat pe negresele alea nebune să ne facă ciuciulete.

Ne-am transformat toate patru în paparude şi ne-am apucat să dansăm în jurul furtunului, aşa cum trebuie să fi dansat şi indienii în jurul rugurilor lor. Nişte veveriţe şi nişte sticleţi s-au apropiat cât de mult au îndrăznit şi s-au apucat să bea din băltoace; aproape că puteam vedea firele de iarbă ridicându-se şi prinzând din nou culoare.

Chiar atunci, uşa verandei se izbi de perete şi apăru June; se vedea că era cu capsa pusă. Trebuie că mă îmbătasem criţă cu apă, aer şi dans, căci am pus mina pe furtun şi i-am strigat:

— Ia fâte-ncoa', să veri ce-ai să păţeşti.

Şi am pus furtunul pe ea.

Începu să zbiere:

— Fir-ar al dracului!

Vedeam bine că o luasem pe o cale periculoasă, dar nu mă puteam opri. Mă simţeam ca o secţie întreagă de pompieri, cu June pe post de incendiu.

June îmi smulse furtunul din mâini şi îndreptă jetul

spre mine. Apa îmi intră pe nas şi-mi arse fundul gâtului. M-am apucat şi eu să trag de furtun, aşa încât îl ţineam amândouă şi-l smuceam în toate direcţiile, în vreme ce apa ne izbea piepturile şi bărbiile. Am căzut în genunchi, luptându-ne pentru supremaţia asupra furtunului, cu gheizerul care ţâşnea dintre noi, cu June care se holba la mine cu ochii ei strălucitori şi atât de apropiaţi de ai mei încât îi desluşeam clar picăturile de apă de pe gene. Am auzit-o pe May începând să mormăie *Oh*! *Susanna* şi am început să râd ca să-i dau de ştire că totul era în regulă, dar n-am dat drumul furtunului. N-aveam de gând s-o las pe June Boatwright să câştige.

— Lumea zice că dacă pui furtunu pă doi câini care se-ncaieră, se potolesc, da mi se pare mie că nu merge-ntotdeauna, făcu Rosaleen.

August începu să râdă, şi atunci am văzut că privirea lui June începea să se îmblânzească şi că abia se abţinea să nu izbucnească în râs, dar era ca atunci când bagi mâna în apă ca să opreşti valurile – în secunda în care ochii i se îmblânziră, se alese praful de toată hotărârea ei. Aproape că o vedeam trăgându-şi o palmă peste frunte şi spunându-şi: „La naiba, mă bat pe un furtun de grădină cu o fată de paisprezece ani. E ridicol”.

Dădu drumul furtunului şi se întinse pe spate în iarbă, scuturându-se de râs. M-am trântit lângă ea şi-am început şi eu să râd. Nu ne mai puteam opri. Nu ştiu exact de ce râdeam în momentul ăla – eram însă bucuroasă că o făceam amândouă.

— Doamne, ce-am ameţit, mă simt de parcă mi-ar fi scos cineva dopul şi m-ar fi golit de puteri, făcu June când ne ridicarăm de jos.

Rosaleen, May şi August se întorseseră la preocupările lor de paparude. M-am uitat la locul unde stătusem întinsă pe iarbă lângă June, la firele culcate la pământ, arătând ca nişte mici depresiuni. Am păşit peste

ele cu cea mai mare grijă şi, văzând cât de atentă eram să nu le calc, June făcu la fel; apoi, spre marea mea mirare, mă luă în braţe. Da, June Boatwright mă luă în braţe, în vreme ce hainele noastre scoteau sunete dulcege şi umede, frecându-ni-se de corp.

Când temperatura ajunge la 40 de grade în Carolina de Sud, tot ce-ţi mai rămâne de făcut e să te duci să te culci. Asta e lege. Poate că unii oameni nu văd în asta decât un simplu obicei, însă, atunci când te întinzi în pat pentru că e prea cald ca să faci altceva, îţi poţi lăsa gândurile să zboare şi să dea peste lucruri noi, să caute adevăratul sens al vieţii sau pur şi simplu să lase lucrurile de care avem nevoie să ne apară de la sine în minte. Când eram în clasa a şasea, eram colegă cu un băiat care avea o plăcuţă de oţel în craniu şi se plângea întotdeauna că nu-i vin în minte răspunsurile la întrebările din teste. Iar profesorul spunea întotdeauna: „Ia mai lasă-mă cu prostiile astea”.

Şi totuşi, într-un fel, băiatul avea dreptate. Orice om de pe lumea asta are o plăcuţă de oţel în cap, dar, dacă te întinzi pe pat din când în când şi te linişteşti, plăcuţa se deschide ca uşa unui lift în faţa tuturor gândurilor secrete care aşteaptă răbdătoare acolo, la intrare, şi care pot în sfârşit să apese butonul care le aduce la suprafaţă. Problemele adevărate încep atunci când uşiţa aia rămâne închisă prea mult timp. Dar, mă rog, asta-i doar părerea mea.

August, May, June şi Rosaleen erau, după toate probabilităţile, în casa cea roz, în camerele lor, cu ventilatoarele pornite şi storurile trase. Cât despre mine, stăteam în patul meu din magazie, sprijinită în cot, şi-mi spuneam că aveam voie să mă gândesc la absolut orice aveam chef, în afară de mama. Fireşte că mama era singura care voia să se urce în lift în momentul ăla.

Simţeam cum lucrurile începeau să se desfăşoare în

toate părţile, ca nişte sfori. Ca nişte aţe care atârnau din marginile zdrenţuite ale lumii mele cu cai verzi pe pereţi. Dacă trăgeam de capătul greşit, aveam toate şansele să mă trezesc înfundată în belele până la coate. De când îl sunasem pe T. Ray, îmi stătea tot timpul pe limbă să-i spun lui Rosaleen despre conversaţia noastră. Să-i spun: „În caz că te întrebi dacă nu cumva plecarea mea l-a făcut pe T. Ray să-şi pună întrebări sau să-şi schimbe felul de a gândi, nu-ţi mai pierde timpul”. Dar nu mă puteam hotărî să recunosc în faţa ei că-mi păsa de el îndeajuns de mult încât să-l caut

Oare ce era în capul meu, de stăteam acolo de parcă n-aveam nimic de ascuns? întinsă pe pat, moartă de oboseală, priveam pătratul strălucitor al ferestrei. Ia atât de multă energie să ţii la distanţă anumite gânduri. „Lasă-mă să intru, spunea mama. Lasă-mă să intru în afurisitul ăsta de lift”.

Ei bine, aşa să fie. Mi-am tras rucsacul de sub pat şi am scos din el fotografia mamei. Mă întrebam cum trebuie să fi fost să mă aflu în pântecul ei, o bucăţică de carne înotând în întunericul din ea, cu toată liniştea care ne lega una de cealaltă.

Dorul de mama era încă acolo, în mine, dar nu atât de puternic, de sălbatic ca mai înainte. Mi-am pus mănuşile ei şi am observat că, dintr-odată, începuseră să mi se potrivească perfect Peste doi ani, când aş fi împlinit şaisprezece ani, mi-ar fi rămas mici, ca nişte mănuşi din copilărie. Aş fi fost ca Alice în Ţara Minunilor după ce-a mâncat prăjitura fermecată şi-a crescut de două ori mai mare. Palmele mele ar fi sfâşiat ţesătura mănuşilor şi nu le-aş mai fi purtat niciodată.

Mi-am scos mănuşile din mâinile asudate şi am simţit cum mă cuprindea un val de amărăciune, vechiul meu sentiment de vinovăţie, cel cu dinţi de ferăstrău, colierul de minciuni pe care nu mă puteam împiedica să nu-l port

la gât, frica de a fi alungată din casa cea roz.

— Nu, am gâfut.

Silabei îi trebui mult timp ca să-şi croiască drum prin gâtul meu. O şoaptă înspăimântată. Nu, n-am să mă gândesc la asta. N-am să simt asta. N-am să las asta să strice totul. *Nu*.

Am hotărât că fusese o idee tâmpită să mă întind în pat din pricina căldurii. M-am ridicat şi m-am îndreptat către casa cea roz, cu gând să caut ceva rece de băut. Dacă aveam să ajung în rai în ciuda a tot ceea ce făcusem, speram să pot să am o întrevedere între patru ochi cu Dumnezeu. Voiam să-i spun: „OK, ştiu că ai avut cele mai bune intenţii atunci când ai făcut lumea şi toate alea, dar cum ai putut s-o laşi să se îndepărteze de tine în halul ăsta? De ce nu te-ai ţinut de primul plan, ăla cu paradisul?” Vieţile oamenilor sunt un talmeş-balmeş total.

Când am intrat în bucătărie, am dat peste May, care stătea aşezată pe podea, cu picioarele întinse şi cu o cutie de biscuiţi de făină integrală în poală. Era o imagine fireascăeu şi cu May eram singurele incapabile să stăm liniştite în pat, măcar cinci minute.

— Am văzut un gândac, făcu ea, întinzându-se după nişte fursecuri cu cremă pe care nu le văzusem.

Luă unul şi desprinse câteva firimituri din el. Nebuna de May.

Am deschis frigiderul şi am rămas acolo, zgâindu-mă în el de parcă aş fi aşteptat ca o sticlă cu suc de struguri să-mi sară în mină şi să-mi spună: „Haide, bea-mă”. Nu reuşeam să înţeleg ce făcea May. Câteodată, lucrurile importante se lasă înţelese îngrozitor de încet. Ca atunci când îţi luxezi glezna şi nu simţi durerea decât după ce-ai mai mers o grămadă.

Aproape că golisem o sticlă de suc, când mi-am dat voie să-mi cobor privirea către mica autostradă de firimituri de biscuiţi graham şi fursecuri pe care May o

construia pe podea şi care începea sub chiuvetă şi se îndrepta către uşă, cu firimiturile ei galbene şi urmele de cremă albă.

— Gândacii o să se ia după firimituri şi-o să ajungă la uşă, zise May. Funcţionează de fiecare dată.

Nu ştiu câtă vreme m-am holbat la linia care se întindea pe podea, la faţa lui May, întoarsă către mine, aşteptând să spun ceva, în vreme ce eu nu reuşeam să găsesc ceva de spus. Zumzăitul paşnic al frigiderului umpluse camera. Am avut un sentiment ciudat, vâscos, dens. O amintire. Am rămas acolo, aşteptând, lăsând-o să iasă la iveală… „Mâta o lua razna pe câmpii când venea vorba de gândaci, zisese T. Ray. Lăsa prin casă firimituri de biscuiţi şi de fursecuri ca să-i ademenească afară”.

M-am uitat din nou la May. „Nu cumva mama a învăţat şmecheria cu firimiturile de la May? m-am întrebat. Să fie, oare, posibil?”

Încă de când pusesem piciorul în casa cea roz, o parte din mine avusese convingerea că mama trecuse pe-aici. Nu era o convingere atât de puternică încât să mă facă să visez cu ochii deschişi, rătăcind printr-un labirint de gânduri optimiste. Dar, acum, că aveam în faţă o posibilă dovadă, întreaga poveste părea trasă de păr, nebunească. „Nu se poate”, mi-am spus.

M-am dus la masă şi m-am aşezat pe un scaun. Umbrele după-amiezii târzii începuseră să-şi facă loc în încăpere. Aveau o nuanţă de culoarea piersicilor, apăreau şi dispăreau, iar bucătăria era complet cufundată în tăcere. May trecuse din nou la treabă. Părea să fi uitat că eram şi eu pe acolo.

Poate că mama învăţase asta dintr-o carte sau poate de la mama ei. De unde ştiam eu că metoda asta ciudată de ademenit gândacii nu se folosea şi prin casele altora? M-am ridicat şi m-am dus lângă May. Simţeam cum îmi tremură genunchii. Mi-am aşezat mâna pe umărul ei. „OK,

mi-am spus, acum îi dau drumul”.

— May, ai cunoscut vreodată o femeie pe nume Deborah? Deborah Fontanel? O femeie albă din Virginia? Se poate să o fi cunoscut cu mult timp în urmă.

În May nu exista nicio urmă de viclenie şi puteai fi sigur că nu-şi calcula niciodată răspunsurile. Nu-şi ridică privirea spre mine; îmi răspunse numai:

— A, da. Deborah Fontanel. Stătea acolo» în magazie. O dulceaţă de femeie.

Asta era. Asta era.

Pentru o clipă» m-a apucat ameţeala. A trebuit să mă întind şi să mă sprijin de bufet. Pe podea şirul de firimituri părea a fi prins viaţă.

Aveam un milion de întrebări de pus, dar May începu să fredoneze *Oh*! *Susanna*. Puse pe podea cutia cu biscuiţi şi se ridică încet, trăgându-şi nasul. Ceva legat de Deborah Fontanel o întristase.

— Cred c-am să mă duc niţel până la zid, zise ea.

Şi mă lăsă aşa, în bucătărie, încinsă şi fără răsuflare, cu lumea prăbuşită într-o rină, sub mine.

Întorcându-mă la magazie, m-am concentrat pe picioarele mele care atingeau pământul de pe potecă crăpat de uscăciune, rădăcinile de copaci ieşite la iveală, iarba proaspăt udată, pe felul în care simţeam pământul sub mine, solid, viu, bătrân, mereu acolo, de fiecare dată când puneam piciorul jos. Acolo, acolo şi acolo, mereu acolo. Aşa cum ar trebui să fie o mamă.

„A, da, Deborah Fontanel. Stătea acolo, în magazie. O dulceaţă de femeie”.

În magazie, m-am aşezat pe pat, cu genunchii strânşi la piept, cu braţele în jurul lor şi capul aşezat pe ei ca pe un raft. Acum priveam cu totul altfel podeaua şi pereţii. Mama fusese în încăperea asta. Mama, cea adevărată. Nu un personaj inventat de mine, ci o femeie în carne şi oase.

Ultimul lucru la care mă aşteptam era să adorm, dar, când cineva primeşte o asemenea lovitură, corpul nu-şi mai doreşte decât să doarmă şi să viseze.

M-am trezit cam după o oră, în locul acela catifelat în care încă nu-ţi aminteşti ce-ai visat. Apoi totul îmi veni înapoi în minte, inundând-o.

Desenez cu miere un soi de potecă în spirală, într-o încăpere care pare a fi magazia, şi în secunda următoare devine camera mea din Sylvan. Încep de lângă o uşă pe care n-am mai văzut-o niciodată şi ajung până la piciorul patului. Apoi mă aşez pe saltea şi aştept. Uşa se deschide. Intră mama. Păşeşte urmând poteca de miere, cotind şi răsucindu-se prin cameră, până ce ajunge la patul meu. Zâmbeşte şi e tare drăguţă, dar apoi îmi dau seama că nu e om ca toţi oamenii. Are picioare de gândac, care îi ies printre haine, dintre coaste, din piept, câte trei pe fiecare parte.

Nu puteam să-mi închipui cine naiba stătea în capul meu, inventând chestiile astea. Soarele era la asfinţit, iar aerul rozaliu era îndeajuns de răcoros cât să mă acopăr cu ceva. Mi-am tras cearşaful în jurul picioarelor. Îmi venea să vomit, parcă aveam fluturi în stomac.

Dacă v-aş spune acum că nu mi-am pus niciodată întrebări despre acel vis, că nu am închis niciodată ochii ca să mi-o imaginez cu picioare de gândac, că nu m-am întrebat de ce mi-a apărut în felul ăla, arătându-mi tot ce avea mai rău în ea, ar însemna că m-am întors la vechiul meu obicei de a minţi cu neruşinare. Nimeni nu iubeşte gândacii, dar nu poţi să-i omori. E inutil, rişti să faci asta la nesfârşit. Trebuie să scapi de ei altcumva.

În următoarele câteva zile am fost un pachet de nervi. Săream până în tavan şi dacă scăpa cineva o monedă pe jos. La cină, mă jucam cu mâncarea în farfurie şi rămâneam cu privirea pierdută în gol de parcă eram în transă. Câteodată, imaginea mamei cu picioare de gândac

îmi apărea brusc în minte şi trebuia să înghit imediat o lingură de miere, pentru stomac. Eram atât de agitată încât nu reuşeam să stau la televizor, la *American Bandstand*[10], nici măcar cinci minute, eu, care întotdeauna mă lipeam de ecran de îndată ce apărea Dick Clark.

Mă învârteam prin casă ca un leu în cuşcă, oprindu-mă ici şi colo ca să mi-o închipui pe mama stând în camera unde mă aflam în momentul respectiv. Aşezată la pian, cu rochia acoperind tot scaunul. Îngenunchind lângă Fecioara neagră. Uitându-se la colecţia de reţete pe care May le decupa din reviste şi le lipea pe frigider cu bandă adezivă. Mă holbam cu gura căscată la vedeniile astea, dar apoi îmi ridicam privirea şi le vedeam pe August, pe June sau pe Rosaleen, uitându-se la mine. Plescăiau din limbă şi-mi puneau mâna pe frunte, ca să vadă dacă nu cumva am febră.

Mă întrebau:

— Ce-i cu tine? Ce ţi s-a întâmplat?

Iar eu scuturam din cap.

— Nimic, minţeam. N-am nimic.

În realitate, mă simţeam de parcă întreaga mea viaţă se căţărase pe trambulina cea mai înaltă, gata să plonjeze în ape necunoscute. În ape *periculoase*. Nu-mi doream decât să mai amân puţin saltul, să simt prezenţa mamei în casă, să mă prefac că nu-mi era frică să aud povestea venirii ei în casa aceea, că nu mă înspăimânta ideea că mama ar fi putut să mă surprindă aşa cum făcuse în vis „apărând în faţa mea urâtă şi cu şase picioare.

Voiam să mă duc la August şi s-o întreb de ce fusese mama aici, dar îmi era prea fiică. Voiam să aflu, şi totuşi nu voiam să ştiu. Mă simţeam de parcă pluteam într-un văzduh al incertitudinii.

În vinerea care a urmat, după-amiaza târziu, după ce

---

10 Talkshow din anii 1950-1960, a cărui gazda era Dick Clark, (n.tr.)

terminasem de curăţat ultimele lădiţe cu rame de lemn şi le pusesem bine pentru iarnă, Zach ieşi să arunce o privire sub capota „căruţei cu miere”. Motorul încă avea probleme şi se încingea foarte tare, deşi Neil lucrase deja la el.

M-am întors în camera mea şi m-am aşezat pe pat. Pe fereastră intrau valuri de căldură. Îmi trecu prin cap să mă ridic şi să dau drumul la ventilator, dar am rămas pe loc, privind cerul azuriu-alburiu printre storuri, cu un sentiment de tristeţe şi de furie punând stăpânire pe mine. Auzeam radioul camionetei, Sam CoOKE cânta *Another Saturday Night*, apoi May o strigă pe Rosaleen din celălalt capăt al curţii; spunea ceva despre cearşafuri şi frânghia de rufe. Şi dintr-odată mă lovi gândul că viaţa nu făcea decât să-şi urmeze cursul obişnuit, în vreme ce eu eram suspendată, prinsă în prăpastia înfricoşătoare care despărţea cele două opţiuni – a-mi trăi viaţa şi a nu o trăi. Nu puteam să opresc timpul în loc la nesfârşit, de parcă vara asta nu urma să se mai termine vreodată. Am simţit lacrimile adunându-se. Trebuia să scot pe undeva cămaşa. Şi orice-ar fi fost să se-ntâmple… ei bine, n-avea decât să se întâmple.

M-am dus la chiuvetă şi m-am spălat pe faţă.

Trăgând adânc aer în piept, mi-am vârât în buzunar icoana Fecioarei negre şi fotografia mamei şi am luat-o către casa cea roz, în căutarea lui August.

Mă gândeam că aveam s-o găsesc aşezată pe patul ei sau afară, pe vreun scaun, dacă nu erau prea mulţi ţânţari. Mi-o închipuiam deja spunându-mi: „Ce ai pe suflet, Lily? O să stăm acum, în sfârşit, de vorbă”. Iar eu aveam să scot icoana şi să-i spun totul, de la cap la coadă, şi apoi ea avea să-mi spună povestea mamei.

Bine ar fi fost ca lucrurile să se fi petrecut aşa cum îmi închipuisem eu şi nu aşa cum au fost în realitate.

Zach m-a strigat de lângă camion, chiar când mă îndreptam către casă.

— Vii cu mine în oraş? Trebuie să iau un furtun de radiator înainte să se închidă magazinul.

— Mă duc să stau de vorbă cu August, i-am răspuns.

Trânti capota şi-şi şterse mâinile de faţa şi de turul pantalonilor.

— August e cu Zăhărel în salon. Zăhărel a apărut plângând cât o ţinea gura» zicea că Ods a dat toate economiile lor de-o viaţă pe o barcă de pescuit la mâna a doua» sau cam aşa ceva.

— Da' trebuie să-i spun ceva important» foarte important!

— Ba ai să stai la coadă» n-ai ce face» zise el. Hai să mergem» o să fim înapoi până să plece Zăhărel.

M-am codit puţin, apoi am capitulat.

— Bine, hai.

Magazinul de piese auto se afla la doi paşi de cinema. Chiar în momentul în care Zach parca maşina, i-am văzut – cinci-şase albi care stăteau lângă casa de bilete. Se învârteau încoace şi-ncolo, aruncând priviri neliniştite în ambele sensuri ale trotuarului, de parcă aşteptau pe cineva; toţi erau ca scoşi din cutie, aveau până şi ace de cravată, ca nişte contabili sau ca angajaţii de la bancă. Unul ţinea în mână ceva ce semăna a mâner de lopată.

Zach opri motorul şi se uită la ei prin parbriz. Un câine, un beagle bătrân cu blana mai mult albă, ieşi din magazinul de piese auto şi începu să adulmece imediat ceva de pe trotuar. Zach bătea din degete pe volan şi lăsă să-i scape un oftat Dintr-odată mi-am amintit că era vineri şi îl aşteptau pe Jack Balance şi pe prietena lui, negresa.

N-am scos niciun cuvânt preţ de un minut; sunetele din camionetă păreau mai puternice, în liniştea aceea. Scârţâitul unui arc de sub banchetă. Degetele lui Zach pe volan. Răsuflarea mea precipitată.

Apoi, unul dintre ei zbieră, făcându-mă să sar în sus şi să mă lovesc cu genunchiul de torpedou. Omul se uita

undeva, peste drum, şi striga:

— Ce te tot holbezi acolo?

Eu şi Zach ne-am întors şi ne-am uitat prin geamul din spate al camionetei. Pe trotuarul celălalt erau trei adolescenţi negri, care beau cola din sticlă şi le aruncau din când în când câte o privire albilor de peste drum de ei.

— Hai să ne întoarcem altă dată, am spus.

— N-o să se întâmple nimic, mi-a răspuns Zach. Aşteaptă aici.

„Ba da, o să se întâmple”, mi-am spus.

În momentul în care ieşea din camionetă, i-am auzit pe băieţi strigându-i numele. Traversară strada şi se apropiară de noi. Uitându-se la mine prin fereastră, îi dădură lui Zach câteva brânciuri amicale. Unul din ei îşi flutura mâinile prin aer de parcă mâncase ardei iute mexican.

— Cine-i în maşină? îl întrebă el pe Zach.

M-am uitat la ei, încercând să zâmbesc, dar nu-mi stătea gândul decât la albii pe care îi vedeam urmărindu-ne.

Şi băieţii îi văzuseră, iar unul dintre ei – mai târziu am aflat că îl chema Jackson – spuse tare:

— Tre’ să fii bătut în cap să crezi că vine Jack Palance în Tiburon, şi începură cu toţii să râdă, chiar şi Zach.

Cel cu coada de lopată se apropie de camioneta noastră, uitându-se la băieţi cu aceeaşi expresie, jumătate zâmbet, jumătate strâmbătură, pe care o văzusem de mii de ori pe figura lui T. Ray, genul de expresie care arată că posesorul ei se simte puternic. L-am auzit strigând:

— Ce ziseşi, băiete?

Pe toată strada se lăsă liniştea. Câinele îşi vârî coada între picioare şi se strecură sub o maşină parcată prin preajmă. L-am văzut pe Jackson muşcându-şi buza, am văzut că avea muşchii maxilarului încordaţi. L-am văzut

ridicând sticla de cola deasupra capului. Şi aruncând-o.

În momentul în care sticla zbură din mâna lui, am închis ochii. Când i-am deschis din nou, trotuarul era plin de cioburi. Omul scăpase coada de lopată şi-şi dusese mâna la nas. Îi curgea sânge printre degete.

Se întoarse către ceilalţi.

— Cioropina aia mi-a spart nasul, zise el, mai degrabă surprins decât furios.

Se uită în jurul lui, fără să dea semne că ştia exact ce se întâmplase, apoi intră într-un magazin din apropiere, lăsând în urmă o dâră de sânge.

Zach şi ceilalţi râmaseră lângă portiera camionetei, strânşi laolaltă, de parcă aveau tălpile lipite de asfalt, în vreme ce restul albilor se strângeau în semicerc în jurul lor.

— Care-ai aruncat sticla aia? întrebă unul dintre ei.

Niciunul dintre băieţi nu scoase vreun sunet.

— Grămadă de fricoşi, zise altul.

Ridicase de jos coada de lopată şi o flutura prin aer în direcţia băieţilor de fiecare dată când vreunul făcea o mişcare.

— Ziceţi cine-a aruncat-o şi ceilalţi trei puteţi pleca, spuse el.

Nimic.

Oamenii începuseră să iasă din magazine, adunându-se în grupuleţe. Eu eram cu ochii în ceafa lui Zach. Mă simţeam de parcă aş fi stat pe un soi de prici îngust, deasupra unei prăpăstii, aplecându-mă înainte cât de mult puteam, ca să văd ce avea să facă Zach. Ştiam că lucrul cel mai rău de pe lume era să fii un trădător, dar nu-mi doream decât să-l văd arătând cu degetul şi spunând: „ăla de-acolo. El a făcut-o”. Dacă ar fi făcut asta, ar fi putut să se urce înapoi în camionetă şi să plece de-acolo, împreună cu mine.

Întoarse capul şi se uită la mine cu coada ochiului. Apoi ridică puţin din umeri şi mi-am dat seama că era terminat N-avea să deschidă gura. Încerca doar să-mi spună: „Îmi pare rău, dar e vorba de prietenii mei”.

Alesese să rămână acolo şi să fie unul dintre ei.

L-am văzut pe poliţist urcându-i în maşina lui pe Zach şi pe ceilalţi trei. Când porni motorul, puse în funcţiune şi sirena, şi girofarul, ceea ce părea absolut inutil în momentul acela, dar presupun că nu dorea să-şi dezamăgească publicul de pe trotuar.

Stăteam nemişcată în camionetă de parcă îngheţasem, iar lumea întreagă îngheţase şi ea laolaltă cu mine. Mulţimea se împrăştie şi toate maşinile din centrul oraşului dispărură, una câte una.

Se închideau magazinele. Mă uitam prin parbriz de parcă vedeam în el mira care apărea pe ecranul televizorului la miezul nopţii.

După ce şocul trecu, am încercat să mă gândesc la o modalitate de a mă întoarce acasă. Dacă Zach nu ar fi luat cheile cu el, aş fi încercat să conduc chiar eu, deşi nu ştiam care era pedala de acceleraţie şi care frâna. Nu mai era deschis niciun magazin unde să pot cere voie să dau un telefon şi când am zărit un telefon public în josul străzii, am realizat că n-aveam niciun bănuţ în buzunar. M-am dat jos din maşină şi am luat-o pe jos.

Când am ajuns la casa cea roz, jumătate de oră mai târziu, i-am văzut pe August, June, Rosaleen, Neil şi Clayton Forrest, aşezaţi în umbrele lungi de după tufele de hortensii. Murmurul vocilor lor plutea în lumina palidă a înserării. I-am auzit rostind numele lui Zach. Şi l-am auzit pe domnul Forrest pomenind ceva de închisoare. Am presupus că Zach profitase de dreptul de a da un telefon ca să-l sune, iar el venise aici, ca să le anunţe pe surori.

Neil era aşezat lângă June, de unde am tras concluzia că nu luaseră prea în serios toate zbieretele alea de „să nu

te mai prind pe-aici” şi „căţea egoistă”. M-am apropiat de ei, fără să observe careva. Cineva dăduse foc unei grămezi de iarbă undeva, în josul străzii. Tot cerul mirosea a iarbă arsă, şi pe deasupra capului îmi treceau fulgi de scrum aduşi de vânt.

Când am ajuns în spatele lor, am spus:

— August?

Mă trase către ea.

— Slavă Domnului că ai ajuns. Eram gata să plec după tine.

Le-am povestit ce se întâmplase în timp ce ne îndreptam către casa cea roz. August mă ţinea strâns de talie, de parcă se temea să nu leşin iar, deşi eram mai lucidă ca niciodată. Albastrul umbrelor din jurul casei, formele lor care, în întuneric, păreau a fi siluete de animale neprietenoase – câte un crocodil, câte un urs grizzly –, mirosul de Alka Selzer care plutea în jurul capului lui Clayton Forrest, meşa lui albă, ghiulelele de nelinişte legate de gleznele noastre. Abia dacă mai puteam umbla.

Ne-am aşezat cu toţii în jurul mesei din bucătărie, cu excepţia lui Rosaleen, care turna ceaiul în pahare şi aşeza pe masă un platou cu sandvişuri cu brânză, de parcă am fi fost în stare să înghiţim ceva. Părul îi era strâns în codiţe perfect împletite, lucru de care presupun că se ocupase May, după cină.

— Bun, şi dacă îi plătim cauţiunea? întrebă August.

Clayton îşi drese glasul.

— Judecătorul Monroe e plecat din oraş, în vacanţă; aşa stând lucrurile, se pare că nimeni nu iese din închisoare până miercurea viitoare.

Neil se ridică şi se duse la fereastră. Avea părul tuns drept la spate. Am încercat să mă concentrez asupra frizurii lui, ca să nu clachez. Miercurea viitoare, asta însenina cinci zile. „Cinci zile”.

— Dar e bine? întrebă June. N-a fost rănit, nu?

— Nu m-au lăsat să stau cu el decât un minut, răspunse Clayton. Dar părea să fie în regulă.

Afară, întunericul se aşternea deasupra noastră. Eram pe de-a-ntregul conştientă de asta şi de felul în care Clayton spusese că „părea să fie în regulă”, de parcă toată lumea înţelesese, la fel ca mine, că nu era deloc în regulă, ci doar se prefăcea.

August închise ochii, masându-şi fruntea cu degetele. Am întrezărit pelicula strălucitoare care i se aşternuse pe ochi – un început de lacrimi. Uitându-mă din nou la ochii ei, am pătruns cu privirea până la focul care ardea în ei. Era o flacără ca de vatră, o flacără pe care te puteai baza, lângă care te puteai aşeza ca să te încălzeşti puţin, la care puteai să pregăteşti ceva de mâncare ca să-ţi umpli golul din suflet. Părea că plutim cu toţii la voia întâmplării şi că tot ce aveam pe lume era focul umed din ochii lui August. Dar era de ajuns.

Rosaleen îmi aruncă o privire şi am ghicit imediat la ce se gândea. „Doar pen’ că m-ai scos pe mine de la răcoare să nu-ţi treacă acu cine ştie ce năzbâtii prin cap”. Atunci am înţeles cum deveneau unii infractorii de carieră. Prima dată e cel mai greu.

După aceea, începi să te gândeşti: „Ce mai înseamnă o dată în plus? încă vreo câţiva ani la mititica. Mare brânză”.

— Şi mata ce-ai de gând să faci? zise ea, uicându-se în jos la Clayton.

Sânii îi erau aşezaţi pe stomac ca pe un raft şi-şi înfipsese mâinile în şolduri. Arăta de parcă avea chef să ne vadă pe toţi îndesându-ne nişte tutun de mestecat în gură şi mărşăluind până la închisoarea din Tiburon, ca să scuipăm pe pantofii oamenilor.

Era limpede ca lumina zilei că şi Rosaleen ardea pe dinăuntru. Nu cu soiul ăla de flacără blândă, de cămin, ca

a lui August, ci cu genul ăla de foc ce-ţi transformă casa în scrum, dacă asta e singura cale de a curăţa mizeria dinăuntru. Rosaleen îmi amintea de statuia Fecioarei negre din salon, şi mi-am spus că, dacă August era inima roşie de pe pieptul ei, atunci Rosaleen era, cu siguranţă, pumnul ridicat.

— Am să fac tot ce pot ca să-l scot din închisoare, zise Clayton, dar mi-e teamă că va trebui să rămână acolo ceva vreme.

Mi-am vârât mina în buzunar şi am pipăit icoana Fecioarei negre, amintindu-mi de toate lucrurile pe care avusesem de gând să-i le spun lui August Dar cum aş fi putut să aduc vorba despre asta acum, după tot ce i se întâmplase lui Zach? Discuţia pe care plănuiam să o am cu ea mai avea de aşteptat, aşa că nu-mi rămânea decât să plutesc în continuare în acea stare de nesiguranţă, ca mai înainte.

— Nu cred că May trebuie să afle despre asta, zise June. Ar dărâma-o. Doar ştii cât ţine la băiatul ăla.

Ne-am întors cu toţii privirea către August

— Ai dreptate, răspunse ea. Ar fi prea mult pentru May.

— Unde e? am întrebat.

— La ea în pat, doarme, răspunse Rosaleen. Era moartă de oboseală.

Mi-am amintit că o văzusem în după-amiaza aceea, la zid, împingând o roabă plină cu bolovani. Lungindu-şi zidul. De parcă simţise că avea să aibă nevoie de asta.

Închisoarea din Tiburon nu avea perdele la ferestre, ca aceea din Sylvan. Era construită din plăci de beton gri, cu ferestre de metal, şi era slab luminată. Mi-am spus că era o prostie să intru acolo. La urma urmei, fugeam de braţul legii şi, cu toate acestea, iată-mă intrând nonşalantă într-o închisoare doldora de poliţişti a căror treabă era să mă recunoască şi să mă înhaţe. Dar August mă întrebase

dacă voiam să merg cu ea să-l vizităm pe Zach. Cum aş fi putut să refuz?

Poliţistul dinăuntru era tuns periuţă şi era foarte înalt, mai înalt chiar decât Neil, iar Neil era cât Wilt Chamberlain1. Nu părea încântat de vizită.

— Eşti maică-sa? o întrebă pe August.

M-am uitat la ecusonul cu numele lui: Eddie Hazelwurst.

— Sunt naşa lui, răspunse August, îndreptându-şi spatele de parcă îi măsura cineva înălţimea.

— Ea e o prietenă de familie.

Ochii lui mă măsurară de sus până jos. Singura întrebare pe care părea să şi-o pună era cum de o fată albă putea să fie o „prietenă de familie”. Ridică un dosar maro de pe birou şi se apucă să se joace cu agrafa, încercând să hotărască rapid ce să facă acum cu noi.

— Bine, aveţi cinci minute, spuse el, în cele din urmă.

Deschise o uşă în spatele căreia se afla un coridor care ducea la patru celule; în fiecare din ele se afla câte un băiat negru. Mirosul de trupuri asudate şi pisoare nespălate de mult aproape că mă făcu să cad pe spate. Îmi venea să mă ţin cu degetele de nas, dar ştiam că asta ar fi fost o insultă de neiertat Nu era vina lor că miroseau.

Erau aşezaţi pe nişte priciuri care ieşeau din perete şi ne urmăreau cu privirea. Unul dintre ei se juca acum cu un nasture pe care îl arunca în perete, făcându-l să ricoşeze. Se opri când trecurăm pe lângă el.

Domnul Hazelwurst ne conduse la ultima celulă.

1 Jucător american de baschet din anii 1950 – 1960 (n.tr.)

— Zach Taylor, ai musafiri, zise el, apoi se uită la ceas.

Când Zach se apropie de noi, m-am întrebat dacă i se puseseră câmşe, dacă i se luaseră amprentele, dacă îi

făcuseră fotografii din faţă şi din profil, dacă-l îmbrânciseră. Îmi doream atât de mult să-mi trec mâna printre gratii şi să-l ating, să-mi trec degetele peste pielea lui, pentru că mi se părea că numai aşa puteam să mă conving că totul era real.

Când deveni evident că domnul Hazelwurst n-avea de gând să plece, August începu să vorbească. Vorbi despre unul dintre stupii pe care-i ţinea la ferma Haney şi care caise.

— Îl ştii, zise ea, ăla care-avea probleme cu păianjenii.

Începu să povestească în amănunt cum căutase peste tot, până se lăsase întunericul, prin pădurea de dincolo de câmpurile cu pepeni, şi cum găsise, în cele din urmă, albinele într-un tufiş de magnolii, tot roiul care atârna acolo ca un balon negru, prins între ramuri.

— Le-am luat cu o pâlnie şi le-am pus într-o lâdiţă, apoi le-am dus înapoi la stup, adăugă ea.

Cred că încerca să-i spună lui Zach că n-avea să aibă odihnă până ce n-avea să-l scoată de-acolo şi să-l aducă înapoi acasă. Zach o asculta cu ochii în lacrimi. Părea uşurat că discuţia se oprise la roiurile de albine.

Şi eu mă gândisem la ce aveam să-i spun, dar în clipa aceea nu-mi mai aminteam nimic. N-am făcut decât să stau acolo, în vreme ce August îi punea întrebări – cum se simţea, dacă avea nevoie de ceva.

L-am privit, plină de tandreţe şi de tristeţe, întrebându-mă ce ne lega, de fapt. Zach îmi aruncă, la un moment dat, o privire. Vena de la tâmplâi se umflase. Am văzut-o tremurând, cu sângele pulsând în ea. Voiam să spun ceva care să-l ajute, să-i spun că ne asemănăm mai mult decât îşi închipuia el, dar părea ridicol să spun asta. Voiam să mă întind şi să ating vena, cu sângele care galopa prin ea. Dar n-am făcut nici asta.

— Ai scris ceva în caiet? mă întrebă el cu o voce şi cu

o privire care deveniseră brusc disperate.

Am dat din cap, privindu-l în ochi. În celula vecină, celălalt băiat, Jackson, scoase un sunet, un soi de mieunat, care făcu scena să pară prostească şi ieftină. Zach îi aruncă o privire furioasă.

— Gata, au trecut cele cinci minute, zise poliţistul.

August îşi aşează mâna pe spatele meu, împingându-mă uşor către ieşire. Zach părea că vrea să mă întrebe ceva. Deschise gura, apoi o închise la loc.

— Am să pun toate astea pe hârtie, doar pentru tine, am spus. Am să scriu o poveste.

Nu ştiu dacă asta era ce voia el să audă, dar e ceva ce vrem toţi – să vadă cineva necazurile prin care trecem şi să le aştearnă pe o foaie de hârtie, ca pe un lucru care contează cu adevărat.

Ne pierise orice chef de a zâmbi, chiar şi în faţa lui May. Când era prin preajmă, nu vorbeam despre Zach, dar nici nu ne purtam de parcă viaţa era roz. June se consola cu violoncelul ei, aşa cum făcea de fiecare dată când apăreau nori la orizont. Şi, într-o dimineaţă, venind spre magazie, August se opri brusc, cu ochii la urmele cauciucurilor maşinii lui Zach. Aşa cum stătea acolo, am crezut că avea să înceapă să plângă.

Orice făceam îmi părea greu şi apăsător – ştersul vaselor, îngenuncheatul la rugăciunea de seară, chiar şi culcatul, seara.

În a doua seară de august, după ce spălasem vasele şi spusesem *Ave Maria*, August spuse:

— Gata cu smiorcăitul, în seara asta ne uităm la Ed Sullivan1. Şi chiar asta făceam când a sunat telefonul. Până în ziua de azi, August şi June se întreabă cum ar fi arătat vieţile noastre dacă la telefon ar fi răspuns oricine altcineva în afară de May.

Îmi amintesc că August s-a ridicat să răspundă, dar May era cel mai aproape de uşă.

1 Gazda unei emisiuni de varietăţi (n.tr.)

— Răspund eu, a spus. Şi nimănui nu i-a trecut nimic prin cap. Aveam ochii lipiţi de televizor, unde Ed Sullivan tocmai anunţa că urma un număr de circ, cu maimuţe care mergeau pe sârmă, pe nişte scutere mici.

Când May se întoarse în cameră, câteva minute mai târziu, arăta de parcă văzuse o stafie.

— Era mama lui Zach, zise ea. De ce nu mi-aţi spus că l-au băgat la închisoare?

Arăta incredibil de normală, stând acolo, în pragul uşii. În primul moment, niciuna dintre noi nu s-a mişcat. Ne uitam la ea de parcă ne-am fi aşteptat să ne cadă acoperişul în cap. Dar May nu făcea decât să stea acolo, mai calmă ca niciodată.

Mi-am spus că poate se întâmplase vreun miracol şi că se vindecase cumva.

— Te simţi bine? întrebă August, ridicându-se încet în picioare.

May nu răspunse.

— May? făcu June.

I-am zâmbit lui Rosaleen, dând din cap, de parcă i-aş fi spus: „Nu-i aşa că nu-ţi vine să crezi cât de bine suportă chestia asta?”

August închise însă televizorul şi o privi îndelung pe May, încruntându-se.

May avea capul înclinat într-o parte şi-şi fixase privirea pe o pictură cu o căsuţă de păsări, care adma pe perete. Dintr-odată, mi-am dat seama că, de fapt, nu vedea pictura. Avea ochii goi.

August se apropie de ea.

— Răspunde-mi. Te simţi bine?

În tăcerea care urmă, am auzit respiraţia lui May îngreunându-se, devenind sacadată. Făcu vreo câţiva paşi înapoi, până ce dădu de perete. Apoi se lăsă să cadă pe

podea, fără să scoată vreun sunet.

Nu ştiu când mi-am dat seama că May se retrăsese într-un loc unde nimic n-o mai putea ajunge. Nici chiar August şi June nu şi-au dat seama de asta imediat o chemau pe nume de parcă surzise pur şi simplu.

Rosaleen se aplecă deasupra ei şi-i vorbi tare, încercând să ajungă la ea.

— Zach n-o să păţească nimica. Nu tre' să-ţi faci inimă rea din pricina asta. Domnu' Forrest o să-l scoată miercuri din puşcărie.

May avea privirea pierdută în gol, de parcă Rosaleen nici n-ar fi existat.

— Ce se întâmplă cu ea? întrebă June. I-am simţit panica din voce.

— N-am mai văzut-o niciodată în starea asta.

May era şi nu era acolo. Mâinile îi zăceau inerte în poală, cu palmele îndreptate în sus. Nu suspina, ascunzându-şi faţa în poala rochiei. Nu se legăna înainte şi înapoi. Nu se trăgea de codiţe. Era atât de liniştită, atât de diferită de cum o ştiam.

Mi-am ridicat privirea în tavan. Pur şi simplu nu puteam să mă mai uit la ea.

August se duse în bucătărie şi reveni cu o cârpă de şters vasele, plină cu cuburi de gheaţă. Îi luă capul în mâini şi şi-l sprijini de umăr, apoi îi ridică faţa şi-i trecu gheaţa peste frunte şi peste tâmple, apoi peste gât. Făcu asta vreme de câteva minute, apoi lăsă cârpa din mână şi o lovi uşor peste obraji.

May clipi de câteva ori, apoi se uită la August. Ne privi pe toate, pe rând, cum eram strânse în jurul ei, de parcă s-ar fi întors dintr-o lungă călătorie.

— Te simţi mai bine? o întrebă August

May dădu din cap.

— Da, o să-mi treacă.

Cuvintele sunau ciudat, mecanic.

— E bine că poţi să vorbeşti, zise June. Hai să facem o baie, vrei?

August şi June o ajutară să se ridice.

— Mă duc la zid, zise May.

June clătină din cap.

— Începe să se întunece.

— Numai câteva minute, şopti May.

Intră în bucătărie, cu noi după ea. Deschise un sertar al bufetului, scoase o lanternă, un carneţel şi un capăt de creion şi ieşi afară, pe verandă. Mi-am imaginat-o scriind un bileţel – „Zach în închisoare” – şi îndesându-l în zid, între două pietre.

Simţeam că toată lumea ar fi trebuit să mulţumească personal tuturor pietrelor acelora, pentru toată tristeţea pe care o primiseră în ele. Ar fi trebuit să le sărutăm una câte una şi să spunem: „Ne pare rău, dar May avea nevoie de ceva puternic, de ceva care să dureze şi v-a ales pe voi. Dumnezeu să binecuvânteze inimile voastre de piatră”.

— Merg cu tine, zise August.

May îi răspunse peste umăr.

— Nu August, te rog, mă duc singură.

Am urmărit-o coborând pe treptele verandei şi dispărând printre copaci. În viaţă, dai peste lucruri pe care nu le poţi uita, oricât de mult ai încerca, iar ăsta e unul dintre ele. May, luând-o printre copaci, cu cerculeţul ăla de lumină tremurând undeva, în faţa ei, înainte de a fi înghiţită de întuneric.

Viaţa unei albine e scurtă. Primăvara şi vara – perioada în care munca e cea mai obositoare – o albină lucrătoare nu trăieşte, de obicei, mai mult de patru-cinci săptămâni… Întâlnind tot soiul de pericole în timpul zborurilor în care adună polenul, multe lucrătoare mor chiar înainte de a împlini această vârstă.

Albinele dansatoare

Capitolul zece

M-am dus în bucătărie împreună cu August, June şi Rosaleen, în timp ce noaptea se lăsa încet în jurul casei. May era deja plecată de cinci minute, când August se ridică şi începu să se plimbe încoace şi-ncolo prin încăpere. Se duse pe verandă, apoi se întoarse şi rămase cu privirea îndreptată în direcţia zidului.

După douăzeci de minute, spuse:

— Gata, ajunge. Hai să mergem după ea.

Luă lanterna din camion şi se îndreptă către zid, în vreme ce eu, June şi Rosaleen ne chinuiam să ţinem pasul cu ea. O pasăre de noapte cânta undeva, pe o ramură, cânta cu foc, de-ai fi zis că-şi dă sufletul, de parcă fusese pusă acolo ca să cânte pentru luna de pe cer.

— M-a-a-a-a-y, strigă August.

Se apucară să strige şi June, şi Rosaleen, apoi şi eu. Am mers mai departe strigând-o, dar n-am primit niciun răspuns. Se auzea doar pasărea de noapte, chitind serenade lunii.

După ce-am mers de la un capăt la altul al zidului plângerii, ne-am întors şi l-am luat de la capăt, de parcă prima oară greşisem drumul. Mergeam mai încet, ne uitam cu mai multă atenţie, strigam mai tare. De data asta, urma să dăm peste May, îngenuncheată acolo, cu bateriile lanternei terminate. Şi ne-am fi spus: „Doamne fereşte, da cum de-am trecut pe lângă ea prima dată?”

N-a fost să fie aşa, astfel că am intrat în pădurea din spatele zidului, strigând-o din ce în ce mai tare, până ce am început să răguşim; niciuna n-a spus însă: „Ceva nu e în regulă”.

În ciuda nopţii, căldura era mai înăbuşitoare ca niciodată şi simţeam în nări mirosul umed al trupurilor noastre, în vreme ce cutreieram prin pădure cu lanterna noastră micuţă. În cele din urmă, August spuse:

— June, întoarce-te acasă şi cheamă poliţia. Spune-le că avem nevoie de ajutorul lor ca s-o găsim pe May. După ce închizi telefonul, îngenunchează în faţa Fecioarei şi roag-o să vegheze asupra lui May, apoi întoarce-te aici. Noi o s-o luăm către râu.

June o luă la goană către casă. Încă o mai auzeam tropăind printre tufişuri, atunci când am pornit-o către râu. August mergea din ce în ce mai repede. Rosaleen se lupta din răsputeri să ţină pasul, gâfâind în căutarea unei guri de aer.

Când am ajuns la râu, ne-am oprit câteva clipe. Am stat în Tiburon suficient de mult încât să văd luna plină scăzând, disparted, apoi reapărând şi rotunjindu-se din nou. Plutea deasupra râului, intrând şi ieşind dintre nori. Uitându-mă la un copac de pe celălalt mal al râului, cu rădăcinile ieşite din pământ, am simţit un gust metalic şi uscat care mi se ridica din fundul gâtului şi-mi aluneca peste limbă.

Am căutat mâna lui August, dar o luase deja din loc, de-a lungul râului, strigând-o pe May.

— M-a-a-a-a-a-a-a-y!

Eu şi Rosaleen am urmat-o, strângându-ne una te cealaltă atât de tare, încât creaturile nopţii probabil că ne vedeau ca pe un singur animal enorm, cu şase picioare. Am fost surprinsă atunci când rugăciunea noastră de fiecare seară, cea cu mătăniile, începu de una singură să-mi răsune în minte. „Slavă ţie, Marie, cea plină de har, Domnul este cu tine. Binecuvântată eşti tu între femei şi binecuvântat e Iisus, rodul pântecului tău. Sfântă Fecioară, Maica Domnului, roagă-te pentru noi, păcătoşii, acum şi-n ceasul morţii noastre. Amin”.

Abia când am auzit-o pe August spunând: „Aşa, Lily, ar trebui să ne rugăm împreună”, mi-am dat seama că spuneam asta cu voce tare. Nu ştiu dacă mă rugam într-adevăr sau pur şi simplu repetam cuvintele ca să-mi alung

teama. August începu să murmure împreună cu mine, apoi ni se alătură şi Rosaleen. Mergeam de-a lungul râului, cu vorbele rugăciunii curgând în urma noastră ca nişte panglici în noapte.

June se întoarse cu altă lanternă, pe care o descoperise pe undeva prin casă. Ghemotocul de lumină tremura printre copaci.

— Aici! strigă August, îndreptându-şi lanterna către ea.

Am aşteptat să ne ajungă din urmă.

— Poliţia e pe drum, anunţă ea.

„Vine poliţia”. M-am uitat la Rosaleen, la buzele ei strânse. Poliţiştii nu mă recunoscuseră în ziua în care fusesem la închisoare; speram să n-aibă mai mult noroc cu Rosaleen.

June începu s-o strige pe May şi o luă prin întuneric de-a lungul râului, cu Rosaleen în urma ei. August însă se mişca acum mai încet, cu grijă. Am rămas în spatele ei, rugându-mă în sinea mea, din ce în ce mai repede.

Deodată, August se opri în loc. M-am oprit şi eu. Şi n-am mai auzit pasărea de noapte cântând. Aveam ochii aţintiţi asupra lui August. Era întinsă ca o coardă, cu simţurile încordate la maximum, uitându-se în jos, la ceva ce eu nu vedeam.

— June, strigă ea, cu o voce ciudată, ca o şoaptă, dar June şi Rosaleen se îndepărtaseră şi n-o auzeau. N-am auzit-o decât eu.

Aerul era încărcat şi vâscos, prea vâscos ca să mai pot respira. M-am apropiat de August, atingându-i braţul cu cotul; aveam nevoie s-o simt lângă mine. Atunci am văzut lanterna lui May, stinsă, aruncată pe pământul umed.

Acum mi se pare ciudat că am rămas aşa vreme de un minut şi mai bine, aşteptând ca August să spună ceva, dar ea nu spunea nimic, stătea acolo, pur şi simplu, umplându-se la nesfârşit cu acea ultimă clipă. Începu să

sufle vântul, fluierând printre ramuri, lovindu-ne în faţă ca explozia unui cuptor, ca un vânt al iadului. August se uită la mine, apoi îşi îndreptă lanterna către apă.

Fasciculul mătură suprafaţa apei, parcă stropind-o cu aur, înainte de a se opri brusc. May era întinsă pe fundul apei. Ochii îi erau deschişi, fără să clipească, iar curentul râului îi făcea rochia să fluture.

August lăsă să-i scape un sunet, ca un geamăt uşor.

M-am agăţat de braţul ei, dar se eliberă, aruncă lanterna şi se avântă în apă.

M-am aruncat şi eu după ea. Apa se încolăcea în jurul picioarelor mele, făcându-mă să alunec pe nămolul de pe fund. În cădere, m-am întins după fusta lui August, fără s-o prind. M-am ridicat în picioare, pufnind.

Când am ajuns lângă ea, August privea chipul surorii ei mai mici.

— June! strigă ea. June!

May era întinsă în apa adâncă de două picioare, cu un bolovan pe piept îi strivea trupul, pironindu-l de fundul râului. Uitându-mă la ea, mi-am spus: „Acum o să se ridice. August o să dea piatra la o parte, iar May o să se ridice ca să poată respira, iar după aia ne întoarcem acasă şi ne uscăm”. Îmi venea să mă aplec şi s-o zgâlţâi, s-o apuc de umăr şi s-o scutur puţin. Nu se putea să se fi înecat în râul ăla. Era imposibil.

Doar mâinile ei ajungeau la suprafaţă. Pluteau, cu palmele în sus, ca nişte cupe mici, sparte, cu apa care trecea printre degete. Chiar şi acum, asta e imaginea care mă face să mă trezesc din somn în toiul nopţii, nu ochii ei deschişi, nici bolovanul aşezat pe pieptul ei ca o piatră de mormânt. Doar mâinile ei.

June veni în goană, împroşcând apa în toate părţile. Când ajunse la May, rămase alături de August, gâfâind, cu braţele atârnându-i pe lângă corp.

— Oh, May, şopti ea, întorcându-şi privirea,

strângând pleoapele.

Aruncând o privire către râu, am văzut-o pe Rosaleen, în apă până la glezne, tremurând din toate încheieturile.

August îngenunche în apă şi dădu bolovanul la o parte. Apoi o ridică pe May, apucând-o de umeri. Trupul ei scoase un sunet înspăimântător, de parcă ar fi tras aer în piept, atunci când ajunse la suprafaţă. Avea capul dat pe spate şi am văzut că avea gura întredeschisă, iar dinţii îi erau murdari de noroi. În păr i se agăţaseră plante de pe fundul apei. Atunci mi-am întors privirea. Şi am ştiut *May era moartă*.

Şi August o ştia foarte bine, dar îşi aşeză urechea pe pieptul ei, ascultând. După câteva clipe, se ridică totuşi şi strânse la piept capul surorii sale, de parcă ar fi vrut acum ca şi ea să-i asculte inima.

— S-a dus, spuse August.

Am început să tremur. Îmi auzeam dinţii clănţănind, lovindu-se unul de celălalt August şi June o ridicară pe May şi o duseră, cu greu, pe mal. Era îmbibată de apă. Am apucat-o de glezne, ca să nu las picioarele să se legene. Curentul îi luase cu el pantofii.

Când au întins-o pe mal, apa îi năvăli afară, pe gură şi pe nas., Aşa a ajuns şi Maica Lanţurilor în Charleston, îmi trecu prin minte. Uită-te la degetele ei, la mâinile ei. Atât de fine, atât de frumoase”.

Mi-am imaginat-o ridicând bolovanul de pe mal, intrând cu el în râu, apoi întinzându-se pe spate, în apă, aşezându-şi-l pe piept, strângându-l în braţe, ca pe un copil, şi aşteptând ca apa să-i umple plămânii. M-am întrebat dacă se zbătuse, dacă zvâcnise către suprafaţă măcar în ultima clipă sau dacă se dusese fără să lupte, îmbrăţişând piatra, lăsând-o să-i soarbă toată durerea. Oare ce creaturi înotaseră pe lângă ea în tot acest timp?

June şi August, ude fleaşcă, stăteau în picioare, de o

parte şi de alta a trupului ei, în vreme ce tânţarii bâzâiau în jurul nostru, iar râul îşi vedea mai departe de treabă, curgând şi răsucindu-se în drumul lui prin întuneric. Eram sigură că şi ele îşi imaginaseră ultimele momente ale lui May, dar nu vedeam groază pe faţa lor, ci doar durere şi resemnare. Asta aşteptaseră jumătate de viaţă, fără măcar s-o ştie.

August încercă să-i închidă ochii, dar rămâneau pe jumătate deschişi.

— La fel ca April, zise June.

— Ţine lumina lanternei pe ea, îi spuse August.

Vorbea calm, liniştit. Abia am putut-o auzi, atât de tare îmi bătea inima.

La lumina firavă a lanternei, August îi scoase din păr toate frunzuliţele, vârându-le în buzunar, una câte una.

Apoi, August şi June îi curăţară pielea şi hainele de toate urmele de nămol, iar Rosaleen, biata Rosaleen, care îşi pierduse, mi-am dat seama atunci, noua cea mai bună prietenă, rămăsese în picioare, fără să scoată niciun sunet, dar cu bărbia tremurându-i atât de tare, încât îmi venea să o apuc şi s-o ţin pe loc.

Apoi un sunet pe care n-am să-l uit niciodată ieşi de pe buzele lui May, un oftat lung, ca un bolborosit, şi atunci ne-am uitat una la alta, uluite, cu speranţa încolţind în noi preţ de o clipă, de parcă minunea minunilor era pe cale să se întâmple, dar nu era decât o gură de aer pe care-o înghiţise înainte de a muri şi care îi ieşea acum din piept Trecu pe lângă mine, mirosind a râu, a lemn vechi care începea să mucegâiască.

Mi-am coborât privirea către chipul ei şi am simţit cum mă cuprindea un val de greaţă. Podenindu-mă printre copaci, m-am aplecat şi am vomitat.

Apoi, în vreme ce mă ştergeam la gură cu poala cămăşii, am auzit un sunet în întuneric, un ţipăt atât de sfâşietor, încât mi-am simţit inima oprindu-se în loc.

Uitându-mă înapoi, am văzut-o pe August, luminată de lanterna lui June, ţipând încă. Când sunetul se stinse, îşi lăsă capul să cadă pe pieptul lui May.

M-am întins după ramura unui pin pitic şi am apucat-o strâns, de parcă tot ce aveam era pe cale să-mi scape din mâini.

— Care vasăzică eşti orfană? făcu poliţistul.

Era Eddie Hazelwurst, cel înalt şi tuns periuţă, care ne însoţise, pe mine şi pe August, când îl vizitasem pe Zach în închisoare.

Eu şi Rosaleen eram aşezate în balansoarele din salon, iar el stătea în picioare, în faţa noastră, cu un carneţel în mână, sorbindu-ne fiecare cuvinţel. Celălalt poliţist era afară, cercetând pădurea dimprejurul zidului plângerii – Dumnezeu ştie ce credea că avea să găsească acolo.

Mă legănam atât de atare în balansoar, încât eram gata să zbor din el. Rosaleen stătea însă nemişcată, cu chipul ca de gheaţă.

Când ne întorsesem în casă după ce-o găsisem pe May, August dăduse peste cei doi poliţişti, iar apoi ne trimisese sus, pe mine şi pe Rosaleen.

— Duceţi-vă să vă ştergeţi şi să vă schimbaţi, îmi spusese.

Îmi scosesem pantofii şi mă ştersesem cu un prosop, lângă fereastră. Văzusem ambulanţa venind şi pe infirmieri aducând-o pe May din pădure, pe o targă, apoi îi auzisem pe cei doi poliţişti punându-le tot soiul de întrebări lui August şi lui June. Vocile lor ajungeam până sus, la noi. „Da, era deprimată în ultima perioadă. De fapt, era deseori deprimată. Avea nişte probleme psihice. Era incapabilă să facă diferenţa între suferinţa altora şi a ei. Nu, n-am găsit niciun bilet. Autopsie? Bine, înţelegem”.

Domnul Hazelwurst voia să stea de vorbă cu toţi cei din casă, aşa încât coborâsem şi noi în salon. I-am spus

exact ce se întâmplase din momentul în care May răspunsese la telefon până când o găsisem în râu. Apoi începu să-mi pună întrebări personale. Nu eram eu fata care venise la închisoare săptămâna trecută, la unul din băieţii de culoare? De ce locuiam acolo? Cine era Rosaleen?

I-am spus povestea oficială, cu mama care murise când eram mică şi cu tata care dăduse ortul popii în vara aceea, după ce avusese un accident de tractor. Cât despre Rosaleen, i-am spus că era doica mea.

— Aşa s-ar spune, că sunt orfană, i-am spus. Dar avem pe cineva în Virginia. Pe patul de moarte, tata mi-a spus să merg să stau la mătuşa Bemie. Mătuşa ne aşteaptă pe amândouă. O să ne trimită în curând bani de autobuz sau o să vină să ne ia chiar ea. Îmi spune tot timpul: „Lily, abia aştept să ajungeţi”. Şi eu îi spun că o să ajungem chiar înainte să înceapă şcoala. O să trec în clasa a zecea, parcă nici nu-mi vine să cred.

Îşi îngusta ochii de parcă îi era greu să mă urmărească, încălcăm toate regulile de care depinde succesul unei minciuni. „Nu vorbi aşa mult”, mi-am spus, dar nu mă mai puteam opri.

— Sunt aşa de fericită că o să merg să stau cu mătuşa. E tare drăguţă cu mine. Nici nu v-ar veni să credeţi dacă aţi afla câte cadouri mi-a trimis. Mai ales bijuterii şi ursuleţi de pluş. Parcă nu se mai terminau ursuleţii.

Nu puteam decât să mulţumesc cerului că June şi August nu erau acolo să mă audă. Plecaseră împreună cu ambulanţa, în camionetă, ca să se asigure că trupul lui May urma să ajungă cu bine la destinaţie. Mă simţeam deja destul de prost cu Rosaleen acolo, lângă mine. Mi-era teamă că avea să strice totul şi să spună ceva de genul:, 3 a am venit încoace după ce m-a scos Lily din puşcărie”. Dar se retrăsese cu totul în sinea ei, parcă amuţise.

— Şi care ziceai că-i numele tău de familie? mă întrebă el.

— Williams, am spus. I-o spusesem deja de două ori şi începeam să mă minunez cât de uşor puteai să ajungi poliţist în Tiburon. Se părea că la fel de uşor ca în Sylvan.

Îşi îndreptă spatele, părând încă şi mai înalt.

— Ce nu înţeleg eu e motivul pentru care ai rămas aici în loc să te duci la mătuşa ta din Virginia.

Iată traducerea: „Nu-nţeleg deloc ce face o fată albă ca tine într-o casă de negri. Am tras adânc aer în piept

— Păi, să vedeţi, mătuşa Bemie tocmai a trecut printr-o operaţie. O problemă femeiască. Aşa că Rosaleen mi-a spus: „Hai mai bine să stăm la prietena mea, August Boatwright din liburon, până se pune tuşă-ta Bemie pe picioare. Şi eu mi-am spus că n-avea rost să mergem acolo înainte să iasă mătuşa din spital.

Scria totul, fiecare cuvânt. *De ce oaie*? Aveam poftă să ţip la el: „Nu e vorba de mine, şi de Rosaleen, şi de operaţia lu' mătuşa Bemie. E vorba despre May. A murit ori poate că n-ai observat!"

Ar fi trebuit să fiu în camera mea, plângând cu sughiţuri, dar, iată-mă aici, purtând discuţia cea mai stupidă din viaţa mea.

— Şi nu puteai să stai la nişte albi din Spartanburg?

Traducere: „Orice e mai bine decât să stai într-o casă de negri.

— Nu, domnule, nu prea. Nu aveam prea mulţi prieteni. Nu ştiu de ce, da nu prea mă-mpăcam cu nimeni pe-acolo. Cred că era din cauză că aveam note prea bune la şcoală. O doamnă mi-a zis că puteam să stau cu ea până ieşea mătuşa Bemie din spital, dar după aia a făcut zona zoster şi-a căzut toată treaba.

„Doamne Dumnezeule, să mă oprească totuşi cineva".

Îi aruncă o privire lui Rosaleen.

— Cum ai cunoscut-o pe August?

Mi-am ţinut răsuflarea, m-am oprit chiar din legănat.

— E vara de-a-ntâia a lu' bărbată-miu, răspunse Rosaleen. Ne-am ţinut de cumetre după ce m-a lăsat porcu' şi s-a dus. Din toate neamurile lui, numa August ştie ce jigodie era.

Îmi aruncă o privire, parcă spunându-mi: „Vezi şi io mă pricep să scornesc minciuni cât ai zice peşte.

Poliţistul îşi închise carneţelul şi-mi făcu semn cu degetul să-l urmez pe coridor. Odată ieşiţi din salon, îmi spuse:

— Ascultă-mă pe mine şi sun-o pe mătuşă-ta, spune-i să vină să te ia chiar dacă nu s-a făcut bine. Asta-i casă de negri. Înţelegi ce spun eu aici?

Mi-am încreţit fruntea.

— Nu, domnule, nu prea.

— Eu zic că nu e tocmai firesc, că n-ar trebui să te… ei bine, să te înjoseşti în halul ăsta.

— Oh.

— O să mă-ntorc în curând şi sper să nu te mai găsesc aici. OK?

Îmi zâmbi şi-mi puse o mină uriaşă pe cap, de parcă aveam o înţelegere secretă cu el.

— OK.

Am închis uşa după el. Orice-ar fi fost lucrul care mă împiedicase până atunci să mă fac bucăţi pe dinăuntru, dispăru în clipa aceea. M-am întors în salon, suspinând. Rosaleen mă luă în braţe, şi am văzut că şi ea avea lacrimi pe obraji.

Am urcat la etaj, în camera pe care o împărţise cu May. Rosaleen dădu la o parte cuvertura de pe patul ei.

— Haide, treci în pat, îmi spuse.

— Şi tu, unde-o să dormi?

— Uite, chiar aici, răspunse ea, trăgând de cuvertura de pe patul lui May, pe care o croşetase chiar ea.

Apoi se urcă în pat şi-şi îngropa faţa în pernă. Ştiam că voia să simtă mirosul lui May.

Aţi crede că am visat-o pe May, dar, când am adormit, l-am găsit pe Zach. Nici măcar nu vă pot spune ce s-a întâmplat în visul ăla. M-am trezit, gâfâind puţin, şi am ştiut pe dată că pe el îl visasem. Părea atât de real, atât de aproape de mine, părea că pot să mă ridic în capul oaselor şi să-i ating pieptul cu degetele. Apoi mi-am amintit unde era de fapt şi o greutate enormă se lăsă peste mine, strivindu-mă. Mi-am imaginat patul lui, cu pantofii sub el, mi l-am închipuit treaz, cu ochii în tavan, ascultând respiraţia celorlalţi.

Un fâşâit care venea din capătul celălalt al camerei mă făcu să tresar şi am avut unul dintre momentele acelea ciudate când nu mai ştii unde te afli. Doar pe jumătate trează, am crezut pentru o clipă că eram în patul meu din magazie, dar mi-am dat seama că o auzisem pe Rosaleen întorcându-se pe partea cealaltă. Şi atunci mi-am adus aminte de May. Mi-a venit în cap imaginea ei, întinsă pe fundul râului.

A trebuit să mă ridic, să mă strecor până la baie şi să mă stropesc cu apă pe faţă. Am rămas puţin acolo, în lumina slabă a nopţii, iar ochii mi-au căzut pe piciorul cu gheare al căzii, cel pe care May îl încălţase cu o şosetă roşie. Am zâmbit atunci – nu m-am putut abţine. Era o parte a lui May pe care nu voiam s-o uit niciodată.

Am închis ochii, şi atunci mi-au venit în minte cele mai frumoase amintiri cu ea. I-am văzut codiţele ca nişte tirbuşoane, strălucind, ude, în lumina soarelui, i-am văzut degetele înşirând firimituri pe podea, dându-şi atâta osteneală de dragul unui gândac. Şi pălăria pe care o purta în ziua în care dansase conga cu Fiicele Mariei. Cred că imaginea cea mai puternică pe care am avut-o în momentul

acela a fost expresia de iubire şi de nelinişte care i se aşternea atât de des pe chip.

Ca s-o consume, în cele din urmă.

După autopsie, după ce poliţia declarase oficial că May se sinucisese, după ce o aranjaseră şi-o făcuseră cât de frumoasă se putea la casa de pompe funebre, May s-a întors la casa cea roz. Miercuri dimineaţa, pe 5 august, la prima oră, un dric negru a tras în faţa casei şi patru bărbaţi în costume negre au scos din el coşiugul lui May şi l-au adus în salon. Când am întrebat-o pe August cum se făcea că May tocmai intra pe uşa din faţă, în coşciugul ei, mi-a răspuns:

— O să stăm cu ea până la înmormântare.

Nu mă aşteptam la asta; în Sylvan, toată lumea îşi îngropa morţii imediat ce ieşeau din casa de pompe funebre.

— O să stăm puţin cu ea, ca să ne putem lua rămas-bun, adăugă August. Asta se cheamă priveghi. Câteodată, oamenilor le e greu să accepte că cineva drag a murit şi atunci nu-şi pot lua rămas-bun. Priveghiul ne ajută să facem asta.

Cu siguranţă că accepţi asta mai uşor aşa – un cadavru în salon e un argument foarte convingător. Mă simţeam ciudat cu un mort în casă, dar dacă asta ne ajuta să ne luăm rămas-bun, atunci fie. Înţelegeam că era necesar.

— O ajută şi pe May, zise August

— O ajută pe May?

— Ştii că avem cu toţii un suflet, Lily, şi că, atunci când murim, sufletul se întoarce la Dumnezeu, dar nimeni nu ştie cât timp îi ia să ajungă. Poate că durează o fracţiune de secundă sau poate că durează o săptămână, chiar două. Dar asta nu contează. Dacă stăm cu May, e ca şi când i-am spune: „JE în regulă, May, ştim că asta e casa ta, dar acum te poţi duce în pace. Totul o să fie bine”.

August i-a pus pe bărbaţii în negru să aşeze sicriul, care se afla pe o masă cu roţi, în faţa statuii Fecioarei negre, înainte de a-l deschide. După ce-au plecat, August şi Rosaleen s-au dus lângă sicriu şi au rămas acolo, privind-o, dar eu am rămas în spate. M-am fâţâit pe-acolo, privindu-mă în toate oglinzile peste care dădeam, până ce June a coborât cu violoncelul şi a început să cânte. A cântat *Oh*! *Susanna* ceea ce ne-a făcut să zâmbim. Nimic nu te ajută să te relaxezi la un priveghi mai bine ca o glumiţă din asta. M-am apropiat şi eu de sicriu, aşezându-mă între August şi Rosaleen.

May arăta exact aşa cum o ştiam, doar că pielea îi era bine întinsă pe oasele feţei. Lumina lămpii, care se răspândea în sicriu, îmi dădea impresia că faţa îi strălucea. O îmbrăcaseră cu o rochie de un albastru-aprins, pe care n-o mai văzusem niciodată, cu nasturi de perle şi guler *en coeur*, iar pe cap avea pălăria ei albastră. Arăta de parcă ar fi putut să deschidă ochii şi să ne zâmbească în orice moment.

Acolo stătea femeia care o învăţase pe mama să scape de gândaci fără să le facă vreun rău. Numărasem pe degete zilele care trecuseră din momentul în care May îmi spusese că mama fusese acolo. Şase. Părea că trecuseră şase luni. Abia mă puteam abţine să nu-i spun lui August tot ce ştiam. Aş fi putut să-i spun totul lui Rosaleen, dar nu m-ar fi ajutat cu nimic – cu August voiam să vorbesc. Era singura care îmi putea da nişte răspunsuri.

Stând acolo, lângă sicriu, uitându-mă la August, am avut un impuls irezistibil de a-i spune totul pe loc. Aş fi putut pur şi simplu să las cuvintele să ţâşnească din mine. „Nu sunt Lily Williams. Sunt Lily Owens, fiica femeii care a locuit aici acum multă vreme. May mi-a spus”. Întâmplă-se ce s-o întâmpla. Când m-am uitat la ea însă, am văzut că îşi ştergea lacrimile de pe obraji, scotocind în buzunar după o batistă, şi mi-am dat seama că ar fi fost o dovadă de

egoism să-i aşez şi povara mea în spate într-un moment în care era deja copleşită de durere.

June cânta cu ochii închişi, de parcă numai de ea participa la călătoria lui May către rai. Nu mai ascultasem niciodată asemenea melodii, care ne făceau să credem că moartea nu era decât o trecere.

În cele din urmă, August şi Rosaleen s-au aşezat, dar, odată ajunsă lângă sicriu, am realizat că nu mă mai puteam mişca de-acolo. May avea braţele încrucişate pe piept, ca nişte aripi strânse – o comparaţie care nu-mi părea a fi un compliment. Am întins mâna şi am strâns-o pe-a ei. Era rece şi inertă ca o bucată de ceară, dar nu-mi păsa. „Sper că ai să fii mai fericită în rai, i-am spus. Sper ca acolo să n-ai nevoie de niciun zid. Şi dacă o vezi pe Fecioara Maria, spune-i că ştim că Iisus e şeful aici şi că o să facem tot ce putem ca să-i păstrăm memoria vie”. Nu ştiu de ce, dar simţeam că spiritul lui May plutea într-un colţ al tavanului şi auzea fiecare cuvânt pe care i-l spuneam, deşi nu vorbeam tare.

„Şi aş mai vrea s-o cauţi pe mama, am continuat. Spune-i că m-ai văzut şi că măcar pentru moment am scăpat de T. Ray. Să-i spui aşa: «Lui Lily i-ar face bine un semn prin care să-i spui c-o iubeşti. Nu trebuie să fie ceva important, numai trimite ceva, te rog»”.

Am oftat, ţinând-o încă de mină, simţindu-i degetele, mult mai mari decât ale mele., Aşadar, aici ne luăm rămas-bun”, i-am spus. Un tremur mă străbătu din cap până-n picioare şi am simţit că genele îmi ardeau. Pe obraji au început să-mi curgă lacrimi care i-au pătat rochia.

Înainte de a pleca însă, am aranjat-o puţin. I-am împreunat mâinile sub bărbie, făcând-o să arate de parcă s-ar fi gândit serios la viitor.

Pe la zece dimineaţa, când June încă mai cânta pentru May, iar Rosaleen trebăluia prin bucătărie, m-am aşezat pe treptele verandei din spatele casei, cu caietul pe

genunchi, încercând să aştern totul pe hârtie. În realitate însă, o aşteptam pe August. Se dusese la zidul plângerii. Mi-am imaginat-o acolo, înfigându-şi durerea între pietre.

Când am văzut-o întorcându-se, mă oprisem deja din scris şi mâzgăleam marginile paginilor. Se opri în mijlocul curţii şi privi către şosea, punându-şi mâna streaşină la ochi, ca să se apere de soare.

— Ia te uită cine-i aici! strigă ea, luând-o la fugă.

N-o mai văzusem niciodată alergând şi nu-mi venea să cred cât de repede traversa curtea în salturi, întinzându-şi sub fustă picioarele lungi.

— E Zach! strigă ea la mine, şi atunci am aruncat cât colo caietul şi-am luat-o la goană după ea.

Am auzit-o pe Rosaleen, în spatele meu, strigându-i din bucătărie lui June că venise Zach, am auzit muzica lui June oprindu-se în mijlocul unei note. Când am ajuns, Zach cobora din maşina lui Clayton. August îl luă imediat în braţe. Clayton se uita în pământ şi zâmbea.

Când August îl lăsă pe Zach să respire, am văzut că arăta mult mai slab ca înainte. Stătea acolo, în faţa mea, privindu-mă. Nu-mi dădeam seama ce însemna expresia de pe faţa lui. M-am apropiat de el, dorindu-mi să fi ştiut ce trebuia să spun. O şuviţă de păr îmi acoperea faţa, desprinsă de o pală de vânt, iar el întinse mâna şi o dădu la o parte. Apoi mă strânse la piept şi mă ţinu aşa câteva clipe.

— E totul în regulă? zise June, repezindu-se la el şi luându-i faţa în mani.

— Am crezut c-o să murim de grijă.

— Acum da, torul e în regulă, răspunse Zach.

Dar, fără să-mi dau seama de ce, bucuria părea că i se micşorase.

— Vânzătoarea de bilete de la cinema – ei bine, se pare că ea a văzut totul. I-a luat ceva timp, dar în cele din urmă le-a spus poliţiştilor care dintre ei a aruncat sticla.

Aşa că au renunţat la acuzaţia împotriva lui Zach, zise Clayton.

— Of, slavă Domnului, făcu August şi toată lumea păru să răsufle uşurată în acelaşi timp.

— Voiam doar să trecem să vă vedem şi să vă spunem cât de rău ne pare pentru May, zise Clayton.

O sărută pe August, apoi pe June. Când se întoarse către mine, îşi aşeză mâinile pe umerii mei – nu un sărut, dar ceva pe-aproape.

— Ce bine că te revăd, Lily, zise el, apoi se uită la Rosaleen, care rămăsese în spate, lângă maşină.

— Şi pe tine, Rosaleen.

August luă mâna lui Rosaleen şi o trase către ea, fără să-i dea drumul, aşa cum făcea câteodată cu May, şi atunci mi-am dat seama că o iubea pe Rosaleen. Că ar fi vrut să-i schimbe numele în July şi s-o accepte ca pe o soră.

— Nu mi-a venit să cred când mi-a spus domnul Forrest despre May, zise Zach.

Pe când ne întorceam cu toţii către casa cea roz, ca domnul Forrest şi Zach să-şi poată lua rămas-bun de la May, mi-am spus: „Of, de ce nu mi-am aranjat părul… De ce nu mi l-am struţs într-o pieptănătură din aia la modă, în formă de roi de albine…”

Ne-am adunat cu toţii în jurul lui May. Clayton îşi plecă uşor capul, dar Zach îi privea chipul.

Am rămas acolo o bună bucată de vreme. Rosaleen mormăia ceva, cred că se simţea nelalocul ei, dar în cele din urmă se opri.

M-am uitat la Zach şi am văzut lacrimile care îi inundau obrajii.

— Îmi pare rău, zise el. A fost vina mea. Dacă l-aş fi pârât pe cel care a aruncat sticla, nu m-ar fi arestat şi nimic din toate astea nu s-ar fi întâmplat.

Sperasem să nu afle că May se aruncase în râu din

pricină că el fusese dus la închisoare. Dar se pare că fusese o speranţă deşartă.

— Cine ţi-a spus? l-am întrebat.

Dădu din mână de parcă n-ar fi avut nicio importanţă.

— Mama a auzit de la Otis. Nu voia să-mi spună, dar ştia că tot aş fi aflat, mai devreme sau mai târziu.

Îşi şterse ochii.

— Of, dacă aş fi…

August întinse mâna şi-l atinse pe braţ.

— Să zicem că nimic din toate astea nu s-ar fi întâmplat dacă i-aş fi spus lui May de la început că ai fost arestat Sau dacă n-aş fi lăsat-o să meargă la zid în noaptea aceea. Sau dacă n-aş fi aşteptat-o atât de mult şi m-aş fi dus după ea mai devreme… spuse ea.

Apoi se uită la May.

— Ea a făcut-o, cu mâna ei, Zach.

Mie tot mi-era teamă că sentimentul de vinovăţie avea să găsească vreo cale să se lipească de ei. Aşa merg lucrurile cu vinovăţia.

— Am nevoie de-o mână de ajutor ca să-mbrac stupii în negru, îi spuse August lui Zach, când el şi Clayton se pregăteau să plece.

— Aşa cum am făcut când a murit Esther, îţi aduci aminte? Esther a fost o Fiică a Mariei, a murit anul trecut, adăugă ea, întorcându-şi privirea către mine.

— Sigur, pot rămâne să te ajut, zise Zach.

— Vrei să vii, Lily? mă întrebă August

— Da, doamnă.

Să îmbrăcăm stupii în negru – nu înţelegeam prea bine despre ce era vorba, dar n-aş fi ratat ocazia nici pentru cincizeci de dolari.

După ce Clayton îşi luă rămas-bun de la noi, ne-am pus căştile cu plasă şi am luat-o către stupi, ducând cu noi pătrate imense de crep negru. August ne-a arătat cum să

acoperim stupii cu bucăţile de material, aşezându-le câte o cărămidă deasupra, ca să nu le ia vântul, şi asigurându-ne că intrarea albinelor rămâne liberă.

Am urmărit-o pe August, care rămânea câteva clipe în faţa fiecărui stup, cu degetele împreunate sub bărbie. „Oare de ce-om fi făcând asta?” m-am întrebat dar părea a fi un fel de ritual sacru pe care nu era cazul să-l întrerup.

După ce am acoperit toţi stupii, am rămas câteva clipe sub pini şi ne-am uitat la ei, la orăşelul acela cu clădiri negre. Un orăşel în doliu. Chiar şi bâzâitul albinelor părea lugubru sub vălurile acelea negre, era un sunet jos şi prelungit, aşa cum trebuie că sună sirenele de ceaţă noaptea, pe mare.

August îşi scoase casca şi se îndreptă către scaunele de pe pajiştea din spatele casei, urmată de mine şi de Zach. Ne-am aşezat cu spatele la soare şi cu faţa către zidul plângerii.

— Cu mult timp în urmă, prisâcarii îşi acopereau stupii când murea cineva din familie, spuse August

— Cum aşa? am întrebat-o.

— Se zice că asta le împiedică pe albine să plece. Vezi tu, ultimul lucru pe care şi-l doreau atunci când murea cineva era să roiască vreun stup de albine. Dacă albinele rămâneau prin preajmă, era semn că acela care murise urma să trăiască din nou.

Am făcut ochii mari.

— Pe bune?

— Spune-i despre Aristeus, zise Zach.

— Ah, da, Aristeus. Oricine se ocupă de albine ar trebui să ştie povestea asta.

August îmi zâmbi într-un fel anume, care promitea că aveam să ascult lecţia a doua din manualul apicultorului. Lecţia întâi fusese înţepătura.

— Aristeus a fost primul om care s-a apucat de

creşterea albinelor. Într-o zi, toate albinele i-au murit, ca pedeapsă de la zei pentru o faptă rea de-a lui Aristeus. Zeii i-au spus să sacrifice un taur, ca dovadă că se căia, şi apoi să se întoarcă la stârv după nouă zile şi să se uite înăuntru. Ei bine, Aristeus a făcut exact ce i s-a spus, şi când s-a întors, a văzut un roi de albine care tocmai zbura din trupul taurului mort Erau chiar albinele lui, renăscute. Le-a dus înapoi acasă, la stupii lor, şi după aceea oamenii au început să creadă că albinele au putere asupra morţii. Regii din Grecia îşi construiau mormintele în formă de stupi din pricina asta.

Zach îşi sprijinise coatele pe genunchi şi privea iarba, încă verde şi proaspătă după dansul nostru de paparude.

— Când zboară o albină, un suflet se ridică, zise el.

I-am aruncat o privire mirată.

— E o zicală veche, zise August înseamnă că sufletul unui om are să renască într-o viaţă viitoare dacă sunt albine prin preajmă.

— E din Biblie? am întrebat

August râse.

— Nu, dar odinioară, când creştinii se ascundeau de romani în catacombe, aveau obiceiul să sculpteze imagini de albine în pereţi. Ca să-şi amintească unii altora că după moarte urma învierea.

Mi-am vârât mâinile sub coapse şi m-am îndreptat în scaun, încercând să-mi imaginez catacombele sau ce or mai fi fost şi alea.

— Şi crezi că bucăţile de pânză neagră o s-o ajute pe May să ajungă în cer? am întrebat.

— Dumnezeule, nu, făcu August. Am îmbrăcat stupii în negru pentru noi. Fac asta ca să ne aducem cu toţii aminte că după viaţă urmează moartea, iar după moarte urmează viaţa.

M-am sprijinit de speteaza scaunului, cu ochii la cer, pierzându-mă în imensitatea lui, gândindu-mă la felul în

care se întindea deasupra lumii, întocmai ca acoperişul unui stup. Îmi doream mai mult decât orice ca May să fie îngropată într-un mormânt în formă de stup de albine. Ca şi eu, la rândul meu, să mă pot odihni într-unul şi apoi să renasc.

Când apărură, Fiicele Mariei erau încărcate cu mâncare. Ultima oară când le văzusem, Queenie şi fiica ei, Violet, aveau pălăriile cele mai mici din grup, iar de data asta veniseră fără ele. Cred că din pricină că lui Queenie nu-i plăcea deloc să-şi acopere părul alb, de care era tare mândră, iar Violet, care avea pe puţin patruzeci de ani, nu se putea hotărî să poarte pălărie dacă nu purta şi mama ei una. Dacă bătrâna Queenie s-ar fi dus la bucătărie şi şi-ar fi băgat capul în cuptor, Violet ar fi făcut la fel.

Lunelle, Mabelee, Cressie şi Zăhărel purtau toate pălării negre, dar nu atât de impresionante ca data trecută, cu excepţia lui Lunelle, care purta o pălărie cu văl şi pană roşie. Şi-au scos pălăriile şi le-au înşirat pe pian imediat ce-au intrat, ceea ce m-a făcut să mă întreb de ce şi le mai luaseră cu ele.

S-au apucat să taie şunca felii, să pună pui fripţi pe platouri, să presare boia dulce pe ouăle umplute. Mai aveam fasole verde, napi, macaroane cu brânză şi tot soiul de chestii care se mănâncă pe la înmormântări. Am mâncat în picioare, în bucătărie, pe farfurii de carton, spunându-ne una alteia cât de mult i-ar fi plăcut lui May toate astea.

Când ne-am îndopat atât de mult încât nu mai aveam nevoie decât de un pui de somn, ne-am dus în salon şi-am stat cu May. Fiicele au trecut din mână-n mină un bol plin cu ceva ce ele numeau mană. Era un amestec sărat de seminţe de floarea soarelui, susan, dovleac şi rodie, stropit cu miere şi băgat după aceea la cuptor. Înghiţeau pumni întregi, spunând că nici nu le-ar fi trecut prin cap să privegheze un mort fără să mănânce seminţe. Seminţele îi împiedicau pe cei vii să cadă pradă disperării, aşa ziceau.

— Doamne, ce bine arată, nu-i aşa că arată minunat? făcu Mabelee.

Queenie pufni dispreţuitor.

— Dacă tot arată aşa bine, hai s-o punem în vitrină la casa de pompe funebre.

— Oh, Queenie! strigă Mabelee.

Cressie ne văzu pe mine şi pe Rosaleen aşezate mai la o parte, în întuneric, şi ne explică:

— Casa de pompe funebre din oraş are o vitrină mare. Înainte era bancă, iar vitrina aia era o fereastră la stradă pe unde puteai să-ţi rezolvi treburile cu banca fără să te dai jos din maşină.

— Şi acu pun coşciugul deschis chiar în fereastra aia pe unde treceam cu maşina ca să ne încasăm cecurile, zise Queenie. Şi omu' poate să treacă pe-acolo şi să deschidă fereastra la maşină şi să-şi ia rămas-bun. Şi au şi-un caiet pe care ţi-l trimit afară prin sertaru ăla de bancă, să te iscăleşti dacă vrei.

— Voi ne luaţi peste picior, făcu Rosaleen.

— O, ba deloc, zise Queenie. Vorbim serios.

Se poate să fi vorbit serios, dar n-ai fi zis. Se stricau de râs, împingându-se una în cealaltă, lângă coşciugul unde zăcea May.

— M-am dus acolo cu maşina odată, ca să o văd pe doamna Lamar după ce şi-a dat duhu, pen* că pe vremea aia lucram la ea, zise Lunelle. Şi femeia, care stătea la fereastră lângă sicriu şi care fusese funcţionară la bancă, când am plecat, mi-a zis: „Vă dorim o zi plăcută în continuare.

M-am întors către August, căreia îi dăduseră lacrimile de atttarâs.

— N-ai să le laşi s-o pună şi pe May acolo, nu? am întrebat-o.

— Drăguţă, nu-ţi bate tu capu'* cu asta, făcu Zăhărel.

Fereastra aia e la casa de pompe funebre a albilor. Numa* ei au atâţia bani încât să-şi facă bazaconii din astea.

Începură din nou să râdă ca nişte isterice, şi n-am mai putut nici eu să mă abţin, pe de-o parte pentru că eram uşurată să aflu că n-aveam să fac nicio plimbâncă până la casa de pompe funebre ca s-o văd pe May expusă în vitrină, iar pe de altă parte, pentru că era imposibil să nu râzi uitându-te la Fiicele Mariei, care se distrau de minune.

Dar am să vă spun un secret, ceva ce n-a observat nimeni, nici măcar August, lucrul care m-a bucurat cel mai mult în după-amiaza aceea. E vorba de cum a spus Zăhărel ce-a spus, de parcă făceam cu adevărat parte din grupul lor. Nimeni din cameră nu s-a trezit spunând: „Zăhărel, pentru numele lui Dumnezeu, vorbeşti aşa despre albi cu o fată albă de faţă”. Nici măcar nu le-a trecut prin cap că eram diferită.

Până atunci fusesem de părere că ideea era ca albii şi negrii să se înţeleagă bine, dar după aceea am hotărât că era mult mai bine ca nimeni să nu mai aibă culoare. Mi-am amintit de poliţistul ăla, Eddie Hazelwurst, care-mi spusese că mă înjoseam trăind laolaltă cu nişte negrese, şi să fiu afurisită dacă-mi pot da seama cum s-a ajuns aici, cum au ajuns negresele să fie aruncate undeva, la coada societăţii. Nu trebuia decât să te uiţi la ele ca să-ţi dai seama ce femei extraordinare erau, aş fi jurat că le curgea sânge regal prin vene. Eddie Hazelwurst Ce dobitoc!

Mi-am simţit inima încălzindu-se la gândul că eram acolo, cu ele, şi mi-am spus că, de-ar fi fost să mor, m-aş fi oferit bucuroasă să stau în fereastra casei de pompe funebre şi să le dau Fiicelor Mariei prilejul de a se distra pe cinste.

În a doua dimineaţă a priveghiului, înainte să apară Fiicele Mariei, chiar înainte să coboare June, August a găsit un bilet de la May, prins în rădăcinile unui stejar-viul,

la nici douăzeci de metri de locul unde murise. Pădurea îl acoperise cu frunze tinere, din cele care răsar peste noapte.

Rosaleen făcea plăcintă cu cremă de banane în memoria lui May, iar eu stăteam la masă, luptându-mă cu nişte cereale şi încercând să găsesc un program acceptabil la radioul cu tranzistori.

1 în original *live oak* (Quercus Virginian) – specie de stejar care trăieşte în sud-estul Statelor Unite. (n.tr.)

când August năvăli în bucătărie ţinând bileţelul cu amândouă mâinile, de parcă literele ar fi căzut de pe el dacă nu era atentă.

— June, coboară-ncoace, am găsit un bilet de la May! strigă ea în sus, pe scări.

Apoi îl puse pe masă şi-şi împreună mâinile deasupra lui. Am oprit radioul de plastic şi m-am uitat şi eu la hârtia mototolită, de pe care cuvintele începeau să se şteargă din pricina apei.

Am auzit nişte picioare desculţe lipăind pe scări, apoi June dădu buzna în cameră.

— Doamne, August, ce scrie-acolo?

— E aşa de… May, zise August, apoi ridică biletul de pe masă şi ni-l citi.

Dragă August şi June, îmi pare rău că vă părăsesc aşa. Nu vreau să vă întristaţi, dar gândiţi-vă cât de fericită o să fiu cu April, Mami, Taţi şi Mama-Mare. Închipuiţi-vă că suntem împreună, undeva, acolo sus, şi-o să vă simţiţi mai bine. Sunt sătulă să duc lumea întreagă în spate. Aşa că acum am s-o aşez jos. Pentru mine, e timpul să mor, pentru voi, e timpul să trăiţi. Nu rataţi ocazia.

Cu dragoste, May.

August puse biletul jos şi se întoarse către June. Îşi desfăcu braţele, şi June se lipi de ea. Au rămas aşa, strâns îmbrăţişate, soră mai mică şi soră mai mare, sân la sân, cu bărbiile lipite fiecare de gâtul celeilalte.

Au stat aşa îndeajuns de mult timp încât eu şi Rosaleen să începem să ne întrebăm dacă nu cumva era cazul să le lăsăm singure, dar în cele din urmă s-au lăsat una pe cealaltă să respire şi ne-am aşezat toate patru învăluite de aroma cremei de banane.

— Crezi că într-adevăr venise timpul ca ea să moară? întrebă June.

— Nu ştiu, zise August. Poate că da. Dar cu siguranţă că a avut dreptate atunci când a spus că e timpul ca noi să trăim. E ultima ei dorinţă, June, aşa că trebuie să i-o îndeplinim. Înţelegi?

— Ce vrei să spui? întrebă June.

August se apropie de fereastră, sub privirile noastre, îşi aşează mâinile pe pervaz şi-şi ridică privirea către cer. Era de un albastru adânc şi strălucitor ca taftaua. August arăta de parcă ar fi încercat să ia o decizie importantă.

June îşi trase un scaun şi se aşeză.

— August, ce vrei să spui?

Când August se întoarse către noi, am văzut că avea o expresie hotărâtă pe faţă.

— Am ceva să-ţi spun, June.

Făcu câţiva paşi şi se opri în faţa surorii sale.

— Prea mult timp ţi-ai trăit viaţa doar pe jumătate. May spunea că, atunci când e timpul să mori, trebuie pur şi simplu să mori, iar atunci când e timpul să trăieşti, trebuie să pui mina şi să trăieşti. Nu să trăieşti oricum, ci să trăieşti cu toată fiinţa ta, fără să-ţi fie fiică.

— Nu înţeleg ce vrei să spui, zise June.

— Mărită-te cu Neil, asta vreau să spun.

— Ce?

— De când a fugit de la altar Melvin Edwards, cu ani în urmă, ţi-a fost fiică de dragoste şi n-ai mai vrut să-ţi asumi niciun risc. Cum zicea May, e timpul să te apuci să trăieşti. Nu rata ocazia.

June rămase cu gura căscată, în formă de cerc, fără să mai scoată vreun sunet.

Deodată, aerul se umplu de miros de arsură. Rosaleen deschise repede cuptorul şi scoase plăcinta, a cărei coajă se făcuse deja scrum.

— O s-o mâncăm aşa, zise August. Puţină arsură n-a omorât niciodată pe nimeni.

Priveghiul a ţinut patru zile şi patru nopţi. August a purtat tot timpul cu ea biletul lui May, în buzunar sau îndesat în spatele curelei, dacă purta o rochie fără buzunare. O priveam cu mai multă atenţie pe June, care părea mult mai tăcută de când August îi trântise în faţă adevărul despre ea şi Neil. Nu arăta supărată. Mai degrabă gânditoare. O găseam câteodată aşezată lângă coşciug, cu fruntea sprijinită de el, şi se vedea că făcea mai mult decât să-şi ia rămas-bun de la May. Încerca să-şi găsească propriile răspunsuri.

Într-o după-amiază, ne-am dus la stupi, eu, August şi Zach şi am luat pânzele negre de pe ei. August spunea că nu le puteam lăsa acolo prea mult timp, pentru că albinele ştiau precis cum trebuia să arate stupul lor şi o astfel de schimbare putea să le dezorienteze. Exista pericolul ca ele să nu mai găsească drumul către casă, spunea ea., Mie-mi spui”, am mormăit în sinea mea.

Fiicele Mariei îşi făceau apariţia în fiecare zi, chiar înainte de prânz şi stăteau în salon, cu May, toată după-amiaza, depănând amintiri despre ea. Am şi plâns şi chiar destul de zdravăn, dar se vedea că ne era deja mai uşor să ne despărţim de ea. Nu puteam decât să sper că şi ei îi era la fel de uşor.

Neil a stat cu noi aproape la fel de mult ca Fiicele Mariei şi părea absolut descumpănit de felul în care se uita June la el. Abia dacă se mai atingea de violoncel, pentru că asta ar fi însemnat să-i dea drumul la mână. Ca să fiu cinstită, noi, celelalte, ne-am petrecut la fel de mult timp

cu ochii după ei doi, pe cât ne petreceam având grijă ca May să se despartă cu bine de lumea asta.

În după-amiaza în care cei de la casa de pompe funebre au venit să o ducă pe May la cimitir, pe la ferestre bâzâiau o grămadă de albine. Când au pus coşciugul în dric, bâzâitul s-a înteţit, amestecându-se cu culorile după-amiezii târzii. Galben-auriu. Roşu. Dâre de cafeniu.

Când am ajuns la mormânt, le puteam încă auzi, deşi ne aflam la kilometri întregi depărtare de ele, în cimitirul dărăpănat şi plin de buruieni al negrilor. Sunetul venea adus de vânt, în vreme ce noi ne strângeam una în cealaltă şi urmăream sicriul coborând în groapă. August trecu din mână în mână o pungă de hârtie plină cu mană şi fiecare dintre noi a luat un pumn de seminţe şi le-a răspândit pe mormânt; în urechile mele nu mai răsuna decât bâzâitul albinelor.

În noaptea aceea, în patul meu din magazie, în momentul în care am închis ochii, bâzâitul albinelor mi-a trecut prin tot corpul. Prin lumea întreagă. Era sunetul cel mai vechi de pe pământ. Sunetul sufletelor care se înalţă.

Albinele lucrătoare fac zece milioane de transporturi pentru a aduna suficient nectar încât să producă jumătate de kilogram de miere.

Albinele lumii

Capitolul unsprezece

După înmormântarea lui May, August a încetat să mai producă şi să vândă miere şi nici măcar nu şi-a mai vizitat stupii. Rosaleen gătea şi le ducea masa în camerele lor, ei şi lui June. Abia dacă o mai vedeam pe August, cu excepţia dimineţilor în care traversa curtea, îndreptându-se către pădure, îmi făcea semn cu mâna, iar dacă alergam după ea şi o întrebam încotro mergea şi dacă puteam să vin şi eu, zâmbea şi-mi spunea: „Nu azi”, pentru că încă o jelea pe May. Câteodată, rămânea în pădure până după prânz.

Mă luptam cu impulsul de a-i spune: „Dar trebuie să

vorbim”. Viaţa era atât de ciudată. Petrecusem deja o lună întreagă învârtindu-mă pe-acolo şi neavând curajul de a îi spune lui August despre mama, atunci când avusesem o grămadă de ocazii de a o face, şi acum, când chiar aveam nevoie să-i vorbesc despre asta, nu puteam. Nu poţi să dai buzna peste cineva care jeleşte pe cineva drag şi să-l întreropi cu problemele tale.

O mai ajutam pe Rosaleen la bucătărie, dar în general eram liberă să mă întind pe undeva şi să scriu în caietul de la Zach. Am scris atâtea lucruri venite din inimă, încât l-am umplut pe tot

Am fost surprinsă să-mi dau seama cât de mult îmi lipsea viaţa noastră obişnuită, rutina de fiecare zi, turnatul cerii în formele de luminări sau reparatul unui stup spart; rugăciunea pe care mi-o spuneam în fiecare seară, în faţa Sfintei Fecioare, îngenunchind între June şi August.

Mă plimbam prin pădure după-amiaza, când eram sigură că n-aveam să dau peste August pe-acolo. Îmi alegeam câte un copac şi-mi spuneam: „Dacă se aşază vieo pasăre pe copacul ăsta până termin de numărat până la zece, e semn că mama vrea să-mi spună că mă iubeşte”. Când ajungeam la şapte, începeam să număr foarte încet, parcă trăgând de fiecare cifră. Câteodată, ajungeam până la cincizeci şi nu apărea nicio pasăre.

Noaptea, când toată lumea dormea, mă uitam pe harta Caroline! de Sud, pe care o luasem cu mine, încercând să hotărăsc în ce direcţie s-o apuc împreună cu Rosaleen. Dintotdeauna îmi dorisem să văd casele din Charlestown, despre care auzisem că sunt colorate în toate culorile curcubeului şi mai auzisem că acolo treceau pe stradă trăsuri cu două roţi, trase de cai adevăraţi, dar, oricât de mult mi-ar fi plăcut să văd toate astea, mi se rupea inima doar la gândul de a pleca de-acolo. Şi chiar dacă ar fi apărut, ca prin farmec, un alt camion cu pepeni care să ne ducă acolo, eu şi Rosaleen ar fi trebuit să ne

găsim de lucru pe undeva, să închiriem un loc de stat şi să sperăm că nimeni n-avea să ne pună prea multe întrebări.

Câteodată, nici măcar n-aveam chef să mă ridic dimineaţa din pat. Am început să nu-mi mai port în ordine chiloţeii cu zilele săptămânii brodate pe spate. Putea foarte bine să fie luni, iar eu să port o pereche de chiloţi pe care scria: „JOI”. Pur şi simplu nu-mi mai păsa.

Singurele dăţi când o vedeam pe June era atunci când venea Neil în vizită, adică în fiecare zi. Apărea purtând nişte cercei enormi, rotunzi, şi plecau amândoi în maşina lui, făcând plimbări lungi, care, spunea ea, îi făceau mult bine. Vântul îi limpezea gândurile, iar locurile prin care treceau o făceau să-şi dea seama că viaţa era încă acolo, la fel ca întotdeauna, aşteptând să fie trăită. Neil se aşeza la volan, iar ea se lipea de el, astfel încât ai fi zis că încercau să conducă amândoi. Îmi era teamă pentru ei.

Zach a apărut de câteva ori, doar ca să ne vadă, şi m-a găsit de fiecare dată pe pajiştea din faţa casei, stând turceşte într-un scaun şi recitindu-mi scrierile. Câteodată, când îl vedeam, stomacul mi-o lua razna şi începea să ţopăie în toate părţile.

— Îmi eşti o treime prieten, o treime frate, o treime coleg de apicultura şi o treime iubit, i-am spus.

Mi-a explicat că pusesem în ecuaţie o treime mai mult decât era cazul, ceea ce, bineînţeles, ştiam; eram eu catastrofală la matematică, dar nu chiar *atât* de catastrofală. Ne-am privit în ochi o vreme, timp în care eu încercam să decid ce treime să elimin.

— Şi dacă eram negresă… am început eu.

Mi-a pus un deget pe buze; avea pielea sărată.

— Nu ne putem schimba pielea, mi-a spus. Lumea e cea care trebuie schimbată; aşa trebuie să gândim.

Nu vorbea decât de facultatea de drept, şi de cât de tare avea să fie, şi de nemernicii pe care avea să-i bage la

apă. Nu spunea „nemernicii de albi”, şi-i eram recunoscătoare, dar cred că asta avea în minte.

În el apărase un loc anume, care nu fusese acolo mai înainte. Era un loc încins, încărcat, plin cu furie. Când eram împreună, parcă mă aflam lângă un cazan în fierbere, lângă un cerc de flăcări albastre care ardeau în adâncul ochilor lui negri.

Toate conversaţiile noastre ajungeau inevitabil la revoltele negrilor din New Jersey, la poliţişti care îi snopeau în bătaie cu bastoanele pe băieţii negri care aruncau cu pietre, la cocktailuri Molotov, la demonstraţii, la cauze drepte, la Malcolm X şi Grupul Solidarităţii Afro-Americane, care avea grijă ca membrii Ku Klux Klan să aibă parte de acelaşi tratament pe care ei îl rezervau negrilor.

Voiam să-i spun: „Zach, îţi aduci aminte de prânzul ăla pregătit de May, pe care l-am mâncat aşezaţi sub pini? îţi aduci aminte când ai cântat *Blueberry Hill*? îţi aduci aminte?”

După o săptămână de jelit, când începuse să-mi fie teamă că fiecare dintre noi avea să se închidă pentru totdeauna în lumea sa şi să plângă de una singură, fără să mai mâncăm vreodată împreună sau să muncim cot la cot în magazie, am dat peste Rosaleen în bucătărie, punând masa pentru patru persoane, în farfuriile de porţelan cu flori roz şi înfloriturі pe margini, din care nu mâncam decât duminica. Eram pe punctul de a exploda de fericire, pentru că viaţa părea, în sfârşit, să-şi fi reluat cursul normal.

Rosaleen aşează o luminare de ceară pe masă, şi cred că atunci am luat pentru prima oară cina la lumina lumânărilor. Iată şi meniul: pui înăbuşit, orez cu sos de came, fasole galbenă, salată de roşii, biscuiţi şi „flacăra lumânării”.

Abia începusem să mâncăm, când Rosaleen o întrebă

pe June:

— Carevasăzică, ai de gând să te măriţi cu Neil sau nu?

Eu şi August ne-am oprit brusc din mestecat şi ne-am ridicat nasurile din farfurie.

— Asta-i treaba mea, răspunse June. Dacă te roade curiozitatea, n-ai decât să-ncerci să afli.

— Păi, şi cum vrei să aflu dacă nu-mi spui, făcu Rosaleen.

Când am terminat de mâncat, August a scos din frigider patru sticle de cola rece ca gheaţa, pe care le-a pus pe masă împreună cu patru pungi de alune sărate. Apoi desfăcu sticlele.

— Ce naiba mai e şi asta? făcu June.

— E desertul nostru preferat, al meu şi al lui Lily, îi spuse August, aruncându-mi un zâmbet Ne place să punem alunele în sticlă, dar, dacă vrei, poţi să ţi le mănânci pe-ale tale separat

— Cred c-am să le mănânc separat, într-adevăr, zise June, dându-şi ochii peste cap.

— Aveam de gând să pun la rece nişte vin cu lămâie şi zahăr, da dac-a spus August că bem cola cu alune… zise Rosaleen, pronunţând cuvintele „cola” şi „alune” cu aceeaşi silă cu care-ar fi spus „muci la cuptor”.

August izbucni în râs.

— Nu ştiu ce-i bun, nu-i aşa, Lily?

— Aşa e, doamnă, i-am răspuns, agitând sticla în care pusesem deja alunele şi privindu-le plutind în lichidul brun de pe care spuma începuse să dispară.

Am băut şi-am ronţăit, bucurându-mă din plin de gustul sărat care se amesteca acum cu cel dulce, uitându-mă pe fereastră, la păsările care se îndreptau către cuiburile lor şi la lumina lunii care abia începuse să se reverse deasupra Carolinei de Sud, deasupra locului ăstuia

în care mă ascunsesem, în compania unor femei cărora le străluceau chipurile în lumina lumânării.

După ce ne-am golit sticlele, am mers în salon şi ne-am spus rugăciunea împreună, în faţa Fecioarei, pentru prima dată de când murise May.

Am îngenuncheat pe covoraş lângă June, în vreme ce Rosaleen, ca de obicei, punea stăpânire pe balansoar. August stătea încă în picioare lângă statuie, împăturind biletul lui May, de parcă ar fi făcut un avion de hârtie. Apoi îl introduse într-o crăpătură de pe gâtul statuii şi o mângâie pe Fecioară pe umăr, lăsând să-i scape un oftat îndelung ce readuse la viaţă încăperea de unde aerul părea să fi dispărut. Şi apoi spuse:

— Ei bine, asta a fost.

De când murise May, dormisem cu Rosaleen în camera ei de la etaj, dar, în acea seară, pe când urcam scările, i-am spus, dintr-odată:

— Ştii ceva? Cred c-am să mă mut înapoi în magazie.

Îmi dădeam seama că mă obişnuisem să am o cameră numai pentru mine.

Rosaleen îşi puse mâinile în şolduri.

— Doamne mnezeule din ceruri, şi când te gândeşti ce gură ai făcut când m-am mutat io cu biata May. Şi-acuma vrei să pleci şi să mă laşi singură, ai?

De fapt, nu-i păsa nici cât negru sub unghie că nu mai voiam să dorm cu ea. Pur şi simplu nu putea să lase să-i scape o ocazie de a mă face cu ou şi cu oţet

— Hai sus, spuse ea în cele din urmă, o să-ţi dau o mină de-ajutor să-ţi duci catrafusele în magazie.

— Când, *acum*?

— Nu lăsa pe mâine ce po să faci astă-seară, îmi răspunse ea.

Cred că şi ea se obişnuise să aibă o cameră numai a ei.

După ce a plecat Rosaleen, am dat roată magaziei cu privirea era atât de linişte. Nu mă puteam gândi decât la faptul că, a doua zi, adevărul urma să iasă la iveală şi totul avea să se schimbe.

Am scos din rucsac fotografia mamei şi icoana Fecioarei negre, gata să i le arăt lui August. Le-am vârât sub pernă, dar, când am stins lumina, patul meu tare şi îngust fu acoperit de o pojghiţă de frică. Iar frica se apucă să-mi înşire toate nenorocirile care mi se puteau întâmpla în caz că lucrurile nu mergeau aşa cum speram eu. Frica mă trimise direct la închisoarea de fete din Everglades, Florida. De ce Everglades şi nu altundeva, nu ştiu, doar că întotdeauna fusesem convinsă că închisoarea de acolo era cea mai rea de pe pământ cu toţi aligatorii şi şerpii ăia, ca să nu mai spun nimic de căldura faţă de care cea de aici nu era nimic – şi asta în condiţiile în care, în Carolina de Sud, se auzise de oameni care îşi prăjeau nu numai ouăle, ci şi şunca şi cârnaţii direct pe trotuar. Nu-mi puteam imagina cum era să respiri în Florida. M-aş fi sufocat acolo şi n-aş mai fi văzut-o niciodată pe August

Am tremurat de frică toată noaptea. Aş fi dat orice să mă aflu în camera lui May, ascultând sforăitul lui Rosaleen.

În dimineaţa următoare, m-am trezit târziu din pricină că dormisem iepureşte, şi apoi devenisem leneşă de când nu mai lucram cu August. Mirosul de prăjituri abia scoase din cuptor ajunse din casa cea roz până lângă patul meu, se apucă să-mi gâdile nările şi, în cele din urmă, mă trezi.

Când am ajuns în bucătărie, le-am găsit pe August, June şi Rosaleen pline de făină din cap până-n picioare, pregătind nişte prăjiturele cam cât chiflele de mari. Cântau în acelaşi timp, cântau ca The Supremes, ca The Marvelettes, ca The Crystals1 şi dădeau din fiind *pe* de *Doo Ron Ron2*.

— Da ce faceţi aici? am întrebat din uşă, rânjind.

S-au oprit din cântat şi s-au apucat să chicotească, dându-şi coate.

— Ca să vezi cine-a făcut ochi, zise Rosaleen.

June purta nişte pantaloni strâmţi, violeţi, cu nasturi de forma margaretelor în părţi; nu mai văzusem niciodată pantaloni ca ăia.

— Facem prăjituri pentru Ziua Mariei. Cred că e momentul să te faci încoace şi să pui mâna să ne-ajuţi, zise ea. Nu ţi-a spus August că e Ziua Mariei?

I-am aruncat o privire lui August.

— Nu, doamnă, nu mi-a spus.

August, care purta unul dintre şorţurile lui May, cel cu volănaşe pe umeri, îşi şterse mâinile de frunte şi zise:

— Am uitat să-ţi spun. Sărbătorim Ziua Mariei în august, de cincisprezece ani. Hai să-ţi iei micul dejun şi după aceea poţi să ne dai o mână de ajutor. Avem atâtea de făcut, că nu ştiu dacă o să apucăm vreodată să terminăm.

Mi-am umplut un castron cu lapte şi fulgi de orez, încercând să ignor conversaţia compusă din trosnituri şi crănţăituri pe care micul meu dejun o purta cu sine, ca să pot gândi. Cum să mai porţi cu August o discuţie din alea care-ţi schimbă total viaţa în condiţiile astea?

— Acum o mie de ani, femeile făceau exact acelaşi lucru, zise August. Făceau prăjituri pentru Fecioara Maria de ziua ei.

June se uită lung la figura mea nedumerită.

1 Formaţii pop din anii 1960 (n.tr.).

2 Hit pop din aceeaşi perioadă (n.tr.)

— Azi e Adormirea Maicii Domnului. Cincisprezece august. Să nu-mi spui că nu ştiai asta.

A, da. Adormirea Maicii Domnului. De parcă fratele Gerald ar fi vorbit numai despre asta la biserică. Evident că nu ştiam despre ce e vorba.

— Fecioara Maria nu prea avea voie la noi în

biserică… poate doar de Crăciun…

August zâmbi şi înfipse o lingură de lemn în vasul cu miere, care trona pe bufet, lângă prăjitoral de pâine. În vreme ce ungea cu miere nişte prăjituri abia scoase din cuptor, mi-a explicat în amănunt că toată chestia cu Adormirea nu însemna altceva decât că Fecioara Maria fusese ridicată la cer în carne şi oase. Carevasăzică, Fecioara a murit şi s-a trezit când îngerii o ridicau la cer, printre nori pufoşi şi aşa mai departe.

— May e cea care a botezat ziua asta Ziua Mariei, zise June.

— Dar nu e vorba numai despre Adormire, interveni August, vârând încă o serie de prăjituri în cuptor, cu un soi de lopată. E o zi în care ne gândim mai mult la Maica Lanţurilor. Retrăim povestea ei. Şi în plus mulţumim pentru recolta de miere. O să apară în curând şi Fiicele Mariei. Sunt zilele noastre preferate din tot anul.

— Da câte zile o să ţină?

— Începem în seara asta şi terminăm mâine după-amiază, răspunse August. Şi grăbeşte-te cu fulgii ăia de orez, pentru că ai de făcut ghirlande şi funde, de atârnat beculeţele de pom de Crăciun şi de pus sfeşnicele la locul lor, de spălat roaba şi de scos lanţurile.

„Ohohoo, stai aşa, mi-am spus. Trebuie să spăl roaba? Să atârn felinarele de Crăciun? Să scot lanţurile? *Lanţurile*?”

În clipa în care mi-am pus castronul în chiuvetă, s-a auzit un ciocănit la uşa din spate.

— Dacă asta nu-i cea mai bine mirositoare casă din Tiburon, atunci înseamnă că sunt un maimuţoi, fiu şi frate de maimuţe, făcu Neil, intrând în bucătărie.

— Eh, s-ar zice că o să te scutim de soiul ăsta de neamuri, zise June.

Îi oferi o prăjitură cu miere, dar Neil scutură din cap, semn că avea ceva pe inimă. Neil era incapabil să refuze

ceva de mâncare. N-o făcea niciodată. Dar acum stătea în mijlocul bucătăriei, bâţâindu-se de pe un picior pe celălalt.

— Da’ de ce-ai venit? îl întrebă June.

Neil îşi drese glasul, trăgându-se de favoriţi.

— Am… am venit ca să stăm niţel de vorbă.

Suna atât de ţeapăn, venind din partea lui, încât June îşi îngustă ochii şi-l măsură din priviri vreme de câteva clipe.

— Ai păţit ceva?

— Nu, n-am păţit nimic.

Îşi vârî mâinile în buzunare. Apoi le scoase.

— Vreau doar să stăm de vorbă.

June aşteptă câteva momente.

— Ei bine, sunt numai urechi, zise ea.

— Mă gândeam să facem o plimbare cu maşina.

June îşi roti ochii prin bucătărie.

— În caz că n-ai observat, sunt ocupată până peste cap, Neil.

— Văd asta, dar…

— Uite ce e, spune-mi odată despre ce e vorba, zise June, începând să se enerveze. Ce-i aşa de important?

I-am aruncat o privire lui August, care îşi ţuguiase buzele într-o parte, încercând să pară cât mai ocupată. Rosaleen, pe de altă parte, se oprise din orice aducea a muncă şi nu mai făcea decât să se zgâiască la ei. De la June la Neil şi înapoi la June.

— La naiba, făcu el, am venit să te cer, pentru a o sută oară, de nevastă.

Am scăpat lingura în chiuvetă. August lăsă din mână lingura cu care tocmai ungea prăjiturile cu miere. Gura lui June se deschise, apoi se închise la loc, fără să lase să iasă vreun sunet. Toată lumea parcă îngheţase.

„Haide, e timpul să trăieşti. Nu rata ocazia”.

Casa scârţâia, ca orice casă veche. Neil aruncă o

privire către uşă. Mi-am simţit cămaşa umezindu-se la subsuori. Mă cuprinse aceeaşi senzaţie pe care-o aveam în clasa a cincea, când profesoara scria câte-un cuvânt inexistent pe tablă, ceva de genul „fetlane”, iar noi aveam două minute să descâlcim literele alea şi să ne dăm seama că era vorba de un elefant, înainte ca ea să sune din clopoţel. Asudam toată, încercând să găsesc răspunsul înainte să se termine timpul. Aveam acum aceeaşi senzaţie, mă temeam ca nu cumva Neil să iasă pe uşă înainte ca June să-şi descâlcească sentimentele şi să găsească răspunsul corect.

— Nu sta şi căsca gura, June, fato. Zi ceva, spuse Rosaleen.

June se uita lung la Neil; se vedea pe faţa ei că ducea o luptă în momentul acela. O luptă în care trebuia să se declare învinsă. Să se lase nu în voia lui Neil, ci a vieţii. În cele din urmă, scoase un oftat lung.

— Bine, spuse. Să ne căsătorim, atunci.

Rosaleen îşi plesni palma de coapsă şi trase un chiuit, iar pe faţa lui August apăru zâmbetul cel mai larg de care era capabilă. Iar eu mă uitam de la un chip la altul, încercând să înţeleg ce se întâmplase.

Neil se apropie de ea şi o sărută pe gură. Dură atât de mult, încât am fost convinsă că n-aveau de gând să mai respire vreodată.

Când s-au oprit să răsufle, Neil spuse:

— În secunda asta mergem la bijutier şi alegem un inel înainte să te răzgândeşti.

June se uită peste umăr la August.

— Nu prea-mi vine să le las singure cu toate astea pe cap, zise ea, dar se vedea de la o poştă că perspectiva n-o deranja deloc, ba dimpotrivă.

— Haide, du-te, zise August.

După ce au plecat, ne-am aşezat la masă şi am mâncat prăjituri cu miere cât erau încă fierbinţi, vorbind

despre ce se întâmplase. Aveam o grămadă de treburi de făcut, dar câteodată trebuie să stai şi să întorci un lucru pe toate părţile înainte să te apuci de altceva.

— Ai văzut ce mutră a făcut Neil? Şi ce mai sărut, mamă, mamă… Dar în general n-am făcut decât să ne uităm una la cealaltă şi să repetăm: „Se mări*tă Jun*e!”

Pregătirile pentru Ziua Mariei însemnau muncă şi iar muncă. Întâi şi-ntli, August m-a pus să fac panglici. Am tăiat fâşii de hârtie creponată, groasă, albă-albastră, până am făcut bătături pe degetele mari de la amândouă mâinile. Le-am răsucit ca să arate frumos şi am târât scara până în curte şi le-am agăţat de copaci.

Apoi am cules toate gladiolele şi am făcut o ghirlandă de flori de şase picioare, legând florile de o sfoară, lucru pe care eram convinsă că n-aveam să-l fac în veci ca lumea. Când am întrebat-o pe August ce să fac cu ghirlanda, mi-a spus:

— Înfâşoar-o în jurul roabei.

Evident. Oare cum de nu m-am gândit eu la asta?

Apoi am cotrobăit prin dulapul din hol după beculeţele de pom, pe care August m-a pus să le agăţ prin tufişurile de lângă veranda din spate, ca să nu mai vorbesc de toate prelungitoarele pe care-a trebuit să le întind prin casă şi prin curte.

Când m-am apucat de lucru, Zach îşi scotea cămaşa şi începea să tundă iarba din faţa casei. Am aşezat măsuţele lângă copacii unde agăţasem panglicile de hârtie, ca să ne gâdile pe faţă în timp ce mâncăm. Am încercat să nu mă uit la el, la pielea lui bine întinsă pe muşchi şi strălucind de sudoare, la lănţişorul de care atârna tăbliţa militară de identificare, la pantalonii scurţi lăsaţi pe şolduri, lăsând să se vadă smocul de păr care începea sub buric.

Curăţă curtea de o grămadă de buruieni, fără să-l fi rugat cineva. Când înfigea săpăliga în pământ, lăsa să-i

scape icnete furioase, în vreme ce eu stăteam pe scări şi scoteam ceara din două duzini de sfeşnice. Am pus în ele lumînări noi şi le-am răspândit peste tot, prin iarbă, pe sub copaci şi mai ales în gropiţele pe unde crescuseră buruieni.

Pe veranda din spate, August amesteca de zor într-un vas mare, plin cu îngheţată. La picioarele ei erau nişte lanţuri. M-am uitat lung la ele.

— Pentru ce-s astea?

— Ai să vezi, îmi răspunse ea.

La şase seara, mă săturasem deja de Ziua Mariei, care nici măcar nu începuse ca lumea. Terminasem tot ce aveam de făcut şi mă îndreptam spre magazie, ca să-mi schimb hainele, când apărură June şi Neil, în maşină.

June se fâţâia cu mâna întinsă, ca să-i vedem inelul. L-am studiat bine de tot şi trebuie să spun că Neil n-ar fi putut face o alegere mai bună. Nu era prea mare, de fapt nu era mare deloc, dar era aşa de frumos… Diamantul era prins într-o montură de argint în formă de cochilie.

— E cel mai frumos inel pe care l-am văzut vreodată, am declarat.

Stătea cu mâna întinsă, întorcând-o pe o parte şi pe cealaltă, lăsând diamantul să prindă câte o rază de soare.

— Cred că şi lui May i-ar fi plăcut, zise ea.

Primul grup de Fiice apăru chiar atunci într-o maşină, iar June ţopăi către ele, cu mâna întinsă.

Ajunsă în magazie, m-am uitat sub pernă, ca să mă asigur că fotografia mamei şi icoana Fecioarei negre erau încă acolo unde le lăsasem. Petrecere sau nu, în seara aceea *trebuia neapărat* să aflu adevărul de la August. La gândul ăsta, am fost străbătută de un tremur nervos. M-am aşezat pe pat şi am simţit o greutate adunându-se în mine, apăsându-mi pieptul.

Îndreptându-mă către casa cea roz, în haine curate – şi tot în pantaloni scurţi şi bluză, cu părul pieptănat cum

trebuie, m-am oprit să privesc o clipă toată adunarea. August, June, Rosaleen, Zach, Neil, Otis şi toate Fiicele Mariei stăteau în picioare pe pajiştea proaspăt tunsă, în jurul măsuţelor, de departe, li se auzea doar râsul. Grămezi de mâncare. Panglici albe-albastre fluturând în bătaia vântului. Beculeţele colorate agăţate prin jurul verandei şi toate luminările, deja aprinse, deşi soarele mai era încă pe cer, coborând încet Fiecare moleculă de aer radia lumină roşie.

Atunci mi-am spus: „Iubesc locul ăsta din toată inima”.

Fiicele s-au apucat să mă laude – ce bine miroseam şi cât de frumos îmi era părul atunci când era pieptănat. Iar Lunelle m-a întrebat dacă nu voiam să-mi facă o pălărie.

— Serios? O pălărie? Pentru mine?

Habar n-aveam unde aş fi putut să port o pălărie făcută de Lunelle, dar voiam una în orice caz. Cel puţin ar fi putut să mă îngroape cu ea pe cap într-o bună zi.

— Una albastră, zise August care trăgea cu urechea şi-mi făcu cu ochiul.

Mai întâi am mâncat. Ştiam deja că, pentru Fiicele Mariei, mâncarea era prioritatea numărul unu. Când am terminat, lumina roşie începuse să pălească, iar noaptea cobora în jurul nostru, răcorind totul, colorând seara în roşu-închis, apoi în negru-albăstrui. Rosaleen aduse platoul cu prăjituri cu miere şi îl aşeză pe una din mese.

August ne făcu semn să ne strângem în cerc în jurul mesei. Programul de Ziua Mariei era pe cale să înceapă de-adevăratelea.

— Acestea sunt prăjiturile Mariei. Prăjituri cu miere pentru Regina îngerilor, zise August.

Luă una şi, rupând o bucăţică, o ridică în faţa lui Mabelee, care se afla chiar lângă ea.

— Trupul Maicii Sfinte, anunţă August, iar Mabelee închise ochii şi deschise gura. August îi puse pe limbă

bucăţica de prăjitură.

După ce înghiţi, Mabelee făcu exact ceea ce făcuse şi August – rupse o bucăţică de prăjitură şi i-o dădu celui care stătea lângă ea şi care se întâmplă să fie Neil. Mabelee, care n-ar fi măsurat cinci picioare nici pe tocuri cât casă, părea să aibă nevoie de o scară ca să ajungă la gura lui Neil. Neil se cocoşă şi deschise o gură cât o şură.

— Trupul Maicii Sfinte, zise Mabelee şi aruncă bucăţica înăuntru.

Ceea ce ştiam eu despre Biserica Catolică era egal cu zero, însă eram sigură că papa ar fi făcut pe loc apoplexie dacă ar fi văzut chestia asta. Nu şi fratele Gerald, însă. Nu şi-ar fi pierdut timpul cu apoplexia, ci ar fi început imediat să pregătească slujba de exorcizare.

Cât despre mine, eu nu mai văzusem niciodată oameni în toată firea dându-şi să mănânce unii altora şi am urmărit întregul ritual având sentimentul că urma să izbucnesc în plâns dintr-un moment în altul. Nu ştiu ce mă apucase, dar, cine ştie de ce, cercul ăla în care fiecare îi oferea o îmbucătură celui de lângă el mă făcea să simt că trăiesc într-o lume mai bună.

Întâmplarea făcu să nu fie alta decât June cea care mi-a oferit bucăţica de prăjitură. Închizând ochii, deschizând gura şi aşteptând să primesc trupul Maicii Sfinte, am auzit-o pe June şoptindu-mi la ureche:

— Îmi pare rău că am fost rea cu tine când ai ajuns aici.

Apoi dulceaţa prăjiturii cu miere mi se răspândi pe limbă.

Îmi doream ca lângă mine să fi stat Zach, iar eu să-i pot aşeza prăjitura pe limbă. I-aş fi spus: „Sper ca asta să te facă să priveşti lumea cu ochi mai blânzi. Sper să-ţi aducă puţină tandreţe în inimă”. Nu m-am ales însă decât cu Cressie, care a înghiţit firimitura cu ochii închişi.

După ce toată lumea şi-a primit bucăţica de prăjitură,

Zach şi Neil s-au dus în salon şi s-au întors cu Maica Lanţurilor. Otis se ţinea după ei, cu grămada de lanţuri în braţe. August se aplecă spre mine.

— O să readucem la viaţă povestea Maicii Lanţurilor. O s-o ducem în magazie şi o s-o lăsăm acolo, înlănţuită, toată noaptea.

„Carevasăzică, Fecioara o să-şi petreacă noaptea în magazie. Cu mine”, mi-am spus.

În vreme ce August traversa curtea trăgând roaba după ea, Zach şi Neil sprijineau statuia. Dacă-mi permiteţi un comentariu, ghirlanda de flori înfăşurată pe roabă făcea toţi banii.

June îşi luase şi violoncelul, iar Fiicele Mariei mergeau în şir indian în urma roabei, cu luminări aprinse în mâini. Cântau: „Marie, stea a mării, Marie, lună strălucitoare, Marie, fagure de miere”.

Eu şi Rosaleen încheiam procesiunea, încercând să le ţinem isonul, dar fără prea mult succes, pentru că nu ştiam versurile. Apăram flacăra cu o mină, ca să nu se stingă.

La uşa magaziei, Neil şi Zach ridicară statuia şi-o duseră înăuntru. Zăhărel îşi înfipse cotul în coastele lui Otis, iar el se duse după ei şi-i ajută s-o aşeze între extractor şi decantor.

— Bine, zise August. Am ajuns la ultima parte a slujbei noastre. Aşezaţi-vă în semicerc, în faţa Fecioarei.

June începu să cânte la violoncel o melodie lugubră, iar August spuse din nou povestea Maicii Lanţurilor, de la cap la coadă. Când August ajunse la partea în care sclavii îi atingeau inima, iar ea le dădea curaj şi le şoptea la ureche cum să scape, June începu să cânte mai tare.

— Maica Lanţurilor a devenit atât de puternică, spunea August, încât stăpânul a fost nevoit să o înlănţuie şi s-o închidă în grajd. Şi a fost aruncată acolo, în lanţuri.

— Binecuvântat fie numele ei, murmură Violet.

Neil şi Otis luară lanţurile şi începură să lege statuia.

La cum învârtea Otis lanţurile pe-acolo, la lumina lumânărilor, am fost sigură că avea să omoare pe cineva.

August continuă:

— Dar, de fiecare dată când stăpânul o închidea pe Fecioară în grajd, ea rupea lanţurile şi se întorcea le ai ei.

August se opri. Trecu pe lângă fiecare dintre noi şi ne privi fără grabă, pe rând.

Apoi ridică vocea.

— Cei legaţi se vor dezlega. Cei căzuţi se vor ridica. Acesta e legământul pe care l-a făcut cu noi Fecioara.

— Amin, zise Otis.

June începu din nou să cânte, de data asta o melodie ceva mai veselă, slavă Domnului. Am privit-o pe Fecioară, înfăşurată din cap până-n picioare în lanţuri ruginite. Afară, un fulger zvâcni în văzduhul încins de căldură.

Păreau să se fi cufundat cu toţii în meditaţie sau în ce s-or fi cufundat Toată lumea închisese ochii, în afară de Zach. Zach se uita la mine.

Am aruncat o privire către biata Fecioară încătuşată. Nu suportam s-o văd aşa. „Nu e decât o punere în scenă, spusese August, care să ne ajute să ne amintim. Trebuie să ne amintim”. Dar toată chestia asta mă întrista teribil. Uram aducerile-aminte.

Am făcut stânga-mprejur şi am ieşit din magazie, în zumzetul cald al nopţii.

Zach m-a prins din urmă când treceam pe lângă straturile de roşii. M-a luat de mână şi am mers amândoi mai departe, am trecut peste zidul lui May şi ne-am afundat în pădure, fără să scoatem vreun cuvânt. Cicadele parcă înnebuniseră, făcând aerul să vibreze cu cântecele lor ciudate. De două ori am trecut prin câte o pânză de păianjen, simţind pe faţă firele subţiri, transparente, şi asta mi-a plăcut. Un văl ţesut din noapte.

Voiam să ajungem la râu. Voiam să-i simt sălbăticia.

Voiam să mă dezbrac şi să las valurile să-mi lingă pielea. Să sug o piatră de râu, aşa cum făcusem în noaptea în care eu şi Rosaleen dormisem lângă pârâu. Nici măcar moartea lui May nu distrusese vraja pe care râul o ţesuse în jurul meu. Eram sigură că râul făcuse tot ce îi stătuse în puteri ca s-o ajute să părăsească în pace viaţa asta. Poţi să mori într-un râu, dar poţi să şi renaşti în el, ca în mormintele-stupi de care-mi povestise August.

Lumina lunii ajungea până la noi, pe sub copaci. Ne-am îndreptat către apă.

Apa e atât de strălucitoare în întuneric. Am rămas pe mal şi-am urmărit petele mişcătoare de lumină, lăsând sunetul apei să ne învăluie. Ne ţineam încă de mână, şi i-am simţit degetele strângându-le pe ale mele.

— Pe lângă locul unde stăteam înainte era un lac, am spus. Din când în când, mă duceam acolo şi mă scăldam. Într-o zi, băieţii de la ferma vecină pescuiau. Înşiraseră pe o sfoară toţi peştişorii pe care-i prinseseră. M-au trântit la pământ pe mal şi mi-au agăţat-o la gât, strângând-o, ca să nu mi-o pot trage peste cap. Am ţipat: „Lăsaţi-mă în pace, lăsaţi-mă să mă ridic”, dar ei râdeau şi-mi spuneau: „Ce e, nu-ţi place noul tău colier de peşti?”

— Nenorociţii, zise Zach.

— Câţiva peştişori muriseră deja, dar cei mai mulţi se zbăteau, privindu-mă, arătând speriaţi. Mi-am dat seama că ar fi putut să respire dacă intram în apă şi începeam să înot Am intrat până la genunchi, dar apoi m-am întors. Mi-era frică să merg mai departe. Cred că asta a fost cel mai rău. Aş fi putut să-i ajut, dar n-am făcut-o.

— N-ai fi putut să rămâi în apă la nesfârşit, zise Zach.

— Dar aş fi putut să rămân mult timp. N-am făcut decât să-i implor să deznoade sfoara. I-am *implorat*. Mi-au spus să tac din gură, mi-au spus că treaba mea era să le duc peştii, aşa că am stat acqlo până ce mi-au murit cu toţii pe piept l-am tot visat cam un an de zile după aceea.

Câteodată, în vis, eram şi eu legată de sfoară, alături de ei.

— Ştiu cum te-ai simţit, spuse el.

L-am privit în ochi, cât de adânc am putut.

— Când ai fost arestat…

Nu-mi găseam cuvintele.

— Ce-i cu asta? mă întrebă el.

— Te-a schimbat, nu-i aşa?

Îşi coborî privirea către apă.

— Câteodată, Lily, sunt atât de furios încât îmi vine să omor pe cineva.

— Şi băieţii ăia care mi-au atârnat peştii de gât erau furioşi. Furioşi pe lumea întreagă, şi asta i-a făcut să fie aşa de răi. Trebuie să-mi promiţi că n-ai să ajungi ca ei, Zach.

— Nu vreau să ajung ca ei, zise el.

— Nici eu.

Şi-a apropiat faţa de a mea şi m-a sărutat. La început, a fost ca o aripă de fluture trecându-mi peste buze, apoi gura i se deschise deasupra buzelor mele. Am cedat. M-a sărutat blând, dar în acelaşi timp cu nesaţ, şi mi-a plăcut gustul lui, mirosul pielii lui, felul în care buzele i se deschideau şi închideau. Pluteam pe unrâu de lumină. Înconjurată de peşti. Împodobită cu peşti. Dar, în ciuda acelei dureri minunate care-mi pusese stăpânire pe trup, în Ciuda vieţii care mi se zbătea sub piele şi a iubirii năvalnice care-şi intra în drepturi, simţeam, încă, peştii, murind pe inima mea.

După aceea, m-a privit, cu chipul arzându-i.

— N-o să vă vină să credeţi când o să vedeţi ce bine am să învăţ anul ăsta. Celula aia de închisoare o să mă facă să iau note mai mari ca niciodată. Şi când o să se termine anul, nimic n-o să mă mai oprească să plec de-aici şi să merg la colegiu.

— Ştiu că asta ai să faci, i-am spus. Ai să reuşeşti.

Şi nu erau doar vorbe goale. Mă pricep la cântărit oamenii şi puteam să bag mâna-n foc că avea să devină avocat. Apăreau multe schimbări la orizont, chiar şi în Carolina de Sud – aproape că le puteai adulmeca în aer –, iar Zach era unul dintre cei care aveau să le aducă. Avea să fie unul din tamburii-major ai libertăţii de care vorbea Martin Luther King. Aşa îl vedeam acum – ca pe un tambur-major.

Mă privi din nou şi, mutându-şi greutatea de pe un picior pe celălalt, îmi spuse:

— Vreau să ştii că…

Se opri şi-şi îndreptă privirea spre vârful copacilor.

M-am apropiat de el cu un pas.

— Ce vrei să ştiu?

— Că… că ţin la tine. Mă gândesc la tine tot timpul.

Am fost gata să-i spun că erau multe lucruri pe care nu le ştia despre mine, că poate n-ar mai fi ţinut atât de mult la mine dacă le-ar fi ştiut, dar, în loc de asta, am zâmbit şi i-am spus:

— Şi eu ţin la tine.

— Acum nu putem fi împreună, Lily, dar, într-o zi, când am să plec de-aici şi-am să fiu cineva, am să te găsesc, şi atunci o să fim împreună.

— Promiţi?

— Promit.

Îşi scoase lănţişorul cu plăcuţa militară de identificare şi mi-l afirmă la gât.

— Ca să nu uiţi, OK?

Plăcuţa dreptunghiulară de argint îmi coborî între sâni, şi am simţit-o clătinându-se acolo, rece şi solidă. Zachary Lincoln Taylor, numele lui culcat pe inima mea.

Croindu-şi drum, cu hotărâre, în sus.

Dacă matca ar fi mai inteligentă, probabil că ar cădea pradă unor nevroze teribile. În realitate însă, e timidă şi

cam nervoasă, probabil pentru că nu părăseşte niciodată stupul, ci îşi petrece tot timpul în întuneric, într-o noapte veşnică, lucrând fără încetare… Rolul ei e, mai degrabă, nu unul de regină, ci de mamă a stupului, un titlu care îi e acordat adesea. Şi totuşi, aici găsim şi o urmă de batjocură, având în vedere lipsa ei de instincte materne şi incapacitatea de a avea grijă de progenituri.

Regina trebuie să moară: Şi alte daraveri de-ale albinelor şi oamenilor

Capitolul doisprezece

O aşteptam pe August în camera ei. Aşteptarea era un lucru la care mă pricepeam de minune. Aşteptasem ca fetele de la şcoală să mă invite undeva. Aşteptasem ca T. Ray să se schimbe. Aşteptam încă să apară poliţia şi să ne ducă la închisoarea din Eveiglades. Aşteptam ca mama să îmi trimită un semn că mă iubeşte.

Eu şi Zach rămăseserăm afară până ce Fiicele Mariei terminaseră cu ceremonia din magazie. Apoi le ajutaserăm să facă ordine în curte, eu strânsesem vasele, iar Zach dusese măsuţele înapoi, la locul lor. Queenie zâmbise şi ne întrebase:

— Cum se face că voi doi aţi plecat până să terminăm?

— Se lungise prea mult, zisese Zach.

— Aha, care vasăzică asta era, ne tachinase ea, în vreme ce Cressie chicotea.

După ce plecase Zach, mă strecurasem în magazie şi luasem de sub pernă fotografia mamei şi icoana Fecioarei negre. Strângându-le în mână, trecusem pe lângă Fiicele care tocmai terminau de spălat vasele în bucătărie. Strigaseră după mine:

— Unde te duci, Lily?

Nu-mi plăcea să fiu nepoliticoasă, dar m-am trezit că nu ştiu ce să le răspund, pur şi simplu eram incapabilă să fac conversaţie în acel moment. Voiam să aflu povestea

mamei. Nu-mi păsa de nimic altceva.

M-am îndreptat direct către camera lui August; mirosea a ceară de albine. Am aprins o lampă şi m-am aşezat pe cufărul de cedru de la capul patului ei, unde mi-am încrucişat şi descurcişat braţele de vreo zece ori. Mâinile îmi erau reci şi umede şi parcă aveau o viaţă a lor. Nu voiau decât să se agite şi să-şi trosnească degetele. Mi le-am vârât sub coapse.

Singura dată când mai fusesem în camera lui August fusese atunci când leşinasem în timpul întâlnirii Fiicelor Mariei şi mă trezisem în patul ei. Probabil că atunci fusesem prea ameţită ca să văd ceva, pentru că aveam impresia că intru acolo pentru prima dată. Ţi-ai fi putut petrece ore întregi fâţâindu-te prin camera ei, iar dacă ai fi stat să te uiţi la toate lucrurile pe care le avea acolo, ai fi avut de muncă, nu glumă.

În primul şi-n primul rând, totul era albastru. Aşternuturile, cuverturile, covoraşul, perna scaunului, lămpile. Dar să nu vă închipuiţi că era ceva monoton. Erau o grămadă de nuanţe de albastru. Albastru cum e cerul, albastru ca un lac, bleumarin, verde-albăstrui – toate nuanţele. Aveam senzaţia că tocmai mă scufundasem în ocean.

Pe toaletă, acolo unde nişte oameni mai puţin interesanţi ar fi pus o fotografie sau o casetă cu bijuterii, August aşezase un acvariu întors cu fundul în sus, sub care se afla un fagure uriaş de miere. Mierea se scursese afară din el şi formase nişte mici bălţi pe tava pe care era aşezat acvariul.

Pe noptiere erau nişte sfeşnice cu luminări. Mă întrebam dacă erau chiar cele pe care le făcusem eu. Mă trecea un fior de încântare la gândul că o ajutasem şi eu pe August să-şi lumineze camera atunci când era întuneric.

M-am dus să mă uit la cărţile aranjate ordonat pe un raft. *Ghidul apicultorului avansat*, *Ştiinţa apiculturii*,

Polenizarea, *Vremea legendelor* a lui Bulfinch, *Miturile Greciei*, *Producerea mierii*, *Legende cu albine din întreaga lume*, *Fecioara Maria de-a lungul secolelor*. Am scos-o pe ultima din raft şi am deschis-o în poală, frunzărind-o în căutarea imaginilor. Câteodată, Fecioara era brunetă cu ochii căprui, altă dată era blondă cu ochi albaştri, dar întotdeauna era superbă. Arăta ca o candidată la titlul de Miss America. Ca o Miss Mississippi. Nu mă puteam abţine să nu-mi doresc s-o văd în costum de baie şi pantofi cu toc – înainte să fie însărcinată, fireşte.

Şocul cel mai mare însă mi l-au produs picturile în care îngerul Gabriel îi oferea un *crin* Fecioarei. În fiecare din ele, când apărea ca să-i spună că avea să-l nască pe copilul cel mai important din lume, deşi nu era încă măritată, îi aducea un crin mare, alb. Ca şi când ăsta ar fi fost premiul de consolare pentru bârfele de care avea să aibă parte. Am închis cartea şi-am pus-o înapoi pe raft.

Prin fereastra deschisă intră o pală de vânt. M-am apropiat de fereastră şi m-am uitat la linia întunecată a copacilor de la marginea pădurii, la semiluna care arăta ca o monedă de aur vuită pe jumătate într-o fantă, gata să cadă din cer cu un clinchet Prin plasa de ţânţari se auzeau voci. Voci de femei. Se înălţau ca nişte triluri, apoi se stingeau. Fiicele se pregăteau să plece. Iar eu îmi răsuceam între degete câte o şuviţă de păr şi mă învârteam în cerc pe covor, aşa cum fac câinii înainte să se aşeze.

Mi-am amintit de filmele cu închisori şi de scenele în care se pregăteau să electrocuteze vreun condamnat – pe nedrept, fireşte –, cu camera trecând de la bietul om, asudând în celula lui, la limbile ceasului de pe perete, care se grăbesc către ora douăsprezece.

M-am aşezat din nou pe cufărul de cedru.

Am auzit paşi pe parchetul de pe coridor – paşi siguri, domoli. Paşi care şopteau: „Vine August”. Mi-am

îndreptat spatele, iar inima a început să-mi bată atât de tare, încât o auzeam în urechi. Când intră în cameră, îmi spuse:

— Mă gândeam eu că o să te găsesc aici.

A trebuit să mă lupt cu impulsul de a ţâşni afară, pe lângă ea, de a sări pe fereastră. „Nu trebuie neapărat să faci asta”, mi-am spus, dar nevoia de a şti mă copleşi pe dată. Trebuia să aflu.

— Îţi aduci aminte când… am început.

Abia dacă mă auzeam vorbind. Mi-am dres glasul.

— Îţi aduci aminte când mi-ai spus că ar trebui să stăm de vorbă?

Închise uşa. Un sunet atât de definitiv. „Nu mai e cale de întoarcere”, asta îmi spunea sunetul ăla. „Acum e-acum”, mi-am spus.

— Da, îmi aduc aminte foarte bine.

Am aşezat fotografia mamei pe cufăr.

August se apropie de mine şi ridică fotografia.

— Semeni cu ea ca două picături de apă.

Mă privi cu ochii ei mari şi scânteietori, cu focul de aramă care ardea în ei. Îmi doream să pot privi lumea prin ei măcar o dată.

— E mama, i-am spus.

— Ştiu, draga mea. Mama ta era Deborah Fontanel Owens.

Am clipit, cu ochii la ea. Se apropie de mine, iar lentilele ochelarilor începură să strălucească în lumina lămpii, aşa că nu-i mai puteam vedea ochii. Mi-am schimbat poziţia, ca să-i văd mai bine.

Trase scaunul din faţa toaletei lângă cufărul de cedru şi se aşeză, cu faţa la mine.

— Îmi pare taie bine că putem în sfârşit să discutăm despre asta.

Îi simţeam genunchiul, abia atingându-mă. Un minut

întreg trecu fără să scoatem vreun cuvânt. Ţinea în mână fotografia, şi mi-am dat seama că aştepta ca eu să deschid discuţia.

— Ai ştiut tot timpul că era mama, am spus, fără să mă pot hotărî dacă să mă simt trădată, să mă înfurii sau pur şi simplu să fiu surprinsă.

Îşi aşeză mina pe a mea şi-şi trecu degetul mare peste pielea mea.

— În ziua în care ai apărut, m-am uitat la tine şi am văzut-o pe Deborah, când era de vârsta ta. Ştiam că avusese o fată, dar mi-am spus că era imposibil; era prea mult să cred că fiica lui Deborah tocmai apăruse la mine în salon. Apoi mi-ai spus că te chema Lily, şi în secunda aceea am ştiut cine erai.

Poate că ar fi trebuit să mă aştept la asta. Am simţit lacrimi adunându-mi-se în fundul gâtului, fără măcar să-mi dau seama de ce.

— Dar… dar nu mi-ai spus niciodată nimic. De ce nu mi-ai spus?

— Pentru că nu erai pregătită să afli povestea mamei tale. Nu voiam să te văd fugind din nou. Voiam să-ţi las timp să te aduni, să găseşti puţină stabilitate, să te linişteşti. E destul timp pentru toate, Lily. Trebuie să ştii când să îmboldeşti pe cineva şi când să-l laşi în pace, când să laşi lucrurile să-şi urmeze cursul lor. Asta am încercat să fac.

În capul meu se lăsă liniştea. Cum aş fi putut să fiu furioasă pe ea? Şi eu făcusem acelaşi lucru. Ţinusem sub tăcere ceea ce ştiam, iar motivele mele nu erau nici pe departe atât de nobile ca ale ei.

— May mi-a spus, am rostit eu.

— Ce ţi-a spus May?

— Am văzut-o presărând firimituri de fursecuri pe podea, pentru gândaci. Tata mi-a spus odată că şi mama obişnuia să facă acelaşi lucru. Şi atunci m-am gândit că

poate învăţase de la May. Aşa că am întrebat-o: „Ai cunoscut vreo femeie pe nume Deborah Fontanel? 6, iar ea mi-a spus că da, că Deborah a locuit în magazie.

August clătină din cap.

— Dumnezeule, sunt atâtea lucruri de spus. Îţi aminteşti că ţi-am spus că am lucrat ca menajeră în Richmond înainte de a găsi un post de profesoară? Ei bine, asta a fost în casa mamei tale.

„Casa mamei”. Îmi părea ciudat să mă gândesc la ea ca la o persoană cu un acoperiş deasupra capului. O persoană care stă întinsă pe pat, care mănâncă la masă, care face baie în cadă.

— Ai cunoscut-o de când era mică?

— Aveam grijă de ea, zise August. Îi călcam rochiile şi-i puneam gustarea de prânz într-o pungă de hârtie atunci când pleca la şcoală. Îi plăcea la nebunie untul de arahide. Numai asta voia. Unt de arahide de luni până vineri.

Am tras aer în piept şi mi-am dat seama că îmi ţinusem răsuflarea până atunci.

— Şi, în afară de asta, ce-i mai plăcea?

— Îi plăceau păpuşile. Organiza petreceri pentru ele, în curte, iar eu făceam nişte sandvişuri micuţe pentru platourile lor. Se opri, lăsând amintirile să vină. Nu-i plăceau, în schimb, temele. Trebuia să mă ţin tot timpul după ea din cauza asta. S-o fugăresc peste tot, punând-o să spună cuvinte pe litere. Odată, s-a căţărat într-un copac şi s-a ascuns acolo, ca să nu mai trebuiască să înveţe pe dinafară o poezie de Robert Frost Am găsit-o şi m-am căţărat după ea cu cartea în mână şi n-am lăsat-o să coboare până ce nu mi-a spus-o pe de rost.

Închizând ochii, mi-am închipuit-o pe mama, ghemuită pe o creangă lângă August, repetând fiecare vers din *Stopping by woods on a snowy evening*, pe care fusesem şi eu nevoită s-o învăţ pentru ora de engleză. Mi-

am plecat capul, cu ochii închişi.

— Lily, înainte de a mai vorbi despre mama ta, trebuie să-mi spui cum ai ajuns aici. Bine?

Am deschis ochii şi am încuviinţat din cap.

— Mi-ai spus că tatăl tău a murit

M-am uitat la mâna ei, încă aşezată peste a mea, speriată la gândul că ar fi putut să o ia de-acolo.

— Asta am născocit-o eu, am spus. De fapt, n-a murit. „Dar ar merita asta din plin”.

— Terrence Ray, zise ea.

— Îl cunoşti şi pe tata?

— Nu, nu l-am întâlnit niciodată, dar Deborah mi-a povestit despre el.

— Eu îi spun T. Ray.

— Nu-i spui „tăticule”?

— Nu e tocmai genul de tătic.

— Ce vrei să spui?

— Ţipă tot timpul.

— La tine?

— La toată lumea. Dar nu numai de asta am plecat.

— Atunci de ce, Lily?

— T. Ray… Mi-a spus că mama…

Lacrimile începură să-mi curgă pe obraji, iar vocea îmi deveni ascuţită şi de nerecunoscut.

— Mi-a spus că mama m-a părăsit, că ne-a părăsit pe amândoi şi a fugit.

Un zid de sticlă mi se sparse în piept, un zid despre care nici măcar nu ştiam că exista.

August se apropie de mine şi-şi deschise braţele, aşa cum le deschisese în faţa lui June în ziua în care găsise biletul lui May. M-am lipit de pieptul ei, iar ea m-a strâns în braţe. Era nespus de frumos, să mă ţină August în braţe.

Mă lipisem de ea atât de tare, încât îi simţeam inima

zvâcnind pe pieptul meu. Mă mângâia pe spate. Nu mi-a spus: „Haide, haide, nu mai plânge, o să fie bine până la urmă”, adică exact ce spun oamenii în general atunci când vor să taci din gură. Mi-a spus:

— Doare, ştiu că doare. Dă totul afară. E tot ce trebuie să faci.

Aşa că am făcut-o. Cu gura lipită de rochia ei, părea că scoteam la suprafaţă toată durerea pe care o îndurasem şi o aruncam către pieptul ei, fără ca ea să clipească măcar.

O udasem cu lacrimile mele. În jurul gulerului, rochia de bumbac i se lipise de piele. Îi vedeam pielea întunecată strălucind prin bumbacul ud. Era ca un burete, absorbind ceea ce eu nu mai puteam ţine în mine.

Îi simţeam mâinile calde pe spate şi, de fiecare dată când mă opream ca să-mi trag nasul şi să trag aer în piept, îi auzeam răsuflarea. Domoală şi regulată. Aerul care intra şi ieşea. Pe măsură ce m-am liniştit, am început să mă las legănată de respiraţia ei.

În cele din urmă m-am tras înapoi şi m-am uitat la ea, uluită de forţa cu care răbufnisem. Şi-a trecut degetul peste nasul meu şi mi-a zâmbit trist.

— Îmi pare rău, am spus.

— Să nu-ţi pară, zise ea.

Se ridică şi scoase o batistă albă din sertarul de sus al dulapului. Era împăturită, iar pe ea erau brodate cu fir de argint iniţialele „A.B”. Îmi şterse faţa, cu blândeţe.

— Vreau să ştii că nu l-am crezut pe T. Ray când mi-a spus asta, i-am spus. Ştiu că nu m-ar fi părăsit niciodată aşa. Nu voiam decât să aflu cine era, de fapt, mama şi să-i demonstrez că s-a înşelat îşi ridică mâna şi se ciupi de frunte, chiar între lentilele ochelarilor.

— Şi de asta ai plecat?

Am încuviinţat din cap.

— Şi pe lângă asta, eu şi Rosaleen am dat de nişte necazuri în oraş şi m-am dat seama că, dacă n-am fi plecat, T. Ray m-ar fi omorât, şi mă săturasem să mă tot omoare.

— Ce fel de necazuri?

Îmi doream să nu fi trebuit să continui. Am rămas cu ochii în podea.

— E vorba de felul în care Rosaleen a căpătat vânătiile alea şi tăietura de pe frunte?

— Nu voia decât să se treacă pe lista de alegători, ca să poată vota.

August se încruntă, de parcă ar fi încercat să înţeleagă.

— Bine, bine, dar începe cu începutul, OK? Spune-mi tot ce s-a întâmplat, şi fără să te grăbeşti.

I-am povestit totul în amănunt, pe cât de bine am putut, atentă să nu scap nimic: i-am spus despre Rosaleen care îşi exersa iscălitura, despre cei trei care se apucaseră să-şi bată joc de ea, i-am povestit cum le turnase salivă amestecată cu tutun pe pantofi.

— Şi atunci a venit un poliţist şi ne-a dus la închisoare, am continuat, cu cuvintele răsunându-mi în urechi într-un mod ciudat

Nu pot decât să-mi închipui cum răsunau în urechile lui August

— Închisoare? făcu ea.

Am avut impresia că i se înmuiaseră oasele.

— V-au dus la *închisoare*? Şi de ce v-au acuzat?

— Poliţistul a spus că Rosaleen i-a atacat pe oamenii ăia, dar eu eram acolo şi văzusem că ea nu făcea decât să se apere. Atâta tot

August strânse din dinţi şi-şi îndreptă spatele.

— Cât timp aţi stat acolo?

— Eu n-am rămas multă vreme. T. Ray a venit şi m-a scos de-acolo, dar pe Rosaleen n-au lăsat-o să plece, iar cei

trei au venit după aceea şi-au luat-o la bătaie.

— Maică Precistă, făcu August.

Cuvintele ei plutiră o vreme deasupra noastră. M-am gândit atunci la spiritul Fecioarei Maria, ascuns peste tot în jurul nostru. Cu inima ei neîmblânzită ca o cupă roşie ascunsă printre lucrurile obişnuite. Nu asta spusese August? Că era aici, peste tot, dar n-o puteam vedea pentru că era ascunsă?

— Ei, şi în cele din urmă cum a scăpat de-acolo?

Câteodată trebuie să tragi adânc aer în piept înainte de a spune anumite lucruri.

— M-am dus la spitalul unde o duseseră ca să-i pună copcile şi m-am… M-am strecurat în salonul ei fără ca poliţistul să mă vadă.

— Maică Precistă, repetă ea. Se ridică de pe scaun şi începu să se învârtă prin cameră.

— N-aş fi făcut asta niciodată, dar T. Ray mi-a spus că individul care o bătuse pe Rosaleen era rasistul cel mai al dracului din câţi sunt pe lume şi că mai mult ca sigur avea să se întoarcă şi s-o ucidă. Nu puteam s-o las acolo.

Era îngrozitor să-mi aud propriile secrete răsunând în încăperea aceea, de parcă un camion cu gunoi apăruse şi-şi vărsase încărcătura scârboasă pe podea, ca August s-o poată studia pe îndelete. Dar nu asta mă speria în primul rând, ci felul în care August se sprijinea de spătarul scaunului ei, cu privirea îndreptată spre fereastră, pe deasupra capului meu, privind în gol prin aerul lipicios şi gândind Dumnezeu ştie ce.

Un fior îmi străbătu şira spinării.

— Nu vreau să fiu o persoană rea, am început, uitându-mă la mâinile mele, împreunate de parcă m-aş fi aflat în rugăciune. Dar se pare că nu mă pot împiedica.

Aş fi jurat că rămăsesem deja fără lacrimi, dar acum aveam din nou obrajii uzi.

— Fac tot felul de lucruri rele. Mint, mint tot timpul. Nu şi pe tine. Mă rog, te-am minţit, dar aveam motive. Şi urăsc oamenii. Nu doar pe T. Ray, ci şi pe mulţi alţii. Pe colegele de şcoală, care nu mi-au făcut nimic rău, de fapt, n-au făcut decât să mă ignore. O urăsc pe Williffed Marchant, pe poeta din Tiburon, şi nici măcar n-o cunosc. Câteodată o urăsc pe Rosaleen pentru că mă face de ruşine. Şi când abia ajunsesem aici, o uram pe June.

Urmă un val de tăcere. Se ridică întocmai ca un val adevărat; în minte îmi răsuna un vuiet, în urechi – ploaia.

„Uită-te la mine. Pune-ţi din nou nuna pe a mea. Spune ceva”.

Începu să-mi curgă şi nasul. Îmi trăgeam nasul, îmi ştergeam obrajii, incapabilă să închid gura, incapabilă să trec în continuare sub tăcere toate lucrurile oribile pe care le făcusem, iar atunci când aveam să termin… ei bine, dacă m-ar mai fi iubit încă, dacă mi-ar fi spus: „JLily, eşti aceeaşi floare aleasă pe pământul ăsta”, atunci poate că aş fi reuşit să mă uit în oglinzile din salonul ei şi să văd apa râului lucind în ochii mei, curgând mai departe în ciuda a tot ceea ce murise în ea.

— Dar toate astea nu sunt nimic, am continuat. Mă ridicasem, simţind nevoia să plec, să mă duc undeva, dar nu aveam unde. Ne aflam pe o insulă. O insulă albastră care plutea într-o casă roz, o insulă unde scosesem tot din mine sperând să nu fiu mai apoi aruncată în mare şi silită să-mi aştept acolo pedeapsa.

— Eu…

August se uita la mine, aşteptând. Nu eram sigură că puteam să-i spun şi asta.

— A murit din vina mea. Eu… eu am omorât-o.

Am început să mă smiorcăi şi mai tare şi-am căzut în genunchi pe covor. Era pentru prima dată când spuneam asta în faţa altcuiva, şi sunetul cuvintelor mele îmi frânsese inima.

E un lucru care ni se întâmplă tuturor, poate o dată sau de două ori în viaţă – să auzim şoapta unui spirit întunecat, o voce care vine din miezul lumii. O gură cu săbii în loc de buze, care nu tace până ce nu scoate la iveală Secretul, acel secret din inima lucrurilor. Îngenuncheată pe podea, neputând să mă opresc din tremurat, am auzit-o, tare şi clar. Îmi spunea: „Nimeni nu te poate iubi, Lily Owens. Nimeni. Cine să te iubească? Cine, în toată lumea asta, ar fi capabil să te iubească pe tine?”

M-am lăsat pe călcâie, vag conştientă de faptul că murmuram: „Nimeni nu mă poate iubi”. Când mi-am ridicat privirea, am văzut firişoarele de praf care pluteau în lumina lămpii şi apoi pe August, în picioare, privindu-mă. Am crezut că avea de gând să mă ajute să mă ridic, dar în loc de asta îngenunche lângă mine şi-mi dădu părul la o parte de pe faţă.

— Of, Lily, zise ea. Lily, copile.

— Am ucis-o din greşeală, am spus, privind-o drept în ochi.

— Ascultă-mă acum, zise August, lipindu-şi faţa de bărbia mea. E un lucru teribil pe care-l porţi în spate. Dar asta nu înseamnă că nimeni nu te poate iubi. Chiar dacă ai omorât-o din greşeală, eşti fata cea mai drăguţă şi mai demnă de iubire pe care-o cunosc. Rosaleen te iubeşte, May te iubea şi nu-i nevoie să fii vrăjitor ca să-ţi dai seama că Zach e nebun după tine. Şi toate Fiicele te iubesc. Şi June, deşi n-ai fi zis, şi ea te iubeşte. I-a luat mai mult timp pentru cât purta pică mamei tale.

— Îi purta pică mamei? Dar de ce? am întrebat, dându-mi seama că şi June trebuie că ştiuse tot timpul cine eram.

— Of, e cam complicat, aşa cum e şi June. Nu putea să suporte gândul că lucrasem ca menajeră în casa mamei tale. August scutură din cap. Ştiu că n-a fost corect, dar

asta a făcut – şi-a vărsat nervii pe ea, apoi pe tine. Dar chiar şi June a început să te iubească, nu-i aşa?

— Cred că da, am răspuns.

— Dar înainte de toate vreau să ştii *că eu* te iubesc. Aşa cum am iubit-o pe mama ta.

August se ridică, însă eu am rămas acolo unde eram, lăsându-i cuvintele să mi se răspândească în tot trupul.

— Dă-mi mâna, îmi spuse ea, întinzându-mi o mână.

Ridicându-mă, am ameţit, ca atunci când te ridici prea repede în picioare.

Toată dragostea asta pe care o primeam. Nu ştiam ce să fac acum cu ea.

Voiam să-i spun: „Vă iubesc, vă iubesc pe toţi”. Sentimentul acela se ridică în mine ca o pală de vânt, dar, atunci când îmi ajunse la buze, se trezi că nu avea nici voce, nici cuvinte. Nu avea decât o gură de aer şi mult dor.

— Cred c-avem amândouă nevoie să ne răcorim niţel, zise ea, lipăind către bucătărie.

August umplu două pahare cu apă rece, de la frigider. Apoi am mers pe veranda din spate şi ne-am aşezat în leagăn, bând apa răcoroasă cu înghiţituri mici şi ascultând lanţurile leagănului scârţâind. E uimitor cât de liniştitor poate fi sunetul ăsta. Nu ne obosisem să aprindem becul, şi asta era la fel de liniştitor – statul pe întuneric.

După câteva minute, August spuse:

— Uite ce nu-nţeleg eu, Lily – cum de-ai ştiut unde să vii?

Am scos icoana Fecioarei negre din buzunar şi i-am întins-o.

— A fost a mamei, i-am spus. Am găsit-o în pod, era în acelaşi loc cu fotografia.

— Oh, Dumnezeule, zise ea, acoperindu-şi gura cu mâna. I-am dat-o cu puţin înainte să moară.

Îşi aşează paharul pe podea şi merse la capătul celălalt a verandei. Nu ştiam dacă să continui să vorbesc sau nu, aşa că am aşteptat să spună ceva şi, văzând că nu spunea nimic, m-am dus lângă ea. Avea buzele strânse, iar privirea îi rătăcea în noapte. Strângea icoana în mină, dar braţul îi atârna moale pe lângă trup.

Îi luă un minut s-o ridice, ca să ne putem uita amândouă la ea.

— Pe spate scrie: „Tiburon, Carolina de Sud”, am spus.

August o întoarse pe partea cealaltă.

— Trebuie că Deborah a scris asta.

Ceva care aducea a zâmbet îi apăru preţ de o clipă pe chip.

— Avea obiceiul ăsta. Avea un album întreg de poze, şi toate aveau scris pe spate locul unde fuseseră făcute, chiar dacă locul ăla era chiar casa ei. Îmi înapoie icoana. Am rămas cu ochii la ea, trecându-mi degetul peste cuvântul „Tiburon”.

— Cine-ar fi crezut? zise August.

Ne-am întors la leagăn şi ne-am aşezat; am început să ne legănăm încet, împingând podeaua cu picioarele. Avea privirea îndreptată în faţă. Breteaua rochiei îi căzuse până la cot, dar nici măcar nu observase.

June spunea întotdeauna că majoritatea oamenilor muşcau mai mult decât puteau mesteca, însă August mesteca mai mult decât muşca. Lui June îi plăcea s-o tachineze pe August în legătură cu felul în care cântărea lucrurile, cu felul în care se retrăgea brusc, în mijlocul conversaţiei, într-o lume numai a ei, unde-şi întorcea gândurile pe faţă şi pe dos, digerând lucruri cu care majoritatea oamenilor s-ar fi înecat straşnic. Voiam s-o rog să mă înveţe şi pe mine să fac asta. Să mă înveţe cum să privesc lucrurile.

Un tunet se rostogoli pe deasupra copacilor. Mi-am

amintit de petrecerile mamei, de sandvişurile micuţe, pentru păpuşi, şi m-am umplut de tristeţe. Poate pentru că mi-ar fi plăcut atât de mult să iau şi eu parte la o astfel de petrecere. Poate pentru că toate sandvişurile erau, probabil, cu unt de arahide, mâncarea preferată a mamei, după care eu, una, nu mă prea dădeam în vânt M-am întrebat ce poezii o obligase August să înveţe, m-am întrebat dacă şi-o mai amintea chiar şi după ce se măritase. Dacă i se întâmplase vreodată să stea în pat, pe întuneric, ascultându-l pe T. Ray sforăind şi recitând-o în minte înainte să adoarmă, dorindu-şi din tot sufletul să poată fugi de acolo cu Robert Frost

M-am uitat la August cu coada ochiului. M-am forţat să-mi amintesc momentul în care îmi mărturisisem păcatul cel mai mare. După ce mă ascultase, îmi spusese: „Te iubesc. Aşa cum am iubit-o pe mama ta”.

— Bine, zise August, de parcă nu ne-am fi oprit din vorbit. Icoana asta explică faptul că ai ajuns în Tiburon, dar cum păcatele mele m-ai găsit *pe mine*?

— Asta a fost uşor, am spus. Am descoperit într-un magazin nişte borcane cu miere MADONA NEAGRĂ, iar eticheta era aceeaşi cu icoana mamei. Fecioara Neagră din Breznichar, Boemia.

— Ce corect ai pronunţat, îmi spuse August.

— Am exersat mult.

— Unde-ai văzut mierea?

— În Magazinul General Frogmore Stew, la marginea oraşului. L-am întrebat pe domnul cu papion de unde avea mierea. El mi-a spus unde să te găsesc.

— E domnul Grady. Scutură din cap. Aş jura că îţi era *sortit* să ne găseşti.

Că asta îmi fusese *sortit* nu mai aveam nicio îndoială. Mi-aş fi dorit totuşi să aflu cum era sortită să se termine povestea asta. M-am uitat la mâinile noastre, pe care ni le ţineam amândouă în poală, cu palmele în sus, de parcă

aşteptam să cadă ceva.

— Vrei să-ţi mai povestesc despre mama ta? mă întrebă ea.

Am dat din cap. Fiecare oscior din trupul meu plesnea de nerăbdare să mai afle câte ceva despre mama.

— Ori de câte ori simţi nevoia să ne oprim şi să luăm o pauză, să-mi spui.

— Bine, am spus.

Cine ştie ce aveam să mai aud, dacă August îşi închipuia că aveam să am nevoie de *pauze*. Pauze ca să ce? Să ţopăi de bucurie? Să-mi toarne apă în cap şi să-mi dea palme ca să mă trezească din leşin? Sau era vorba de genul de pauze care te lasă să digeri mai bine veştile proaste?

Un câine începu să latre în depărtare. August aşteptă să se oprească, apoi începu:

— Am început să lucrez pentru mama lui Deborah în 1931. Deborah avea patru ani. Era o dulceaţă de fetiţă, dar se ţinea numai de pozne. Tot timpul. În primul rând, mergea în somn. Într-o noapte a ieşit din casă şi s-a urcat pe o scară pe care muncitorii care reparau acoperişul o lăsaseră sprijinită de casă. Chestiile de genul ăsta o înnebuneau pe maică-sa.

Începu să râdă.

— Şi în plus avea şi o prietenă imaginară. Tu ai avut vreodată aşa ceva?

Am clătinat din cap.

— Pe a ei o chema Tica Tee. Vorbea cu ea tare, la masă, de parcă ar fi fost acolo, în faţa noastră, şi dacă uitam să-i pun un tacâm şi lui Tica Tee, *pe* Deborah o apucau pandaliile. Din când în când însă, aşezam pe masă un tacâm în plus, iar ea mă întreba: „Ce faci acolo? Tica Tee nu e aici. S-a dus să joace în filme”. Mamei tale îi plăcea tare mult de Shirley Temple.

— Tica Tee, am rostit, încercând să simt gustul cuvintelor.

— Tica Tee aia era ceva de speriat, zise August. Făcea la perfecţie orice nu-i ieşea lui Deborah. Tica Tee avea numai note mari la lucrări, primea steluţe de aur la şcoala de duminică, îşi făcea patul, îşi spăla singură farfuria. Unii îi spuneau lui Sarah – aşa o chema pe bunică-ta – că ar fi trebuit s-o ducă pe Deborah la un doctor din Richmond care se specializase în probleme psihice de-ale copiilor. Dar i-am spus: „Nu-ţi face griji, nu face decât să-şi rezolve problemele în felul ei. Cu timpul, Tica Tee o să dispară”. Şi aşa a fost.

Oare pe ce lume trăisem până atunci, de nu ştiusem nimic de prietenii imaginari? Acum înţelegeam la ce erau buni. Înţelegeam cum o parte pierdută a cuiva poate ieşi la iveală, ca să-i amintească acum cine ar putea fi, doar cu puţin efort

— Nu s-ar zice că semăn prea tare cu mama, am spus.

— Ah, ba da. Avea o vână în ea, pe care-o ai şi tu. Câteodată, se trezea pur şi simplu făcând lucruri la care alte fete nici măcar n-ar fi visat.

— Ca de exemplu?

August privi peste umărul meu şi zâmbi.

— Odată a fugit de-acasă. Nici măcar nu-mi mai amintesc de ce era atât de supărată. Am căutat-o până noaptea târziu. Am găsit-o ghemuită într-un şanţ Dormea buştean.

Câinele începu să labe din nou, iar August tăcu. Am ascultat lătratul de parcă ar fi fost o serenadă, cu ochii închişi, încercând să mi-o imaginez pe mama, dormind buştean ghemuită într-un şanţ

După o vreme, am spus:

— Cât timp ai lucrat pentru… pentru bunica?

— O bună bucată de vreme. Mulţi ani. Până am găsit

postul de profesoară despre care ţi-am spus. Am ţinut legătura şi după ce am plecat.

— Cred că au fost tare triste când te-ai mutat în Carolina de Sud.

— Biata Deborah se zguduia de plâns. Avea deja nouăsprezece ani, dar plângea de parcă ar fi avut doar şase.

Leagănul nu se mai mişca şi niciuna din noi nu părea să mai aibă chef de legănat.

— Şi cum a ajuns mama aici?

— Eram aici de doi ani, zise August. Intrasem deja în afacerea asta cu mierea, iar June preda la şcoală, când am primit un telefon de la ea. Plângea în hohote; mi-a spus că mama ei murise, îmi spunea fără încetare: „Nu te mai am decât pe tine”.

— Şi tatăl ei? Unde era?

— Oh, domnul Fontanel a murit când era mică. Nu l-am cunoscut

— Şi atunci s-a mutat aici, cu tine?

— Deborah avea o prietenă din liceu, care abia se mutase în Sylvan. Ea a convins-o pe Deborah că era bine acolo. I-a spus că erau multe locuri de muncă şi o grămadă de bărbaţi abia întorşi din război. Aşa că Deborah a venit Cred însă că motivul principal am fost eu. Cred că voia să fie aproape de mine.

Lucrurile deveneau din ce în ce mai limpezi.

— Mama a venit în Sylvan, l-a întâlnit pe T. Ray şi s-a măritat cu el.

— Exact, zise August.

Când ieşisem pe verandă, cerul strălucea de stele, iar Calea Lactee arăta ca un drum adevărat la capătul căruia ţi-ai fi putut găsi mama, aşteptându-te acolo, cu mâinile în şolduri. Dar acum, o ceaţă jilavă se lăsase deasupra curţii, învăluindu-ne. După un moment, din ea începu să cadă o

ploaie uşoară.

— N-am să-nţeleg niciodată de ce s-a măritat cu *el*, am spus.

— Nu cred că tatăl tău a fost întotdeauna aşa cum e acum. Deborah mi-a povestit despre el. Spunea că era tare curajos. Şi că se purta cu ea de parcă ar fi fost o prinţesă.

Îmi venea să-i rid în faţă.

— În cazul ăsta, eu îţi spun că nu vorbim de acelaşi Terrence Ray.

— Ştii, Lily, oamenii pot s-o ia la început pe un drum şi, după ce viaţa trece peste ei, să se trezească într-un loc unde n-ar fi crezut vreodată că vor ajunge. Nu mă îndoiesc că, la început, o iubea pe mama ta. De fapt, cred că o adora. Iar Deborah a fost încântată de asta. Ca multe femei de vârsta ei, se lăsa lesne purtată de o poveste de dragoste. Dar, după vreo şase luni, totul a început să se schimbe. Îmi aduc aminte că, într-una dintre scrisorile ei, îmi spunea că Terrence Ray avea unghiile murdare. După aceea, mi-a scris că nu mai era aşa sigură că poate trăi într-o fermă sau cam aşa ceva. Când a cerut-o în căsătorie, l-a refuzat

— Dar s-a măritat cu el, am spus, total nedumerită.

— După aceea s-a răzgândit şi a acceptat.

— De ce? am întrebat. Dacă dragostea lor începuse să dispară, de ce s-a măritat cu el?

August mă mângâie pe ceafă, netezindu-mi părul.

— M-am gândit mult dacă să-ţi spun sau nu, dar poate că asta o să te ajute să înţelegi mai bine ce s-a întâmplat. Copila mea, Deborah s-a măritat cu el pentru că era însărcinată.

Cu o clipă înainte s-o spună, ştiam deja ce urma, şi totuşi cuvintele ei m-au lovit ca tot atâtea ciocane.

— Cu mine?

Aveam o voce obosită. Viaţa mamei era prea grea

pentru mine.

— Da, însărcinată cu tine. Ea şi Terrence Ray s-au căsătorit în preajma Crăciunului. M-a sunat ca să-mi spună.

„Nedorită, mi-am spus. Am fost un copil nedorit”.

Şi, colac peste pupăză, mama rămăsese cu T. Ray din cauza *mea*. Mă bucuram că era atât de întuneric, iar August nu-mi putea vedea faţa, atât de amărâtă eram. Ai impresia că vrei să afli ceva, şi, odată ce-ai aflat, ai da orice să-ţi ştergi lucrul ăla din minte. De acum înainte, dacă m-ar mai fi întrebat cineva ce-mi doream să fiu când aveam să mă fac mare, aş fi răspuns că voiam să fiu amnezică.

Ascultam foşnetul ploii. Din când în când, pe verandă cădeau picături de ploaie aduse de vânt şi-mi udau obrajii, în vreme ce număram pe degete.

— M-am născut la şapte luni după ce s-au căsătorit.

— M-a sunat imediat după ce te-ai născut. Spunea că erai aşa de frumoasă, că la soare se putea uita, dar la tine ba.

Ceva în ce-mi spusese îmi făcu ochii să mă doară de parcă mi-ar fi intrat nisip în ei. Poate că mama totuşi mă alintase. Poate că îmi vorbise şi mie aşa cum vorbesc părinţii cu copiii lor, cu cuvintele acelea care sună atât de stupid. Poate că-mi răsucise părul în formă de con de îngheţată. Poate că-mi pusese funduliţe roz. Doar pentru că nu plănuise să mă aibă nu însemna că nu mă iubise.

August continuă să povesteas că, în vreme ce eu mă lăsam atrasă în povestea pe care mi-o spusesem întotdeauna» cea cu mama care mă iubea nebuneşte. Trăisem în ea aşa cum trăieşte un peştişor auriu în acvariul lui» ca şi când asta ar fi fost singura lume posibilă. Aş fi murit dacă aş fi ieşit din ea.

Stăteam acolo, cu umerii căzuţi, cu privirea în podea. Refuzam să gândesc cuvântul,» nedorit”.

— Te simţi bine? mă întrebă August. Vrei să mergi la culcare şi să dormi puţin? Putem să mai vorbim despre asta şi mâine-dimineaţă.

De pe buzele mele ţâşni un» nu” categoric. Am tras aer în piept

— N-am nimic, vorbesc serios, am spus, încercând ca vocea mea să sune cât mai normal. Mai vreau puţină apă, asta-i tot îmi luă paharul gol şi se duse în bucătărie; de două ori, se întoarse să mă privească. Când se întoarse cu apa, avea o umbrelă roşie agăţată de încheietură.

— Imediat am să te conduc la magazie, zise ea.

Când am dus paharul la gură, mâna îmi tremura şi abia dacă reuşeam să înghit Zgomotul pe care-l făceam înghiţind era atât de puternic, încât acoperi preţ de câteva clipe sunetul ploii.

— Eşti sigură că nu vrei să mergi la culcare acum? mă întrebă August.

— Sunt sigură. Trebuie să ştiu…

— Ce trebuie să ştii, Lily?

— Totul, am răspuns.

Resemnată, August se aşează din nou lângă mine, în leagăn.

— Bine, atunci, zise ea. Bine.

— Ştiu că s-a măritat cu el doar din cauza mea, dar crezi că a fost fericită, măcar puţin? am întrebat.

— Cred că a fost, o bucată de vreme. A încercat, asta ştiu cu siguranţă. În primii doi ani, am primit de la ea vreo duzină de scrisori şi cel puţin tot atâtea telefoane, şi se vedea că făcea un efort. Îmi scria mai ales despre tine, mi-a povestit cum ai stat prima oară aşezată, cum ai făcut primii paşi, cum te jucai de-a ala-bala portocala. Dar după aceea scrisorile ei au început să sosească din ce în ce mai rar, iar când soseau, se vedea că era nefericită.

Într-o zi m-a sunat Era pe la sfârşitul lui august sau

începutul lui septembrie – îmi amintesc de asta pentru că sărbătorisem Ziua Mariei nu cu multă vreme înainte. Mi-a spus că avea de gând să-l părăsească pe T. Ray, că trebuia să plece de-acolo. M-a întrebat dacă putea să stea cu noi câteva luni, până hotăra unde avea să se ducă. I-am spus că era în regulă, bineînţeles. Când m-am dus să o iau din staţia de autobuz, parcă nici nu mai era ea însăşi. Slăbise şi avea cearcăne sub ochi.

Stomacul mi se strânse încet ştiam că ajunsesem la partea de care mă temeam cel mai mult Am început să respir mai repede.

— Eram cu ea când ai luat-o din staţia de autobuz. Mă luase cu ea, nu-i aşa?

August se aplecă spre mine şi-mi şopti în păr:

— Nu, copila mea, venise singură.

Mi-am dat seama că-mi muşcasem obrazul pe dinăuntru. Îmi venea să scuip sângele, dar l-am înghiţit

— De ce? am întrebat De ce nu m-a luat cu ea?

— Tot ce pot să-ţi spun, Lily, e că era deprimată, că lumea se prăbuşise în jurul ei. În ziua în care a plecat de-acasă, nu s-a întâmplat nimic neobişnuit. Pur şi simplu s-a trezit şi a hotărât că nu mai putea să stea acolo. A chemat o doamnă de la ferma vecină, ca să stea cu tine, şi apoi s-a urcat în camioneta lui Terrence Ray şi s-a dus în staţia de autobuz. Până să ajungă aici, am fost convinsă că urma să apăreţi amândouă.

Leagănul gemea sub greutatea noastră, iar mirosul de ploaie caldă, de lemn ud, de iarbă putredă ne umplea nările. „Mama m-a părăsit”.

— O urăsc, am spus.

Voiam să ţip, dar cuvintele mi-au ieşit pe gură cu un calm nefiresc, le-am rostit cu voce joasă şi aspră, ca sunetul cauciucurilor unei maşini trecând peste pietriş.

— Stai puţin, Lily.

— Ba nu, o urăsc. Nu era deloc aşa cum mi-am închipuit-o eu.

Îmi petrecusem întreaga viaţă imaginându-mi toate felurile în care mă iubise, imaginându-mi ce mamă perfectă fusese. Şi totul nu era decât o minciună. Mama pe care o ştiam eu nu era decât un personaj inventat de mine.

— I-a fost uşor să mă părăsească, pentru că oricum nu m-a dorit de la început, am spus.

August întinse mâna, dar m-am ridicat şi am dat la o parte plasa care mă despărţea de treptele verandei. Am lăsat-o să cadă în spatele meu, apoi m-am aşezat pe trepte, ghemuită în ploaie.

Am auzit paşii lui August pe verandă, apoi am simţit aerul devenind mai solid în jur, atunci când ea ajunse în spatele meu, după plasă.

— N-am de gând să încerc s-o justific, Lily, zise ea. Mama ta a făcut ce a făcut.

— Ce mai mamă, am spus.

Mă simţeam dură ca o piatră pe dinăuntru. Dură şi furioasă.

— Ai de gând să mă asculţi puţin? Când maică-ta a ajuns aici, în Tiburon, era numai piele şi os. May nu putea s-o convingă să înghită nimic. O săptămână întreagă n-a făcut decât să plângă. După aceea, am spus că avusese o cădere nervoasă, dar atunci, pe loc, n-am ştiut cum să numim asta. Am dus-o la un doctor de pe-aici şi i-a dat nişte ulei din ficat de cod şi a întrebat-o unde era familia ei albă. A spus că poate ar fi fost cazul să stea o vreme pe Bull Street. Aşa că n-am mai dus-o la el.

— Bull Street. Acolo e casa de nebuni?

Povestea devenea din ce în ce mai neplăcută.

— Păi… casa de nebuni e pentru nebuni, am spus.

— Presupun că habar n-avea ce altceva să facă pentru ea, dar nu era nebună. Era deprimată, dar nu

nebună.

— Ar fi trebuit să-l laşi s-o bage acolo. Mai bine putrezea la casa de nebuni.

— Lily!

O şocasem, şi asta mă bucura.

Mama căutase dragostea, şi în loc de asta dăduse peste T. Ray şi ferma lui şi apoi peste mine, iar eu nu fusesem de ajuns. Şi atunci mă lăsase cu T. Ray Owens.

Cerul fu despărţit în două de linia întreruptă a unui fulger, dar nu m-am mişcat nici cât un fir de păr. Părul îmi flutura în toate părţile, ca fumul ieşind dintr-un coş, în bătaia vântului. Îmi simţeam ochii devenind duri, plaţi şi înguşti, ca nişte bănuţi. Nu-mi puteam lua ochii de la un găinaţ de pasăre, pe care ploaia îl îndesase în crăpăturile lemnului.

— Acum mă asculţi? întrebă August. Vocea îi trecu prin ochiurile plasei şi fiecare cuvânt părea înfăşurat în armă ghimpată. Da sau nu?

— Te aud.

— Oamenii deprimaţi fac lucruri pe care nu le-ar face în mod normal.

— Ca de exemplu? am întrebat. Îşi abandonează copiii?

Nu mă puteam opri. Ploaia îmi împroşca sandalele, apa îmi intrase între degetele de la picioare.

August scoase un oftat, se întoarse la leagăn şi se aşeză. Se părea că o rănisem, o dezamăgisem, şi asta îmi lăsă un gol în stomac. Orgoliul meu slăbi.

M-am ridicat de pe trepte şi am păşit pe verandă. Când m-am aşezat lângă ea în leagăn, şi-a pus mâna pe a mea şi din palma ei mi se răspândi pe piele un val de căldură. Mă trecu un fior.

— Vino-ncoace, îmi spuse, trăgându-mă către ea.

Era ca şi când m-aş fi aflat sub aripa unei păsări, şi

am rămas aşa o vreme, eu ghemuită lângă ea, legănându-ne.

— Ce o deprimase aşa de tare? am întrebat.

— Nu ştiu întregul adevăr, dar o parte din el e că trăia izolată, la fermă, măritată cu un bărbat cu care, de fapt, chiar nu voia să trăiască.

Ploaia se înteţi; acum cădea în văluri negre-argintii. Am încercat să dau de capăt nodului de sentimente din inima mea, dar n-am reuşit. Acum îmi uram mama, peste o clipă îmi părea rău pentru ea.

— Bine, a avut o cădere nervoasă gravă, dar cum a putut să mă părăsească aşa? am spus.

— După ce-a stat aici trei luni şi a început să se simtă mai bine, s-a apucat să ne spună cât de dor îi era de tine. În cele din urmă, s-a întors în Sylvan, să te ia de-acolo.

M-am ridicat şi m-am uitat la ea, auzind vâjâitul aerului care-mi năvălea în piept.

— S-a întors după mine?

— Avea de gând să te aducă aici, în Tiburon. Chiar a vorbit cu Clayton despre actele de divorţ. Ultima oară când am văzut-o era într-un autobuz şi-mi făcea semn cu mâna de la fereastră.

M-am sprijinit de umărul lui August, ştiind exact ce urmase după aceea. Am închis ochii şi am revăzut totul. Acea zi de demult, a cărei amintire nu mă părăsea niciodată – geamantanul de pe covor, mama aruncând hainele în el, fără să le împăturească mai întâi. Spunându-şi tot timpul: „Grăbeşte-te”.

T. Ray îmi spusese că venise să-şi ia lucrurile. Dar venise şi după mine. Voia să mă aducă aici, în Tiburon, la August.

Numai de-am fi reuşit să ajungem. Mi-am amintit sunetul bocancilor lui T. Ray pe scări. Îmi venea să izbesc cu pumnii în ceva, să ţip la mama pentru că fusese prinsă, pentru că nu strânsese mai repede tot ce avea de strâns,

pentru că nu venise mai devreme.

În cele din urmă, mi-am ridicat privirea către August. Când am vorbit, aveam un gust amar în gură.

— Îmi aduc aminte. Îmi aduc aminte că venise după mine.

— Chiar mă întrebam dacă-ţi aminteşti sau nu, zise ea.

— T. Ray a apărut când ea îşi punea lucrurile în geamantan. S-au apucat să ţipe şi să se certe. Şi mama… m-am oprit, cu vocile lor răsunându-mi în minte.

— Spune mai departe, mă îndemnă August.

Mi-am privit mâinile. Tremurau.

— A luat un pistol din dulap, dar el i l-a smuls. Totul s-a întâmplat atât de repede, că nu-mi amintesc nimic clar. Am văzut pistolul pe podea şi l-am ridicat. Nu ştiu de ce-am făcut asta. Voiam… voiam să o ajut. Să i-l dau înapoi. De ce am făcut-o? De ce l-am ridicat?

August se trase către marginea leagănului şi se întoarse cu faţa la mine. Avea o privire hotărâtă.

— Îţi aminteşti ce s-a întâmplat după aceea, după ce-ai ridicat pistolul de jos?

Am scuturat din cap.

— Numai zgomotul. Explozia. A fost aşa de puternică…

Zalele lanţurilor se frecau unele de celelalte, scârţâind.

August se încruntă.

— Şi cum ai aflat despre… despre cum a murit mama? am întrebat-o.

— Când a venit seara şi am văzut că Deborah nu se mai întorcea… ei bine, trebuia să aflu ce se întâmplase, aşa că am sunat la tine. A răspuns o femeie, spunea că e o vecină.

— O vecină ţi-a spus ce se întâmplase? am întrebat.

— Mi-a spus că Deborah murise într-un accident, că fusese împuşcată din greşeală. N-a vrut să-mi spună nimic mai mult de-atât.

M-am întors şi mi-am afundat privirea în noapte, la ramurile de pe care picura apa, la umbrele care se mişcau pe veranda luminată doar pe jumătate.

— Nu ştiai că eu… că eu am făcut-o?

— Nu, n-aş fi crezut niciodată una ca asta, zise ea. Şi nici acum nu sunt sigură că o cred.

Îşi împleti degetele, apoi îşi aşeză mâinile în poală.

— Am încercat să aflu mai multe. Am sunat din nou, şi de data asta a răspuns Terrence Ray, dar n-a vrut să-mi spună nimic. Mă întreba tot timpul cine sunt. Am sunat chiar şi la secţia de poliţie din Sylvan, dar nici de-acolo n-am aflat mai multe, mi-au spus doar că fusese un accident. Aşa că a trebuit să trăiesc fără să ştiu mai multe. Toţi anii ăştia.

Am rămas tăcute. Ploaia aproape că se oprise, lăsându-ne doar liniştea şi cerul lipsit de lună.

— Haide, zise August, hai la culcare.

Am pornit-o prin noapte, însoţite de ţârâitul tulbure al greierilor, de sunetul înfundat al picăturilor care cădeau pe umbrelă, de toate acele ritmuri teribile care pun stăpânire pe tine imediat ce laşi garda jos. „Te-a părăsit, incantau toate. Părăsit. Părăsit”.

Cunoaşterea se poate transforma într-un blestem. Schimbasem o grămadă de minciuni pe o grămadă de adevăruri şi nu mai ştiam care grămadă era mai uşor de dus în spate. Pentru care din ele trebuia mai multă putere? Era o întrebare ridicolă totuşi, pentru că, odată ce-ai aflat adevărul, nu te mai poţi întoarce, nu poţi să iei din nou în spate sacul cu minciuni. Rămâi cu adevărul, oricât de greu sau de uşor ar fi.

În magazie, August a aşteptat până ce m-am strecurat sub cearşafuri, apoi s-a aplecat şi m-a sărutat pe

frunte.

— Orice om de pe lumea asta face greşeli, Lily. Oricare dintre noi. Suntem cu toţii oameni, nimic mai mult. Mama ta a făcut o greşeală teribilă, dar a încercat s-o repare.

— Noapte bună, am spus, întorcându-mă pe-o parte.

— Perfecţiunea nu există, a mai adăugat August din pragul uşii. Există numai viaţa.

O albină lucrătoare e doar puţin mai lungă de un centimetru şi cântăreşte numai şaizeci de miligrame; cu toate acestea, poate zbura purtând o încărcătură mai grea decât ea însăşi.

Regina trebuie să moară: Şi alte daraveri de-ale albinelor şi oamenilor

Capitolul treisprezece

Zăpuşeala mi se aduna în crăpăturile coaielor şi în locurile moi din spatele genunchilor. Întinsă în aşternut, mi-am atins pleoapele. Plânsesem atât de mult, încât erau umflate ca nişte gogoşi şi pe jumătate închise. Dacă pleoapele mele n-ar fi fost în starea aceea, poate că nu mi-ar fi venit să cred că tot ce se întâmplase între mine şi August avusese loc în realitate.

Nu mă mişcasem de când plecase August, nu făcusem decât să stau întinsă, cu ochii pironiţi pe suprafaţa netedă a peretelui, la spectacolul gângăniilor de noapte care se aventurează afară din găurile lor şi încep să se târască primprejur atunci când sunt convinse că ai adormit. Când m-am săturat de ele, mi-am acoperit ochii cu un braţ şi mi-am spus: „Dormi, Lily. Te rog, culcă-te”. Evident că n-am reuşit.

M-am ridicat în capul oaselor, simţindu-mă de parcă aş fi cântărit o sută de kilograme. De parcă cineva ar fi venit cu o betonieră până la magazie, ar fi întins toboganul pe pieptul meu şi ar fi început să toarne. Era îngrozitor să mă simt ca un bloc de ciment în toiul nopţii.

Pe când priveam zidul, m-am gândit la Fecioara neagră. Aş fi vrut să vorbesc cu ea, să o întreb: „Unde-am să mă duc?” Dar, mai devreme, când intrasem împreună cu August şi o văzusem, nu părea să fi fost în stare să ajute pe cineva, legată fedeleş cum era, cu lanţul ăla ruginit. Atunci când te rogi cuiva, e bine ca respectivul să *pară* cel puţin capabil să facă totuşi ceva pentru tine.

M-am ridicat fără chef din pat şi m-am dus totuşi s-o văd. Am hotărât că nici măcar Fecioara Maria nu trebuia să arate puternică tot timpul. Nu voiam decât să mă înţeleagă. Voiam să ofteze cineva şi să-mi spună:, 3 iata de tine, ştiu cum te simţi”. Dacă aş fi avut de ales, aş fi preferat să vorbesc cu cineva care să mă fi înţeles, dar care să nu fi putut să mă ajute, decât viceversa. Dar, mă rog, asta era doar o preferinţă a mea.

Am simţit imediat mirosul greu, de rugină, al lanţului. Îmi venea s-o dezleg, dar atunci s-ar fi ales praful de toată povestea pe care August şi Fiicele încercau s-o pună în scenă.

Luminarea roşie pâlpâia la picioarele Mariei. M-am aşezat pe podea în faţa ei şi mi-am încrucişat picioarele. Afară, se auzea vântul trecând printre ramuri, cântând parcă, şi-atunci mi-am amintit de nopţile în care acelaşi sunet mă trezea, iar eu, amorţită de somn şi de dor, îmi închipuiam că era mama care-mi cânta cu nesfârşită iubire. Odată am dat buzna în camera lui T. Ray, strigând cât mă ţinea gura că mama era la fereastră. N-a spus decât trei cuvinte: „Mama dracului, Lily”.

Uram momentele în care T. Ray avea dreptate. Vântul nu purtase niciodată nicio voce. Nicio mamă nu-mi cântase. Nicio iubire nesfârşită.

Lucrul cel mai insuportabil din toate era furia din mine. Apăruse acolo, pe verandă, atunci când povestea mamei, cea pe care o inventasem eu, se prăbuşise, întocmai ca pământul care dispăruse de sub picioarele

mele. Nu voiam să fiu furioasă. „Nu eşti furioasă, n-ai niciun drept să fii furioasă. Ce i-ai făcut tu e mai rău decât ce ţi-a făcut ea ţie”, mi-am spus. Dar nu te poţi convinge de unul singur să nu te înfurii. Ori eşti furios, ori nu.

Încăperea era toropită de căldură şi de linişte. Încă un minut şi n-aş mai fi putut să respir din pricina furiei care se aduna în mine. Plămânii mei se umflau doar atât cât le permitea furia – se loveau de ea şi apoi se făceau la loc mici.

M-am ridicat şi am început să mă învârt prin întuneric. În spatele meu, pe masa de lucru, jumătate de duzină de borcane de miere MADONA NEAGRĂ aşteptau să fie duse de Zach undeva în oraş, la Clayton, poate, sau la Magazinul General Frogmore Stew, sau la magazinul Amen – Totul la 1 Dolar, sau la Coafuri Divine, locul unde se făceau frumoase doamnele de culoare.

„Cum a îndrăznit? Cum a îndrăznit să mă părăsească? Eram copilul ei”.

Mi-am îndreptat privirea spre fereastră, dorindu-mi s-o sparg, s-o văd explodând într-o mie de cioburi. Îmi venea să arunc cu ceva până-n cer şi să-i sparg capul lui Dumnezeu, să-l trântesc de pe tronul lui. Am luat unul din borcanele de miere şi l-am aruncat cât de tare am putut. Borcanul trecu la câţiva centimetri de capul Mariei şi se zdrobi de peretele din spate. Am luat încă unul şi l-am aruncat. Căzu pe podea, lângă o grămadă de lâdiţe cu rame de lemn. Am aruncat toate borcanele, până la ultimul, până ce camera se umplu de miere, răspândită în toate părţile ca aluatul de prăjituri împrăştiat de mixer. Mă aflam într-o încăpere lipicioasă şi plină de cioburi, dar nu-mi păsa. Mama mă părăsise. Cui îi mai păsa de nişte miere pe pereţi?

Apoi am luat o găleată de tablă şi, cu un icnet, am aruncat-o atât de tare, încât am lăsat un semn în perete. Obosisem deja, dar am luat şi-o tavă cu forme de luminări

şi-am aruncat-o şi pe ea.

Apoi m-am oprit şi-am urmărit mierea care se prelingea pe perete, către podea. O dâră de sânge strălucitor cobora pe braţul meu stâng. Habar n-aveam cum ajunsese acolo. Inima îmi bătea nebuneşte. Mă simţeam de parcă mă dezbrăcasem de corpul meu şi plecasem să fac o plimbare, lăsând o nebună stăpână pe el.

Încăperea se învârtea cu mine ca un carusel, iar stomacul începuse să-mi tresalte. Îmi venea să-mi apăs palmele pe pereţi, ca să-i fac să se oprească. M-am întors lângă masa unde fuseseră borcanele de miere şi m-am sprijinit de ea cu amândouă mâinile. Nu ştiam ce să fac. Eram copleşită de tristeţe, nu pentru că făcusem ce făcusem, oricât de rău ar fi fost, ci pentru că totul părea că dispăruse – sentimentele pe care le avusesem pentru ea, lucrurile în care crezusem şi toate poveştile cu ea, pe care mi le spusesem şi din care trăisem de parcă ar fi fost hrana, şi mâncarea, şi aerul meu. Pentru că eu eram fetiţa pe care ea o părăsise. La asta se reducea totul.

Uitându-mă în jur, la mizeria pe care o făcusem, m-am întrebat dacă auzise cineva din casa cea roz borcanele lovindu-se de pereţi. M-am dus la fereastră şi m-am uitat în curte, încercând să disting ceva în întuneric. Fereastra camerei lui August era întunecată. Îmi simţeam inima bătând în piept. Mă durea, mă durea atât de rău. De parcă cineva călcase pe ea.

— De ce m-ai părăsit? am şoptit, urmărind cercul de ceaţă care se întindea pe geamul ferestrei, acolo unde o lovise răsuflarea mea.

Am rămas o vreme lipită de oglindă, apoi m-am dus şi-am curăţat de cioburi podeaua din faţa Fecioarei. M-am întins pe-o parte, strângându-mi genunchii la gură. Deasupra mea, Fecioara era năclăită de miere, şi nu părea deloc surprinsă. Am rămas acolo, la capătul puterilor, goală pe dinăuntru; totul se scursese afară din mine, până

şi ura. Nu-mi mai rămânea nimic de făcut. Niciun loc unde să pot merge. Nu mai existau decât acel loc şi acel moment, atunci şi acolo, unde se afla adevărul.

Mi-am spus că nu era cazul să mă ridic de-acolo şi să merg pe întuneric dacă nu voiam să-mi fac tălpile franjuri în cioburile de pe podea. Apoi am închis ochii şi am început să-mi compun visul pe care voiam să-l am, în care în statuia Fecioarei se deschidea o uşiţă, chiar deasupra abdomenului, iar eu mă strecuram prin ea într-o cameră secretă. Nu era doar imaginaţia mea, căci în cartea lui August văzusem o pictură – o statuie a Fecioarei cu o uşă deschisă larg, iar înăuntrul ei, o grămadă de oameni, ascunşi în tărâmul tainic al mângâierii.

Când m-am trezit, mâinile mari ale lui Rosaleen mă zgâlţâiau de zor, lumina puternică mi-a rănit ochii. Era aplecată deasupra mea, iar răsuflarea îi mirosea a cafea şi a jeleu de struguri.

— Lily! Ce Dumnezeu a fost aicea? ţipă ea.

Uitasem că lăsasem o dâră de sânge prin magazie. Am privit sângele închegat, apoi am văzut un ciob de sticlă, mic cât diamantul unui ceas, prins într-o fisiuţă de piele. În jurul meu, cioburi de borcane şi băltoace de miere. Pete de sânge pe podea.

Rosaleen se holba la mine, înnebunită, aşteptând. M-am holbat şi eu la ea, încercând să-mi limpezesc privirea. O rază de soare trecea pe lângă Fecioară şi cădea pe podea, chiar lângă noi.

— Răspunde, zise Rosaleen.

Mi-am îngustat ochii, din pricina luminii. Îmi era greu să deschid gura şi să vorbesc.

— Uită-te la tine, ţi-a dat sângele!

Capul mi se clătina, atârnat, parcă, de gât. Am dat roată cu privirea camerei distruse. M-am ruşinat, m-am simţit ridicolă şi proastă.

— Am… am aruncat nişte borcane de miere.

— *Tu* ai făcut mizeria asta? făcu ea, de parcă nu-i venea să creadă, de parcă se aştepta să-i spun că o adunătură de vandali întârâtaţi dăduse buzna acolo în timpul nopţii. Îşi suflă părul de pe faţă, ceea ce nu era deloc uşor, având în vedere cantităţile de pomadă pe care şi le turna în cap.

— Doamne mnezeule din ceruri, făcu ea.

M-am ridicat, aşteptând să înceapă să ţipe la mine, dar, în loc de asta, se apucă să-mi scoată un ciob din braţ cu degetele ei groase.

— Tre' să-ţi dai cu nişte mercurocrom aicea înainte să se obrintească, zise ea.

Părea exasperată, de parcă i-ar fi venit să mă apuce de umeri şi să mă zgâlţâie până-mi cădeau dinţii.

Stăteam pe marginea căzii, iar Rosaleen îmi ungea pielea cu un tampon de vată îmbibat în ceva rece şi înţepător. Apoi îmi puse un plasture pe rană şi zise:

— Gata, acu măcar n-ai să mori de infecţie.

Închise dulăpiorul cu medicamente de deasupra chiuvetei, apoi închise şi uşa băii. Se aşeză pe toaletă, cu burdihanul atârnându-i între picioare. Când Rosaleen se aşeza pe toaletă, tot tronul dispărea sub ea. M-am aşezat mai comod pe marginea căzii, bucuroasă că August şi June erau încă în camerele lor.

— Bine, zise ea, acu zi-mi ce te-a apucat de-ai aruncat toată mierea aia.

M-am uitat la şirul de scoici de pe pervaz, gândindu-mă că acela era cu adevărat locul lor, deşi ne aflam la o sută de mile de ocean. August îmi spusese că orice femeie are nevoie de o scoică în baie, ca să-i aducă aminte că adevăratul ei cămin e oceanul. Scoicile, îmi mai spusese ea, erau lucrurile preferate ale Fecioarei, după Lună.

M-am apropiat de fereastră şi am luat în mină o scoică, una albă şi frumoasă, plată, cu galben pe margini.

Rosaleen stătea şi se uita la mine.

— Aide gând să deschizi gura anu ăsta?

— T. Ray a avut dreptate când mi-a spus ce mi-a spus despre mama, am spus, ascultându-mi cuvintele care aproape că mă făceau să vomit. M-a părăsit. Aşa cum a zis el. M-a părăsit.

Pentru o clipă, furia care mă scosese din minţi cu o noapte în urmă mă străbătu din nou, şi am avut impulsul de a sparge scoica de cadă, dar, în loc de asta, am tras adânc aer în piept. Descoperisem că datul de pereţi cu diverse obiecte nu era o activitate prea satisfăcătoare.

Rosaleen îşi deplasă centrul de greutate, iar colacul toaletei scârţâi şi alunecă de la locul lui. Îşi trecu degetele prin păr. Mi-am mutat privirea în altă parte, la ţeava de sub chiuveta, la o pată de rugina de pe linoleum.

— Carevasăzică maică-ta chiar a plecat, zise ea. Doamne, ce Mea mi-era de-asta.

Mi-am ridicat privirea. Mi-am amintit de seara zilei în care fugisem, când îi povestisem lui Rosaleen, pe malul pârâului, ce-mi spusese T. Ray. Aş fi vrut s-o aud râzând doar la gândul că mama mă părăsise, dar ea ezitase.

— Ştiai deja, nu-i aşa?

— Nu ştiam nimica, zise ea. Da umblau vorbe.

— Ce vorbe?

Lăsă să-i scape un oftat; de fapt, fu ceva mai mult decât un oftat.

— După ce-a murit maică-ta, zise ea, l-am auzit pe T. Ray vorbind la telefon cu cucoana aia din vecini, doamna Watson. Îi zicea că n-avea nevoie să mai vie să vadă de tine, că vorbise deja cu o muncitoare din livadă. Vorbea de mine, aşa c-am tras cu urechea.

O cioară trecu prin faţa ferestrei, iar în baie răsună un „cracra” neliniştit; Rosaleen se opri, aşteptând ca ecoul să înceteze.

O cunoşteam pe doamna Watson de la biserică şi de

la taraba unde se oprise de atâtea ori ca să cumpere piersici. Era bună ca pâinea caldă, dar mă privea de parcă aveam ceva nespus de trist scris pe frunte, de parcă ar fi vrut să se apropie de mine şi să şteargă cuvintele acelea.

M-am agăţat de marginea căzii, în vreme ce Rosaleen continua, fără să fiu sigură că voiam s-o aud.

— L-am auzit pe taică-tu zicându-i lu' doamna Watson: „Janie, ai făcut mai mult decât era de datoria ta în lunile astea în care ai avut grijă de Lily. Nu ştiu ce ne-am fi făcut fără tine".

Rosaleen se opri, privindu-mă, clătinând din cap.

— De-atuncea m-am tot întrebat ce-o fi vrut să spuie. Când mi-ai zis că el ţi-a zis că maică-ta a plecat de-acasă, ere c-atuncea mi-am dat seama.

— Nu-mi vine să cred că nu mi-ai spus nimic, am sărit eu, încrucişându-mi braţele pe piept.

— Şi cum de-ai aflat? mă întrebă ea.

— Mi-a spus August, am răspuns.

Mi-am amintit de cât plânsesem în dormitorul ei. Strângând în pumni câte un colţ al rochiei ei. Monograma ei zgâriindu-mi obrazul.

— August? repetă Rosaleen.

Era lucru rar s-o vezi pe Rosaleen părând luată pe nepregătite, dar în momentul acela chiar aşa arăta.

— O cunoştea pe mama de când era atâtica, în Virginia, i-am explicat eu. August a fost dădaca ei.

Am aşteptat câteva clipe, ca s-o las să rumege noutatea.

— Aici a venit mama când a plecat de-acasă. Când… când a avut grijă de mine doamna Watson, am spus. Chiar aici, în casa asta.

Ochii lui Rosaleen se îngustară şi mai mult, ceea ce păruse imposibil cu o clipă în urmă.

— Maică-ta… începu ea, apoi se opri.

Se vedea că încerca din răsputeri să pună lucrurile cap la cap. Mama, care plecase de-acasă. Doamna Watson, care avusese grijă de mine. Mama întorcându-se, doar ca să fie ucisă.

— Mama a rămas aici trei luni înainte să se întoarcă în Sylvan, am spus. Presupun că-n ziua aia şi-a adus aminte, în sfârşit: „A, da, am o fetiţă acasă. Hmm… ce-ar fi să mă-ntorc şi s-o iau şi pe ea?”

Mă izbi tonul amar din vocea mea şi-mi trecu prin cap gândul că tonul acela ar fi putut rămâne acolo pentru totdeauna. De-acum, de fiecare dată când m-aş fi gândit la mama, aş fi putut atât de uşor să intru într-un loc rece şi neprietenos, unde răutatea punea stăpânire pe mine. Am strâns scoica în palmă şi i-am simţit muchia ascuţită intrându-mi în piele.

Rosaleen se ridică în picioare. Am privit-o – era atât de mare, în baia aceea micuţă. M-am ridicat şi eu şi, pentru un moment, ne-am trezit înghesuite între cadă şi toaletă, uitându-ne una la cealaltă.

— Mai bine mi-ai fi spus ce ştiai despre mama, am spus. De ce n-ai făcut-o?

— Of, Lily, zise ea, iar cuvintele îi erau atât de blânde, încât ai fi crezut că le legănase cineva cu dragoste undeva, în gâtul ei, înainte de a fi rostite. Da’ de ce să-ţi spun una ca asta şi să te amărăsc?

Pe drumul către magazie, Rosaleen mă urmă cu un mop pe umăr şi o spatulă în mină. Eu duceam o găleată plină cu cârpe şi nişte Spic and Span. Cu spatula, am râcâit mierea din nişte locuri unde n-aş fi crezut că ar fi putut să ajungă. Mânjise până şi maşinăriile lui August din capătul celălalt al magaziei.

Am spălat podeaua şi pereţii, apoi ne-am apucat să curăţăm statuia Fecioarei. Am muncit până ce magazia a ajuns în starea în care fusese înainte, şi în tot timpul ăsta n-am scos niciun cuvânt.

Lucram cu inima grea, cu sufletul gol. Cu răsuflarea ieşind în rafale pe nări. Cu inima lui Rosaleen atât de plină de iubire pentru mine, încât răbufnea afară prin pielea ei asudată. Cu Fecioara vorbindu-mi din priviri, spunând lucruri pe care nu le înţelegeam. Atât şi nimic altceva.

Otis şi Fiicele Mariei apărură pe la prânz, aducând tot soiul de mâncăruri alese, de parcă nu ne-am fi îndopat ca sparţii cu o seară în urmă. Le băgară în cuptor, ca să se menţină calde, şi rămaseră în bucătărie, pălăvrăgind şi şterpelind câte-o turtă de mălai coaptă de Rosaleen; declarară cu toţii că erau cele mai bune turte de mălai pe care le mâncaseră vreodată, ceea ce o făcu pe Rosaleen să se umfle în pene, mai-mai să plesnească.

— Ia lăsaţi turtele alea în pace, zise June. Sunt pentru prânz.

— Da lasă oamenii să mănânce, sări Rosaleen, ceea ce mă lăsă cu gura căscată, având în vedere sutele de linguri încasate peste degete doar pentru că şterpelisem câte o firimitură din turtele ei înainte de masă.

Când apărură Neil şi Zach, aproape că nu mai era picior de turtă» iar Rosaleen ameninţa să se înalţe până în stratosferă. Eu rămăsesem într-un colţ al bucătăriei, ţeapănă ca o statuie şi mută ca un peşte. Îmi venea să mă târăsc în magazie şi să mă încolăcesc în pat Voiam să tacă toţi din gură şi să plece acasă.

Zach se apropie de mine, dar i-am întors spatele şi mi-am pironit privirea în gaura de scurgere a chiuvetei. Cu colţul ochiului, o vedeam pe August urmărindu-mă. Avea buzele strălucitoare, de parcă şi le unsese cu vaselină, de unde mi-am dat seama că se înfruptase şi ea din turte. Veni lângă mine şi-mi puse o mână pe obraz. Nu credeam că aflase de isprava mea de cu noapte, dar August avea metodele ei de a scoate adevărul la iveală. Poate că încerca să-mi spună că totul era în regulă şi nu trebuia să mă simt vinovată.

— Vreau să-i spui şi lui Zach, am zis. Despre fuga mea de-acasă, despre mama, despre tot.

— Nu vrei să-i dezvălui totul chiar tu?

Ochii începură să mi se umple de lacrimi.

— Nu pot. Spune-i tu, te rog!

August aruncă o privire către el.

— Bine. Am să-i dezvălui totul cu primul prilej.

Apoi ne conduse afară din bucătărie, pentru ultima parte a ceremoniei de Ziua Mariei. Am luat-o prin curtea din spate; toate Fiicele aveau buzele strălucind de grăsime. June ne aştepta deja acolo, cântând la violoncel, aşezată pe un taburet. Ne-am adunat în jurul ei, în vreme ce lumina amiezii se revărsa asupra noastră. Muzica pe care o cânta June era soiul ăla de muzică tăioasă, care trece prin tine şi ajunge la încăperile secrete din inimă, eliberând toată tristeţea din ele. Ascultând-o, mi-o închipuiam pe mama în autobuzul Trailways, plecând din Sylvan, în vreme ce eu, cea de la patru ani, dormeam încă la mine în pătuţ, fără să ştiu ce mă aştepta atunci când aveam să mă trezesc.

Muzica lui June se transforma în aer, iar aerul – în durere, îmi mutam greutatea de pe un picior pe altul, încercând să nu respir durere.

A fost o adevărată uşurare să-i văd pe Zach şi pe Neil ieşind din magazie cu statuia Fecioarei; autobuzul Trailways îmi dispăru din minte. O duceau sub braţ, ca pe un covor făcut sul, cu lanţurile lovindu-se de trupul ei. Crezusem că aveau să o urce din nou în roabă, sau să o care altcumva, într-un mod mai demn. Şi, de parcă n-ar fi fost destul de râu, când au pus-o jos, au aşezat-o drept în mijlocul unui muşuroi de furnici, ale cărui locuitoare dădură imediat buzna afară. Ne-am apucat cu toţii să ţopăim încoace şi-ncolo şi să ne scuturăm picioarele.

Peruca lui Zăhărel, pe care insista, cine ştie de ce, s-o numească „pălâiia-perucă”, îi căzuse pe ochi din pricina

ţopăitului, aşa că a trebuit să facem o pauză şi să-i dăm timp să intre în casă şi să şi-o aranjeze din nou. Otis strigă după ea:

— Ţi-am zis să nu-ţi pui chestia aia, e prea cald pentru o perucă. Îţi alunecă pe cap de la transpiraţie.

— Ba o să port ce am eu chef, răspunse ea, peste umăr.

— O spui de parc-ar fi ceva nou, i-o întoarse el, uitându-se la noi ca şi cum am fi fost cu toţii de partea lui, când de fapt eram sută-n sută de partea lui Zăhărel. Nu pentru că ne-ar fi *plăcut* peruca ei – era lucrul cel mai urât pe care-l văzusem vreodată –, ci pur şi simplu pentru că nu ne plăcea să-l auzim pe Otis dându-i ordine.

Când ne-am liniştit cu toţii în cele din urmă, August spuse:

— Ei bine, iată-ne pe toţi aici şi iat-o şi pe Fecioară.

Am măsurat statuia de sus până jos, mândră de cât de curată era.

August citi din Biblie cuvintele Mariei:

— „Căci iată că de acum încolo toate neamurile îmi vor zice fericită”.

— Binecuvântat fie numele ei, o întrerupse Violet. Binecuvântată fie ea.

Rămăsese cu ochii la cer, şi ne-am ridicat cu toţii privirea, întrebându-ne dacă nu cumva o zărise pe Fecioară urcând printre nori.

— Fie binecuvântată, zise ea, pentru a treia oară.

— Astăzi sărbătorim Adormirea Maicii Domnului, rosti August Sărbătorim trezirea şi urcarea ei la ceruri. Şi ne aflăm aici ca să ne amintim de povestea Maicii Lanţurilor, să ne amintim că lanţurile n-au avut niciodată putere asupra ei. Fecioara le-a frânt de fiecare dată.

August apucă lanţul de un capăt şi-l desfăcu puţin, apoi i-l trecu lui Zăhărel, care îl desfăşură încă puţin din

jurul statuii. Fiecare din noi făcu la fel. Îmi aduc aminte că, încolăcindu-se la picioarele ei, lanţul scotea un clinchet care părea să continue sunetul glasului lui Violet chiar de acolo de unde se oprise ea., 3 inecuvântată, binecuvântată, binecuvântată”.

— Înalţe-se Maria, spuse August, a cărei voce se concentrase într-o şoaptă. Înalţe-se la ceruri.

Fiicele îşi ridicară braţele. Chiar şi Otis avea braţele în aer.

— Maica Noastră n-are să mai fie vreodată legată şi aruncată în temniţă, continuă August. Şi nici fiicele ei. Ne vom înălţa, Fiice ale Mariei. Ne… vom… înălţa.

June îşi trecea arcuşul peste coarde ca şi când ar fi vrut să le taie. Voiam şi eu să-mi înalţ braţele laolaltă cu ceilalţi, să aud o voce înăuntrul meu care să-mi spună „Te vei înălţa”, să simt că era cu putinţă, dar braţele îmi atârnau moi pe lângă corp. Mă simţeam mică şi dispreţuită, abandonată. De fiecare dată când închideam ochii, vedeam autobuzul Trailways.

Fiicele au rămas cu braţele înălţate către cer, lăsând senzaţia că se înălţau alături de Fecioară. Apoi August luă un borcan cu miere MADONA NEAGRĂ din spatele scaunului lui June, iar gestul ei îi aduse pe toţi înapoi pe pământ. Deschise capacul şi turnă mierea pe capul Fecioarei.

Mierea i se scurgea pe chip, pe umeri, pe cutele rochiei. O bucăţică de fagure i se oprise în scobitura cotului.

I-am aruncat o privire lui Rosaleen, parcă spunându-i: „Minunat, am pierdut atâta timp răzuind toată mierea aia de pe ea şi uite că ăştia o pun la loc”.

Am hotărât să nu mă mai las vreodată surprinsă de vreun gest al femeilor acelora, dar asta nu dură decât o secundă, căci, în clipa următoare, Fiicele se adunară în jurul statuii, ca un roi de albine slujitoare în jurul mâtcii, şi

începură să-i facă un masaj cu miere, pe cap, pe obraji, pe gât, pe umeri şi braţe, pe sâni, pe pântec.

— Vino-ncoace şi dă-ne o mână de ajutor, Lily, zise Mabelee.

Rosaleen se afla deja printre ele şi tocmai ungea cu miere coapsele Fecioarei. Am rămas pe loc, dar Cressie m-a luat de mână şi m-a dus lângă statuie, apăsându-mi palmele pe mierea încălzită de soare, chiar pe inima roşie a Fecioarei.

Mi-am amintit cum mersesem să o văd în toiul nopţii, cum îmi aşezasem palma în acelaşi loc. „Tu eşti mama mea, i-am spus. Tu eşti mama celor mulţi”.

— Nu înţeleg de ce facem asta, am spus.

— De fiecare dată o îmbăiem în miere, zise Cressie. În fiecare an.

— Dar de ce?

August o ungea cu miere pe faţă.

— Bisericile îşi spală statuile cu apă sfinţită; e un mod de a le cinsti, zise ea. Mai ales statuile Fecioarei. Uneori, o spală cu vin. Noi am ales mierea.

Mâinile ei coborâră pe gâtul Fecioarei.

— Vezi tu, Lily, mierea e un conservant. Fagurii sunt sigilaţi cu miere, ca să rămână proaspeţi şi curaţi, iar albinele să poată trece cu bine de iarnă. Când o ungem cu miere pe Fecioară, o ajutăm să se păstreze proaspătă încă un an, cel puţin în inimile noastre.

— Nu ştiam că mierea e un conservant, am răspuns, începând să apreciez senzaţia; degetele îmi alunecau pe lemnul neted de parcă fuseseră unse cu ulei.

— Puţini ştiu asta, dar e atât de puternica încât, odinioară, oamenii ungeau trupurile morţilor cu miere ca să le îmbălsămeze. Mamele îşi îngropau în miere copilaşii morţi, ca să nu putrezească.

Nu mă gândisem niciodată la modul ăsta de a folosi

mierea. Parcă vedeam nişte case de pompe funebre vânzând rudelor îndoliate chiupuri mari cu miere în loc de coşciuge. Am încercat să-mi închipui un astfel de chiup stând în vitrina casei de pompe funebre din Sylvan.

Am început să masez lemnul cu mai multă putere, aproape jenată de intimitatea gestului nostru.

La un moment dat, Mabelee se apleca prea mult şi se alese cu o grămadă de miere în păr, dar Lunelle avea dreptul la premiul întâi – avea mâinile pline de miere până la coate. Încerca să lingă picăturile care i se scurgeau de pe coate, dar evident că nu putea ajunge până acolo cu limba.

Furnicile începură să urce pe statuie în şir indian, atrase de miere, şi, ca să nu rămână în urmă, o ceată de albine cercetaşe apărură ca din senin şi aterizară pe capul Fecioarei. Miere să fie, că insectele nu sunt niciodată departe.

— Mai lipsesc nişte urşi, zise Queenie.

Am izbucnit în râs şi, descoperind un locşor care rămăsese neuns cu miere, m-am apucat să rezolv problema.

Pe pielea ei de toate nuanţele dintre cafeniu şi negru, Fecioara era plină de mâini, fiecare mişcându-se în legea sa, dar apoi se întâmplă un lucru tare ciudat. Treptat, mâinile noastre începură să se mişte la fel, în susul şi în josul statuii, cu gesturi lungi, line, apoi schimbând direcţia şi mergând de la dreapta la stânga, ca un stol de păsări care schimbă direcţia în acelaşi moment, şi-atunci stai şi te întrebi cine-a dat oare ordinul.

Toată povestea asta dură o grămadă de vreme, dar n-am stricat momentul sporovăind între noi. O ajutam pe Fecioară să rămână proaspătă şi curată şi, pentru prima oară de când aflasem adevărata poveste a mamei, făceam ceva cu plăcere.

În cele din urmă, ne-am dat înapoi. Fecioara rămase

acolo, strălucind ca aurul de la atâta miere, cu lanţurile împrăştiate pe jos, în iarbă.

Una câte una, Fiicele îşi spălară mâinile într-o găleată cu apă. Am aşteptat până ce toată lumea se curăţase, ca să-mi păstrez cât mai mult timp mierea de pe mâini. Era ca şi când aş fi purtat o pereche de mănuşi fermecate. De parcă tot ce aveam să ating de atunci încolo ar fi rămas proaspăt.

Am lăsat-o pe Fecioară în curte şi am mers să mâncăm, apoi ne-am întors şi am spălat-o cu apă, la fel de încet pe cât o unsesem cu miere. După ce Zach şi Neil o duseră în salon, la locul ei obişnuit, toată lumea plecă. August, June şi Rosaleen începură să spele vasele, dar eu am şters-o către magazie. M-am întins pe pat, încercând să nu mă gândesc la nimic.

Aţi observat vreodată că gândurile ne devin mai sofisticate cu cât încercăm mai mult să nu gândim? în vreme ce încercam să nu gândesc, am petrecut douăzeci de minute în compania unei întrebări fascinante: „Dacă aş putea să aleg un miracol din Biblie care să mi se întâmple chiar mie, care ar fi acela?” L-am eliminat pe cel cu pâinile şi peştii, n-aveam chef să mai văd mâncare în faţa ochilor. Apoi mi-am spus că ar fi fost interesant să pot merge pe apă, dar la ce mi-ar fi folosit asta? Adică, OK, te duci şi te plimbi niţel pe apă. Şi ce? M-am oprit la episodul cu înviatul din morţi, pentru că o mare parte din mine se simţea moartă, moartă de-a binelea.

Toate acestea s-au întâmplat înainte să-mi dau seama că gândeam. Abia începusem din nou să încerc sănii gândesc, când August bătu la uşă.

— Lily, pot să intru?

— Sigur, am răspuns, fără să mă obosesc să mă ridic din pat

„S-a ales praful de negânditul meu”. Să încerce cineva să nu gândească în preajma lui August.

Intră purtând o cutie de pălării, în dungi albe şi aurii. Rămase o clipă în uşă, uitându-se la mine, părând neobişnuit de înaltă. Ventilatorul de pe raft se roti spre ea şi-i făcu gulerul să-i fluture în jurul gâtului.

„Mi-a adus o pălărie”, mi-am spus. Poate că se dusese la magazinul Amen – Totul la 1 Dolar şi-mi cumpărase o pălărie de paie ca să mă înveselească. Dar nu prea avea sens. De ce m-ar fi înveselit o pălărie de paie, la urma urmei? apoi îmi trecu prin cap că poate era pălăria pe care mi-o promisese Lunelle, dar nici asta n-avea sens. Lunelle n-ar fi avut timp s-o coasă atât de repede.

August se aşeză pe fostul pat al lui Rosaleen şi-şi aşeză cutia în poală.

— Ţi-am adus nişte lucruri de-ale mamei tale.

Privirea mi se opri pe cutie. În momentul în care mi-am golit plămânii după ce trăsesem adânc aer în piept, aerul ieşi în rafale sacadate. „Lucruri de-ale mamei”.

N-am făcut nicio mişcare. Am adulmecat aerul care intra pe fereastră şi pe care ventilatorul îl răspândea prin încăpere. Avea un miros greu, de ploaie, dar pe cer nu se vedea încă niciun nor.

— Vrei să le vezi? mă întrebă ea.

— Nu, vreau să-mi spui pur şi simplu ce e înăuntru.

Lovi uşor, cu palma, capacul cutiei.

— Nu sunt sigură că-mi amintesc. Uitasem complet de cutia asta, până azi-dimineaţă. Mă gândeam s-o deschidem împreună. Dar nu trebuie neapărat să te uiţi, dacă nu vrei. Sunt doar câteva lucruri pe care le-a lăsat aici în ziua în care a plecat la Sylvan, după tine. Fină la urmă am donat hainele ei Armatei Salvării, dar am păstrat restul lucrurilor, puţine cum erau. Stau în cutia asta de zece ani.

M-am ridicat în capul oaselor. Îmi auzeam inima bubuind. M-am întrebat dacă o putea auzi şi August, din capătul celălalt al camerei. „Bum-bum. Bum-bum”. În

ciuda panicii care însoţeşte de obicei sunetul ăsta, e cumva liniştitor să-ţi auzi inima bătând.

August aşează cutia pe pat şi îi scoase capacul. M-am întins ca să văd ce era în ea, dar fără să reuşesc să văd altceva în afară de nişte hârtie albă, care se îngălbenise pe la margini.

Scoase un pacheţel din cutie şi dădu la o parte hârtia.

— Oglinda mamei tale, zise ea, ridicând-o.

Era ovală, cu ramă de baga, şi nu era mai mare decât palma mea.

M-am ridicat şi m-am lăsat să alunec pe podea, sprijinindu-mă cu spatele de pat. Acum eram puţin mai aproape de cutie. August arăta de parcă se aştepta să mă întind şi să-i iau oglinda din mină. A trebuit să-mi vâr mâinile sub fund ca să n-o fac. În cele din urmă, August o ridică şi se privi în ea. Cerculeţe de lumină dansau pe peretele din spatele ei.

— Dacă te uiţi în oglinda asta, ai să vezi chipul mamei tale, zise ea.

„N-am s-o fac niciodată”, mi-am spus.

Aşezând-o pe pat, August vârî din nou mina în cutie şi scoase o perie de păr cu miner de lemn, pe care mi-o întinse. Înainte de a apuca să gândesc, am luat-o. Mă simţeam ciudat cu minerul acela în mină, era neted şi cu muchii rotunjite, de parcă se tocise de prea multă folosinţă. M-am întrebat dacă îşi peria părul de o sută de ori pe zi.

Când mă pregăteam să i-o înapoiez lui August, am văzut un fir lung, negru, ondulat, prins în perie. Am ridicat-o şi m-am uitat îndelung la fir – părul mamei, o parte din corpul ei.

— Fir-aş să fiu, făcu August.

Nu-mi puteam lua ochii de la el. Crescuse pe capul ei, iar apoi rămăsese acolo, între dinţii periei, ca un gând pe care mama îl lăsase în urmă. Ştiam deja că, oricât de mult

ai încerca, oricât de multe borcane ai arunca, oricât de mult ai crede că ai lăsat-o în urmă, mama ta nu are să dispară niciodată din colţişoarele cele mai calde ale sufletului tău. Mi-am lipit şi mai tare spatele de pat şi-am simţit lacrimile adunându-se. Imaginea periei şi a firului de păr care fuseseră ale lui Deborah Owens înota printre lacrimile mele.

I-am înapoiat peria lui August, care lăsă să-mi cadă în mină o bijuterie. O broşă de aur, în formă de balenă, cu un ochi minuscul, negru şi un jet de apă, din cristal, care îi ţâşnea din creştet.

— Purta broşa asta prinsă pe pulover în ziua în care a ajuns aici, zise August.

Am strâns-o în palmă, apoi am mers în genunchi până la patul lui Rosaleen şi-am aşezat-o lângă oglindă şi perie, aranjându-le de parcă aş fi lucrat la un colaj.

Aşa obişnuiam să-mi aşez pe pat darurile de Crăciun. De obicei, erau patru lucruri alese, la rugămintea lui T. Ray, de vânzătoarea de la magazin – pulover, şosete, pijama, pungă cu portocale. Crăciun fericit. Puteai să pariezi o avere că astea aveau să fie cadourile de fiecare dată. Le înşiram, le aşezam în formă de pătrat, apoi le înşiram din nou pe diagonală sau în orice fel care mă ajuta să-mi închipui că erau o imagine a dragostei.

Când m-am uitat din nou la August, tocmai scotea o carte neagră din cutie.

— Eu i-am dăruit-o mamei tale, când era aici. E poezie engleză.

Am luat cartea, am frunzărit-o, am văzut semnele de pe marginile paginilor, nu cuvinte, ci mâzgăliturі ciudate, tornade în spirală, stoluri de V-uri, perechi de ochi, oale cu capac, oale cu chip, oale dând în foc, porcuşori ca nişte bălţoace, ameninţând să crească şi să inunde totul. Ceea ce vedeam eu erau necazurile mamei, şi îmi venea să ies şi să îngrop cartea în pământ.

Pagina patruzeci şi doi. Acolo am dat peste opt versuri de William Blake, pe care ea le sublimase, unele cuvinte chiar de două ori.

Trandafir pe moarte.

Viermele ce-n noapte Prin furtună zboară.

Patu-ţi înconjoară.

Pat de bucurie Roşu-purpurie.

Dragostea-i cernită Viaţa ţi-o ridică.

Am închis cartea. Voiam ca versurile să zboare din mine, dar păreau că se înţepeniseră acolo. Mama era trandafirul lui William Blake. Nu-mi doream nimic mai mult decât să-i spun cât de rău îmi părea că şi eu fusesem unul dintre viermii care zburau în noapte.

Am aşezat cartea pe pat, lângă celelalte lucruri, apoi m-am întors către August, chiar în clipa în care scotocea din nou prin cutie, făcând hârtia să foşnească.

— Mai e un singur lucru, zise ea şi scoase o fotografie mică, ovală, prinsă într-o ramă tocită de argint.

Când mi-o dădu, îmi reţinu mâna preţ de o clipă. Fotografia era a unei femei din profil, aplecată deasupra unei fetiţe aşezate într-un scaun înalt, cu câteva firimituri de mâncare pentru bebeluşi rămase în colţul gurii. Părul cârlionţat al femeii se răsfira în toate părţile şi era atât de frumos, încât aş fi băgat mâna-n foc că abia şi-l periase de o sută de ori. În mână avea o linguriţă pentru bebeluşi. Lumina îi făcea chipul să strălucească. Fetiţa purta o babeţică drăguţă cu un ursuleţ pe ea. Şi un moţ în creştetul capului, legat cu fundă. Avea o mânuţă ridicată către femeie.

Eu şi mama.

Nu-mi mai păsa de nimic, de nimic în afară de felul în care chipul ei era înclinat către al meu, de felul în care nasurile noastre se atingeau, de zâmbetul ei larg, superb, ca un foc de artificii. Mă hrănise cu linguriţa. Îşi frecase nasul de al meu şi-şi răspândise lumina asupra mea.

Prin fereastra deschisă venea mireasma de iasomie de Carolina, adevăratul miros al Carolinei de Sud. M-am dus la fereastră, mi-am aşezat coatele pe pervaz şi am tras aer în piept cât de adânc am putut în spate, am auzit-o pe August mişcându-se, picioarele patului scârţâind, apoi liniştea.

M-am uitat din nou la fotografie, apoi am închis ochii. Mi-am spus că May trebuie că ajunsese deja în rai şi-i explicase mamei că aveam nevoie de un semn de la ea. Un semn care să-mi arate că fusesem iubită.

Un stup fără matcă e o comunitate tristă şi demnă de milă; câteodată se aude un bocet dinăuntru, ca un strigăt de jale… Dacă nu intervine cineva, întreaga colonie va muri. Dar, dacă totuşi cineva aduce o nouă matcă, în stup are loc pe dată o schimbare din cele mai extraordinare.

Regina trebuie să moară: Şi alte daraveri de-ale albinelor şi oamenilor

@Capitolul paisprezece

După ce eu şi August am terminat cu lucrurile din cutia de pălării, m-am retras în mine însămi şi-am rămas acolo o vreme. August şi Zach se ocupau mai departe de albine şi de miere, în timp ce eu îmi petreceam majoritatea timpului pe malul râului, singură. Voiam să fiu singură.

Luna lui august se transformase într-o tigaie unde zilele nu făceau decât să stea şi să sfârâie. Rupeam frunze de brusture şi-mi făceam vânt cu ele, stăteam cu picioarele desculţe în apa răcoroasă, simţeam câte o pală de vânt care se ridica de pe suprafaţa apei şi trecea peste mine, şi totuşi totul în jurul meu era toropit, ameţit de căldură, totul, în afară de inima mea. Îmi atârna în piept ca o sculptură de gheaţă. Nimic n-o putea atinge.

Majoritatea oamenilor preferă să moară mai degrabă decât să ierte. Este *atât* de greu să ierţi. Dacă Dumnezeu ne-ar spune pe şleau, fiecăruia: „Îţi dau de ales, iartă sau mori”, mulţi s-ar apuca să-şi comande coşciug.

Am înfăşurat din nou lucrurile mamei în hârtia uzată, le-am vârât la loc în cutia de pălării şi am pus capacul. Întinsă pe burtă pe podea, împingând cutia sub pat, am găsit o grămăjoară de oase de şoarece. Le-am luat şi le-am spălat în chiuvetă. Le purtam în buzunar tot timpul, fără să am nici cea mai mică idee de ce făceam asta.

Când mă trezeam dimineaţa, primul lucru care-mi venea în minte era cutia de pălării. Era ca şi când mama în carne şi oase s-ar fi ascuns sub patul meu. Într-o noapte, a

trebuit să mă ridic din pat şi să o duc în capătul celălalt al încăperii. Apoi mi-am scos faţa de pernă şi am vârât cutia înăuntru, legând-o strâns cu o panglică de păr. Toate astea doar ca să pot dormi.

Când mergeam la toaletă în casa cea roz, îmi spuneam: „Şi mama a stat aici, pe toaleta asta”, ca apoi să mă urăsc pentru că gândisem asta. Cui îi păsa unde făcuse mama pipi? Ei nu-i păsase prea mult de locul unde făceam *eu* pipi atunci când mă abandonase şi mă lăsase în grija doamnei Watson şi a lui T. Ray.

Mă încurajam singură. „Nu te mai gândi la ea. Ce-a fost a fost” în clipa următoare, jur pe tot ce am mai sfânt, mi-o închipuiam acolo, în casă, sau la zidul plângerii, înghesuindu-şi poverile sufleteşti printre bolovani. Aş fi pariat pe douăzeci de dolari că pe undeva prin crăpăturile dintre pietrele alea se afla şi numele lui T. Ray. Poate şi numele meu. Mi-aş fi dorit ca mama să fi fost îndeajuns de înţeleaptă sau îndeajuns de iubitoare, încât să-şi dea seama că ducem cu toţii în spate poveri care ne strivesc sub greutatea lor, dar că ăsta nu e un motiv să-ţi abandonezi copilul.

Într-un fel ciudat, trebuie că-mi iubeam cu adevărat mica colecţie de necazuri şi de dureri. Ele îmi dădeau un soi de afecţiune care-mi plăcea mult, îmi dădeau senzaţia că eram o fiinţă deosebită. Eram fata abandonată de mama ei. Eram fata care trebuise să stea în genunchi pe pietricele. Dumnezeule, cât de deosebită eram!

Eram în toiul anotimpului ţânţarilor, aşa că, stând pe malul râului, mă ocupam mai ales cu datul din mâini. Aşezată în umbrele violete, scoteam oasele de şoarece şi mă jucam cu ele. Rămâneam cu privirea aţintită pe un lucru oarecare până aveam impresia că mă contopeam cu el. Câteodată, uitam de prânz, iar Rosaleen venea să mă caute cu câte un sandviş cu roşii în mână. După ce pleca, îl aruncam în râu.

Câteodată, nu mă puteam abţine şi mă întindeam pe pământ, prefăcându-mă că mă aflu într-unul dintre mormintele acelea în formă de stup. Aveam acelaşi sentiment ca atunci când murise May, dar de o sută de ori mai puternic.

— S-ar zice că ai nevoie să plângi o vreme. Plângi, atunci, îmi spusese August. Dar acum, că începusem să plâng, nu mă mai puteam opri.

Ştiam că August le spusese totul lui Zach şi lui June, pentru că mergeau pe vârful picioarelor atunci când eram prin preajmă, de parcă aş fi fost nebună cu acte. Poate chiar eram. Poate că locul *meu*, şi nu al mamei, era pe Bull Street. Cel puţin nimeni nu se apuca să mă încurajeze, sau să pună întrebări, sau să-mi spună: „Da mai ieşi odată din starea asta, ce naiba!”

Mă întrebam cât avea să mai dureze până când avea să facă August ceva în privinţa mea, după tot ce-i mărturisisem – faptul că fugisem de-acasă şi că o ajutasem pe Rosaleen să scape din închisoare. Rosaleen, urmărită de poliţie. Acum, August îmi lăsa puţin timp, să merg pe malul râului şi să fac ce aveam de făcut, aşa cum îşi dăduse ei însăşi timp după moartea lui May. Dar asta nu avea să dureze la nesfârşit.

Lumea asta e în aşa fel făcută, încât îşi vede mai departe de treburile ei, oricât de mult ar suferi cineva. June stabili data nunţii – pe 10 octombrie, într-o sâmbătă. Fratele lui Neil, un reverend al Bisericii Episcopale Metodiste Africane, urma să-i căsătorească în curtea din spate, sub copaci. June ne expusese planul într-o seară, la cină. Avea să meargă spre altar pe o cărare de petale de trandafir, îmbrăcată într-un taior alb din mătase artificială, cu brandenburguri, pe care Mabelee urma să-l croiască special pentru acea ocazie. Nu ştiam ce-s alea brandenburguri. June îmi desenă unul, dar după aceea am continuat să nu ştiu ce-s alea brandenburguri. Îi

comandase lui Lunelle o pălărie de nuntă, ceea ce implica, după mine, un curaj nebun. Nu puteai şti cu ce-avea să se trezească pe cap.

Rosaleen se oferi să coacă tortul de nuntă, iar Violet şi Queenie – să-l decoreze „stil curcubeu”. Din nou, nu am putut decât să admir curajul lui June.

Într-o după-amiază, m-am dus în bucătărie, aproape moartă de sete, vrând să umplu o carafă cu apă şi s-o iau cu mine la râu, dar am dat peste June şi August, în mijlocul camerei, strâns îmbrăţişate.

Am rămas în pragul uşii, uitându-mă la ele, deşi era un moment foarte intim. June se agăţase de August, iar mâinile îi tremurau.

— Lui May i-ar fi plăcut la nebunie nunta asta, zise ea. Cred că mi-a spus de o sută de ori să nu mai fiu aşa de încăpăţânată. Of, Doamne, August, de ce n-am făcut-o mai devreme, cât era încă în viaţă?

August se întoarse încet şi mă văzu stând în prag. O ţinea în braţe pe June, care începuse să plângă, dar mă privea pe mine.

— Regretele nu ajută la nimic, ştii asta foarte bine, zise ea.

În ziua următoare, chiar mi s-a făcut foame. M-am dus în bucătărie la prânz şi am găsit-o pe Rosaleen cu nişte codiţe proaspăt împletite pe cap şi purtând o rochie nouă. Tocmai îşi vâra nişte şerveţele în sân, să le aibă la nevoie.

— De unde-ai luat rochia aia? am întrebat-o.

Se învârti pe loc, ca un manechin, şi când mă văzu zâmbind, se mai învârti o dată. Era o rochie ca un cort – metri peste metri de material căzându-i în valuri de pe umeri, fără talie şi fără pliuri. Materialul avea flori uriaşe imprimate pe un fond roşu-aprins. Se vedea de la o poştă că îi plăcea rochia la nebunie.

— August m-a dus ieri în oraş şi-am cumpărat-o, zise ea. Dintr-odată, m-am simţit copleşită de toate lucrurile

care se întâmplaseră fără mine.

— E drăguţă, am minţit, observând abia acum că nu era nici urmă de prânz prin bucătărie.

Îşi netezi poala rochiei, uitându-se la ceasul de pe cuptor, şi se întinse după o poşetă veche de vinilin, pe care o moştenise de la May.

— Pleci undeva? am întrebat-o.

— Sigur că da, zise August, intrând în cameră şi zâmbindu-i lui Rosaleen.

— O să termin ce-am început, zise Rosaleen, ridicând bărbia. Mă duc să mă trec pă listă ca să po să votez.

Braţele îmi căzură moi pe lângă corp, iar gura mi se deschise larg.

— Păi şi… păi nu eşti… ştii tu?

Rosaleen se uită chiorâş la mine.

— Ce să fiu?

— Eşti urmărită de poliţie, am spus. Dacă-ţi recunosc numele? Dacă te prind?

I-am aruncat o privire lui August.

— O, nu cred că asta o să fie o problemă, zise August, luând cheile de la camionetă din cuiul de lângă uşă. Mergem la secţia de votare de la liceul negrilor.

— Dar…

— Da’ nu mă duc decât să-mi iau cartea d-alegător, ce Dumnezeu, zise Rosaleen.

— Aşa ai zis şi data trecută, i-am replicat.

Nu mă mai băgă în seamă. Îşi trase pe braţ poşeta lui May. Era crăpată pe o parte.

— Vrei să vii, Lily? mă întrebă August.

Voiam şi nu voiam. M-am uitat la picioarele mele, desculţe şi bronzate.

— Nu, o să stau aici şi-o să fac ceva de mâncare.

August îşi ridică sprâncenele.

— Mă bucur să văd că, în sfârşit, ţi-e foame.

Ieşiră pe uşa din spate. Le-am urmat până la camionetă. Când Rosaleen se urca în maşină, i-am spus:

— Să nu scuipi pe pantofii nimănui, bine?

Izbucni într-un hohot de râs care-i făcea tot trupul să tremure. Arăta de parcă florile de pe rochia ei se legănau în bătaia vântului.

M-am întors înăuntru, mi-am fiert doi crenvurşti şi i-am mâncat fără pâine. După aceea, m-am îndreptat din nou spre pădure, unde am cules nişte albăstrele sălbatice care creşteau prin luminişuri, apoi m-am plictisit şi le-am aruncat.

M-am aşezat pe pământ, aşteptând să mă cufund din nou în posomorala mea şi să mă gândesc la mama, dar în minte nu-mi venea decât Rosaleen. Mi-am imaginat-o stând la coadă, la secţia de votare. Aproape că o puteam vedea exersându-şi semnătura. Scriindu-şi numele corect. Marele moment al vieţii ei. M-am trezit dorindu-mi să fi mers cu ele. Îmi doream asta mai mult decât orice. Voiam să-i spun: „Rosaleen, ştii ceva? Sunt mândră de tine”.

Ce naiba făceam acolo, în pădure?

M-am ridicat şi m-am întors acasă. Trecând prin hol, pe lângă telefon, am avut impulsul de a-l suna pe Zach. De a mă întoarce printre ceilalţi. I-am format numărul.

Când mi-a răspuns, am spus:

— Ia zi, ce mai faci?

— Cu cine vorbesc? întrebă el.

— Foarte amuzant, n-am ce zice, i-am spus.

— Îmi pare rău pentru… tot, zise el. August mi-a spus ce s-a întâmplat.

Pentru o clipă, între noi se lăsă o perdea de tăcere, apoi mă întrebă:

— O să trebuiască să te-ntorci?

— Să mă-ntorc, adică să mă duc să stau cu tata?

Ezită.

— Îhî.

În momentul în care încuviinţă, am avut sentimentul că exact asta avea să se întâmple. Simţeam asta în tot corpul. Mi-am înfăşurat pe un deget firul telefonului şi-am rămas cu privirea îndreptată spre uşa din faţă. Câteva momente, n-am fost în stare să-mi iau ochii de la ea, imaginându-mi că ieşeam pe acolo ca să nu mă mai întorc niciodată.

— Am să vin să te văd, zise el.

Îmi venea să izbucnesc în plâns. Zach bătând la uşa lui T. Ray Owens. Imposibil.

— Te-am întrebat ce mai faci, nu-ţi aduci aminte?

Nu-mi închipuiam că ar fi făcut ceva nou, dar trebuia să schimb subiectul.

— Păi, în primul rând, de anul ăsta mă duc la liceul albilor.

Am rămas fără grai. Am strâns receptorul în mână.

— Eşti sigur că vrei să faci asta? l-am întrebat.

Ştiam cum erau liceele albilor.

— Cineva trebuie s-o facă, zise el. Aşa că, de ce nu eu?

S-ar fi zis că eram amândoi condamnaţi la nefericire.

Rosaleen se întoarse acasă în calitate de alegător american cu acte în regulă. Ne-am aşezat toate trei, aşteptând cina, în vreme ce ea le suna personal pe fiecare dintre Fiicele Mariei.

— Tre’ să vă spun că mi-am luat cartea d-alegător, spuse ca de fiecare dată, apoi făcu o pauză şi adăugă: Cu preşedintele Johnson şi cu domnu’ Hubert Humphrey, da cu cine-oi vrea să votez? Cu Pisswater[11] ăla? Izbucnea în râs de fiecare dată, de parcă ar fi fost gluma cea mai bună

11 Este vorba despre Barry Goldwater, candidat republican la preşedinţia SUA. (n.tr.)

din lume. Apoi spunea: Goldwater, Pisswater. Te-ai prins?

Chestia asta a continuat şi după cină. Când credeam că-i ieşise din cap, se apuca să declare, ca din senin: „Cu domnu' Johnson votez".

Când s-a potolit şi ne-a spus noapte bună, am urmărit-o urcând scările, în rochia ei albă-roşie de alegător, şi mi-am dorit din nou să fi fost acolo, cu ea.

„Regretele nu ajută la nimic, îi spusese August lui June. Ştii asta foarte bine".

Am urcat scările în fugă şi-am prins-o pe Rosaleen cu un picior în aer, căutând treapta următoare.

— Te iubesc, i-am suflat în ureche, fără măcar să fi ştiut dinainte ce aveam să-i spun.

În noaptea aceea, pe când cicadele, brotacii şi toate creaturile cu veleităţi muzicale se puseseră straşnic pe treabă, dădeam ocol magaziei, cuprinsă, parcă, de mâncărici. Era zece seara şi mă simţeam în stare să mă apuc să frec podele şi să spăl ferestre.

M-am dus la rafturi şi m-am apucat să aranjez borcanele goale, apoi am măturat podeaua, chiar şi sub maşinăriile lui August, unde nu mai măturase nimeni de cincizeci de ani, sau cel puţin aşa părea. Încă nu obosisem, aşa că m-am dus în casă, în vârful picioarelor, ca să nu trezesc pe nimeni, şi mi-am luat cearşafuri curate, cu care le-am schimbat pe cele vechi. Am adus şi nişte cârpe de praf şi un flacon de Conset, pentru cazul în care aş fi avut nevoie de ele.

Cum m-am întors în magazie, m-a apucat nebunia curăţatului. Pe la miezul nopţii, magazia era curată lună.

M-am apucat chiar să-mi fac ordine în lucruri şi-am aruncat câteva dintre ele. Creioane vechi, vreo două povestiri pe care le scrisesem şi care erau mult prea proaste ca să fie citite, nişte pantaloni rupţi, un pieptăn cu majoritatea dinţilor lipsă.

Apoi am adunat oscioarele de şoarece pe care le

păstram în buzunare, dându-mi seama că nu mai aveam nevoie să le car după mine. Ştiam însă că nu puteam nici să le-arunc, aşa că le-am legat într-un pacheţel cu o panglică roşie şi le-am pus pe raft, lângă ventilator. M-am uitat la ele câteva clipe, întrebându-mă cum de putea cineva să se ataşeze de nişte *oase de şoarece*. Am hotărât că, uneori, aveai nevoie să ai grijă de ceva, de orice, şi că asta era tot.

Începeam să mă simt obosită, dar am scos şi lucrurile mamei din cutia lor – oglinda cu ramă de baga, peria de păr, cartea de poezii, broşa ei în formă de balenă şi fotografia cu noi două – şi le-am aşezat pe raft, lângă oscioarele de şoarece. Trebuie să spun că acum camera mea arăta cu totul altfel.

În vreme ce aţipeam, m-am gândit la ea. Mi-am spus că nimeni nu e perfect. Că nu trebuie decât să închizi ochii, să dai aerul afară din plămâni şi să laşi labirintul care este inima omului să fie exact ceea ce este.

În dimineaţa următoare, am apărut în bucătărie cu broşa prinsă de bluza mea preferată, cea albastră. Puseseră un disc cu Nat King Cole. *Unforgettable*, *that's what you are*. Cred că dăduseră volumul la maximum ca să acopere zgomotul pe care-l făcea maşina de spălat Lady Kinmore, pe verandă. Era o invenţie minunată, dar făcea un zgomot ca de betonieră. August stătea cu coatele sprijinite de masă, terminându-şi cafeaua şi citind o carte cumpărată de curând de la librarul ambulant.

Când îşi ridică ochii din carte, mă privi fix, apoi văzu broşa. Pe buze îi flutură un zâmbet, apoi începu din nou să citească.

Mi-am turnat lapte peste fulgii de orez cu stafide. După ce am terminat de mâncat, August mi-a spus:

— Hai să mergem până la stupi. Vreau să-ţi arăt ceva.

Ne-am pus hainele de apicultor – eu, cel puţin. August nu-şi punea niciodată decât casca cu plasă.

Pe drum, August făcu un pas mai mare, ca să nu strivească o furnică. Asta mi-a amintit de May.

— May a învăţat-o pe mama să salveze gândacii, nu-i aşa? am întrebat-o.

— Păi cine altcineva? zise ea, zâmbind. Asta a fost când maică-ta era cam de vârsta ta. May a prins-o omorând un gândac cu pliciul de muşte. Şi atunci i-a spus: „Deborah Fontanel, fiecare creatură de pe pământul ăsta e un lucru extraordinar. Vrei tu neapărat să fii cea care ucide una dintre ele?” Apoi i-a arătat şmecheria cu dâra de firimituri.

Mi-am trecut degetele peste broşa de pe umărul meu, imaginându-mi întreaga scenă. Apoi am aruncat o privire în jurul meu şi am văzut că lumea era acolo. Era o zi atât de frumoasă, încât nu ţi-ai fi imaginat că totuşi ceva ar fi putut s-o strice.

August spunea că, dacă n-ai văzut cum arată stupii în zorii zilei, ai pierdut a opta minune a lumii. Imaginaţi-vă nişte cutii albe, aşezate în mijlocul unui pâlc de pini. Razele soarelui trec printre ramuri, făcând să strălucească picăturile de rouă care încep să se usuce pe capace. Primprejurul stupilor zboară câteva sute de albine care se încălzesc sau îşi fac baia – e lucru ştiut că albinele sunt atât de curate, încât nu murdăresc interiorul stupilor. De la distanţă, arată ca o pictură din cele pe care le vezi la muzeu, dar la muzeu n-ai să auzi şi sunetul. Cam de la douăzeci de metri distanţă începi să auzi bâzâitul acela care pare că vine de pe altă planetă. La zece metri de ele, pielea începe să-ţi vibreze. Părul ţi se ridică pe ceafă. Creierul tău ţipă: „Nu merge mai departe!”, dar inima te trimite chiar în mijlocul zumzăitului aceluia, care sfârşeşte prin a te înghiţi. Şi atunci rămâi acolo şi-ţi spui: „Mă aflu în centrul universului, unde cântecul face viaţa să răsară”.

August deschise capacul unui stup.

— Stupul ăsta n-are regină, zise ea.

Învăţasem suficient de multe despre albinărit ca să ştiu că un stup fără regină echivala cu o condamnare la moarte pentru albinele din el. Nu mai munceau, nu făceau decât să zboare încoace şi-ncolo, complet demoralizate.

— Ce s-a întâmplat? am întrebat-o.

— Am descoperit asta ieri. Albinele stăteau aici, la intrare, arătând tare posomorâte. Dacă vezi albine care stau şi se vaită, poţi să fii sigură că matca lor a murit. Aşa că am căutat printre faguri, ca să fiu sigură că se dusese într-adevăr. Nu ştiu de ce a murit. Poate că pur şi simplu i-a sunat ceasul.

— Şi acum ce-ai să faci?

— Am sunat la Centrul pentru Apicultura al departamentului şi m-au pus în legătură cu cineva din Goose Creek, care a spus că o să treacă azi pe-aici, cu o regină nouă. Trebuie s-o instalăm înainte ca una dintre lucrătoare să se apuce să facă ouă. Dacă lucrătoarele încep să facă ouă, am încurcat-o.

— Nu ştiam că şi lucrătoarele pot face ouă, am spus.

— De fapt, nu pot decât să facă ouă nefertilizate, din care ies bondari. Umplu fagurii cu ele şi, cum lucrătoarele mor la un moment dat de bătrâneţe, n-au să mai fie înlocuite de altele ca ele. Pe când punea capacul la loc, mi-a spus: Am vrut doar să vezi cum arată o colonie fără regină.

Îşi ridică plasa de pe faţă, apoi o ridică şi pe a mea. Mă privi îndelung, în vreme ce eu îi studiam luminiţele aurii din ochi.

— Îţi mai aminteşti de povestea pe care ţi-am spus-o, cea cu Beatrix, călugăriţa? zise ea. Cea care fugise de la mănăstire? îţi aminteşti că Fecioara Maria i-a ţinut locul?

— Da, îmi aduc aminte, am spus. Mi-am imaginat că ştiai că fugisem de-acasă, aşa cum fugise şi Beatrix. Încercai să-mi spui că Maria îmi ţinea locul, având grijă ca totul să meargă bine acasă până ce aveam să mă întorc eu.

— Oh, dar nu asta încercam să-ţi spun, zise ea. Nu tu erai fugara de care vorbeam eu. Încercam doar să-ţi arunc o idee în minte.

— Ce idee?

— Că Fecioara ar fi putut să-ţi fie mamă *în locul lui Deborah*.

Iarba era acoperită, ici şi colo, de pete de lumină, formând modele. Le-am privit câteva clipe, ezitând să vorbesc.

— I-am spus Fecioarei într-o noapte, în salon, că ea e mama mea. Mi-am aşezat mina pe inima ei aşa cum faceţi tu şi Fiicele Mariei la întâlnirile voastre. Ştiu că am mai încercat odată şi-am leşinat, dar de data asta m-am ţinut pe picioare şi, după aceea, o vreme m-am simţit mai puternică. Apoi m-am pierdut din nou. Cred că am nevoie să merg iarăşi la ea şi să-i ating inima.

— Ascultă-mă, Lily, am să-ţi spun ceva ce vreau să-ţi aminteşti întotdeauna, bine? zise August.

Avea o figură serioasă. Concentrată. Nu clipea deloc.

— Bine, am spus, simţind un curent electric coborându-mi pe şira spinării.

— Fecioara nu e vreo fiinţă supranaturală care ne urmăreşte de undeva, ca un soi de zână-naşă. Nu e statuia din salon. E ceva dinăuntrul tău. Înţelegi ce-ţi spun eu aici?

— Fecioara e înăuntrul meu, am repetat fără să fiu sigură că înţelesesem într-adevăr.

— Trebuie să-ţi găseşti mama în tine însăţi. Cu toţii trebuie să facem asta. Chiar dacă avem deja o mamă, tot trebuie să găsim în noi partea asta de care-ţi vorbesc.

Întinse o mână către mine.

— Dă-mi mâna.

Mi-am aşezat mâna stângă într-a ei. A luat-o şi mi-a aşezat-o pe piept, chiar deasupra inimii care-mi bătea

nebuneşte.

— Nu trebuie să-ţi aşezi mina pe inima Mariei ca să găseşti putere şi alinare, ca să găseşti calea spre mântuire şi toate celelalte lucruri de care avem nevoie în viaţă, spuse ea. Poţi să o aşezi aici, pe inima ta. *Pe inima ta*.

August se apropie cu un pas. Încă îmi mai ţinea mâna apăsată pe inima mea.

— Ori de câte ori tatăl tău s-a purtat unt cu tine, Fecioara era vocea din tine care spunea: „Nu, n-am să accept asta. Sunt Lily

Melissa Owens şi n-am să accept asta”. Indiferent că o puteai auzi sau nu, ea era acolo, spunând asta.

Mi-am aşezat cealaltă mină peste a ei, iar ea făcu la fel; acum aveam pe piept, una peste alta, alb peste negru, patru mâini.

— Când nu mai eşti sigură de tine, spuse ea, când începi să te laşi copleşită de îndoială şi de o viaţă fără sens, ea este cea care vorbeşte în tine şi-ţi spune: „Ridică-te, ieşi de-aici şi trăieşte ca fata extraordinară care eşti”. Ea e puterea din tine, înţelegi?

Mâinile ei rămaseră acolo, dar îşi slăbiră apăsarea.

— Şi oricare-ar fi lucrul care îţi lărgeşte fără încetare inima, acela este tot Fecioara, care nu înseamnă numai putere, ci şi dragoste. Şi dacă stai să te gândeşti, Lily, îţi dai seama că ăsta e singurul scop îndeajuns de măreţ pentru o viaţă de om. Nu numai să iubeşti, ci să şi stăruieşti în iubire.

Se opri. Albinele continuau să facă aerul din jurul nostru să vibreze. August îşi luă mâinile de pe pieptul meu, dar ale mele rămaseră acolo.

— Maria, cea despre care-ţi vorbesc eu nu face decât să stea în inima ta şi să-ţi spună: „Lily, tu ai să fii casa mea pentru totdeauna. Să nu-ţi fie frică. Sunt de-ajuns. S în tem de ajuns”.

Am închis ochii şi, în răcoarea dimineţii, acolo,

printre albine, am simţit clar, pentru o clipă, despre ce vorbea.

Când am deschis ochii, August nu mai era acolo. M-am uitat în urmă, către casă, şi am văzut-o trecând prin curte, cu rochia ei albă strălucind în lumina soarelui.

La ora două fix, cineva a bătut la uşă. Stăteam în salon, scriind în noul caiet pe care Zach mi-l lăsase la uşă, aşternând pe hârtie tot ce mi se întâmplase de la Ziua Mariei încoace. Cuvintele îmi veneau atât de repede, încât nu puteam ţine pasul cu ele şi numai la asta mă gândeam. N-am dat atenţie bătăii în uşă. După aceea, mi-am dat seama că nu suna ca un ciocănit obişnuit Mai degrabă ca nişte lovituri de pumn.

Am continuat să scriu, aşteptând să răspundă August Eram sigură că la uşă era omul din Goose Creek, cel cu matca.

Bătaia se auzi din nou. June ieşise cu Neil. Rosaleen era în magazie, spălând noul transport de borcane, ceea ce în mod normal ar fi fost treaba mea, dar se oferise ea să facă asta, văzând cât de multă nevoie aveam să scriu întreaga poveste. Nu ştiam unde era August. Probabil că se dusese în magazie, s-o ajute pe Rosaleen.

Acum, când îmi amintesc, mă întreb cum de nu mi-am dat seama cine era.

Când bătaia în uşă se auzi pentru a treia oară, m-am ridicat şi am deschis uşa.

T. Ray se uita la mine, proaspăt bărbierit, într-o cămaşă albă cu mâneci scurte şi cu părul de pe piept ieşindu-i prin deschizătura gulerului. Zâmbea. Nu era un zâmbet din cele plăcute şi iubitoare, mă grăbesc să adaug, ci rânjetul larg al unui om care umblase toată ziua după iepuri şi abia către seară îşi găsise prada într-o vizuină cu o singură ieşire.

— Ca să vezi. Ia te uită cine-i aici, făcu el.

Prin minte îmi trecu gândul îngrozitor că avea să mă

apuce, să mă târască la maşină şi să mă ducă înapoi la ferma de piersici, unde nimeni nu mi-ar mai fi ştiut de nume. Am făcut un pas înapoi şi, cu o politeţe forţată, care păru să-l descumpănească şi care mă surprinse şi pe mine, am spus:

— Intră, te rog.

Ce altceva era să fac? M-am întors pe călcâie şi m-am forţat să intru, calmă, în salon.

Bocancii lui tropăiră în urma mea.

— Bine, la dracu', zise el, adresându-se cefei mele. Dacă vrei să ne prefacem că am venit în vizită de curtoazie, bine, ne prefacem, dar asta nu e o vizită de curtoazie, auzi tu? Jumătate de vară am umblat după tine şi-am să te duc acasă în linişte sau am să te iau pe sus, ţipând şi dând din picioare, dacă trebuie. Mie mi-e indiferent.

I-am făcut semn să se aşeze pe un balansoar.

— Ia loc, dacă vrei.

Mă străduiam să arăt indiferentă, dar în realitate eram gata să cad pradă unui atac de panică. „Unde era August?" Răsuflarea mi se transformase în nişte pufăituri scurte, ca ale unui câine care gâfâie.

Se trânti în balansoar şi începu să se legene, cu rânjetul ăla care-mi spunea tare şi răspicat „te-am prins", aşternut pe faţă.

— Carevasăzică aici ai fost tot timpul. Ai stat cu nişte negrese, Iisuse Hristoase.

Fără să-mi dau seama, mă retrăsesem cu spatele până la statuia Fecioarei negre. Am rămas pe loc, incapabilă să mă mişc, în vreme ce el o studia.

— Ce dracu' mai e şi aia?

— O statuie a Fecioarei Maria, i-am răspuns cu o voce nervoasă, care venea din fundul gâtului. Ştii tu, mama lui Iisus.

Căutam cu disperare în minte o cale de scăpare.

— Bine, da arată de parc-ar fi luat-o de la groapa de gunoi, zise el.

— Cum m-ai găsit?

Ridicându-se puţin în balansoarul de răchită, se scotoci prin buzunar până îşi găsi briceagul, cel cu care îşi curăţa unghiile.

— Chiar tu m-ai adus încoace, zise el, umflându-se în pene, vizibil încântat că avea ocazia de a-mi da vestea.

— Ba nu te-am adus eu.

Deschise briceagul, îi înfipse vârful în braţul balansoarului şi se apucă să-l scobească, fără grabă.

— O, ba da, tu m-ai adus aici. Ieri a venit factura de telefon şi ia ghici ce-am găsit pe ea? Un apel cu taxă inversă din biroul unui avocat din Tiburon. Domnul Clayton Forrest. Mare greşeală, Lily, să mă suni cu taxă inversă.

— Te-ai dus la domnul Clayton, şi el ţi-a spus unde sunt?

— Nu, dar era pe-acolo o babă, secretara lui, care a fost mai mult decât încântată să-mi spună tot ce trebuia să ştiu. Ea mi-a zis că eşti aici.

„Tâmpita aia de Lacy”.

— Unde-i Rosaleen? întrebă el.

— A plecat de mult de-aici, am minţit.

N-avea decât să mă ducă pe *mine* cu forţa înapoi în Sylvan, dar nu era cazul să afle unde era Rosaleen. Puteam măcar s-o scutesc de chestia asta.

N-o mai pomeni însă pe Rosaleen. Părea încântat să sculpteze braţul balansoarului, ca un puşti de unsprezece ani care-şi scrijeleşte iniţialele pe scoarţa unui copac. Cred că îi părea bine că n-avea să dea nas în nas cu ea. Eu mă întrebam cum aveam să supravieţuiesc în Sylvan fără Rosaleen.

Brusc, se opri din legănat, şi rânjetul ăla greţos îi

dispăru de pe buze. Se uita la umărul meu, cu nişte ochi atât de înguşti, încât păreau închişi. Uitându-mă la umărul meu ca să văd ce-i atrăsese atenţia, mi-am dat seama că era vorba de broşa în formă de balenă.

Se ridică în picioare şi se apropie de mine, apoi se opri, intenţionat, la trei-patru paşi distanţă, de parcă de broşă ar fi fost legat vreun blestem voodoo sau ceva de genul ăsta.

— De unde ai asta? mă întrebă.

Fără să vreau, am ridicat mâna şi-am atins jetul de cristal.

— August mi-a dat-o. Femeia care stă aici.

— Nu minţi.

— Nu mint. Ea mi-a dat-o. Mi-a spus că a fost a…

Îmi era teamă să pronunţ cuvântul. Nu ştia nimic despre relaţia mamei cu August.

Buza de sus i se albise de tot, aşa cum se întâmpla de fiecare dată când era furios.

— I-am dat broşa aia maică-tii când a împlinit douăzeci şi doi de ani, zise el. Spune-mi imediat cum de-a pus August asta mâna pe ea.

— Tu i-ai dat-o mamei? *Tu*?

— Răspunde-mi, la dracu'!

— Aici a venit mama când a fugit de noi. August mi-a spus că o purta în ziua în care a ajuns aici.

Se întoarse la balansoar şi se aşeză încet, arătând zguduit.

— Să fiu al dracului, zise el, atât de încet încât abia l-am putut auzi.

— August a fost doica ei când era mică şi stătea în Virginia, am încercat eu să-i explic.

Avea privirea pierdută în gol. Pe fereastră, îi vedeam camioneta strălucind în soare, pe deasupra gardului care dispăruse aproape complet sub florile de iasomie.

Camioneta era murdară de noroi, ai fi zis că mă căutase prin mlaştini.

— Ar fi trebuit să-mi dau seama.

Clătina din cap, vorbind de parcă nici n-aş fi fost acolo.

— Am căutat peste tot, şi ea era aici, Iisuse, era chiar aici.

Gândul ăsta păru să-l sperie. Scutură din cap şi se uită în jur, spunând, parcă: „Sunt sigur că ea a stat pe scaunul ăsta. Sunt sigur că a mers pe covorul ăsta”. Bărbia îi tremura uşor şi, pentru prima oară, mă lovi gândul că o iubise într-adevăr, că plecarea ei îi frânsese inima.

Înainte de a veni aici, viaţa mea nu fusese decât un mare gol pe care ar fi trebuit să-l umple mama, iar golul ăsta mă schimbase, mă lăsase întotdeauna pradă unei nevoi dureroase, dar nu mă gândisem nici măcar o dată la ceea ce pierduse el şi la felul în care pierderea îl schimbase.

Mi-am amintit de cuvintele lui August: „Ştii, Lily, oamenii pot s-o ia la început pe un drum şi, după ce viaţa trece peste ei, să se trezească într-un loc unde n-ar fi crezut vreodată că vor ajunge. Nu mă îndoiesc că, la început, o iubea pe mama ta. De fapt, cred că o adora”.

Nu crezusem că T. Ray adorase vreodată pe cineva, în afară de Snout, iubirea canină a vieţii lui, dar acum, văzându-l, am ştiut că o iubise pe Deborah Fontanel şi că, atunci când ea îl părăsise, fusese cuprins pentru totdeauna de amărăciune.

Înfipse briceagul în lemn şi se ridică în picioare. M-am uitat la minerul care vibra în aer şi apoi l-am urmărit cu privirea pe T. Ray care dădea ocol camerei atingând totul – pianul, cuierul, revista *Look* de pe măsuţa demontabilă.

— Eşti singură acasă? mă întrebă el.

Simţeam sfârşitul apropiindu-se. Sfârşitul vieţii mele

de aici.

Veni spre mine şi mă atinse pe braţ. Când m-am smucit, m-a lovit peste faţă. Mă plesnise de multe ori înainte – lovituri scurte, tăioase, peste obraz, genul de lovituri care te fac să tragi repede aer în piept, dar asta fusese altceva, nu o simplă palmă. De data asta mă lovise cu toată puterea. I-am auzit icnetul în momentul în care palma lui mi-a atins faţa, i-am văzut ochii căscându-se o clipă. Şi am simţit mirosul de fermă de pe mâna lui, mirosul de piersici.

Lovitura mă aruncă peste statuia Fecioarei. Se prăbuşi pe podea o secundă înaintea mea. La început n-am simţit durerea, dar, ridicându-mă în capul oaselor, adunându-mi picioarele sub mine, mă săgetă de la ureche până la bărbie. Mă făcu să cad din nou pe podea. Mi-am ridicat privirea către el cu mâinile strânse la piept, întrebându-mă dacă avea să mă apuce de picioare şi să mă Urască până la camionetă.

— Cum îndrăzneşti să pleci de lângă mine? îţi trebuie o lecţie, asta-ţi trebuie, ţipă el.

Mi-am umplut plămânii cu aer, am încercat să mă calmez. Fecioara neagră era prăbuşită lângă mine, pe covor, răspândind un miros pătrunzător de miere. Mi-am amintit cum o unsesem, cum trecusem cu degetele peste fiecare crăpătură până fusese plină de miere peste tot şi mulţumită. Am rămas acolo, prea speriată ca să mă mişc, simţind prezenţa cuţitului înfipt în braţul balansoarului. Mă lovi cu piciorul, îşi înfipse bocancul în pulpa mea, de parcă aş fi fost o cutie de conserve din mijlocul străzii şi mi-ar fi tras un şut doar pentru că mă nimerisem în faţa lui.

Rămase nemişcat, în picioare, lângă mine.

— Deborah, l-am auzit mormăind. N-ai să mă părăseşti din nou.

Avea o privire înnebunită, speriată. Mă întrebam

dacă auzisem bine.

Mi-am dat seama că îmi apăsam încă pieptul cu mâinile. Am apăsat mai tare, adânc, în came.

— Scoală-te de-acolo! zbieră el. Mergem acasă.

Mă apucă de braţ şi mă trase în picioare dintr-o singură mişcare. Imediat ce-am simţit podeaua sub picioare, m-am smucit şi-am luat-o la goană către uşă. Alergă după mine şi mă prinse de păr. Întorcându-mă cu faţa la el, am văzut că avea briceagul în mână. Mi-l flutură în faţă.

— Te întorci acasă cu mine, răcni el. N-ar fi trebuit să mă părăseşti niciodată.

Îmi trecu prin minte că, poate, nu mai vorbea de mult cu mine, ci cu Deborah. De parcă mintea i se întorsese cu zece ani în urmă.

— T. Ray, am spus. Sunt eu, Lily.

Nu mă auzi. Mă înşfăcase de păr şi nu părea că avea de gând să-mi dea drumul.

— Deborah, spuse el. Căţea nenorocită.

Părea nebun de durere, părea că abia acum dădea frâu liber suferinţei pe care o ţinuse sub lacăt în tot timpul ăsta şi care acum, în sfârşit liberă, îl copleşise. M-am întrebat cât de departe ar fi putut merge ca s-o ducă pe Deborah înapoi acasă. Din câte vedeam, ar fi fost în stare s-o şi omoare.

„Eu sunt casa ta, pentru totdeauna. Eu sunt de-ajuns. S în tem de-ajuns”.

L-am privit în ochi. Se umpluseră de o ceaţă ciudată.

— Tăticule, i-am spus. Am ţipat: *Tăticule*!

Păru luat prin surprindere, apoi rămase holbându-se la mine, gâfâind. Îmi dădu drumul la păr şi lăsă briceagul să cadă pe covor.

M-am împleticit câţiva paşi înapoi, apoi mi-am recăpătat echilibrul. Mi-am auzit gâfâitul care răsuna în

toată încăperea. Nu voiam să mă vadă uitându-mă la cuţit, dar nu mă puteam împiedica să n-o fac. Am aruncat o privire către locul unde căzuse. Când m-am uitat din nou la el, se holba încă la mine.

Pentru o clipă, niciunul din noi nu făcu vreo mişcare. Nu citeam nimic pe chipul lui. Tremuram din toate încheieturile, dar am simţit că trebuia să continui să vorbesc.

— Îmi… îmi pare rău că am plecat aşa, am spus, dându-mă încet înapoi.

Pielea de deasupra ochilor îi atârna peste pleoape. Îşi mută privirea de la mine şi şi-o îndreptă spre fereastră, de parcă s-ar fi uitat la drumul pe care ea venise aici.

Am auzit o scândură din podea scârţâind afară, pe coridor. Întorcându-mă, le-am văzut pe August şi pe Rosaleen în pragul uşii. Le-am făcut, discret, semn cu mâna să plece. Cred că aveam nevoie să trec singură prin asta, să stau cu el până ce avea să-şi vină în fire. Părea atât de inofensiv acum.

O clipă, am crezut că nu luaseră în seamă semnul meu şi că aveau să intre oricum, dar apoi August o luă pe Rosaleen de braţ şi dispărură în linişte.

Când T. Ray se întoarse, îşi opri o clipă privirea asupra mea, iar în privirea lui nu era decât durere, un ocean de durere. Se uită la broşa de pe bluza mea.

— Semeni cu ea, zise el şi, spunând asta – o ştiam – spusese totul.

M-am aplecat, am ridicat briceagul, l-am închis şi i l-am întins.

— E totul în regulă acum, am spus.

Dar nu era aşa. Văzusem camera întunecată pe care o ţinuse ascunsă în el, pe care, dacă ar fi putut, ar fi încuiat-o la loc în momentul acela şi în care nu s-ar mai fi întors niciodată. Părea că fusese copleşit brusc de ruşine. Îşi muşcă buzele, încercând să-şi oblojească orgoliul, să-şi

adune din nou furia, să se întoarcă la bubuiturile cu care apăruse aici. Îşi tot băga şi-şi scotea mâinile din buzunare.

— Mergem acasă, zise el.

Nu i-am răspuns, ci m-am îndreptat către statuia Fecioarei şi am ridicat-o în picioare. Le simţeam pe August şi pe Rosaleen pe coridor, aproape că le auzeam respiraţia. Mi-am atins obrazul. Se umflase în locul unde mă lovise.

— Rămân aici, am spus. Nu plec nicăieri.

Cuvintele râmaseră în aer, dure şi strălucitoare. Ca nişte perle pe care le şlefuisem, timp de săptămâni, în mine.

— Ce-ai zis?

— Am spus că nu plec nicăieri.

— Crezi c-am să plec şi-am să te las aici? Nici măcar nu-i cunosc pe nenorociţii ăştia care stau aici.

Părea că se lupta să găsească nişte cuvinte îndeajuns de puternice. Furia îi dispăruse atunci când scăpase cuţitul din mână.

— Îi cunosc *eu*, am spus. August Boatwright e o femeie de treabă.

— Şi ce te face să crezi câte vor aici?

— Casa lui Lily va fi aici câtă vreme va dori ea, rosti August, intrând pe uşă, cu Rosaleen alături de ea.

M-am dus lângă ele. Afară, am auzit maşina lui Queenie intrând în curte. Făcea un zgomot inconfundabil. Se părea că August le chemase pe Fiice.

— Lily mi-a spus c-ai plecat de-aici, îi spuse T. Ray lui Rosaleen.

— Păi taman ce m-am întors, aşa s-ar zice, ai? făcu ea.

— Nu-mi pasă nici cât negru sub unghie unde eşti şi unde-ai s-ajungi, îi spuse el. Dar Lily vine cu mine.

Chiar în momentul în care a spus-o, mi-am dat seama că nu mă voia, nu voia să mă vadă înapoi la fermă, nu voia

să-i amintesc de ea. Poate că o parte din el – partea cea bună» în caz că avea aşa ceva – îşi dădea seama că-mi era mai bine aici.

Nu era vorba decât de mândrie. Mândrie şi nimic mai mult. Cum ar fi putut să mai dea înapoi?

Uşa din faţă se deschise şi Queenie, Violet, Luncile şi Mabelee dădură buzna înăuntru, arătând întărâtate şi părând că-şi puseseră toate hainele pe dos. Queenie se holbă la obrazul meu.

— A păţit cineva ceva? întrebă ea, abia trăgându-şi răsuflarea.

— Nu, e totul în regulă, zise August. El e domnul Owens, tatăl lui Lily. A venit să ne vadă.

— La Cressie şi la Zăhărel n-a răspuns nimeni, zise Queenie.

Se aliniară toate patru în spatele nostru, strângându-şi poşetele în mâini, de parcă ar fi vrut să zvânte pe cineva în bătaie cu ele.

M-am întrebat cum ne vedea el. O ceată de muieri – Mabelee, înaltă de un metru şi jumătate, Lunelle, cu părul care-i stătea pe cap în poziţie de drepţi, implorând să fie strâns în cozi, Violet murmurând „Maică Precistă” şi Queenie, bătrâna şi băţoasa Queenie, cu mâinile în şolduri şi buza de jos scoasă în afară, spunând cu fiecare părticică a corpului ei: „Numai să-ncerci s-o iei pe fata asta de-aici”.

T. Ray trase aer pe nări şi-şi ridică ochii în tavan. Hotărârea îi slăbea văzând cu ochii. Aproape că puteai s-o vezi făcându-se bucăţele în jurul lui.

Asta vedea şi August. Făcu un pas înainte. Câteodată, uitam cât de înaltă era.

— Domnule Owens, i-aţi face lui Lily şi nouă, tuturor, o mare favoare dacă aţi lăsa-o să stea aici. A devenit ucenica mea, a început să înveţe albinăritul şi ne ajută foarte mult cu munca ei. O iubim pe Lily şi o să avem grijă de ea, vă promit. O s-o înscriem la şcoala de-aici şi-o să

avem grijă să n-o ia razna.

O auzisem pe August spunându-mi, nu o dată: „Dacă vrei ceva de la cineva, întotdeauna oferă-i o cale de a-ţi da ce vrei”.

T. Ray avea nevoie de o cale de a mă lăsa acolo fără să-şi piardă demnitatea, iar August i-o oferea.

Inima îmi bătea cu putere. L-am urmărit, atenta. Mi-a aruncat o privire, apoi şi-a lăsat braţul să cadă.

— Să vă fie de bine, atunci, zise el şi se îndrepta către uşa.

A trebuit să-i deschidem o portiţa în zidul nostru de femei ca să-l lăsam să treacă.

Uşa din faţa se lovi de zid când o deschise şi ieşi pe ea. Ne-am uitat cu toatele una la cealaltă, fără să spunem nimic. Părea ca trăsesem în plămâni tot aerul din camera şi-l ţineam acolo, aşteptând să fim sigure că-l puteam laşa sa iasă.

L-am auzit ambalând camioneta şi, înainte ca raţiunea sa ma poată opri, am luat-o la fuga după el, în curte.

Rosaleen ma striga, dar n-aveam timp de explicaţii.

Camioneta ieşea cu spatele afară din curte, ridicând nori de praf. Am început să-mi flutur braţele prin aer.

— Opreşte, opreşte!

Frâna, privindu-mă prin parbriz. În spatele meu. August, Rosaleen şi Fiicele ieşeau în graba pe verandă. M-am apropiat de uşa camionetei, în vreme ce el îşi scotea capul pe fereastră.

— Trebuie să te întreb ceva, am spus.

— Ce?

— În ziua când a murit mama, ai spus ca arma s-a descărcat când am ridicat-o eu.

Îl priveam drept în ochi.

— Trebuie să ştiu, i-am spus. Fu am făcut-o?

Culorile din curte se schimbau odată cu trecerea norilor de la galben la verde-deschis. Îşi trecu o mână peste faţă, îşi coborî privirea în poală, apoi se uită din nou la mine.

Când îmi vorbi, asprimea îi dispăruse din voce.

— Ţi-aş putea spune că eu am făcut-o. Asta vrei să auzi. Ţi-aş putea spune că a făcut-o chiar ea, dar aş minţi în ambele cazuri. Tu ai făcut-o, Lily. N-ai vrut s-o faci, dar ai făcut-o.

Îmi aruncă o ultimă privire, apoi ieşi încet din curte, lăsându-mă învăluită de mirosul de ulei de motor. Albinele erau peste tot, zburând deasupra hortensiilor, liliacului şi iasomiilor de la marginea pădurii, peste flori de lămâiţa care înfloreau peste gard. Poate că-mi spusese adevărul, dar cu T. Ray nu puteai şti niciodată cu siguranţă.

Se îndepărtă încet şi nu mâncând pământul, aşa cum mă aşteptasem. L-am urmărit cu privirea până ce a dispărut, apoi m-am întors către August, Rosaleen şi Fiicele Mariei, care rămăseseră pe verandă. A fost momentul pe care mi-l amintesc cel mai limpede – eu, pe marginea şoselei, uitându-mă la ele. Îmi amintesc cum stăteau acolo, aşteptând. Toate femeile acelea, toată dragostea aceea, aşteptând.

Am aruncat încă o privire de-a lungul şoselei. Îmi aduc aminte cum mi-am spus că poate mă iubise în felul lui meschin. Doar renunţase la mine, nu?

Încă îmi mai spun, uneori, că, atunci când a plecat, n-a spus „Să vă fie de bine”, că, de fapt, spunea: „Oh, Lily, are să-ţi fie mai bine aici, în casa asta plină de negrese. N-ai fi înflorit niciodată alături de mine aşa cum ai s-o faci alături de ele”.

Ştiu că e absurd, dar cred că imaginaţia e un lucru bun. Câteodată, îmi imaginez că am să primesc de la el un pachet de Crăciun, nu vechea formulă – şosete-pijama-pulover –, ci ceva într-adevăr inspirat, cum ar fi o brăţară

de aur de paisprezece carate, iar lângă ea, un bilet pe care să scrie: „Cu dragoste, T. Ray”. El, folosind cuvântul „dragoste”, filtra ca pământul să se oprească în loc, cu lumea văzându-şi în continuare de treburile ei, la fel şi nul, albinele, totul. Oamenii n-ar trebui să dispreţuiască atât de mult lucrurile absurde. Uitaţi-vă la mine, de pildă. M-am aruncat cu capul înainte în toate lucrurile absurde care mi-au ieşit în cale şi iată-mă aici, într-o casă roz. În fiecare dimineaţa, când mă trezesc, ma minunez de asta.

Toamna, Carolina de Sud îşi schimba culoarea şi devine rubinie, cu nuanţe sălbatice, portocalii. Le privesc acum prin fereastra noii mele camere de la etaj, cea pe care June a părăsit-o când s-a măritat, luna trecută. Nici măcar n-am visat vreodată să am o astfel de cameră. August mi-a cumpărat un pat nou şi o toaletă, ambele albe, model French Provincial, din catalogul Sears and Roebuck. Violet şi Queenie mi-au dăruit un covor înflorat care stătea şi se umplea de praf într-o cameră unde nu intra nimeni, iar Mabelee mi-a croit nişte draperii albe cu picăţele albastre şi cu ciucuri cusuţi de tiv. Cressie a croşetat patru caracatiţe cu câte opt tentacule, de diverse culori, care să stea pe pat. Eu m-aş fi mulţumit cu una singură, dar e singurul lucru pe care Cressie ştie să-l facă, aşa cât face tot timpul.

Lunelle mi-a făcut o pălărie mai formidabilă decât toate pălăriile pe care le făcuse înainte, inclusiv pălăria de nuntă a lui June. Îmi aminteşte puţin de tichia papei. E înaltă. O ia în sus şi nu se opreşte prea curând. E totuşi ceva mai rotundă decât cea a papei. Mă aşteptam la o pălărie albastră, dar nu, e aurie-maronie. Cred că Lunelle a vrut s-o facă să semene cu un stup de modă veche. N-o port decât la întâlnirile Fiicelor Mariei, pentru că în orice alt loc ar provoca blocaje de trafic pe câţiva kilometri buni.

Clayton vine săptămânal să ne dea raportul despre cum arată situaţia mea şi a lui Rosaleen în Sylvan. Spune

că nu poţi să baţi pe cineva aflat în închisoare şi să scapi nepedepsit. Chiar şi aşa, zice el, au să renunţe la toate acuzaţiile împotriva mea şi a lui Rosaleen înainte de Ziua Recunoştinţei.

Câteodată, Clayton vine împreună cu fiica lui, Becca. E cu un an mai mică decât mine. Mi-o imaginez întotdeauna aşa cum e în fotografia din biroul lui, ţinându-l de mină şi sărind peste un val. Păstrez lucrurile mamei aşezate pe un raft aparte din camera mea şi o las pe Becca să se uite la ele, dar fără să pună mina. Într-o zi, am s-o las să le atingă – se pare că ăsta e genul de lucruri pe care le face o prietenă. Sentimentul că sunt un soi de lucruri sfinte începe să dispară. N-are să treacă multă vreme şi-am să-i întind lui Becca peria de păr a mamei, spunându-i: „Uite, nu vrei să-ţi perii părul cu asta? Nu vrei să porţi broşa asta în formă de balenă?”

Eu şi Becca ne uităm după Zach la cantina liceului şi stăm lângă el ori de câte ori avem ocazia. Avem reputaţia de „amicele cioroilor”, aşa ni se spune, iar când imbecilii fac ghemotoace de hârtie şi aruncă cu ele în Zach când trece pe coridor, ceea ce pare a fi distracţia lor favorită în timpul pauzelor, eu şi Becca avem tot atâtea şanse ca şi el să încasăm câte una în cap. Zach spune că ar trebui să trecem pe cealaltă parte a coridorului când îl vedem. Dar noi spunem: „Ghemotoace de hârtie – mare brânză”.

În fotografia de la capul patului meu, mama îmi zâmbeşte tot timpul. Cred că am iertat-o şi m-am iertat şi pe mine, deşi câteodată, noaptea, visele mele se întorc la tristeţea aceea, şi atunci trebuie să mă trezesc şi să ne iert din nou.

Stau aşezată în noua mea cameră şi scriu totul. Inima mea nu se opreşte niciodată din vorbit. Acum, eu am grijă de zidul plângerii. Îl hrănesc cu rugăciuni şi pietre proaspete. N-aş fi surprinsă dacă zidul lui May ar trăi mai mult decât noi toţi. La sfârşitul timpului, când toate

clădirile pământului se vor fi transformat în ruine, el va fi acolo.

În fiecare zi merg s-o văd pe Fecioara neagră, care mă priveşte cu ochii ei plini de înţelepciune, mai bătrână decât cei mai bătrâni şi urâtă într-un fel frumos. Îmi pare că crăpăturile de pe corpul ei sunt puţin mai adânci de fiecare dată când o văd, că pielea ei de lemn îmbătrâneşte în faţa mea. Nu mă satur niciodată să mă uit la braţul ei ridicat, la pumnul ei, ca un bec gata să explodeze. E un muşchi al dragostei, această Fecioară.

O simt atunci când mă aştept mai puţin, simt cum ridicarea ei la cer se petrece în mine. Se înalţă deodată şi când se-ntâmplă asta, nu se ridică spre cer, ci se afundă în mine, din ce în ce mai adânc. August spune că umple golurile pe care viaţa le-a lăsat în noi.

Aceasta e toamna minunilor, şi totuşi, în fiecare zi, în fiecare zi a vieţii mele, mă întorc la după-amiaza aceea pârjolită în care T. Ray a plecat. Revin la clipa în care am rămas în curte, înconjurată de pietricele şi de bulgări de pământ, şi mi-am întors privirea către verandă. Iar ele erau acolo. Toate mamele mele. Am mai multe mame decât oricare opt fete de pe stradă. Ele sunt lunile care strălucesc deasupra mea.

În colecţia RAO c’<mipiiiţiunm vu aparen:

JEAN-DANIEL BALI AS. SAT

Tainele doñei Isabel în toamna anului 1428, pictorului Jun Van Eyck i se încredinţează de către stăpânul său, ducele Philippe de Bourgogne, o misiune Ioane ciudată: aceea de a merge în Portugalia pentru a picta portretul infantei Isabel şi a afla dacă aceasta mai este virgină. El este în acelaşi timp şi mesagerul unei scrisori adresate tatălui infantei, prin care ducele o cerea pe fiica acestuia în căsătorie. La treizeci de ani este oare posibil să fie şi frumoasă, şi virgină? se întreabă artistul. Desăvârşit în arta sa, dar şi servitor supus, Van Eyck se

supune totuşi capriciilor ducelui.

Maestră în arta disimulării, Isabel refuză inchiziţia umilitoare a ducelui şi foloseşte în favoarea ei talentului pictorului. Portretul dezvăluit lumii va arăta singurul adevăr pe care infanta va dori să-l facă cunoscut...

Clubul cărţii RAO

RAO CLASIC

HENRYK SIENKIEWICZ *Prin foc şi sabie* (2 vol.)
LAURENCE STERNE *Călătorie sentimentală/ Jurnalul pentru Eliza*
H. BEECHER-STOWE *Coliba unchiului Tom*
VICTOR HUGO *Notredame de Paris*
WILLIAM THACKERAY *Bâlciul deşertăciunilor* (2 vol.)
HERMAN MELVILLE *Moby Dick*
L.N. TOLSTOI *Sonata Kreutzer şi alte povestiri*
SEI SHONAGON *însemnări de căpătâi*
1 ALBERT CAMUS *Faţa şi reversul/Nunta/Mitul lui Sisif/ Omul revoltat/ Vajra*
HENRY DE MONTHERLANT *Fetele; îndurare pentru femei; Demonul binelui*
\ A. DE SAINT-EXUPÉRY *Citadela*
ERNESTO SÂBATO *înainte de tăcere*
HERMANN HESSE *Gertrud/ Rosshalde/Ultima vară a lui Klingsor*
MARIO VARGAS LLOSA *Războiul sfârşitului*
1 FRANZ KAFKA *Scrieri pqstume şilumii; Conversaţie la Catedrala fragmente* (II)
VIRGINIA WOOLF *Doamna Dalloway; Jurnalul unei scriitoare;*
1 ANDRÉ MALRAUX *Antimemorii I: Oglinda limburilor; Capul*

de obsidian / *Omul precar şi literatura*

1 FEDERICO ANDAHAZI *Anatomistul*; *Secretul culorii pure* 1 JULIAN BARNES *O istorie a lumii în 10 capitole şi jumătate*; *Privind în soare* 1 E.L. DOCTOROW *Labirintul apelor*

1 CARLOS MARIA DOMINGUEZ *Casa de hârtie*

1 MARGARET DRABBLE *Drumul strălucitor* 1 MARGUERITE DURAS *Amanta engleză* 1 KAZUO ISHIGURO *Nemângâiaţii* 1 JULIA KRISTEVA *Moarţe la Bizanţ* 1 JAVIER MARIAS *Inimă atât de albă*

JEFFREY ARCHER *Niciun ban în pulă, niciun ban în minus*; *O duzină de tertipuri*

DAVID BALDACCI *Putere absolută*; *Camera lui Jacob*

ROSA MONTERO *Ziua inocenţilor*; *Stăpân iubit*

KENZABURO O*CE O experienţă personală*

MANUEL VAZQUEZ MONTALBAN *Pianistul*

ANTONIO SKÂRMETA *Poştaşul lui Neruda* PHILIPPE SOLLERS *Steaua amanţilor* JOSti CARLOS SOMOZA *Peştera ideilor* ROSE TREMAIN *Restauraţia*

ENRIQUE VILA-MAT AS *Bartleby & Co*; *Parisul nu are sfârşit* BANANA YOSHIMOTO *NP*

3 IOHN CASE *Întâiul călăreţ al Apocalipsei*; *Sindromul* 3 AGATHA CHRISTIE *Crăciunul lui PoiroU O crimă anunţată*; *Întâlnire cu moartea* 3 TOM

Ultima secundă

CLIVE BARKER

Cabal – Seminţia nopţii

STEPHEN BOOTH

Sălaşul morţii

MIREILLE CALMEL

Camera blestemată; Răzbunarea lui

Isabeau (seria Jocul Lupoaicelor)

CLANCY

Rainbow Six (2 vol.); *Ordine prezidenţiale* (2 vol.), *Vânătoarea lui* Octombrie Roşu; *Furtuna roşie*

3 TOM CLANCY, STEVE PIECZENIK *Centrul de comandă V*: *Echilibru de forţe* 3

JOHN LE CARRÉ

Omul nostru din Panamá; *Experiment secret*

PROZA româna contemporana

RĂZVAN IO AN BOANCHIŞ

Portocaliu

ANA CALINA GARAŞ *Masca norocului* ŞTEFAN MITROI

Viaţa inversă a lui Cocostel Ouatu

NACOLAE ROTARU *îngerii de oţel*; *Trilogia de lut*

DINU SĂRARU *Ciocoii noi cu bodyguard* ALEX MIHAI STOENESCU *Misiunea dominicană*

ADEVĂRUL DESPRE…

Adevărul despre Adevărul despre mămici

Adev despre *copiiărul* despre *stres*

Adevărul despre

tătici

La bine şi la rău *Bătrâneţe, haine grele*

seria GARFIELD, Jim Davis NON-FICŢIUNE

ROBERT ATKINS *Noua dietă revoluţionară Atkins* CARLOS CASTANEDA *Călătorie la Ixtlan; învăţăturile lui don Juan; Cealaltă realitate; Povestiri despre putere*

CATHERIN E DevRYE *Ceai fierbinte cu lămâie şi miere* LEILA *Măritată cu forţa* SUAD *Arsă de vie*

ERNEST VOLKMAN *Spionaj*

RAO PENTRU TINERI

A NN BRASHARES *Casa Pantalonii Călători; A doua vară a Pantalonilor Călători*

NANCY FARMER *Scorpionului*

ANTHONY HOROWITZ *Stormbreaker*; *Point Blanc* (seria Alex Rider, Superspionul adolescent)

KATHERINE ROBERTS *Prădarea Marii Piramide*;

BLUE BALLIETT *Pe urmele lui Vermeer*

COIN GOLFER *Artemis Fowl; Incidentul din Arctica; Codul infinitului*

JAMES

Întâmplări din Babilon; *în căutarea Templului Amazoanelor*

FENIMORE COOPER *Ultimul mohican*

RAO PENTRU COPII

J.M. BARRIE *Peter Pan*; *Peter Pan în Grădina Kensington*

MICHAEL BOND *Un urs pe nume Paddington*; *Mai multe despre Paddington; Paddington în străinătate*; *Paddington sare în ajutor*

ZIZOU CORDER *Băiatul-Leu*

ROALD DAHL *Matilda; Vrăjitoarele*; *Uriaşul Cel Prietenos*; *Charlie şi Fabrica de Ciocolată*

ANNA DALE *Şoptindu-le vrăjitoarelor*

LAURA HUNT *Noile aventuri ale lui Stuart Little*

A.A. MILNE *Ursuleţul Winnie-Puh*; *Cartierul Winme-Puh*

LOUIS PERGAUD *Războiul bumbilor*

LYNNE REID BANKS *Indianul din dulap; Indianul se întoarce*; *Secretul indianului; Misterul dulapului*

ANTOINE DE SAINT-aXUPERY *Micul prinţ*

R.L. STEVENSON *Răpit de tâlhari*

R.L. STINE: Seria Goosebumps *Bun venit în Casa Morţilor*!; *Nu coborâţi în pivniţă*; *Sânge de monstru*; *Zâmbeşte şi mori*;

ERICH KĂSTNER *35 Mai* C.S. LEWIS *Nepotul magicianului*; *Şifonierul şi vrăjitoarea*; *Călătorie pe mare cu* Zori-de-Zi; *Calul şi băiatul*; *Prinţul Caspian*; *Jilţul de argint*; *Ultima bătălie* (seria Narnia) ASTRID LINDGREN *Pippi Şoseţica*; *Pippi Şoseţica se îmbarcă*; *Pippi Şoseţica în Mările Sudului* MADONNA *Trandafirii Englezeşti*; *Merele Domnului Peabody* MARIA ELBA SOTILLO PANTIN *Maeba*

Blestemul mumiei; *Să devenim invizibili!*; *Fetiţa care a strigat*: *A onstrulr*; *Bun venit în tabăra de coşmar!*; *Noaptea păpuşii*; *Fantoma din vecini* P.L. TRAVERS *Mary Poppins*; *Mary Poppins se întoarce*; *Mary Poppins deschide uşa* KAYE UMANSKY *Pongwiffy*; *Pongwiffy şi războ*unarea *Trolilor* POVEŞTI CU „LIPICI”. *Cei trei purceluşi*; *Cenuşăreasa*; *Bambi*; *Albă-ca-Zăpada*; *Motanul încălţat*; *Frumoasa-din-Pădurea-Adormită*; *Jack şi vrejul de fasole*; *Bucle-Aurii*; *Pinocchio*; *Mica Sirenă*; *Scufiţa-Roşie*

ENGLEZA CU „LIPICI”.

BASMELE COPILĂRIEI

Animale mari şi mici; A venit vacanţa!; Hai la

Aladdin şi lampa fermecată; Cenuşăreasa; Cartea

masă!; în jurul caseiJunglei; Petrică şi I CĂRŢI ILUSTRATElupul; Tom Degeţel; Ursuleţul Frumoasa-din- Paddington; Pădurea-Adormită; Paddington la Iepurele şi carnaval broasca ţestoasă

1 LUMEALOGICO RONDO – BASMELOR (2ÎNVĂŢĂM JUCÂNDU- volume) NE

BIBLIOTECA RAO

1 CHARLES DICKENS *David Copperfield* (2 vol.)

1 DIDEROT *Nepotul lui Rameau* 1 ILF ŞI PETROV *Viţelul de aur* 1 STENDHAL

Roşu şi negru; *Mănăstirea din Parma* 1 L.N. TOLSTOI *Cazacii şi alte povestiri* 1 JORGĂ LUI S BORGES/ERNESTO SÂBATO

Dialoguri Borges-Sdbato, consemnate de Orlando Barone 1 ALBERT CAMUS *Carnete*; *Teatru; Primul om* 1 WILLIAM FAULKNER *Cătunulj Oraşul; Casa cu coloane* 1 ANDRÉ GIDE

Fructele pământului; Falsificatorii de bani/Porumbelul 1 WITOLD

ANTOINE DE SAINT-EXUPÉRY

Curierul de Sud/Zbor de noapte/Pământ al oamenilor/Pilot de război

JEAN-PAUL SARTRE

Teatru; *Cuvintele/ Greaţa; Zidul*

JOHN STEINBECK

Şoareci şi oameni; *Fructele mâniei*;

Păşunile Raiului

M BAIGENT, & LEIGH & H LINCOLN *Sângele sfânt şi Sfântul Graal*; *Moştenirea mesianică*

DAVID BALDACCI *Jocul orelor* DAN BROWN

Îngeri şi demoni; *Codul lui da Vinci*; *Codul*

GOMBROWICZ *Ferdydurke*; *Transatlantic* 1 HERMANN HESSE *Cele mai frumoase povestiri*; *Jocul cu mărgple de sticlă*; *Knulp*/*Demian*; *Lupul de stepă* 1 FRANZ KAFKA *Castelul*; *Corespondenţă* (*2 voi*)

1 ANDRĂ MALRAUX *Condiţia umană*; *Cuceritorii*/*Calea*

1 THOMAS MANN *Povestiri*; *Mărturisirile escrocului Felix Krull*; *Lotte la Weimar*; *Doctor Faustus*; *Alteţă regală*

I GABRIEL GARCÍA MARQUEZ *Aventura lui* Miguel *Littm, clandestin în Chile*; *A trăi pentru a-ţi povesti viaţa*; *Povestea târfelor mele triste*; *Ochi de câine albastru* 1 MARIO VARGAS LLOSA *Conversaţie la* Catedrala 1 MARCEL PROUST *Eseuri*

1 ERNESTO SÂBATO *Eseuri* (vol. 1)

L. PICKNETT & C. PRINCE *Misterul lui da Vinci* (*ediţie ilustrată*); *Fortăreaţa digitală*; *Conspiraţia* f CHARLES BUKOWSKI *Poveşti* despre *nebunia obişnuită* RICHARD CLARKE *Poarta scorpionului* ROBIN COOK *Şocul*

1 CLIVE CUSSLER *Aurul incaşilor*, *Walhalla* 1 NELSON DeMILLE *Căderea nopţii* 1 JOSEPH FINDER *Puteri excepţionale*; *Paranoia* 1 COLIN FORBES *Conspiraţia*; *Rinocerul*; *Valul ucigaş* 1 DAVID GIBBINS *Atlantida*

1 JOHN GRISHAM *Campionul din Arkansas*; *Un altfel de Crăciun*; *Ultimul jurat*; *Maestrul*; *Mediatorul* 1 JACK HIGGINS *Atac la preşedinte* 1 DEAN KOONTZ *în puterea nopţii*; *Trăieşte noaptea* 1 ELIZABETH KOSTOVA *Colecţionarul de istorie* 1 JOHN LE CARRÉ *Prietenie absolută*

BELL CLINTON *Viaţa mea*

VIRGIL

Templierilor; Conspiraţia Stargate; Giulgiul de la Torino MARIO PUZO *Omerta* JOHN SAUL *Casa de la răscruce; Clubul Manhattan; Vocile* CHRISTOPHER PAOLINI *Eragon; Eragon II Cartea primului născut* J.R.R. TOLKIEN *Roverandom; Poveşti neterminate* MOONY WITCHER *Fetiţa Celei de a Şasea Luni; Nina şi misterul Notei a Opta; Nina şi blestemul Şarpelui cu Pene* MADELEINE ALBRIGHT *Doamna Secretar de Stat* VARTAN ARACHELIAN *Noaptea bastarzilor* GYLES BRANDRETH *Philip şi Elisabeta* EUGEN OVIDIU CHIROVICI MĂGUREANU *Declinul sau apoteoza puterii?* ILIE NĂSTASE *Mr Năstase* IOAN PAUL AL II-LEA *Memorie şi identitate* REGINA NOOR *Calea spre credinţă* FARAH PAHLAVI *Memorii* DINU SĂRARU *Trilogia ţărănească* DINU SĂRARU/VA STĂNCULESCU *Generalul Revoluţiei cu piciorul în ghips* ALEX MIHAI STOENESCU *Istoria loviturilor de stat în România* (voi.4); *Patimile Sfântului Tommaso d'Aquino; Interviuri despre revoluţie* MARIUS TUCĂ *Astenii de buzunar; Pamflete cu români* OSWALD WIRTH *Frânemasoneria pe înţelesul adepţilor*

Misterele istoriei săi

NOUTĂŢI

COIN a JUAN COLFER *Supranaturaliştii* MARGUERITE DURAS *Hiroshima dragostea mea* ROBERT FINN *Iniţiatul* ANTHONY HOROWITZ *Insula rechinilor* SUE MONK KIDD *Viaţa secretă a albinelor*

RULFO *Pedro Paramo* STATON ROBIN *Napoleon & Betsy* R.L. STINE *Plaja bântuită; Răzbunarea piticilor de grădină* (seria Goosebumps) J.R.R. TOLKIEN *Roverandom*

Undeva într-un orășel
din Carolina de Sud, prin anii 1960,
începe povestea lui Lily Owens, o fată
în vîrstă de 14 ani, a cărei existență a fost
puternic marcată de amintirea morții,
în circumstanțe obscure, a mamei sale.
După ce neînfricata ei „mamă adoptivă",
negresa Rosaleen, îndrăznește să insulte
pe unii dintre cei mai înverșunați rasiști din oraș,
Lily se hotărăște să lase totul în urmă, alegînd
libertatea. Împreună cu doica, evadează în Tiburon,
Carolina de Sud – un oraș care adăpostește
secretul trecutului mamei sale.
Sub oblăduirea unui excentric trio de surori negrese
apicultoare, Lily va fi inițiată în practica aproape
mistică a apiculturii, a iubirii și a toleranței.

Povestea unei tinere fără mamă, care descoperă ce înseamnă cu adevărat o familie, dar și a locurilor bizare, uimitoare unde poate fi întîlnită dragostea.
THE WASHINGTON POST

Un roman de debut fascinant... Lily reprezintă un personaj autentic, o luptătoare, iar stilul narațiunii este captivant.
USA TODAY

ISBN (10) 973-576-886-0
ISBN (13) 978-973-576-886-7

9 789735 768867

rao international publishing company

www.rao.ro
www.raobooks.com